

7217 I
Bibl. Jag.

I

Zbior

niektorych Manuskryptow tàm in Publico quàm privato rożnemi czasy notowanych, à teraz w tę Xiąszkę oprawnych. w Warszawie ę 20. Julij. Aº Dni 1762º.

L. Chyżewski

..s — Summa Kwarty oprocz Powiatu Zydaczewskiego Belzkiego y Lubaczewskiego, ktorych Lustracya jeszcze ad Archivum Kommissyi Rzpltey Skarbu koronnego nie jest oddestana efficit ₰ — 2,179403 gr.

à Folio 1mo ad Folium 36tum Tranzakcye do Kancellaryi służące. J. K. Metryki Koronney. Folio 1.

Plenipotentia.

Augustus Tertius &

Significamus &. Quod coram Actis praesentibus Metrices Regni Cancellariae Nrae Majoris comparens personaliter Admodum Rndus in Christo Pater Dnus Andreas Stanislaus Kostka in Załuskie Załuski Eppus Cracovien Dux Severiae, sanus, mente et corpore existens, recedendo a Foro Terris et Jurisdictionibus suis quibusvis propriis, huic autem Jurisdictioni Nrae Regiae, quo ad infrascripta recognoscenda attinet sese subijciendo et incorporando, palam libere ac benevole recognovit et praesentibus recognoscit. Quia ipse in suos veros legitimos ac indubitatos Plenipotentes et Mandatarios Generosos NN. fecit constituit et solenniter ordinavit, prout quidem praesentibus facit constituit et solenniter ordinat, dans et concedens ijsdem Plenipotentibus suis conjunctim et divisim ad Triennium ab Actu praesenti computando plenariam facultatem et omnimodam potestatem

omnes

omnes generaliter causas suas, tam ex Actoratu quam ex reatu agitatas et agitandas, in quovis subsellio sive Majori sive Minori Rni Nri, cujuscunq Terræ et Districtus, etiam Tribunalis Regni Petricovien sive Lublinen, nec non Radomien, habitas et habendas, promovendi agendi et defendendi, exceptiones quasvis Juridicas inferendi, Juramenta deferendi et auscultandi, Decreta quævis pro parte sui Recognoscentis, in minoribus Subsellijs lata acceptandi, agravaminosis vero ad majus Subsellium appellandi movendi, appellationes et Motiones prosequendi, pœnas quasvis pecuniarias levandi, levatis quietandi, Executiones et Intromissiones in Bona urgendi et acceptandi. Cæteraq omnia et Singula, pro Causarum Terminorum et Negociorum exigentia, Bonos et legitimos Plenipotentes concernentia, in rem et utilitatem sui Recognoscentis agendi et exequendi. Cavens et promittens idem Recognoscens id totum quid quid, per memoratos Gnosos Plenipotentes suos rite ac legitime in rem sui

Recognoscentis

Recognoscentis, actum gestum factum, consti
tutumq fuerit, se Recognoscentem et Successores
suos, pro rato firmo ac grato suscepturi, alias
in forma Plenipotentiæ, de Jure firmissima ple:
nissima ac perfectissima. Hac ipsius personali
recognitione ac præmissa mediante, Pro Majori
vero firmitate manu propria sese subscripsit. &
Quam ejusmodi Plenipotentiam sic ut præmissum
factam et Recognitam, Nos firmam ac de Ju:
re validam habere volentes, eandem ad Acta
præsentia suscipi inscribi, et ex ijsdem fideliter
descriptam parti postulanti authentice extra
di permisimus. In quorum fidem Sigillum Re:
gni est appressum. Actum Varsaviæ &

Roboratio Contractuum cum Ingrossone.

Augustus Tertius &
Significamus. & Quod coram Actis præsentibus
Metrices Regni Cancellariæ Nostræ Majoris com
parentes personaliter Mficus N. Palatinus San:
domiriensis &. ex una, et Magnificus N. Supremus
Regni Nostri Thesaurarius parte ex altera, suis
et Succedaneorum suorum Nominibus agentes,

vani

sani mentibus et corporibus existentes, receden
do a Foro Terris et Jurisdictionibus suis quibus
vis proprijs, huic autem Jurisdictioni Nrã Re
gia quo ad infrascripta recognoscenda attinet
se se subjciendo et incorporando, palam libere
et benevole recognoverunt, et quisq illorum suo
pro interesse recognovit. Quia ipsi Contractus
certos respectu Thelonei ad dignitatem Pala
tinatus Sendomiriensis Constitutionibus Re
gni Annorum 1616. et 1678. assignati inter se
Recognoscentes Varsaviæ sub authoritate Nrã
Regia, tempusq Comitiorum Generalium Regni
et quidem unum Die N. et alterum Die N. Men
sis N. Anno præsenti 1748. initos factos et con
scriptos, manibus suorum Recognoscentium ac Ma
gnificorum a Nobis Delegatorum, qua aliorum Sena
torum et Ministrorum Sæcularium et Spiritua
lium, necnon Generosi Comitiorum Regni Mare:
schalci, Deputatorumq ad Constitutiones Regni
ex Provincijs et plurimorum Nuntiorum ex geni:
tibus subscriptos, et Sigillis eorum gentilitijs
communitos, damnisq Terrestribus firmatos

et

et quidem Primi Tenoris sequentis. Scribant Contractus de Tenore in omnibus eorundem Contractuum Punctis clausulis, articulis nexibus Foro Ligamentis generaliter universis, approbarunt confirmarunt roborarunt et ratificarunt, prout quidem præsentibus, approbant, confirmant roborant et ratificant, illosq tenere habere et inviolabiliter observare se Recognoscens cum suis Succedaneis inscribunt et assecurant. Idq sub damnis Terrestribus simpliciter et absq corporali Juramento taxandis. Pro quibus in casu Contraventionis, Forum Judicij Tribunalitij Regni, sibi suisq Succedaneis ad respondendum peremptorie assignam. Hac ipsorum personali recognitione ad præmissa mediante Pro majori vero firmitate manibus proprijs sese subscripserunt. &. Quam ejusmodi Inscriptionem Roboratoriam sic ut præmissum factam et recognitam Nos firmam ac de Jure Validam habere volens eandem ad Acta præsentia suscipi inscribi et ex ijsdem fideliter descriptam parti postulanti authentice extradi permisimus. In quorum &.

Roboratio Contractus Obligatorij

Augustus Tertius &.

Significamus &. Quod coram Actis praesentibus Metrices Regni Cancellariae Nrae Majoris compa rentes personaliter Mficus N. Palatinus Bedsen ex una, et Mficus N. Castellanus Vitebscensis parte ex altera, sani mentibus et corporibus exi sten recedendo a Foro Terris & justa formam Quia ipsi Contractum certum respectu Obliga tionis Bonorum NN. in Palatinatu N. Dctu N. con sistentium inter se Recognoscen sub Actu hic Var savia Diei hodiernae conscriptum manibus suorum Recognoscentium subscriptum Sigillis suis genti litijs communitum Vadio Centum Millium floren Polon curren in Regno moneta vallatum, in o mnibus ejusdem Contractus punctis clausulis articulis conditionibus et Ligamentis inibidem expressis approbaverunt, roboraverunt confirma verunt et ratificaverunt, prout quidem praesen tibus approbant roborant confirmant et ratifi cant, eidemq Contractui in omnibus et singulis stare parere et plenarie tam in toto quam in

quavis

quavis minima parte satisfacere sese cum Successoribus suis, in et sup omnibus Bonis suis mobilibus et immobilib, ac Summis quibusvis ubivis locorum existentib obligant inscribunt et præsentibus declarant, idq sub Vadio Centum Millium florenorum Polonicalium irremissibiliter succumbendo. Pro quo quidem Vadio in casu Contraventionis, et in aliquo Puncto eidem Contractui nonsatisfactionis Pars contraveniens per partem eundem Contractum in toto tenentem et comptentem suis cum Successoribus, in Judicio Terri seu Officio Castren N. aut Tribunalis Rni N. Semotis omnibus Juris diffugijs et Protestationibus peremptorie respondebit. Hac ipsorum personali Recognitione ad præmissa mediante. Pro majori vero firmitate manib proprijs sese subscripserunt. Quam ejusmodi Inscronem Roboratoriam &.

Obligatio Bonorum.

Augustus Tertius &.
Significamus & Quod coram Actis præsentibus Metrices Regni Cancellaria Nra Majoris comparens personaliter Mficus N. sanus mente et corpore existens recedendo a Foro Terris et Juris dictionib

dictionibus suis &. Quia Ipse Magnifico N. ipsi
usq Successoribus Legitimis, iam exnunc et de
facto Bona sua hæreditaria N. cum attinentijs
in Palatinatu N. Districtu vero N. consistentia
cum omnibus eorundem Bonorum utilitatibus uni
bus fructibus proventibus, commodis et emolu-
mentis, areis hortis ædificijs curiatibus et Cme
thonatibus agris pratis campis sylvis Borris
rubetis nemoribus aquis Stagnis piscinis pisci
nulis fluvijs fluminibus rivis rivulis, molendi
nis Molendinatoribus Subditis et Cmethonibus
tam adpræsens existentibus quam profugis, eo
rumq uxoribus pueris datijs, dationibus, pecori
bus pecudibus, cunctaq supellectili domestica
cunctis deniq attinentijs et pertinentijs, nullis
penitus exceptis, nec pro se aut pro quovis alio
reservatis, sed ita late longe circumferentiali-
terq, prout eadem Bona cum attinentijs, in suis
metis Limitibusq extant et extenduntur, eidem
Magnifico N. illiusq Legitimis Successoribus in Sum
ma N. curren in Regno Moneta, de qua a Se
Recognoscente actualiter levata, eundem Ma
gnificum

gnificum N. quietat ad Annum integrum, a Data in Contractu obligatorio specificata com putando inscribit obligat et invadiat. Casu ve ro pro tempore expirationis annualis obligato riæ possessionis eorundem Bonorum non exempti onis, Summæq N. floren Polon non exsolutionis extunc de Anno in Annum usq ad exemptionem idem Mfcus N. præfata Bona tenebit habebit et possidebit, sive ejus Successores tenebunt habe: bunt et possidebunt. Intromissionemq in eadem Bo: na N. cum attinentijs taliter obligata idem Ma gnificus Recognoscens, per Ministerialem gña lem quemvis Regni et Nobiles duos quovis offi ciose acceptandam Mfco N. libere dat et defa: cto admittit. Submittitq se præterea idem Re: cognoscens, ac de Bonis suis generaliter omni bus ac summis quibusvis pecuniarijs inscri: bit, eundem suum Mfcum Obligatorium Possessorem ab omnibus generaliter impedimentis, juridi: cis et extrajuridicis, quarumvis personarum pro pinquarum et remotarum, cujuscunq Status et

Conditionis

conditionis existentium, tueri defendere evin-
cere etiberare et intercedere, idq sub Vadio Si-
militis Summæ N. florenz Polonz curenz in Regno
Moneta, Pro quo quidem Vadio reg ipsa Principa
li Citatus existens suis cum Successoribq coram
Judicio Pri seu Officio Castrenz N. aut Tribunalis
Rñi N. semotis omnibus Juris diffugijs et Fori ex
ceptione peremptorie respondebit. Hac ipsius per
sonati recognitione ad præmissa mediante Pro
majori vero firmitate manu propria sese subscri
psit. P. Quam ejusmodi Inscriptionem P. juxta formam

Cessya Dobr Krolewskich.

August Przecit.

Oznaymuiemy ninieyszym Listem Naszym wsze
wobec komu otym wiedziec nalezy. Iz stanąwszy
oblicznie przed Aktami Naszemi Metryki Kancel
laryi Wielkiey Koronney Urodzony N. zdrowy na u-
mysle y naciele, odstępuiąc Jurysdykcyey swoiey na
lezytey y własney, a terazniey szey Naszey wzgle
dem niniey szego Zapisu z Dobrami y Sukcesso-
rami swoiemi dobrowolnie poddawszy się iawnie

iasnie

iasnie y dobrowolnie zeznał, y teraznieyszym
Zapisem swoim zeznaie, Jz przychylaiąc się y sto:
suiąc do Woli y wyraznego Konsensu Naszego
na pismie z podpisem Ręki Naszey Krolewskiey
Pieczęcią mnieyszą Koronną stwierdzonego w niczym nienaruszonego ani podeyrzanego, ad praesens in suo originali reprodukowanego Tenoru
takowego. Scribatur Consensus Regius Prawa swo
iego dozywotniego ktore mu na pomienione do
bra N. w Wdztwie N. Starostwie N. lezące
służy ze wszystkiemi Budynkami polami Łąkami
&. Urodzonemu N. ustępuie y wlewek onego na
Osobę Jego czyni y przenosi; Jntromissyi spo:
koyney onemusz w przerzeczone Dobra N. y w
wszetkie onych przynalezytosci przez Wozne
go Generała y dwoch Szlachty, Lub innym Pra
wnym sposobem dobrowolnie dopuszcza, y ze
oney zadnym sposobem y pretextem kazdego cza
su tak przez się iako wszetkie subordynowane
Osoby trudnic y bronic niebędzie deklaruie y obo:
wiązuie się, mocą teraznieyszego Zapisu y zezna
nia do tego srzodkuiącego, ktory w Lewek y Cessyi
tenze.

tenże Urodzony N. dla lepszey wiary y wagi Ręką własną podpisał. &c. Ktorą to Cessyą tak iako wy zey uczynioną y zeznaną My do Akt ninieyszych Metryki Koronney przyiąć wpisać y wiernie wy pisaną stronie potrzebuiącey authentycznie wy: dać rozkazaliśmy. Na co dla lepszey wiary pie: częć Koronna przyciśniona iest. Dzialo się &c.

Plenipotentia

Augustus Tertius &c.

Significamus &c. Quod coram Actis præsentibus Metrices Regni Cancellariæ Nræ Majoris per sonaliter comparens Gnosus. N. Gratis Podotiæ Camenecen. Laticzovien. &c. Capitaneus, sanus men te et corpore existens, recedendo a Foro Terris et Jurisdictionibus suis quibusvis proprijs ac: sibi competen. huic autem Jurisdictioni Nræ Regiæ sese cum Bonis ac posteris suis, quo ad infrascripta recognoscenda duntaxat atti net subjicien. et incorporan. palam libere et benevole recognovit et præsen. recognoscit. Quia ipse iturus Nobiscum in Saxoniam cum ob

obdiscessum suum in Bonis propriis adesse iisdemq dis
ponere personaliter non valeat, Eligit, ordinat
statuit ac constituit in Specialem Plenipotentem
et Commissarium suum Gnosum N. dans et concedens
ipsi plenariam potestatem et facultatem, ut non
tantum ad mentem seorsivæ Instructionis, ipsi
ad præsens hic Varsaviæ datæ possit et valeat
inito Consilio cum aliis Plenipotentibus ac Commissa
riis sui Recognoscen. ad Dispositionem Bonorum
in antecessum constitutorum, primariam generalem
ac Vicariam habere decisionem, verum etiam si o:
pus fuerit, ut cum Possessoribus Modernis, Bono
rum sui Recognoscen. eorumq quibusvis Admi
nistratoribus Calculum compositiones Quietati
ones, Nomine ejusdem Recognoscen. faciat, Novos
Contractus ineat, Bonos Oeconomos et Administra
tores in Bonis dimittendis constituat, Summas
quasvis ex iisdem Bonis, aliisq quibusvis Proventi
ens se Recognoscen. concernen. levet et percipiat,
de levatis ac perceptis quietet, aliaq et singula
a Specialibus Commissariis, et Plenipotentibus
de Jure et de praxi fieri et observari solita fa
ciat

ciat et observet. Promittens ac sese in Bonis suis generaliter omnibus obligans id totum, quidquid per Memoratum Gnosum N. Commissarium et Plenipotentem suum in præmissis in rem et commodum sui Recognoscentis factum, gestum constitutumque fuerit se pro rato et grato suscepturum. Hac sua personali Recognitione ad præmissa mediante. Pro Majori vero firmitate manu propria sese subscripsit &. Quam ejusmodi Plenipotentiam sicut præmissum factam, Nos firmam & justa formam.

Cessio de Capitaneatu et Advocatia ad quam excipiendam G. Notarius Metrices Regni cum Actis deputatus fuerat.

Augustus Tertius &

Significamus & Quod quemadmodum ad humillimam Supplicationem Gnosæ N. Gnosi olim N. Consortis derelicta Vidua, ad præsens debilis, nec Acta publica adire valentis, apud Nos factam, Gnosum N. Actorum Metrices Regni Cancellariæ Nostræ Majoris Notarium, pro excipienda ab eadem Gnosa N. Inscriptione Cessionaria, inhærendo

Statutis

Statutis et Legibus Regni publicis eo Nomine sancitis deputavimus, ut q[ue] eandem cum Actis authenticis Regni adiret permisimus, Ita memoratus Gnosus N. Secretarius Noster et Actorum Metrices Rni Notarius functus Officio, ad Domum v ad Palatium N. in Suburbio vel Cracoviensi hic Varsaviae sitt et iacen[s] Residentiam dictae Gnosae N. die hodierna in Actu contenta condescendit, ibidemq[ue] Recognitionem infrascriptam excepit, et munus Deputationis suae restituens, palam et benevole coram Nobis retulit, publiceq[ue] recognovit. Quomodo haec eadem Gnosa N. Gnosi olim N. Consors legitima derelicta Vidua coram eodem Secretario Nro Actisq[ue] praesentibus Metrices Rni Cancellariae Nrae Mjrus personaliter constituta corpore quidem debilis, et ob eandem debilitatem alia Acta publica adire non valens Mente tamen sana et rationis per omnia compos existens a Foro Terris Districtibus, et Jurisdictione sua quavis propria et competenti recedendo, huic autem Jurisdictioni Nrae Regiae, respectu infrascriptorum benevole sese in

corporando

corporando et subijciendo, palam libere benevole expressisq recognovit Verbis. Quia ipsa inhaeren do Literis Consensus Nostri Regij de Data Varsa viae Die N Mensis N. Anni N. datis Manu Nra Regia subscriptis, et sigillo Regni communitis, in fra de suo Tenore insertis de omni et integro Jure suo advitalitio, quod quantum et quale sibi Recognoscenti super Capitaneatum N. Advo catiamq ibidem sitt in Palatinatu N. Terra N. sitt et iacen hucusq legitime serviebat et com petebat, necnon de omnibus et singulis praeten sionibus, qualitercunq ad memoratum Capitane atum et Advocatiam sese extendentibus, in persona Gnosi Josaphati N. cessit condescendit et resigna vit, prout praesentis Inscriptionis Cessionariae vi gore, tam de praetacta advitalitate Privilegijs et Juribus suis, quam de eodem ipso Capitanea tu et Advocatia Oppido Villis eorumq Praedijs Cu rijs aedificijs Structuris agris pratis campis con seminationibus Hiematibus, fundis areis pascu is sylvis Nemoribus Borris stagnis fluvijs flumi nibus Lacubus molendinis Tabernis apiarijs Mel

lificijs

lificijs, Subditis Cmethonibus, eorumq censibus dationibus Laboribus, proventibus, commodis et emolumentis, aliisq attinentijs et pertinentijs eo antiquitus spectantibus, nullis penitus exceptis, nec pro se aut quopiam alio reservatis, cedit condescendit et plenarie resignat, omneq Jus suum advitalitium, possessionem usumfructum in eundem Gnosum N. Cessionarium suum, transfert transfundit et transportat. Intromissione per Ministerialem quemcunq Rni generalem et duos Nobiles seu alio quovis modo Juridico quandocunq ipsi Cessionario placuerit conferendam et acceptandam iam exnunc dat et admittit, Datamq et admissam nec per se nec per alias quasvis submissas et subordinatas personas ex quocunq praetextu et occasione praepeditura et interturbatura, quinimo in pacifica praememorati Capitaneatus et advocatiae Bonorumq ejus possessione et usu fructu praefatum Gnosum N. Cessionarium suum conservatura sese submittit et obligat. Hac ipsius personali Recognitione ad praemissa mediante. Pro Majori vero

firmitate

firmitate manu propria se subscripsit. &c. subscriptio
Porro Literarum Consensus Nostri Regij Tenor est
qui sequitur talis. Scribatur Consensus totus
Quam ejusmodi Inscriptionem Cessionariam sic
ut præmissum factam et recognitam Nos firmam
et de Jure Validam habere volentes eandem ad
Acta præsentia suscipi inscribi, et ex ijsdem de
scripto parti postulanti authentice extradi permi
simus. In quorum fidem &c.

Relatio Ministerialis positi Aresti.

Augustus Tertius &c.

Significamus &c. Quod veniens personaliter ad Acta
præsentia Metrices Regni Cancellaria Nostra Majoris
Nobilis N. Ministerialis Regni Generalis, in vim
suæ veræ ac Fidelis Relationis, patam libere publi
ceq recognovit. Quia ipse ad requisitionem Generosi
N. habitis secum duobus Nobilibus videlicet Antonio N. et Josepho N. die hodierna in Actu contenta
ad Residentiam Gnosi N. condescendit, ibidemq in
absentia illius apud G. N. Res omnes mobiles pecunias et Scripta morte Gnosi olim N. derelicta
ipsius propria, Successoresq illius quovis modo
concernentia arrestavit, et ne cuipiam extradantur
inter

interdixit, quod arestum idem Gnosus N. taliter per se factum suscepit. Quam ejusmodi Ministerialis Relatione, Nos ad Acta præsentia suscipi inscribi et ex iisdem descriptis parti postulanti authentice extradi promisimus. In quorum &c.

Relatio Ministerialis positæ Citaonis

Augustus Tertius &c.
Significamus &c. Quomodo ad Acta præsentia Metri ces Regni Cancellariæ Nræ Mjris personaliter veniens Nobilis N. Ministerialis Regni generalis authenticus et Juratus, in vim suæ veræ et fidelis Relationis publice et per expressum recognovit. Quia ille Citationem ad Judicia Tribunalitia Regni N. ex Instantia Instigatoris Judicij ejusdem Tribunalitij ejusq Delatricis Gnosæ N. Bonorum N. Hæredissæ Actricis, contra Gnosum N. emanatam, personaliter accedendo ad Curiam ejusdem exportavit die hodierna in Actu Contenta, eandemq Citationem ad Manus N. tradidit et publicavit. Hac illius personali Relatione ad præmissa mediante. Cujusquidem Citationis per eundem exportatæ Tenor sequitur estq talis. Scribatur Citatio Quam ejusmodi Ministerialis Regni generalis Relationem sic ut præmissum factam Nos ad Acta præsentia suscipi &c. juxta formam.

Relatio

Relatio Ministerialis datæ Intromissionis
Augustus Tertius &.
Significamus &. Quod veniens personaliter ad Acta præsentia Metrices Rni Cancellariæ Nræ Majoris Ministerialis Rni gnalis Nobilis N. authenticus et Juratus palam et libere recognovit. Quia ipse habitis secum duobus Nobilibus Gnosis N. evidentioris Testimonij gratiâ sibi assumptis, ad Officiosa Requisitione Gnosorum N. Conjugum legitimorum Die hodierna in Actu contenta ad Curiolam et Fundum in Suburbio Varsavien N. dicto sitam et iacentem condescendit in eandemq Curiolam Fundum Hortum cunctasq eorum attinentias et pertinentias, Vigore Inscriptionis Donatoriæ Venditoriæ et Resignatoriæ per G. N. coram Actis N. die hodierna in Actu contenta in personas Gnosorum N. Conjugum Lmorum eorumq Successorum facta et recognita, eosdem Gnosos N. Conjuges Legmos ipsorumq Successores, observatis omnibus Juris solennitatibus, circa actus ejusmodi fieri solitis, præmissaq omnium Jus et Interesse aliquod ad dictam Curiolam fundum et hortum habentium, ter et ultra solitam Juris formam quater
voce

voce sonorosa et præconica acclamatione intromi
sit et investivit nemine impugnante necquovis
modo contradicente. Hac ipsius personalti Recogni
tione adpræmissa mediante. Quam ejusmodi Mi
nisterialis Regni generalis Relationem Nos firma
ac de Jure validam habere volentes, eandem ad
Acta præsentia suscipi inscribi et ex ijsdem fideli
ter descriptam parti postulanti authentice extra
di permisimus. In quorum fidem &.

Similis.

Augustus Tertius &
Significamus &. Quod coram Actis præsentibus Me
trices Regni Cancellaria Nræ Majoris comparens
personaliter Nobilis N. Ministerialis Rni gnalis Authen
ticus, in vim suæ veræ et fidelis Relationis palam libe
re ac per expressum recognovit. Quia ipse ad Officiosam
Requisitionem Gnosi N. habitis secum duobus Nobili
bus videlicet Gnosis N.N. Feria N. Anno currenti in
aream seu fundum N. Antiquitus nuncupatum hic Var
savia post Portam N. dictum penes Curiam N. ab una
et Domum N. situm et iacens, memorato Gnoso N. ab Illri
N. coram Actis N. Feria N. Anno præsen donatum, conde
scendit, Ibidemque Observatis omnibus Juris solen
nitatibus

nitatibus circa ejusmodi Actus fieri et de Jure obser
vari solitis, præmissaq omnium Jus et interesse
aliquod ad memoratum fundum habens et praeten
dens ter et ultra Juris solitam formam quater Voce
Sonorosa et præconica acclamatione, Intromissio
nem realem cum actuali et pacifica possessione
in eandem aream ejusq attinens et pertinens ne:
mine impugnante neq contradicente, eidem sup
memorato Gnoso N. dedit et rite contulit. Hac
illius personali Recognitione ad præmissa median
te. Quam Nos Ministeriales prædicti Relationem
de Jure firmam ac Validam haberi volens, eandem
ad Acta præsentia suscipi inscribi, et ex ijsdem
descriptam parti postulanti authentice estradi per
misimus. In quorum &.

Quietatio mutua

Augustus &.
Significamus &. Quod coram Actis præsentibus Me:
trices Regni Cancellaria Mris comparens personaliter
Mfici N. ex una et Mfici N. ex altera partibus sani mentibus
et corporibus existens mediante Fori præsens ad hunc
Actum approbatione, palam libere et benevole re
cognoverunt

cognoverunt, et quisq illorum suo pro interesse reco:
gnovit. Quia ipsi de certo Contractu de Data Var
savia Die Mensis et Anni N. inter praedictos Magnificos
N. et Magnificos N. conscripto, Vadio N. firmato Actisq
praesentibus Metrices Regni de Actu Varsavia Feria N.
Anno N. roborato, deque omnibus Contractus pun-
ctis clausulis articulis nexibus et ligamentis uni
versis et singulis, necnon ipsamet roboratione su
pra de Actu Specificata, ob praestitam adinvicem
sibi satisfactionem mutuo et adinvicem se quieta
runt emiserunt Liberosq pronuntiarunt, prout
praesentibus quietant emittunt et liberos faciunt
nihil Juris et praetensionis ex eodem Contractu eju:
sdem roboratione ad se reservando et excipiendo
Verum perpetuum sibi adinvicem imponendo silen
tium. Hac sua recognitione ad praemissa mediante
alias in forma Quietationis de Jure firmissima et
perfectissima. Pro Majori vero firmitate manibus
propriis sese subscripserunt NN &.

Quietatio

Augustus Tertius &.
Significamus. &. Quod coram Actis praesentibus Me
trices

-

trices Regni Cancellariae Nrae Mjris vacantibus ad praesens Actis Castren Capreat: N. Comparens personaliter Gnosus N. sanus Mente et corpore existens, recedendo & recognovit. Quia ipse Gnosum N. ipsiusq Successores de Summa N. floren Poton curren in Regno Moneta, et provisione ab eadem ab eadem provenien sibi Recognoscen debita, Actisq Castren Capitt N. Anno N. in Bonis ejus omnibus inscripta et asecurata, iam exnunc et defacto ob praestitam sibi Recognoscen satisfactionem, realemq tam Summae Capitalis qm provisionis ab eadem provenientis exsolutionem, quietat absolvit et liberum facit Inscriptionem praetactam cassat et annihilat Nihil sibi Recognoscen Successoribusq suis ac praememoratum Gnosum Leonem N. et Successores ejus Juris praetextus et praetensionis intuitu ejusdem Summae Capitalis et Provisionalis reservando et praecustodiendo verum perpetuum silentium imponendo. Hac ipsius personali Recognitione ac praemissa mediante, Pro majori vero firmitate manu propria sese subscripsit N. &. Quam ejusmodi Quietationem & juxta formam.

Donatio Fundorum arear. et prator. in Oppido.

Augustus &c.
Significamus &c. Quod coram Actis præsentibus Me-
trices Regni Cancellariæ Nræ Majoris comparens per
sonaliter Urbtis N. Fundorum arearum et pratorum
in Oppido Nro N. vocitatorum N. tam in campis Du-
catibus qm Civitatensibus existentium unicus Hæres
sanus &c. recedendo &c. recognovit. Quia ipse Urbti N.
ipsiusq Legitimis Sanguinis Successoribus, iam ex nunc
et Defacto, omnes et singulos fundos, areas, et prata
in Oppido Nro N. in campis Ducalibus et Civitatensi-
bus sita antiquitus N. vocitata, in se Recognoscente
post olim Parentes et Prædecessores suos, Jure Natu-
ralis Successionis devoluta sua propria et hæredi-
taria, cum omnibus eorundem fundorum arearum
et pratorum attinentiis et pertinentiis, antiquitus ad
illos spectan., fructibus proventibus commodis utili-
tatibus libertatibus Privilegiis et prærogativis, ita
Late Longe et circumferentialiter, prout in suis metis
et Limitibus extant et extenduntur, et per se Reco-
gnoscens Parentes et Prædecessores suos tenebantur
et possidebantur, mero puro ac irrevocabilis Donati-
onis Titulo, dedit et resignavit, prout præsenti inscri
ptione

ptione et resignatione mediante dat donat et resi:
gnat. Nihil sibi Recognoscenti suisq Successoribus, Ju:
ris tituli Hæreditatis propinquitatis Dominij, aut
cujusvis prætensionis ad eosdem fundos areas ac
prata per se donata, seu quamvis eorundem sortem
reservando retinquendo et excipiendo, sed totum et
integrum Jus suum hæreditarium Dominiumq directum
et utile ac possessionem cum usu fructu in persona eju:
sdem Unblis N. Successorumq illius sanguinis, ple
narie transferendo transfundendo abscedendo et
derivando, ad tenen habend possiden utifruen dan Ven
den Commutan alienan, et in suos Suorumq Suc
cessorum quosvis beneplacitos usus converten. In
quos quidem fundos areas et prata per se Recogno:
scen donata et resignata, Intromissione realem
et actualem per Officium competens, cum actuali
pacifica possessione Officiose acceptandam, exnunc libe
re dat et de facto admittit, submittit se præterea
idem Unblis Recognoscens, eundem Unblem Donata
rium suum et ejus Successores Sanguinis, ab omnibus
generaliter impedimentis, Juridicis et extrajuridicis
omnium et singularum personarum propinquarum et
remotarum, cujuscunq Status Gradus et conditionis
existen

existen, necnon Inscriptionibus prioribus et poste:
rioribus debitis et oneribus, si quae sunt aut fuerint
tueri defendere evincere et liberare et intercede:
re, indemnemq semper ipsum ejusq Successores san
guinis, toties quoties opus fuerit indemnes reddere
idq sub damnis Terrestribus et Civilib simplici
verbo absq Juramento taxandis et edicen in casu
alicujus impedimenti et non facta tuitionis et evi
ctionis ad solvendum irremissibiliter succumbendis
Pro quibus quidem damnis Terrestribus et Civilib
taliter exinde succubitis Citatus Unbtis Recognos:
cens, ex instantia suppdicti Unbtis Donatary sui
sive ejus Succorum ad Judiciu et Officiu sibi Re:
cognoscen et Bonis competens, tenebitur suis cu
Successoribus, illo coram Officio et Judicio recessu
suprascro mediante, in primo Juris Citationisq Ter
mino tanqm peremptorio stare respondere Juri
parere damna praedicta Terrestria et Civilia suc
cubita solvere, quibus solutis nihilominus Inscri:
ptioni praesen Donatoriae in toto satisfacere et Ju:
dicatum Officy seu Judicy illius de Jure non exeun
do pati, absq omni dilatione defensione Exceptione
praescriptione, protestatione evasione evocatione
motione

motione et appellatione, eorumque quovis modo sup
aditationes quasvis prosecutione. Hac ipsius per
sonati Recognitione ad præmissa mediante. Pro ma
jori vero firmitate manu propria sese subscripsit N.
Quam ejusmodi Inscriptionem Donatoriam et Resi
gnatoriam sicut præmissum factam & uiata formam.

Quietatio.

Augustus Tertius &

Significamus &. Quod coram Actis præsentibus Metri
ces Regni Cancellariæ Nræ Majoris comparens persona:
liter Nobilis N. sanus & recedendo recognovit. Quia ipse
Nobilem N. ipsiusque Legitimos Sanguinis Succores ia
exnunc et de facto de tota et integra Summa pro
pretio Fundorum arearum et pratorum in Oppido Nro
N. tam in campis Ducatibus qm et Civilibus exsisten
Antiquitus N. Vocitatorum sui Recognoscen propri
orum et Hæreditatiorum per se vero Recognoscen
Die hodierna in Actu contenta coram Actis præsen
Metrices Rni prædicto Nobili Antonio in Ostrow
Ostrowski Canonico Cathedrali Cracovien ipsiusque
Lmis Successoribus Sanguinis Donatorum et resi
gnatorum inter se Recognoscentem, et eundem Ve:
nerabilem Antonium N. concertato et convento, ob

præstita

præstita sibi Recognoscenti plenaria satisfa
ctione ejusdemq Summæ realem et effectivam
exsolutione quietat absolvit et liberum facit, Ni
hil quicquam sibi Recognoscenti suisq Successori
bus juris prætextus et prætensionis intuitu eju
sdem Summæ ac prænominatum Vnbtem N. illiusq
tmos Sanguinis Successores reservando retin
quendo et præcludendo, verum perpetuum silen
tium imponendo. Hac ipsius personali Recogni
tione ac præmissa mediante, pro Majori vero fir
mitate manu propria sese subscripsit. N. & Quam
quietationem sic ut præmissum factam et recogni
tam Nos firma & præta forma.

Plenipotentia Specialis.

Augustus Tertius &
Significamus &. Quod coram Actis præsentibus
Metrices Regni Cancellariæ Nræ Mjris comparens
personaliter Gnosus N. sanus & recedendo & recognovit.
Quia ipse ad levandas Summas et quidem prima
N. floren Polon ex Originali Summa N. fl. Polon
per Gnosum N. Actis N. sub Actu Varsaviæ N. mo
do Simplicis debiti sibi Recognoscen inscripta pro
venien, Altera N. per Gnosum N. scripto certo ma
nuali

nuati hic Varsaviæ Die N. sibi Recognoscenti ad solvendum assecurata, Gnosum N. in suum verum legitimum indubitatum et specialem Plenipotentem eligit constituit et Ordinat, dans et concedens eidem Gnoso Plenipotenti suo plenariam facultatem ac potestatem summas suprexpressas tam Capitales quam provisionales levandi de levatis Officiose quietandi vel in personas exsolventium cessiones Officiose recognoscendi, ratione non solutionis præfatos Debitores ad Judicia quævis citandi, Manifestationes quasvis Nomine sui Recognoscentis faciendi causas easdem promovendi, Jure tuendi et defendendi, Intromissiones in Bona acceptandi Juramenta attentandi, Executiones et Traditiones Bonorum vigore obtentarum Condemnationum urgendi, post præstitam vero Satisfactionem de prænlissis quietandi, pœnas Judiciarias levandi, alios Plenipotentes in locum sui substituendi Substitutos revocandi, aliaq munia et Officia veris et Legitimis ac Specialibus Plenipotentibus incumbentia peragendi et exequendi. Promittens et inscribens in totum, quid quid per eundem Gnosum Plentem suum Actum gestum constitutumve

rite

rite fuerit se Recognoscentem et Successores suos pro rato et grato suscepturum, Non secus ac si præmissa omnia idem ipsemet Recognoscens egisset fecisset et constituisset, ut sub Vadio N. forum ad respondendum ubi fuminarium sibi assignando. Quam Plenipotentiam ad Triennium integrum vim et robur habere Idem Recognoscens vult et declarat. Hac sua personali Recognitione de præmissa mediante. Pro Majori vero firmitate manu propria sese subscripsit. N. &

Debitum.

Augustus III. &

Significamus &. Quod coram Actis præsentibus Metrices Regni Cancellariæ Nræ Mris comparens personaliter Gnosus N. sanus & recedendo & recognovit. Quia ipse adhærendo Ligamentis Contractus Nuptialis de data ejus Varsaviæ die &. facti et conscripti Actisq N. roborati Gnosæ N. Consorti suæ Legitimæ ipsiusq Inis Successoribus, summam N. Fl[orenorum] Polon[icorum] currentis in Regno monetæ tenetur ac debet eandemq Summam in et Bonis suis Recognoscentis hæreditarijs N. in Palatinatu N. Terra vero N. sitis et iacentibus modo veri justi realis simplicis ac liquidi debiti inscribit

scribit et asecurat, seq et Successores suos adsol vendum Eidem Gnosae Consorti Suae vel Successori bus ejus ad primam Requisitionem prompta parataq pecunia obligatt. Seq sub Vadio Similis Summae N. floren Polon in casu praesenti Inscriptioni suae debitoriae Contraventionis eiusmq non satisfactio nis irremissibiliter adsolvendum succumbere, Pro quo quidem Vadio req ipsa Principali Citatq existens coram Officio Castren N. peremptorie praecisis omnibus dilationibus protellationibq et beneficiis Juris (: quibus bene vole abrenunti at:) suis cum Successoribus respondebit. Haec ipsi us personali Recognitione ad praemissa mediante Pro Majori vero firmitate manu propria sese sub scripsit. N. &. Quam ejusmodi Inscriptionem Debito ream & juxta formam.

Inscriptio mutua Advitalitatis

Augustus III. &.
Significamus &. Quod coram Actis praesentibq Me: trices Regni Cancellariae Nrae Majoris comparentes personaliter Gnosus N. ex una et Gnosa N. parte ex altera Conjuges Legitimi, Maritus quidem

perse

perse Consors vero in assistentia ejusq Mariti
uti Tutoris Conjugalis agen, ambo sani men
tibus et corporib existen non compulsi non coa
cti sed rem praesentem matura deliberatione
consideran amicorumq suor usi consilio, rece-
dendo a Foro Terris et Jurisdictionibus suis qui
busuis proprijs, huic autem Jurisdictioni Nrae
Regiae, quo ad infrascripta recognoscenda dun
taxat attinet sese subjiciendo et incorporando pa-
lam libere ac benevole recognoverunt et quisq
illorum suo pro interesse recognovit. Quia ipsi amo
rem Conjugalem semper fidum et sincerum sibi ab
invicem compensare volentes uterq insimul ac
unus quisq seorsive mutua et reciproca in Bo-
nis suis omnibus mobilibus et immobilib haere-
ditarijs Obligatorijs, devolutorijs adventitijs iam
acquisitis et post acquirendis ubiq Locorum et sub
quavis Jurisdictione consistentib, tum summis
pecuniarijs paratis et obligatis, nunc habitis et
in posterum habendis, nec non in auro argento for
mato et non formato, clenodijs Margaritis Lapi
dibus pretiosis Vestibus Vestimentis ornamentis
peristromatib, Gaza Nobilitari suppellectili Do

nestica

mestica et Oeconomica Inventarijs pecoribus pe-
cudibus equis equireis ac universis alijs rebus
qualitercunque nuncupatis in quacunque specie for
ma et genere existentibus ad se Recognoscen Con
juges spectan, advitalitatem et usum fructum ad
extrema Vita utriusque sui Recognoscentium sup
victuri tempora inscribunt faciunt et concedunt
tali videlicet modo. Quod si et in quantum permis
sione Divina Gnosum Franciscum Antonium N. Ma
ritum prius quam dictam Gnosam N. Conjugem illius
mori contigerit ex tunc prædicta Gnosa N. Consors
sua legitima Superstes Bona sua Mobilia et im
mobilia quocunque Nomine Vocitata morte ejusdem
mariti sui derelicta hæreditaria obligatoria
Devolutoria, ac quocunque alio Juris Titulo et mo
do aditum spectantia, Summasque pecuniarias
paratas et obligatas, aurum argentum Clenodia
Vestes ornamenta, totamque Gazam Nobilitare
et Supellectilem Domesticam atque Oeconomica
cum Inventarijs prædialibus pecoribus pecudibus
cum plenario eorundem Bonorum Jure Dominio
proprietate proventibus utilitatibus ac usu fru
ctu, necnon cum Bonorum Subditis eorum labori

bus

bus, censibus Officijs servitutibus, obedientia dationibus, universisq; attinentijs et pertinentijs nihil pro Successoribus sui Recognoscentis, quousq; dicta Gnosa N. Conjunx sua supervixerit reservando, obtinebit tenebit habebit et possidebit illisq; plenarie utetur fruetur, commoda et emolumenta percipiet, et in usum suum beneplacitum convertet ad extrema vitæ suæ tempora. Post Mortem vero ejusdem Gnosa N. Bona prærecensita omnia mobilia et immobilia ac Summa pecuniaria uti Gnosi Mariti Recognoscentis propria, cum omnibus suis commodis proprietate et Dominio pleno et integro Jure ad Successores ipsius Gnosi Mariti redibunt et devolventur, sine quavis Successorum præfatæ Gnosæ Consortis contradictione et impedimento. Similiter inquantum Deo sic disponente præfata Gnosa N. prius decesserit, relicto Superstite Conjuge Gnoso N. extunc et defacto in eo mortis eventu Bona ipsius omnia et singula mobilia et immobilia, ac Summas quasvis pecuniarias aurum argentum clenodia ac res universas in Supellectili Domestica reperibiles, ac ad ornamenta muliebria spectantes, tu

pecora

pecora pecudes Equos Equireas et quid quid ad Inventarium Oeconomicum pertinet universamq Substantiam, quaecunq morte ejusd Gnosa N. Consortis in Bonis illius propriis relicta fuerit, cum omnibus eorundem Bonorum attinentiis fructibus Commodis et emolumentis cumq omni Jure ac dominio praefatus Gnosus N. Maritus suus retinebit et possidebit, illisq plenarie utetur et commoda eorum pro beneplacito convertet ad extrema Vitae quoq sua tempora. Ipso autem defuncto, tum demum et exnunc Eadem Bona praefata suae Consortis propria, ac Summae pecuniariae quaecunq ipsam concernebant, ad Successores illius plenarie et integre absq quovis impedimento et Contradictione Successorum Gnosi Mariti sui devolventur, Aliis in forma Inscriptionis mutuae advitalitatis de Jure perfectissima. Hac eorum personali Recognitione ad praemissa mediante. Pro Majori firmitate manibus propriis sese subscripserunt. NN. Quam ejusmodi Inscriptionem Mutuae Advitalitatis, sic ut praemissum factam et recognitam juxta formam.

Approbatio et confirmatio Donationis certorum Bonorum more

Lithvanico

Lithvanico facta.

Augustus Tertius &
Significamus & Quod coram Actis praesentib
Metrices Regni Cancellariae Nrae Majoris compa
rentes personaliter Magnifici N. Procancellarij
MDLitt et N. Conjuges Legitimi, Maritus quid
per se, Mfica vero Conjunx in assistentia ejusd
Mariti sui agen sani mentibus et corporibus exi
sten recedendo & recognoverunt, et quisq illorum
suo prointeresse recognovit. Quia ipsi Instrumen
tum Donationis Infrascripta more Lithvanico
conscriptt, manibus sui Recognoscen et Amicorum
subscriptt Tenoris sequentis. Scribatur Instrumentum
In omnibus ejusdem Instrumenti Donationis sup
insertt punctis clausulis Articulis Conditionib
et Ligamentis inibidem expressis, approbarunt
confirmarunt et ratificarunt, prout quidem prae
sentibus approbant confirmant et ratificant,
Eidemq Instrumento Donationis More Lithvani
co factt, in omnibus stare et plenarie satisfacere
sese cum Successoribus suis, in et sup omnibus Bo
nis mobilibus et immobilib, inscribunt obli:
gant et assecurant. Id q sub Vadio seorsivo in In

strumento

strumento Donationis suprainserto expresso in ca
su Contraventionis et non praestitae Satisfactio
nis irremissibiliter succumbendo. Pro quo quid
Vadio rez ipsa principali Citati existentes corãm
Officio quovis juxta praescriptum Instrumenti Do
nationis per se Recognoscen facto et praesenti
bus approbato suis cum Successoribus perem
ptorie praecisis omnibus Dilationibus protella
tionibus et Beneficiys Juris ;: quibus benevole
renuntiant: /respondebunt. Hac eorũ personali
recognitione ac praemissa mediante. Pro majori ve
ro firmitate manibus propriys sese subscripserunt.
NN. &. Quam ejusmodi Inscriptionem approbato
riam sic ut praemissum facto & iuxta formam.

Cessio de Villa.

Augustus Tertius &.
Significamus &. Quod coram Actis praesentibus
Metrices Regni Cancellariae Nrae Mjris comparentes
personaliter Gnosi N. et Anna N. Conjuges Legitimi
Maritus quidem per se, uxor vero in assistentia ejus.
dem Mariti agens, sani mentibus et corporibus existen
recedendo & recognoverunt, et quisq illorũ suo proin
teresse recognovit. Quia ipsi inhaerendo Literis Con
sensus

sensus Nri Regij sibi Recognoscentibus ad ceden
dum de Villa N. Regali in Palatinatu N. Terra N.
sitt per Nos benigne concessis, manu Nra Regia sub:
scriptis et Sigillo Rni Nri communitt, ad præsens
in suo Originali illeso exhibitis. Tenoris sequentis. Scri
batur Consensus Jam exnunc et defacto de omni et in
tegro Jure suo Advitalitio, quod sibi Recognoscentib
sup memoratam Villam N. servit et competit, et hu
usq servivebat et competebat in personas eorund Gno
sorum N. Conjugum Legitimorum cesserunt abces
serunt condescenderunt, prout quidem præsentib
tam de prædicta Advitalitate Privilegio et de Ju
ribus suis, quam de ipsa Villa Curia Prædiis areisq
cedunt abscedunt et condescendunt, Omneq Jus su
um advitalitium possessionem et usum fructum in eos
dem Gnosos N. Conjuges transferunt et transportant
Jntromissionem realem et actualem cum pacifica
possessione per Ministerialem Rni generalem et Duos
Nobiles seu alio quovis Juridico modo quandocunq vo
luerint in prædictam Villam N. dandam et conferendam
eisdem Gnosis N. Conjugibus dant conferunt et libere
admittunt datamq et admissam nec perse nec per quas
vis Submissas et Subordinatas personas præpedituros
aut impugnaturos, quinimo libere eandem admissu
ros

ros, sese in et sup omnibus Bonis suis mobilibus, et immobilibus inscribunt et obligant. Hac eorum personali recognitione ad praemissa mediante. Pro Majori vero firmitate manibus propriis sese subscripserunt. NN. &c. Quam ejusmodi Cessionem sic ut praemissum factam et Recognitam &c. juxta formam.

Approbatio et Roboratio Testamenti

Augustus Tertius &c.

Significamus &c. Quod cum ad Supplicationem Magnifici N. ob debilem Valetudinem Acta publica adire non valentem ad Nos factam, Gnosum N. Secretarium Nostrum et Actorum Metrices Regni Praefectum pro recipienda ab ipso infrascripta Inscriptione deputassemus, utq cum Actis Metrices Regni ipsum in N. residentem adiret permisissemus, Idem Gnosus Deputatus Secretarius Noster, functus Officio suo palam publiceq recognouit, qualiter Die hodierna in Actu contenta, in Palatio N. coram eodem Gnoso Secretario Deputato Nro Actisq Metrices Regni Cancellariae Majoris personaliter Comparens idem Mfcus N. corpore quidem debilis, mente tamen sanus existens, recedendo a Foro Terris &c. Quia Ipse Testamentum, in eoq per se expressam ultimae Voluntatis suae Declarationem

ac

ai de Bonis et rebus dispositionem De Data illius N. Die N. Anno currenti manu propria sui Reco gnoscen circa Appresionem Sigilli sui gentility necnon certorum Testium subscriptum, tanquam de sua propria et deliberata voluntate ac Inten tione matura deliberatione factum et conscriptum in omnibus et singulis ejusdem Testamenti pun ctis clausulis articulis Conditionibus Ligamen tis Obligationibus Legatis de Bonis ac rebus suis Ordinationibus et Dispositionibus, universisq Con tentis illius, non aliter acsi hic de Verbo ad Ver- bum insertum esset, et per se Recognoscentem per Actus Officiosos coram Actis publicis recognosce- retur, Sponte libere benevole, hac sua voluntaria recognitione approbat roborat et confirmat, illudq robur debitum et Valorem de Jure qm firmissimum et inviolabilem habere, ac post Sera fata sui Re cognoscen in toto et minima parte ad Executionem Deduci vult et declarat, Successoresq suos seu Exe cutores ejusdem Testamenti, in Conscientijs illorum obligat, ut huic sua ultima voluntati non contra veniant, imo eidem debitam Executionem ultimam apponant manum. Salva Nihilominus quo ad vixe rit reservata sibi Recognoscen facultate, idem Testamentum

Testamentum cassandi revocandi annihilandi meliorandi immutandi augendi minuendi declarandi. Hac ipsius personali Recognitione ad præmissa mediante. Pro majori vero firmitate manu propria sese subscripsit. N. &c. Quam ejusmodi Inscriptionem Roboratoriam sic ut præmissum factam Nos firmam &c. juxta formam.

Roboratio Divisionis inr Fratres.

Augustus Tertius &c.

Significamus. &c. Quod coram Actis præsentibus Metrices Regni Cancellariæ Nræ Mjris comparentes personaliter Gnosi et Venerabilis N. Fratres inter se germani, Gnosi olim N. cum Gnosa N. consorte Legitima procreati Filij, quilibet eorum suo pro interesse agens, &c. sani &c. recedendo &c. recognoverunt, et quisq' illorum suo pro interesse recognovit. Quia ipsi Divisionem Bonorum omnium Mobilium et Immobilium post fata Gnosorum Parentum suorum inse Recognoscentes Jure Naturalis Successionis devolutorum hic Varsaviæ Die hodierna in Actu conventa factam, manibus sui Recognoscentium subscriptam, in omnibus ejusdem Divisionis punctis clausulis articulis nexibus conditionibus et ligamentis præsentem Inscriptionem Roboratoriam

ad

ad Divisionem, Divisionem vero ad Roborationem referendo approbarunt, roborarunt, et ratificarunt, prout quidem approbant roborant et ratificant. Eidemq Divisioni in omnibus et singulis stare parere, eandemq firmiter tenere ac plenarie ipsi Satisfacere sese cum Successoribus suis in et super omnibus Bonis suis mobilibus et immobilibus inscribunt et obligant. Idq sub damnis Terrestribus simplici assertione absq Juramento taxandis et edicendis. Pro quibus damnis Terrestribus req ipsa Principali in Casu Contraventionis Citati vel eorum aliquis Citatus existens, coram Judicio et Officio quovis sibi et Bonis competenz praecisis omnibus Dilationibus Protestationibus et beneficiis Juris peremptorie suis cum Successoribus respondebunt. Hac illorum personali Recognitione ad praemissa mediante. Pro Majori vero firmitate manibus propriis sese subscripserunt. NN &c. Quam ejusmodi Inscriptionem Roboratoriam, sicut praemissum fuit et recognita & juxta formam.

Abrenuntiatio.

Augustus Tertius &c.
Significamus &c. Quod cum ad humillimam Supplicationem Deodicatae Virginis N. Monialis Novitiae

Ord.

Ordinis S. Benedicti ab Adoratione SS. Sacramenti
v Visitationis BMVirginis, Conventus Varsavien. Acta
publica adire nonvalentis apud Nos facta, Generosum
N. Secretarium Nrum et Actorum Metrices Rni Can
cellariæ Mris Præfectum pro recipienda ab ipsa infra
scripta Abrenuntiationis Inscriptione deputassemus.
utq cum Actis ipsam adiret permisissemus, Isidem
Deputatus Secretarius Nr functus Officio suo coram
Nobis palam publiceq retulit, Qualiter coram eodem Deputa
to Secretario Nro Actisq præsentibus Metrices Rni
Cancellariæ Majoris die hodierna in Actu contenta
comparens personaliter ad Crates Vestibuli Mona
sterij sui, eadem Religiosa ac Deodicata N. in Secu
lo, ad præsens vero in Religione N. Moniales Novitia
Ordinis Sancti Benedicti ab Adoratione Sanctissimi
Sacramenti v Visitationis BVMariæ Conventus Var
savien. Mfici olim N. cum Mfica N. matrimoniali
ter procreata Filia, in assistentia Religiosarum
ac Deodicatarum Virginum NN. Necnon Religiosi
N. uti et tanquam Patris sui Spiritualis ad hunc
Actum assumpti agens, sana mente & recedendo &
recognovit et præsens recognoscit. Quia ipsa Bo
nis Paternis et Maternis, generaliter omnibus
et in Specie singulis, tam immobilibus hæreditari
ijs

is Terrestribus et Civilibus Obligatorijs, ac ali
is quibusvis quocunq Nomine vocitatis, ubivis
locorum sitis et iacentibus, quam mobilibus univer
sis ac Summis quibusvis peccuniarijs ubicunq
existentibus, totatiq et integræ Successioni post
Mficos Parentes suos se Recognoscen erga Gnosos
Fratrem et Sorores suas M. iezeli bedo Jure Natura
li concernentibus, necnon de quibusvis Succes
sionibus post quasvis personas in se Recognoscen
devolutis et devolvendis, iam ex nunc et de facto
ob præstitam sibi Recognoscen per Magnificum Pa
rentem v Matrem v Fratrem suos, satisfactione
effectivamq Dotis appromissæ exsolutionem (: de
qua recepta præsentibus quietat) libere spontanee
ac plenarie abscessit et abrenuntiavit, prout qui
dem præsentis Inscriptionis Virtute abscedit et per
petue abrenuntiat, idq totum quod se Recognoscente
ultra Dotem ad præsens sibi enumeratam in Sæculo
concerneret in Suprascriptos Gnosos Fratres et Soro
res suas cedit et devolvit. Nihil amplius Juris titu
li Hæreditatis Propinquitatis et prætensionis pro
se Recognoscente ac eadem Bona Paterna et Ma
terna aut alias quasvis Successiones reservando
excipiendo

excipiendo aut praecustodiendo, verum perpetuum si bi Silentium ratione praemissorum imponendo. Hac i psius personali recognitione ac praemissa mediante atqui informa Abrenuntiationis de Jure plenissima et perfectissima pro Majori vero firmitate manu pro pria sese subscripsit. N.N. &. Quam ejusmodi Inscri ptionem Abrenuntiationis sic ut praemissum factam et recognitam & in sta forma.

Donatio sortium in Bonis haereditarijs.

Augustus Tertius &.

Significamus &. Quod coram Actis praesentibus Me: trices Regni Cancellariae Nrae Majoris comparens personaliter Gnosus N. olim Gnosi N. cum olim Gnosa N. procreatus Filius Sortium in Bonis N. in Paro: chia N. Palatinatus N. Terrae N. sitt haeres sanus & recedendo & recognovit et praesentibus recognoscit. Quia ipse Gnosae N. Virgini innuptae Gnosi N. Filiae ejusq Legitimis Successoribq iam exnunc et de fa cto sortes suas proprias et haereditarias in Bonis N. in Parochia N. Palatinatus N. Terrae N. sitt etiam: cery cum eorum attinentijs, cum omni et integro Jure suo Dominio proprietate et propinquitate titutoq haereditario, ac omnibus earundem Sortium utilita

tibus

tibus usibus fructibus proventibus commodis
et obventionibus areis Curijs ædificijs structu
ris sepibus sepimentis pascuis emissorijs hortis
Pomarijs, apibus apisterijs, agris pratis campis
sylvis borris oais Nemoribus arbustis virgul-
tis et indaginibus, aquis stagnis piscinis, pisci
nulis fluvijs fluminibus rivis rivulis torrenti
bus, ac quarumvis aquarum accursibq, molendi
nis molendinatoribus, Tabernis Subditis Cmetho
nibus hortulanis Inquilinis, tam in ijsdem sortibq
existentibus, quam etiam profugis, ubiq locorum
commorantibq, eorumq uxoribus pueris pecoribq
Dierum laboribq datijs et tributis custodijs diurnis di
urnis et nocturnis, cunctaq obedientia et subdita
ra Cmethonali per ipsos præstari solita, cunctisq per
tinentijs ad easdem sortes antiquitus spectantibq
nihil sibi suisq Successoribus quidquam Juris aut
cujusvis prætextus ad prædictas sortes reservan
do seu quovis modo excipiendo, sed ita late longe
circumferentialiterq, prout in suis metis et li-
mitibus extant et extenduntur, dat donat con
fert et resignat, pura mera et irrevocabili Do:

natione

natione perpetuo et in aevum, Intromissionemque ipsi in praefatas sortes praesentibus resignatas et Donatas per Ministerialem Regni generalem quemvis et duos Nobiles, quovis tempore facilius conducendas realem cum actuali et passca possone Officiose dandam et acceptandam libere det et admittit. Evictionem generalem et Specialem ab omnibus et singulis quarumvis personarum Juridicis et extrajuridicis Impedimentis cavet, in omnibus Bonis suis mobilibus et immobilibus inscribit et assecurat, idque sub damnis Terrestribus simplici assertione absque Juramento taxandis et edicendis. Pro quibus quidem damnis reique ipsa Principati in casum Contraventionis Citatus existens suis cum Successoribus coram Officio competenti seu Judicio quovis Majoris et Minoris Subsellij Regni Nostri peremptorie praecisis omnibus diffugijs et dilationibus ac beneficijs Juris respondebit. Hac ipsius personali Recognitione ac praemissa mediante. Pro Majori vero firmitate manu propria sese subscripsit N. E. Quam ejusmodi Inscriptionem Donatoriam E juxta formam.

Przyznanie wieczystego Kwitacyinego et Abrenuntiationis zapisu, more Lithvanico danego.

August Trzeci &.

Oznaymuiemy tym Listem Naszym wszem wobec y każdemu komu o tym wiedziec należy. Jz stanąwszy osobiscie przed Aktami Metryki Kancellaryi Naszey Wielkiey Koronny Urodzeni N. Generał Artylleryi &. y N. z Xiążąt N. Małżonkowie Małżonek przez się, Żona zas in assistentia tegoż Małżonka swego iako Opiekuna Naturalnego czyniąca, zdrowi na umysle y ciele odstępuiąc Jurysdykcyey swoiey należytey, a teraznieyszey Naszey Krolewskiey względem ninieyszego zapisu z do brami y Sukcessorami swemi dobrowolnie poddawszy się, iawnie y dobrowolnie przy obecnosci Wielebnego w Bogu Jmci X. N. Biskupa Chełminskiego y Pomezańskiego &. zeznali y zeznaią. Jz oni niżey wyrażony List dobrowolny Wieczysty Kwitacyiny et perpetuae Abrenuntiationis Zapis Wielmożnym Michałowi N. y Eleonorze N. Xiążętom N. Podkanclerzym Litt. Małżonkom od siebie dany

które

more Lithvanico pisany przyznali y stwierdzili, Sup=
plikuiąc Nam aby dostęt teyże Metryki Kancellaryi
Naszey Większey Koronney był przyięty y ingrossowa
ny, ktorego Tenor iest takowey. Scribatur. Zapis &.
My tedy Krol do wyżey wyrażoney Suppliki łaska
wie się skłoniwszy, wyżey inserowany Quitacyiny
zrzeczny Zapis przed Aktami Metryki Kancellaryi
Naszey Wielkiey Koronney, przy obecnosci Wielebnego
w Bogu Imci Xiędza N. Biskupa Chełminsk&
przyznany przyiąc et de Verbo ad Verbum wpisac
y z nich wiernie wypisany per Extractum authentice
stronie potrzebuiącey pod pieczęcią Koronną wy
dac rozkazalismy. Działo się w Warszawie &.

Podobne przyznanie Prawa wieczystego WW. Xięży Dominikanom.

August Trzeci &.
Oznaymuiemy &. Iż stanąwszy osobiscie przed Aktami
Metryki Kancellaryi Naszey Wielkiey Koronney
Wielmożny N. Kanclerz W. W. X. Litt. &. zdro
wy na umyśle y ciele odstępuiąc Iurysdykcyey
swoiey należytey a teraznieyszey Naszey Krolewskiey
względem ninieyszego Zapisu z Dobrami

y Sukcessorami swemi dobrowolnie poddawszy
się, iawnie y dobrowolnie zeznał, y zeznaie, iż on
niżey wyrażony dobrowolny wieczysty List Novæ
Fundationis et perpetuæ Inscriptionis przez Sie
bie Wielebnemu Xiędzu N. Przeorowi y wszytkim
Xięży Dominikanom Konwentu N. dany more Lithva
nico pisany, we wszytkich Punktach Kondycyach
y Artykułach onegosz stwierdza, Supplikuiąc Nam
aby do Akt teyże Metryki, Kancellaryi Naszey
większey Koronney, był przyięty y Ingrossowany
ktorego tenor iest takowy. Scribatur Zapis. Kto
reło przyznanie y stwierdzenie swoie Listu w
zwysz inserowanego przed Aktami Metryki Kan
cellaryi większey Koronney uczynione, dla lepszey
Wagi tenże Wielmożny N. Kanclerz WW. Litt. rę
kę własną podpisał WMś. My zas tosz przyznanie
y stwierdzenie przez Wielm. N. zeznane do Akt
niniejszych Metryki Kancellaryi większey Ko
ronney przyiąć wpisać y stronie potrzebuiącey au
thentycznie wydać pozwoliliśmy. Z naco Pieczęć
Koronna przyciśniona iest. Działo się w Warszawie
Dnia &.

Podobne przyznanie Prawa Zastawnego przez Wielmożnych N. Urodzonemu N.

August Trzeci &c.

Oznaymuiemy &c. Jz stanąwszy Osobiscie przed Aktami Metryki Kancellaryi Naszey Wielkiey Koronney Wielmożni N. Wwdowie Podlascy Małżonkowie, Małżonek przez się, Żona zas in assistentia tegosz Małżonka swego iako opiekuna Naturalnego czyniąca zdrowi na umysle y Ciele, odstępuiąc Jurysdykcyi swoiey Należytey, a teraz ninieyszey Naszey Krolewskiey względem niniejszego Zapisu z Dobrami y Sukcessorami swemi dobrowolnie poddawszy się iawnie y dobrowolnie zeznali y każdy znich zeznał. Jz oni niżey wyrażone Prawo zastawne przez siebie Urodzonemu N. Woyskiemu y Sędziemu N. dane more Lithvanico napisane, we wszystkich punktach Kondycyach y artykułach onegosz przyznaią y stwierdzaią, supplikuiąc Nam aby do Akt teyże Metryki Kancellaryi Naszey Większey Koronney przyięte y ingrossowane było, ktorego Tenor iest takowy. Scribatur Prawo ktorego to Prawa zastawnego wzwysz

insertowanego

inserowanego przyznanie y stwierdzenie swoie przed Actami Metryki Kancellaryi większey Koronney uczy: nienie, dla lepszey Wagi ciż Wielmozni N. Wodowie Podlascy Małżonkowie rękami własnemi podpisali N.N.&. My zaś tosz przyznanie y stwierdzenie przez Wielmożnych Wodow Podlaskich Małżonkow zeznane do Akt ninieyszych Metryki Kancellaryi większey Koronney przyiąć wpisać y Stronie potrze buiącey authentycznie wydać pozwoliliśmy. Naco &. Działo się &.

Podobnesz przyznanie przez Urodzo nego N. Assekuracyinego zapisu.

August Trzeci &.

Oznaymuiemy &. Iż stanąwszy osobiście przed Akta mi Metryki Kancellaryi Naszey Wielkiey Koronney Urodzony Jan N. Woyski y Sędzia Grodzki Instan- cyi zdrow na umyśle y Ciele odstępuiąc Jurysdykcyi swoiey na teraz ytey a teraznieyszey Naszey Krolewskiey względem ninieyszego Zapisu z Dobrami y Suk- cesorami swemi dobrowolnie poddawszy się, iawnie y dobrowolnie zeznał y zeznaie, Iż on niżey wy razony dobrowolny zapis assekuracyiny, Wiel

możnym

możnym N. Wdów Ziem Podlaskich & Małżonkom danÿ more Lithvanico pisanÿ, we wszytkich Punktach Kondycyach y Artykułach onegosz stwierdza, Supplikuiąc Nam aby do Akt teyże Metryki Koronney Kancellaryi Naszey większey, przyięty y ingrossowany był, ktorego Tenor Takowy. Scribatur Zapis Ktorego to Zapisu Apekuracyi nego wzwysz inserowanego przyznanie y stwierdzenie swoie, przed Aktami Metryki Kancellaryi większey Korony uczynione, Dla lepszey wagi tenże Urodzony N. ręką własną podpisał. N. & My zastosz przyznanie y stwierdzenie przez Urodzonego N. zeznane do Akt ninieyszych Metryki Kancellaryi Większey Korony przyiąc wpisac y Stronie potrzebuiącey authentycznie wydac pozwoliliśmy Naco & Działo się &.

Plenipotentia

Augustus Tertius &.

Significamus & Quod veniens personaliter ad Acta praesentia Metrices Regni Cancellariae Nrae Mjris Generosus N. Capneus N. olim Gnosorum N. Conjugum Legitimorum Filius, olim vero Gnosorum N. Nepos, necnon

-necnon totius Substantiae eorum unicus superstes Successor ac Haeres, licet quidem Divina dispositione mutus et elinguis, sanus tamen mente et corpore Literarumque in parte gnarus existens, recedendo a Foro Terris et Jurisdictionibus suis & recognovit et praesentibus recognoscit. Quia ipse multa sua negotia ratione Bonorum fortunaeque suae, fatis olim Magnificorum ac Gnosorum Antecessorum suorum tam in Majori quam Minori Polonia, Variisque Palatinatibus et Terris, necnon Provinciis MDLitto se unicum Successorem Superstitem Jure Divino et Naturali respicientium tractare vindicareque cupiens et volens, neminique magis eadem Negotia tractanda uti sibi satis persvasus confidere valens, quam Gnoso N. Fratri germano Gnosae N. Conjugis suae Legitimae, eundem Gnosum N. in generalem et Specialem rerum suarum agendarum Plenipotentem, Negotia sui Recognoscentis in quovis Foro ac Subsellio probiter tenentem eligit Ordinat et constituit, Dans et concedens eidem Generoso Plenipotenti suo plenariam facultatem et omnimodam potestatem, causas suas generaliter omnes et singulas, cum quibusvis personis, occasione cujusvis Negotii

habitas

habitas et habendas institutas aut instituendas in omni Judicio et Officio Regni Magniq̃ D. Lith. etiam Tribunalium Regni Petricovien. Lublinen. Radomien. tum quoq̃ in Magno Ducatu Litt. Vilnen. Minscen. Novogroden. ejusdemq̃ Provinciae Judicijs aut Officijs quibusvis, ac etiam in Judicijs Nostris Post curialib. tum quoq̃ S. Nunciaturae Apostolicae ac quibusvis Consistorialib. promovendi et prosequendi Actus Compromissoriales, cum quibusvis personis sive Possessoribus Bonorum sui Recognoscentis inscribendi, finaliterq̃ concludendi. Condescensiones ad Bona pro debita Juris forma ac exigentia obeundi, complanationes quasvis ineundi et conscribendi, Actusq̃ quosvis roborandi, vigoreq̃ quorumvis Decretorum Juramenta excipiendi, Summas quasvis se Recognoscentem concernentes levandi, de levatis tam Officiose qm manualibus scriptis quietandi necnon ratione Summarum Parisijs in Regno Galliae se Recognoscentem concernentium cum quibusvis personis contrahendi et tractandi, Reditusq̃ earum pro utilitate sui Recognoscentis disponendi cambia earundem promovendi et regulandi, alios Plenipotentes

tentes in locum sui ad quasvis causas sui Recogno
scen, in quovis foro penden substituendi et substitu
tos revocandi, Cæteraq quævis munia debito mo
do et Juris Ordine, pro rerum et Negociorum exigen
tia peragendi ac exequendi. Promittens se et in
scribens idem Gnosus Recognoscens, id totum quid
quid per prædictum Generalem et Specialem Pleni
potentem suum vel ejus Substitutos, in rem et Com
modum sui Recognoscentis, rite ac legitime factum
gestum constitutumq fuerit, se cum Successoribus
suis, pro rato grato firmo ac Valido suscepturum, Non
secus acsi ipsemet Recognoscens præmissa omnia
præsens egisset fecisset et constituisset. Quam qui
dem Plenipotentiam is idem Recognoscens ad Orien
nium ab actu præsenti duraturam, roburq ac Valorem
suum habituram vult, præsentibusq declarat, idq sub
Vadio centum floren Polon, in et super omnibus Bonis
suis hæreditarijs, ubivis Locorum reperibilibus, signan
ter Parisijs existen extendendo. Hac ejus persona
li Recognitione ad præmissa mediante. Pro majo
ri vero firmitate Manu propria sese subscripsit M.
Quam Plenipotentiam sic ut præmissum facta et reco
gnitam Nos firmam ac de Jure validam & juxta formam

Donatio

Donatio Palatij.

Augustus Tertius &.
Significamus &. Quod coram Actis præsentibus Metrices Regni Cancellariæ Nræ Majris comparentes personaliter Mfici N. et N. Conjuges Legitimi, Maritus quidem per se, uxor vero in assistentia ejusdem Mariti sui, uti Tutoris sui Conjugalis, necnon Mfici N. uti Consanguinei sui, ad hunc actum specialiter Rogati agentes, sani mentib et corporibus existen recedendo & recognoverunt, et quisq illorum suo pro interesse recognovit. Quia ipsi Illrí et Mfico N. Castellano Cracovien Successoribusq ejus, Palatium suum proprium et hæreditarium, una cum fundo et horto muro circumducto Antiquitus N. nuncupatum Cracoviæ in Suburbio N. dicto certas inter Vicinitates sito et jacen, Liberum neminiq obligatum, cum omnibus ejusdem Palatij Fundi et horti Ædificiis Structuris Cellarijs Culinis, Stabulis, alijsq Mansionibus, ibidem existen, cunctisq attinen et pertinen eo antiquitus et ad præsens spectan, nullis penitus exceptis, nec pro se Successoribusq suis, aut quopiam alio reservatis et præcustoditis, ita late Longe et circumferentialiter, prout in suis metis et Limi

tibus

tibus consistunt, et per se Recognoscentes hucusq
tenebantur et possidebantur, tenerig et possideri
debebant, necnon fundum N. nuncupatum Juris Ter
restris ad Cracoviam situm, sui Recognoscentium itidem
proprium et hæreditarium, Liberum Neminiq Obligatum
cum Jurisdictione Emphiteutis in eodem fundo ha
bitantibus, eorum censibus dationibus obligationi
bus, cunctisq utilitatibus usibus fructibus et emo
lumentis, ædificijs structuris mansionibus Curijs
ibidem reperibilibus attinentijs et pertinentijs, itata
te longe et circumferentialiter, prout idem fundus
N. in suis metis et Limitibus ab antiquo consistit
et a suis Recognoscentibus, hucusq et ad præsens
tenebatur et possidebatur, tenerig et possideri de
bebat, nihil ex eodem pro se successoribusq suis seu
quopiam alio reservando ac excipiendo, dant do
nant et resignant, puro mero vero, et Irrevocabi
lis Donationis titulo perpetuo et in ævum. Totumq
Jus suum hæreditatem Dominium Possessionem propri
etatem ac propinquitatem sibi Recognoscentibus
quomodocunq ad prædictum fundum Palatium et
hortum in Kleparz necnon ad fundum N. serviens
in persona supradicti Illris et Mfici N. Successo:

rumq

rumq illius transferunt transfundunt et derivant.
ad tenendum habendum possidendum, dandum donan
commutan alienandum et in quosvis beneplaci
tos illius et Successorum ejus usus convertendu.
Intromissionem realem et actualem cum pacifica pos
sessione quovis tempore per Ministerialem Rni
generalem, seu quovis alio Juridico modo, in eos
dem utrosq fundos Palatium et hortu, cunctasq eo
rum attinentias et pertinentias, quandocunq pla
cuerit eidem Illri N. successoribusq ejus, danda
et acceptandam, iam exnunc dant et admittunt.
neq eandem quovis prætextu colore ac ingenio
tam perse quam per alias quasvis Submissas et
subordinatas personas non impedient. quinimo
eidem Illri et Mfico Donatario suo illiusq Succe
ribus Tuitionem et evictionem generalem ac actu
alem, ab omnibus et singulis quarumvis persona
rum propinquaru et remotaru Impetitionibus
Juridicis et Extrajuridicis, quomodocunq et quan
docunq exorituris cavent et promittunt, in omni
busq Bonis suis, mobilibus ac immobilibg tum Sum
mis peccuniarijs, ubiq Locoru existentibus, inscri
bunt et assecurant, idq sub damnis Terrestribus
simplici

simplici assertione taxandis et edicendis, pro quibus in casum Contraventionis et non præstitæ Evictionis rei ipsa Principati Citati existentes, coram Officio Castren. Capitaneati N. peremptorie suis cum Successoribus, præcisis omnibus Dilationibus protestationibus diffugijs ac beneficijs Juris, quibus præsentibus libere ac benevole renuntiant respondebunt. Hac illorum personali Recognitione ad præmissa mediante. Pro Majori vero firmitate manibus proprijs sese subscripserunt. NNN. &. Quam ejusmodi Inscriptionem Donatoriam sic ut præmissum factam & piata formam.

Renuntiatio Tutelæ.

Augustus Tertius &.

Significamus &. Quod coram Actis præsentibus Metrices Regni Cancellariæ Nræ Mjris comparens personaliter Gnosus. N. sanus & recedendo & recognovit, et præsentibus recognoscit. Quia ipse Tutelæ sup. Nbtem N. olim N. cum olim N. matrimonialiter procreatum Filium sibi Recognoscen. Testamento prædicti olim N. De Data ejus Varsaviæ die Anno & N. factæ et inscriptæ ex quo varijs Negotijs et servitijs N. impeditus est, satisfacere non valens, eidem Tutelæ per præsentem suam ad Acta hæc comparitionem plenarie renunciat et ab illa totaliter recedit. Nihil amplius sibi Juris

prætextus

praetextus ac Tituli ad eandem Tutelam Filij Nbtis olim N. reservando et praecustodiendo. Hac ipsius personali recognitione ac praemissa mediante. Pro Majori vero firmitate manu propria sese subscripsit N.

Quam ejusmodi Renuntiationem sic ut praemissum factam et recognitam nos firma &c. juxta formam

Oblata Konfirmacyey Prawa.

August Trzeci &c.

Oznaymuiemy &c. Jz Oblatowany iest do Akt nineyszych Metryki Większey Koronney Przywiley Zargainowy Nizey wyrażony Ręką Naszą Krolewską podpisany y Pieczęcią N. Koronną wiszącą stwierdzony wniwczym nienaruszony y niepodeyrzany. Tenoru takowego. Scribatur Originale. Ktoryto Przywiley per Oblatam podany, my do Akt nineyszych przyiąc wpisac, y znich słowo w słowo wypisany, stronie potrzebuiącey authentycznie wydac, Oryginał zas nazad oblatuiącemu oddac /: z ktorego odebrania Cancellarya Nasza quituie rozkazalismy. Na co dla lepszey wiary &c.

Cessya.

August Trzeci &c. Oznaymuiemy &c. Jz stanąwszy obliczni przed Aktami Naszemi Metryki Kancellaryi

Większey Koronney Wielmożny JW. Xiążę na Żukowie &. Woiewoda Generał N. swym y Wiel:
możney Xiężney N. Małżonki swoiey Imieniem
czyniący, zdrowy będąc na umyśle y Ciele od
stępuiąc Jurysdykcyey swoiey ratezytey, a teraz
zniejszey Naszey wzgłędem Niniey szego Zapi:
su z Dobrami y Sukcessorami swemi dobrowol:
nie poddawszy się, iawnie iasnie y dobrowolnie
zeznał. Iż on swym y Wielmożney Xiężny N. Mał
żonki swoiey, pro cuius ratihabitione in forma
Juris plenissima cavet, y na wszytkich Dobrach
swoich ruchomych y nieruchomych zapisuie się
z Sukcessorami swemi Imieniem, przychylaiąc
się y stosuiąc do Woli y wyraźnego Konsensu
Naszego Krolewskiego tymże Wielmożnym N.
Małżonkom na piśmie danego Ręką Naszą Kro
lewską, y Pieczęciami dwiema, iedną Mnieyszą
Koronną, a drugą Większą Litt stwierdzonego
do Akt Niniey szych Metrycznych sub Actu N. per
Oblatam podanego Tenoru takiowego. Scribatur
Consensus. &. Prawa swego dożywotniego ktore mu
y

y Wielmożney Małżonce Jego wyżey namie:
nioney na Starostwo N. w Xięstwie Jnflant:
skim leżące służy, Urodzonym NN. Małżonkom
ustępuie y na Osoby ich wlewa y przenosi, y top
Starostwo N. z Miastem Woytostwami, tudziesz
ze wszytkiemi Wsiami Folwarkami Dworami
Budynkami polami, rolami łąkami pastwiskami
Zaroslami borami y zwolną w nich Jncyzyą lasa
mi puszczami gaiami pasiekami, Stawami Je:
ziorami, strugami Rzekami Sadzawkami Mły
nami, Tartakami Karczmami, oboiey płci podda
nemi, y ich czynszami Daninami Osepami Stra
żami wszelkiemi powinnosciami, y ze wszytkie
mi in genere et specie przynależytosciami cyr:
kumferencyami, tak iako zdawna tosz Staro
stwo iest w sobie ograniczone, nic anic odnie
go dla siebie, Małżonki, lub kogo innego za:
dnym pretextem y sposobem nieexcypuiąc, ani
oddalaiąc, przerzeczonym Urodzonym Wilhel:
mowi Rafałowi y Rozynie N. Małżonkom wrze:
telną dożywotnią Possesyą y dzierżenie pu:

szcza

ścza; Intromissyi spokoyney onymże wprzerze:
czone Starostwo N. y w wszetkie Dobra Jego
według prawa y Zwyczaju dobrowolnie, swym
y wzwysz mianowaney Małżonki swoiey Imie
niem dopuszcza, ani oney żadnym pretextem
y sposobem tak przez siebie, iako y przez ludzi
y Urzędniki swoie bronić y przeszkadzać tym
że Urodzonym N. Małżonkom niebędzie. Owszem
submittuie się, y na wszytkich Dobrach swych
ruchomych y nieruchomych gdziekolwiek będą
cych tenże Wielmożny N. z Sukcessorami swemi
zapisnie się y przyrzeka Wielmożny N. Małżonkę
swoię w Sześciu Niedzielach od Actu teraznieyszė
go rachuiąc do Akt ktorychkolwiek authentycznych
sprowadzić y od niey wymoc, aby niniejszą Cessyą
y wlewek prawa dożywotniego na Starostwo
N. przez siebie na Osoby tychże Urodzonych N.
Małżonkow uczyniony approbowała lub inny
podobny uczyniła. A to pod Szkodami Ziemskie
mi, o ktore y rzecz samę pryncypalną w Niedosyć
uczynieniu Forum w Sądach Naszych Assessorskich
Koronnych do odpowiadania zawicie sobie y Suk
cessorom

ciskorom swoim naznacza, Mocą teraznieyszego Zapisu y zeznania do tego srzod księgego. Ktory wlewek albo Cessyą tenze Wielmozny N. Dlale pszey wiary y Wagi ręką własną podpisał NN. Ktorą to Cessyą tak iako wyzey uczyniona y zeznana iest, my według prawa waznę y gruntowną mieć chcąc, onąsz do Akt ninieyszych Metryki Koronney przyiąć y wpisać, tudziesz Stronie potrzebuiącey authentycznie wydać rozkazali: smy. Naco dla lepszey wiary pieczęc Koronna przyciśniona iest. Działo się &c.

Roboratio Contractus in Actis Civitatensis Varsavien.

Coram Officio Actisq. praesen. Consularibus Civit. prits comparentes Nobis NN ab una, atq. Nobis NN. parte ab altera agentes sani mentibq et corporibus existentes sponte palam libere ac perexpressum recognoverunt praesenq. recognoscunt. Quia ipsi Contractum vg Empti et Venditi Lapideae ante N. dictae, vg hic Varsaviae sitae in Platea N. vocitatae sitae, inter se recognoscentes vg hic Varsae d. N. Mensis N. A.o N. initum et conclusum Manibusq. suis propriis et aliis eorum subscriptum infrascriptum, in omnibus punctis Clausulis Articulis & Nexibus, et ligamentis quibus omnibus, in genere et singulis, in specie approbarunt, confirmarunt roborarunt et ratificarunt, prout praesene approbant confirmant roborant et ratificant, Eidemq. Contractui in omnibus et per omnia ita prout in se sonat, idq. sub vadio in eodem Contractu apposito, stare parere et satisfacere se submittunt & obligant. Hac sua pli recognitione mediante In forma alias roborationis Contractus plenissima.

Venditio.

Coram Officio et prits comparentes NN sani mentibus et Quia Illi inhaerendo Contractui empti & venditi Domus Lapideae anti quitus N. dictae, hic Varsaviae die N. Mensis N. A.o N. inito et concluso manibusq. Partium propriis subscripto, & actis praesen. die ~~hac~~ ~~ditera~~ N. roborato, eandem Domum Lapideam vg hic Varsae sitam inter vicinitates videlicet ex una N. ex altera vero partibus NN. sitam et jacentem, suam propriam & haereditt. Antiquitus N. dictam [Nemini pro quo solenniter Cavent obligatam] ~~jure~~ cum omni Jure Dominio proprietatte propinquitatte haereditatte una cum fundo

in quo eaddificata Consistit attinentijsq & pertinentijs qbt omni:
bus ad eand Domum Lapideam Spetang ita late longe & cir
cumferentialiter prout se eadem Domus Lapidea tota in suis metis
& limitibus ab antiquo extendit et continetur, jam ex nunc et
de facto, vero puro perpetuo & irrevocabilis Venditionis titulo hære:

Pretiu[m] ditt Ablig MM. conungi Succoribus in et pro summa MM. propre
tio dictæ Domus Constitutæ, vendiderunt cesserunt inscripse:
runt, miserunt, & resignarunt, prout psenz vendunt Cedunt
mittunt inscribunt & resignant, ad habendum tenere possidere
utifruere dandum, donare alienare Commutare, resignare inq
suos suorumq Successorum meliores ac Commodiores usus convertere
in perpetuum. Fatentur autem suprascripti Recognoscentes se

Quietatio De ptio summam N. de et ex manibus Modernorum Emptorum realiter
integreq levasse et percepisse, de qua levata et percepta modernos
Emptores psenz quietant. Nihil sibi amplius Juris Dominijque:
reditus aut cujuspiam ptatus ad dictam Lapideam psenz vendita
reservant relinquunt aut quovis modo prustodiunt. Verum idem
jus suum hæreditum ad præcensitam Domum Lapideam habitum,
in Personas eorum MM. eorumq Successorum plenarie transfundunt
transferunt, & derivant in eorum. Intromissionem jam ex nunc
ijsdem MM in eandem Lapideam Officiose dant et admittunt, da:
turosq & admissuros dum in toto loci affectabitur, se submittunt

Evictio & obligant. Evictionem insuper & tuitionem omnimodam a
quarumcunq Personarum impetitione tam juridica quam extraju
ridica toties quoties opus fuerit pstandam Cavent, eamq in Bo:
nis suis qbt omnibus habitis & habendis inscribunt et assecu:
rant. v in Lapidea v Domo v Possessione aliqua Hac sua psti recognitione mediante
In forma alias, Inscriptionis Venditorea Quietationis Intromissionis

Admissionis, & Evitionis Inscriptionis plenissima

Intromissio

Ad Officium [illegible] veniëntes NN jurati, munus Deputaonis suis restituëntes [illegible] suam quod infrasequutis fecerunt relao nem [illegible] Illi ex Deputaone N. et Splis. Proconsulis, Curtts N. eo Instantiam vero & affectamen NNlis NN. factam ad Domu[illegible] v La: pideam Antiquitus N. dictam [illegible] hic Varsæ sitam suas inter vi cinittes [illegible] ex una N. exaltera vero partibus N. sitam et jacentem Condescenderunt, ibidemq inhærendo Contractui Empti et Vendi: dtt ejusdem Domus Lapideæ et respective Inscriptioni Vendi: toreæ coram Actis [illegible] N.N. per NN. in Personas N. Feria N. A°. N. recognitæ [illegible] publica omnium [illegible] qui reperirentur interes: satorum, ante fores dictæ Domus Lapideæ ter et ultra [illegible] Juris formam quater voce sonorosa, & præconica acclamatione per Providum NN. Ministerialem [illegible] Gnalem facta, adhibitisq aliis Solennitatibus Juris circa ejusmodi Actus fieri Solitis Intromissio nem realem in dictam [illegible] Domum Lapideam NNbus NN. cum actuali & pacifica possessione nemine impugnante neq contra dicente dederunt, riteq et legitime Contulerunt, de quo [illegible] co: rum [illegible] A.A. Juris fidelium vera relao quam manibus propriis Sub: scripserunt.

Submissio in solven: censu:

Coram [illegible] comparens [illegible] NNlis NN sanus [illegible] Ille uti Modernus Hæres [illegible] Curiæ antiquitus N. [illegible] hic Varsæ in Pla tea N. suas inter vicinittes videlicet ex una N. ex altera vero Partibus NN. sitæ et jacentis [illegible] titulo empti et venditi acquisitæ

Curtti huic super retentis Contributionibus quae et quantae pro justo et aequo apparuerint, omnimodam securitatem et satisfa: ctionem in exolvendis ijsdem spondet. Ita videlicet ut si M. Immediatus Heres dictae Curiae ex Nexu Evictionis sibi reco: gnoscens in scripto concernens retentorum non exolverit, extunc idem Recognoscens N. dictae Curiae Heres in praestanda huic Curtti dictorum retentorum exolutione se satisfacturum submittit. Hac sua praesenti recognitione mediante. In forma alias submissionis plenissima etc.

Quietatio. Sequestri.

Coramque comparens praesentis M. sanus etc. recognovit. Quia ille seque strum officij praesentis de summa M. pro M. etc. N. Anno N. Mensis N. ad Cancellariam officij praesentis reposita sibique recognoscenti ex eodem sequestro realiter integreque exoluta recepta & Pabnumerata quietat et absolute mittit. Nihil sibi amplius juris praetensionis & tituli autcujuspiam praetextus ad idem sequestrum ~~praeter~~ quietatum reser: vat relinquit, aut quovis modo praecustodit verum silentium sibi imponit perpetuum. Hac sua praesenti recognitione mediante In forma alias quietaonis etc.

Quietatio de summa. ~~etc.~~

Coram ~~Officio~~ etc. praesentis comparens M. etc. recognovit. Quia ille M. de summa M. sibi recognoscenti vigore vigore contra ctus Empti et venditi Lapidei M. inter se Recognoscentes ab una, atque M. parte ab altera die M. Mensis N. Anno N. initi et conclusi. Actisque ~~[illegible]~~ M. die N. Mensis N. Anno N. roborati, tum ven: ditionis ejusdem Lapidei per se facta M. recognitae " obvenienti tum vigore

vigore Decreti Officij MM. v Judicij; int se abuna et MM parte ab altera die N. Mensis N. Aº N. prolatt adjudicata; v etiam. ad Inscriptionem Officiosam coram Actis MM. die N. Mensis N. Aº N. p MM. recognita tenta, ac debita. tangm Sibi recognoscenti realiter integre in prompta et parata pecunia circa acta psentia ~~realiter~~ exsoluta per se recepta et abnumerata, quietat et absolute mittit. Nihil sibi amplius Juris pretensionis est tituli ad Supraseriptam quietatam reservat relinquit, aut quovis modo custodit Verum Contract Transactiones easdem approbando. tum processum ei Mme formatum Cassando & mortificando. v pfatam Inscriptionem supra de actu specificatam Cassando. Silentium sibi imponit perpetuum. Hac pta pti recognitione mediante. In forma alias Quietaonis plenissima &.

Oblata Obligaonis

Ad Offm & veniens ptr N.N. obtulit officio psenti & ad inserendum actis praesentia, porrexit Obligaonem manualem infrascriptam Sanam salvam & illaesam omniq Suspitionis Nota carentem petens eam ad acta psentia Suscipi ijsdem inseri et ingrossari Quod ab Officio psenti uti de Jure dictum est obtinuit, cujus tenor sequens est. My niżey wyrażeni Zeznaiemy tą Kartą Naszą Iż pożyczamy od Jmć pp MM. na potrzebę naszę Summy MM ktorą to Summę od dnia y daty ninieyszey obligacyi położoney nadzien MM. w Roku N. przypadaiący; bez wszelkich prolongacyi wyięcia prawnych oddać y wyliczyć z prowizyą po siedm. oz. rachuiąc od Sta obliguiemy się a ieżelibyśmy na ten Termin nie mieli oddać, tedy wolną Intromissyą do Domostwa v Kamienicy &. Jmć Kredytorowi Naszemu dopuscić deklaruiemy oraz ią Summie korrespon:

duiącey yprowizyi Exdywizyą, y takowy dług za naypier
wszy między innemi kredytorami, iezeliby się iakie poboczaty
pr ktorych niemamy przyznaciemi. Dla lepszego zas Dokku:
mentu iezeli będzie potrzeba ktyo kazdego czasu zapis na sum:
mę takową do kancellaryi isc zeznac przyrzekamy, y tę kartę
takiegowaloru miec chcemy iakoby przed aktami Auten ty:
cznemi roborowana była. Naco dla większey wagi y walo
rę piszamy się własnemi podpisiemi. Dat: etc.

Tenor Secunda.

My niżey napodpisie wyrazemi zeznaiemy tym Skryptem
Naszym żemi na uspokoienie długu pewnego zaciągneliśmy
Summy MM od JmciPana M. ktorą to summę MM. iako dług
rzetelny obeciuiemy temusz JmciKredytorowi Naszemu na
dzień MM w Roku N. wraz z prowizyą po sledm od Sta
rachuiąc, bez wszelkiey odwłoki oddać, dla większego
zas bespieczenstwa pomienionego JmciMM przerzeczony dług
na Dobrach Swych własnych zapisuiemy y w Casum nieu:
czynienia zadosyć tak w Kapitale iako yprowizyi nater
min wyzey wyrazony sędy wolney Intromissyi do Dobr Na
szych z zaiednym tylko przypozwem / bez wszelkiey exiepcyi /
pozwalamy y tę karte naszą dla większego waloru Akta:
mi autentycznemi roborowaie deklaruiemy. Naco się zpiszemy
własnemy podpisiemy. Dat: etc.

Post cujus quidem obligationis manualis, ad acta praesentia inser
tionem originale ejusd Suprascriptus Offerens, ad se denuo recepit
pit & de recepto Offm praesens ejusq Cancellariam quietavit
quietatq praesens.

36a

Regestr.

Folio

Dictum

Dictum Stephani Bathorei Regis Poloniæ ad Polonos: = Vestra ô Poloni non ordine quô caretis, non Imperio quô contenditis, sed fatô quodam regitur Respublica quæ per nimiam offensa licentiam, citò peribitis, vereor ne Vestra aurea libertas, Legibus & justitiâ antea exornata, in ferream servitutem, licentiâ & injustitiâ defœdata subitò convertatur, homi„num Ego non Conscientiarum Rex sum. Czarelli in Paratellis: &c.

Manifest Imperatorowey po detronizacyi Cara Piotra III. &c Annô ut infra, uczyniony.

Z Bożey Łaski. My Katarzyna Wtora.

Imperatorowa y Samowładczyna Całey Rossyi &c &c.

Wszystkim prawdziwym Rossyi Synom wielkie niebespieczeństwo oczy otworzyło, ktore Całemu Rossyiskiemu odgrażało Pań„stwu; A nayprzod Fundamenta Prawowierney naszey Greckiey Religiy wzruszone, y Ustawy oneyże zupełnego upadku bli„skie były, takdalece iż się mocno obawiać należało, wiary prawdziwey zdawnosci w Rossyi panuiącey, odmiany y inney obcey Religiy wprowadzenia. Powtore Sława Rossyiska ktora za wylaniem tak wiele krwi, Zwycięzkim swoim orę„żem na naywyższy wyniesiona była stopień, przez zawarty niedawno z naywiększym Jey nieprzyiacielem pokoy, iuż w samey rzeczy zdeptaną została, a przytym wewnętrzne

porządki na których Dobro y Całość Oyczyzny naszey zawisła, ze wszystkim przewrocone. Przez takowe wszystkim naszym Wiernym Poddanym jawnie się pokazujące nie„ bespieczeństwo, przymuszeni byliśmy udać się do Boga y Sprawiedliwości Jego, y gdy rzetelne y nie pochlebne wszystkich naszych wiernych Poddanych zważyliśmy żąda„ nia, osiedliśmy Tron nasz Samowładny Rossyiski y Przysię„ gę od wszystkich naszych wiernych Poddanych solennie nam wykonaną przyięliśmy.

Oryginał własną Jey Imperatorskiey Mći Ręką tak iest podpisany.

Katarzyna.

Zapieczentowany w Sant Peterzburgu przy Senacie d. 28. Czerwca Roku 1762°.

Przetłomaczenie Relacyi o Rewolucyi zaszłey w Moskwie, przez ktorą Piotr III. detronizowany iest.

[1762] Przeszły Imperator w wigilią S. Piotra ktorego nosi Imię 28. Czerwca V. st. to jest 9. Lipca znaydował się w Oranien„ baum, a Imperatorowa w Peterhoff, lubo odebrał przestrogę iż jakowąś czynią przeciwko niemu konspiracyą, iednak był od 9. aż do 10. godziny na Paradzie y Mustrze Woyska swego Holsztyńskiego, o 10 zaś godzinie punkta„

atnie

atnie wyiechał do Peterhoff, gdzie spodziewał się zastać Imperato„
rowę; Była z nim w kompaniy Dama Woronzow y
de Gudowicz Adjutant Jego, sześć za nim szło karet
z Faworytkami y Faworytami Jego. W pół tey drogi Officyer
pewny z Partyi Imperatorowey, y ktory Ją zdradził, odkrył
sekret Imperatorowi, y w tym zaraz wysłał dwoch konfidentow
swoich z Ordynansami do Peterzburga, y przyiechawszy do
Peterhoff, biegł prosto do pokoju Imperatorowey, gdzie nie
zastawszy, tylko Ludzi służących, y kleynoty pogotowiu z
sukniami Imperatorowey na Galle nagotowane, pytał się
niecierpliwie gdzieby była. odpowiedziano mu, iż rozumieią
że jest w Ogrodzie, y tam Jey szukaiąc nie mogł znaleść.
Imperatorowa będąc zrana przestrzeżona przez iednego
z trzech Braci nazwanych Orłoff Officyerow Gwardyi,
że Imperator o wszystkim iest iuż informowany, y że oraz
przyiedzie do niey; wyiechała jak nayprędzey z Peterhoff
do Peterzburga, gdzie zrana o osmey stanęła z pomienio„
nym Officyerem y niektoremi swemi Damami, y wysiadł„
szy do pewnego Domu, dała znać wszystkim swoim Adheren„
tom, iż wszystek sekret iest iuż wyiawiony; Wysłała
w tym po Wielkiego Xiążęcia Syna swego, y z nim wszystkim
na widok pokazała się, Senat zgromadził się, Woysko

poszło do Broni, y Ordynanse wydane y wysłane wszędzie były, aby za Imperatorową uznawano; Pospolstwo z swoiey strony prowadziło z wielkim okrzykiem do Kościoła y wszyscy zwali Ją matką, y o XI godzinie iuż wykrzykniona była Imperatorową Panuiącą pod Imieniem Katarzyny Wtorey. A zatym wraz z Senatem poczyniła wszelkie potrzebne dyspozycye dla utwierdzenia sobie Tronu, Manifest był napisany y publikowany, jako też y Kuryerowie wysłani do Woysk byli. Nie przestaiąc dać się widzieć z swoim Synem Całemu Ludowi, y cały ten dzień aż pozno wnoc siedząc na Koniu w mundurze, jak naymocnieysze wydała Ordynanse, osobliwie do marszu Woyskom które nazajutrz zgromadziły się zaraz w 15 lub 16. Tysięcy pod Peterhoff, zabiegaiąc oraz wszelkiey ucieczce Imperatora. W ten czas kiedy ta odprawiała się scena w Peterzburgu, Imperator, jako się wyżey wspomniało, nie zastał Imperatorowey w Peterhoffie, oraz powrotu nie widząc żadnego z tych ktorych wysłał do Peterzburga, począł się alterować w tym, czego nie mogł uniknąć, y powrocił z Całą swoią Assystencyą do Oranienbaum, gdzie nadzieie ieszcze pokładał swoie w Woyskach Hol„ sztyńskich, odebrał zatym za powrotem swoim nowinę, iż wszyscy na przeciw niemu sprzysięgli się, Senat,

Duchowieństwo, Gwardya, y Całe Pospolstwo: Nieszczęście
Jego widząc się iuż być bardzo blisko, nie miał więcey
nadziei, jako ucieczką salwowaić się, y zabrawszy z sobą co
miał naydroższego, wraz z Towarzystwem nieszczęścia
swego wsiadł na Galar, y inni na statki spuścili się
Kanałem, który iest w Końcu Ogroda, y popłynęli do
Cronstadt; ale Admirał Gallyczyn będąc iuż przeprzeżony
ten Port, Kommendanta, jako y Garnizon, poprzedził pod
posłuszeństwo Imperatorowey; Imperator stanąwszy
przy tym Porcie bardzo iuż późno, y oznaymiwszy pier-
wszym Strażom y Warcie o przybyciu Piotra III. odpowiedzia-
no Im, iż jeżeli nie cofną się, zatopią wszystkie statki
z nim: nie widząc daley co miał tentować, rezolwował
się wrócić do Oranienbaum, gdzie o 4 zrana powrócił,
to iest 10 dnia Święta swego, y wraz końca Pano-
wania swego. Ci którzy go widzieli przechodzącego
się przez Ogród, słyszeli sam płacz, a naybardziey Damy
Jego, którą w płaszczu szkarłatnym, głowę chustką związaną
prowadził pod rękę Lof Alexandrowicz Faworyt Imperatora;
nie maiąc na ostatku ani odwagi, ani żadney u siebie Rady,
dał zatym tę mu'mnich, aby zdał się na Wspaniałość

Jmperatorowey, za ktorą poszedłszy pisał List pełen submissyi do Jmperatorowey, prosząc z Laski o Życie swoie, Damy swoiey, y dwoch swoich Faworytow; Jmperatorowa odebrała ten List w Peterhoffie, gdzie powrociła bardzo rano, y pod znacznym konwojem kazała mu przybyć do siebie. Wiedzieć nie można tych krokow expressyi, y uniżonosci, ktore Jmperator czynić mogł na ten czas przed swoią Jmperatorową zagniewaną, ktorey /: iak udaią :/ rezelwowany był w ten sam dzień obrzydz włosy, rozstać się z nią, y odesłać na Syberyą.+ Swoie zaś Faworytkę po odprzysiężeniu się publicznym Wiary Greckiey, y przymuszeniu Całey Rusi do przyięcia Lutherskiey, ukoronować Onęż wraz z Sobą; A zatym podpisał się na wszelkie abrenuncyacye, ktorych od Niego żądano; Order S. Katarzyny zdarto Jego Faworytce, y Portret Nayiaśnieyszey Jmperatorowey odebrano, wsadziwszy ią do Aresztu wraz z Oycem Jey, w domu Jego własnym. Odesłano zatym Jmperatora, pod mocnym także konwojem do Fortecy w Peterzburgu, ten konwoy arcy potrzebny mu był, powracaiąc przez to Miasto salwuiąc mu życie od zawziętosci Ludu na 20 m zgromadzonego ostatniemi łżąc go kalumniami. Jmperatorowa dnia 11 wiechała do Peterzburga z wielkim

+ wielkiey szkodzie, że do tego nie przyszło.

kim Tryumfem, naypierwsze początki starania Jey były, Ministrow Dworow zprzymierzonych upewnić, o swoich iednostaynych sentymentach Przyiazni, ktore pragnie wypełnić na fundamencie zabranych obowiązkow przez S. P. Nayiasnę Imperatorową:

List J. O. Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego do JWW. Deputatow podczas reassumpcyi Trybunału Koronę: de 5 1ma 8bris Ao. 1761 pisany.

Interessuiąca cały Kray okoliczność przy ufundowaniu Sprawiedliwości, daie mi okazyą nadgłoszenia się JW. WmPanu, y z powinszowaniem mu tey Funkcyi, na ktorą iesteś wybrany, y z doniesieniem Intencyi Pańskiey J. Kr. Mci, jako maiący honor bydź Residens z Prawa ad Latus: Iż Nayiasnę Pan łaskawie y szczęśliwie nam Panuiący, pragnący nieustannie widzieć Krolestwo swoie w słodkim Pokoju y w zachowaniu Świętey Sprawiedliwości, tym usilniey natęża staranie swoie do zaczęcia teraznieyszego Trybunału, im bardziey do Pańskiego

uka dochodzą wiadomości o gotuiących się zamachach
na gwałtowny tegoż nayważszego y Namiestniczego
Swego Sądu początek. Prævenit w tym Nayiaśnie
Pan Listami swemi Primora Regni, Nam zaś ad
Latus rezyduiącym zalecił, abyśmy byli Interpretes
mentis Ejus. Przeto mam honor donieść JWWMPanu
iż J.K.r.Mć jako każdego czasu, tak tym bardziey
w teraźnieyszych okolicznościach pragnie widzieć
ufundowanie Prześwietnego Trybunału, w jak
naysurowszym Prawa, Sprawiedliwości, y Wolności
Zachowaniu; z osobliwszym na Oppozycye wzglę„
dem; Do czego wzywam fortem & efficacem JW.
WMPana manutentionem. A gdy post expleta
JWWWMPanow Juramenta, przyidziecie do Elekcyi
Marszałka, ex meo particulari, wnoszę jako nay„
żywsze y nayusilnieysze prożby za Dystyngwowa„
nym Imieniem y Godną Osobą JW. Jmć Pa. Czapskiego
Deputata Pomorskiego, abyś Temuż Jmći y Sam,

y Przyiacielmi swemi assistere raczył ad Fasces Directio,,
nis. Ktorą to uczynnością Publico, y Sprawiedliwości
dogodzisz, à mnie osobliwie obligowaé ad suos usus
będziesz, jako pragnę bydź na zawsze z szczerym
Przywiązaniem y Szacunkiem. Jwcmś[a] Etc. Etc.

Regulæ Juris.

Actor sequitur Forum rei.
Actor semper debet esse paratus.
Actori semper est Terminus peremptorius.
Actor quod asserit, probet.
Actore non probante reus absolvitur.
Actore se se ad comprobandum trahente reo vero sim,,
pliciter negante, propior Actor ad probandum, sed si
reus evadere voluerit, propior est ad evadendum, exce,,
ptis Causis, in quibus Actori ex praescripto Juris
cedit Probatio.

Actor Juramentum & probationem juratoriam sibi à Citato delatam necessario acceptare, & Juramentum delatum praestare tenetur, illud porro ab Actore contra Citatum non reciprocatur.

Actore absente in Criminalibus Actionibus non judicetur.

Actoribus diversis duobus, pluribusve, pro una & eadem re, sive Summa pecuniaria, uno & eodem Termino Concurrentibus nemo respondere tenetur, donec inter se experiantur.

Actor interceptor Actionis, rejicitur.

Actoris arma actionis, Citati verò exceptiones, ab utrinque egent Probationibus.

Sententiae

Sola juvat Virtus, caetera morte cadunt.

Sine aqua piscis, sine morbo medicus, sine vulnere Chirurgus, sine Lite Causidicus, sine praemio virtus, nulla sunt.

Lites aut nullas habeas, aut cito finias.

Qui Famam negligit, in se & Posteros crudelis est.

Nec nulli, nec multis amicus esto.

Politici plura dicunt quàm agunt, dissimulant, ut noceant.

Powinßowania

Powinszowania Swiąt narodzenia Pańskiego oraz y nowego Roku JO. Xiężnu Jmci Krysztofowi Szembekowi Arcy Biskupowi Gnieznienskiemu Prymasowi Korony y WXL. Litt. 1746.

X. Ze Jmć Załuski Biskup Krakowski.

Rewolucya solemniu dtti dla obowiązanych omnibus titulis JO. WXMci Sentymentow moich, nową do ponowienia ich indicit materyą, a żebym nie z zwyczaju ale partykularnego y przyzwoitego uszanowania tych Chwalebnych Swiąt winszując życzył ad invidiam fatorum iak nayduższych omnibus optabilibus napełnionych y żeby Zdrowie JOWXMci salutis nostrae reparator ad utilitatem Ecclesiae & Patriae znaczniat et incolumiter konserwował. Co nieustannie ad Superos fundendo vota siebie stateczney oddaię Łasce y z zupełną obserwą jestem. Etc.

P.S. Roku nowego cum innumeris sequentibus przyłączam apprekacya.

X. Sierakowski Biskup Przemyski.

Godności y prerogatywa JOWXMci Dobr. w Kościele Bożym y w Oyczyznie naszey. Ekominencyi dobroć y Łaskawość serca ktorą JOWXMci Dobr. y imię moie y osobę moię zdawna y zawsze dystyngwować zwykłeś jako mnie ad continua powinnego y głębokiego respektu officia tale ad sinceras vere gratitudinis et sensibilitatis żąchęca y wiedzie. Wypełniam to uwaźniy winszuiąc JOWXMci demisse et grato corde imminentes sacras Domini natalis Ferias y życząc aby Przychodzący na swiat cum plenitudine Gratiarum Wynalazła y Nawiciel swiata, raczył onemi JOWXMci Dobr. iak nayhoyniey y iak nayobfiiciey ubogacić. Supplikuię iak naypokorniey JOWXMci Dobr. abyś te uprzeyme vota moie dobrotliwie przyiąwszy mnie nieustaiącey konserwował Łasce ktory glorior że m iest cum profundissimo Cultu do zgonnie.

X. Czapski Biskup Kuyawski.

Z należytą obserwancyą Godności WXMci Dobr. przy okurrencyi zachodzącey Narodzenia Pańskiego y zbliżaiących się dni nowego Roku na powinszowanie y życzliwą apprekacya intima ex pectore fundo vota aby nayw wyższy Rządca Czasu y Życia Ludzkiego następuiące dni y momenta roku nowego longa serie y pomyślnych sukcessow skutkiem uszczęśliwić raczył in sortem WXMci Dobr. ktorego Łasce oddawszy się zostaie zwinną estymacyą. Etc.

X. Ze Czartoryski Biskup Poznański.

Kiedy wszystkie serca mego propensye sięgaią się nieprzestannie longiori temporum tractu do WXMci Dobr. nic słuszniyszego a żeby y vota podczas teraznieyszey narodzenia Pańskiego rewolucyi

ezły

W.Mć Dobr. Swiat
Js. PP. mm. Amre

Przy Za niemi cum debitis W.Mci Cultibus ktore juleo składam ai Arart Arcy Pasterskiey Jego na całą Oyczyznę naszę Zwierzchnu tale tącżę zaraz cu universali Rzplitey dla niego Plauru party larną moię devoti pectoris apprekacyą a żeby Author Vitae tylko umacniał potrzebne saluti Publicae Zdrowie W.Mci ale też z tych Wszystkich Jemu communikował szczęśliwości ktore Bonis et ułerna w sobie zawierać może beatitude czy gdy geminatis życzę suspiriis uraz mię nieodmienney łasce W.Mci Łasce y Jestem znaygłębszym respektem. &c.

JX. Szembek Biskup Chełmski.

Nastepuiące się Swiat Narodzenia Pańskiego W.Mć Dobr. wi szczę: Sincerrime Corde Zyczę aby Vagientis Dni lacrymy fiant in fontes Omnigenarum Prosperitatum W.Mci Dobr. ktorey się Łasce y Protekcyi Oddawszy piszę się być z głębokim uszanowaniem. &c.

JP. Myciełski Kasztelan Poznański.

Po Oddaleniu się Krolestwa Swego P.N.Miłł. gdy W.Mć z Ordynacyi Rządow secundum gradum trzymasz polecasz nas tey Oyczyzny Synow abyśmy circa reverentiam Dilecti et Directi pod Majestatem Principis Wierności y Życzliwości Studia oświadczali. a ieden pod Władzą Principis et Pastoris żyiący znaiący się do Tey rekognicyi Pierwszey Powadze należącey na Role Oyczyzney Tribut wypłacam Powinszowania aby Wielomy Bog W.Mci Łaty ku Publiczną dawno iuż sprawowanego... ... ficet et Beatam faciat wdalszych Latach na Pomnożenie Wiary S. y Podporę Krolestwa piszę się Zesystyngowanym &c.

JP. Garczynski Kasztelan Kaliski.

Maiąc Zawsze wżywey pamięci dulces W.Mci favores, y okazyi ktora publiczną znastępuiących Swiąt Bożego Narodzenia Swiatu Całemu przynosi radości, non Omittendo honorowanym Cribus W.Mci sercem uprzeymie Życzę aby nascituri Numinis Wszechmocna ręka utrzymuiąc W.Mć. circa Incolumitate pomyślnego wdługie Lata Zdrowia, quae in alios divisa beatos efficiunt, Collecta na W.Mć diffundant solatia. Niemniey y wZaczynaiącym się wkrotce Nowym roku adveniens Numen mysticum Primatiali Dignitati accendat faustos et sine nube dies, sobie zaś przy Wyznaniu Uniżoności oddaiąc Łaskawey Jego Protekcyi zostaię Profundo Cultu &c:

JmP. mniszech

JmP. Mniszech Kasztelan Krakowski.

Biorę to in Clipeum Sortem Szczęścia Mego że kiedy Nieprzytomney
wysokiey Veneracyi mogę ieszcze sequendo Vestigia WWpana Dobrodzieia Win
szować Prymacyalney Jego Godności bliskich Swiąt Narodzenia
Bożkiego y następuiącego roku nowego z którym aby Neo natus
Dnus Vitae, odnawiwszy inalterabili Vigore niezwątpowane
Zdrowie WWMDa. conserwować je przy zupełnych ukontentowa,,
niach integerrime w wiele iak nay dłuższe ad non desiturum
Decus et Fulcrum Oyczyzny Vota moie nieustanne zobowiąza
nego serca pochodzące intensius renovo et Confirmo. Oraz mię y
moich nieustaiącey Łaskawey Protekcyi y Błogosławieństwom
oddaię wyznaiąc żem iest z nieskończonym Przywiązaniem y respektem &c.

JP. Szołdrski Woiewoda Jnowrocławski.

Przy słabey y coraz bardziey ustaiącey słabości moiey pospieszam
uniżenie z oświadczeniem obowiązków moich y Winszuię WWMci
zbliżaiących się Narodzenia Chrystusowego y roku nowego Uro,,
czystości Życzę intime aby niezwątpowane Zdrowie WWMci gloriosissime
et sacerrime Prymacyalną w Rzeczypospolitey piastuiące
Godność, Przychodzący na świat cum Lege Gratiarum Pan, tą
nieporuszoną uprzywileiował Czerstwością aby Nowym rokiem
przy pomyślney z duszę ad Vota WWMci Satysfakcyi doniosły,
Czerstwo przedłużało się wieki na nieustaiący Oyczyzny zaszczyt,
y ozdobę Wielkiego Jmienia oraz na partykularną mo
ię Consolacyą z ostaiąc z głębokim respektem &c.

Xże Czartoryski Woiewoda Ruski.

Kiedy na odjezdzie stąd WWMci ubliżyło mi się na szczę,,
ściu pożegnania się z Onym że, tey szkody dla mnie nadgro,,
dy w namiestniczych szukam expressyach żywey pamięci y
nieskończoney WWMci oddaię się Łasce z okoliczności zaś
bliskich nadchodzących natalium Christi Uroczystości chwy,,
tam okoliczności czasu na wyrażenie życzliwych affekta
cyi podaną które de intimis szczyrego departemento serca to
wyrażam życzenie niechay Ten w którego Narodzeniu alta Pi
etas Prymacyalną WWMci Godność y Władzą nietylko przy
kończącym się Teraznieyszym roku, ale też in cursu dalszych
nie zamierzonych doskonałą niezwątpowanego Zdrowia gron,,
tuie y umacnia Czerstwością, a żeby stąd podpora Oyczy,,
zniey, Ozdoba Kościołowi, uniwersalna Dobru Pospolitemu
satysfakcya y partykularne prawdziwie obligowanym WWMci
wynikało mnogo ukontentowanie. Co z obowiązków powinney
ku WWMci wyrażiwszy rekognicyi piszę się z wszelkiem re,,
spektem &c.

Adm. do Ulrica
ś. PP. mm. Kinco

JmP. Małachowski Kasztelan Kaliski.

Gdy Swiat cały obchodzi Natalium Xti solemnia, gdzież bardziey Victimas uniżonosci moiey immolare należy iako in Aedibus Sacris WXMsci w których tylkim in Pantheo Decorum Oyczyzna swoie składa Ozdoby zatym fundo vota a żeby Ten Pan in Cujus dextra longitudo dierum et in sinistra divitiae et Gloria obficie wspierał WXMć. Oraz in coronide anni z Oyczystych Roz immarcescibiles nie zamierzonych lat nectat coronas. a ja in nexu Devinctissimi Cultus zostaię.

Xże Sanguszko Marszałek W. X. Litt.

Ktore w Sercu moim in prosperitatem WXMści nieustannie niose vota te ad occursum Natalium Dni składam ad Aram magnanimi Pectoris Jego aby natus Rex Pacificus integerrimam WXMści Authoritate przy nowo następuiącym Roku takie czerstwemi wspierał siłami iakobyś WXMć pro Decore Ecclesiae Commodo Oyczyzny et Solatio nas Przyjaciół zdał się prima vitae ingredi spatia a przeciwnych sobie nie znał alternat. Co pro candore animi wyrażaiąc zostaię etc.

JX. Zienkowicz Biskup Wileński.

Solemne nascentis Verbi obchodzenie wzywa mię ad Aras WXMości pro deponendo voto, ktore y Prymaryalney Godnosci y dobroczynnym Zasłom recognito obligatoq perwinienem corde. Sczstedy tak wielkiey Uroczystosci doczekaney cum plausu Universi winszuiąc WXMci idę ad Altare Verbi nie zimną celebraturus Intencyą tylko gdybyś WXMość Ornatissimus Decus Ecclesiae et Patriae żył to nie zamierzone lata salvus et incolumis poczynaiąc z Nowym Rokiem Primitias futurorum dierum renascentia Zdrowia Publicis Curis sprawowanego. To votum albo Tabellam serdecznego oswiadczenia appendo in Tesseram żem iest zawsze devotissimo Cultu. etc.

Xże Sułkowski.

Zbiegam y ia z tą kartką liter moich do powinszowania WXMści blisko następuiących swiąt oraz y Nowego Roku znaymiższą submissyą przy prawdziwym Sercu życzę aby Ten Pan descendens e Sinu Patris z nieograniczonemi Dobrodzieystwy pomyslnemi WXMć uszczęsliwić sukcessami y dni długiego życia tanta copia prosperitatum zachęcić raczył ile votorum odbierasz WXMć y czynisz sercem dla siebie obligowanych, między ktoremi ia moie pro anniversario oddaię Tributo y z nowym rokiem oddaiąc się dawney Jego Łasce zostaię z Nayniższym respektem etc.

JmP. Branicki Woiewoda Krakowski

Mam to sobie za naypierwszą powinnosć a żebym ad recursum Swiąt blisko następuiących Natalis Xti y Roku Nowego cum Votis uniżeniej

odnowił

umowit y Ja moie pro longaeva Incolumitte et prosperrimis Successibus WXmciDa Co gdy obowiązanym sercem adimpleo Oddawam się oraz nieodmienney Łasce y Zostawam z nieskończonym u,, szanowaniem.

Kapituła Gnieznińska

Będąc huius Sponsae Filij ktorą WXmciD. naywyższy in Regno Viner złączył stricto nexu poczuwamy się ad Imminentia Festa Nascentis Domini z powinną wdzięcznością wynurzaiąc z Serc obowiązanych te apprecacye à żeby Fons Vitae humanae Nowo narodzony Pan tak rzeźwił y umocnił czerstwość Zdrowia WXm. à żebyś z nowym Rokiem iako na nowo żyć poczęwszy przeżył Mortalium Annos w ukontentowaniu Serca swego Pańskiego Kościołowi, Oyczyźnie, y Prywatnym ad Solatium te Serc obowiązanych wyrażamy chęci.

Akademia Krakowska

Nedùs Neonati de Fletibus Infantis enata Orbem totum dum mundant Gaudia exuberantem fundendae in paginam apprecationis Sortimur occasionem Academici: Omnes uno Ore Solemnia in Terris Xsti Natalia Illmae Celsitudini Vrae Gratulamur omnes et singuli uno precamur Corde ut cum gemmeis Neonati Domini Sacrosanctis continua et amplissima Vitae solamina fluant Copiosissimae Caeli Gratiae et Benedictiones Divinae in Gratissimum Protectorem Nostrum redundent. Quod ex meo et Omnium Academicorum Voto apprecando: perenni cum Veneratione maneo.

JmP. Potocki Hetman W. Koronny.

Roku kończący się pragnąc consummare w nieprzerwanych do usług WXmci obowiązkach wypełniam powinność życzliwych Sentymentow ktore mię longa Annorum serie przyuczyły in cultus et praecordia WXm. kochanego Dobrodzieja. Z Zaczynaiącym się tedy nowym rokiem usiłuiąc assumere inveteratos usus obligacyi y obserwancyi renowuię płynące in prosperittes WXmci chęci Życząc ażeby Godność Prymacyalna uszczęśliwiona innumeris Annorum Lustris pomyślnemi otoczona successami przyniosła całey Oyczyźnie Wiele Złoty Aetra Curis et Incolumitte WXmci Quieta et prospera zaszczyca się gruntownie Powagą Jego Xmie zaś z tąd pozwolona była pars veri solatij iako stateczným sercem piszę się

JP. Sapiecha

Do JMC Pana
Spr. mm. Amd

JMP. Sapiecha Kanclerz W. X. Litt.

Przy uniwersalney Całego Chrześciaństwa radości Zbliżaiących się Świąt Natalium Dni y Laetor et exulto że mam okkazyą przyppomnienia się Łasce JGW. X. Mći et exarandi Tey Uroczystosci intima vota które nie są inne; tylko à żeby Verbum abbreviatum longevam W. X. Mci przyrzekło Aetatem oraz z nowo zaczynaiącym się rokiem wniezmierzone lata cursus revolubilis anni niech perpetuam et fixam w Domu W. X. Mci Dᵃ wszelkich pomyślnosci złożyły Stationem. Ja mere vetusto wyznawać będę żem iest indesinenti cultu.

JX. Dębowski Biskup Kamieniecki.

Przy odnowiaiącym się roku odnawiam nieskończone obligacye moie które winienem W. X. Mci cum voto Intimo aby Author Vitae wiele naypóźnieysze Wieki przedłużać y konserwować raczył pretiosam salutem W. X. Mci pro Emolumento Ecclesiae Dei pro bono publico, oraz na konsolacyą wszystkich życzliwych y obowiązanych Onemuż między któremi y Ja znam się być żywiczną rekognicyą y zgłębokim uszanowaniem. &c.

JX. Wyżycki ArcyBiskup Lwowski.

Za obligacyą y powinnosć biorę sobie wteraznieyszey Narodzenia Pańskiego okoliczności uprzeyme wyrazić W. X. Mci powinszowanie Intimo corde życząc aby Ten Qui Solus è Sinu Patris appropinquare Redemptionem descendit wiele naydłuższe lata niezalterowanym zdrowiem w pracach dla Kościoła y Oyczyzny codziennych darował y zupełnym ukontentowaniem: Zostaiąc distincto Cultu et Observantia. &c:

JP. Bielinski Marszałek W. Kor. uwinszuie nowego Roku opowiadaiąc swoy wyiazd za Granicę do Drezna na Wesele Królewny młodszey za Delphina Królewica Francuzkiego idącey

Słabość zdrowia niepozwalała mi tego szczęscia y honoru abym był pożegnał wyieżdżaiącego z Warszawy W. X. Mć: wczym iednak przez ieden czas ukrzywdzony iestem to wdrugim czasie następuiącego roku nowego nadgradzaiąc sobie, na każdym mieyscu znayduiącego się Comiter Votis, życzę W. X. Mci, a żeby Pater Saeculorum wcielie narodzony wkażdych momentach temu wszystkiemu correspondeat cokolwiek w Oyczyznie naszey Summi Sacerdotis Suspiria invocant, à oraz, aby jak naydłużey dla Zaszczytu Szczęscia Oyczyzny dla ozdoby Przeswietney Familij dla satysfakcyi ukontentowania

Wszystkich

wszystkich życzliwych à mego partykularnego konserwowat Go sa-
num et incolumem. W tych apprekacyach zostawuie y żegnam WMć
gdy mię tak wola JKMci P.M.W. za Granicę do Drezna iako potrzeba
Zdrowia zwiększonemi latami większa y daley pociąga. A iako
niewątpie Wielu wiadomo y WMci iest pamiętno iż ieszcze
przed skończeniem konfederacyi S.p. JP. Poninskiego razem s.p.
z Xciem Jmcią Wisniowieckim Hetmanem W.W.Xa Litt. opowiedzia-
łem de Statibus Reip: w potrzebie wyiazdu za Granicę dla pora-
towania Zdrowia tak teraz oswiadczam omnem Legalitatem
coram Vice Regia Authoritate WMci. Ktorego oraz mogę się
zaszczycić testimonio że mnie ani czas żaden, ani wczą-
sow revolucye à Fidelitate grata et amore Patriae nigdy nieod-
daliły. Zatym iako na zawsze tak na każdym mieyscu cum
pleno cultu et respectu Zostaię &c.

Odpisy na Powinszowania pomienionego JOXcia Jmci Prymasa Anni ut supra:

A naypierwszy odpisuie Jmpu Mniszchowi Kasztelanowi Krakowskiemu.

Wyrazić żadno ziakim affektem y respektem radbym oswiadczył Vota mea pro felicissimis Jego Successibus zwierzam się Wszystkiego nowo narodzonemu Zbawicielowi y u niegach kolebki Jego wszystkie składam cokolwiek mi wdzięczne serce pro praeteritis insinuat y cokolwiek WP. sobie możesz życzyć wiak naydłuższe lata y aby w wszystkim WPana Suis Benedictionibus repleat cum praesenti y co raz daley Successura Familia. In hoc Voto iestem cum omni observantia.

Jmpu Bielinskiemu Marszałkowi W.Koron.

Łaskawa w życzliwych votach WPana oswiadczona expressya obowiązuie mię nietylko do należytego podziękowania ale też do wzaiemnego oswiadczenia iako pragnę aby Ten Narodzony Zbawiciel repleat Benedictionibus WPana infinita retributione nadgradzaiąc wielkie prace y zasługi WPana ad multos Annos Patriae Salutares ktorych uprzeymie życzę zostaiąc:

JXu Wyżyckiemu ArcyBiskupowi Lwowskiemu

Resonat w sercu moim affekt WPana na odgłos Przyscia na

ten

Ad m[...] ...
[...] ...

ten Swiat Incarnati Verbi ktory z tym większą wdzięcznoscią przyimuię rekognicyą im uprzeymeysze życzliwosci WPana ku sobie wyrozumiewam dowody, niechopowie za mnie to Przedwieczne Słowo co życzyc mogę do ukontentowania WmPana nietylko na nowy zaczynaiący się rok ale wiele naypóźnieysze lata gdy starym y nieodmiennym zostaię affektem. &c.

JPanu Weżykowi Vice Prezydentowi Trybunału Koronnego.

Doznawałem zawsze affektu WPana y teraz zwszelką wdzięcznoscią Vota Jego przy narodzeniu Panskim in sinu grati pectoris składam wszelkiego Błogosławienstwa a neo Nato Salvatore uprzeymie życzę. &c.

JPanu Załuskiemu Referendarzowi Koron.

Jestem pewny o nieodmiennym WPana affekcie ku mnie a tym bardziey teraz kiedy mnie przy narodzeniu Panskim Votis Suis accumulare raczysz za co przy uniżonym podziękowaniu reciproca Vota mea niosę altissimo aby WPana w niezalterowanym Zdrowiu y pomyslnych sukcessach wiele naydłuższe konserwował lata których uprzeymie życzę. &c.

JmPanu Męczynskiemu Wdzie Czerniechow.

Z wielkiem ukontentowaniem odbieram życzliwe in occurrentia Natalis Domini expressye WmPana za które uniżenie dziękuiąc konsekruię Vota mea Nowo Narodzonemu Panu aby WPa iako nayobfitszemi napełnił błogosławienstwy swemi, nietylko na ten nowo zaczynaiący się rok ale też wiele naydłuższe lata, w zdrowiu iako nayLepszym, którego uprzeymie życząc zostaię WmWmPana &c.

JOXiu Czartoryiskiemu Podkanclerzemu Litt.

Pełnym obligacyi y wdzięcznosci sercem przyimuiąc łaskawą pamięć WXMci, ktorą mam honor w życzliwych czytać expressyach przy okolicznosci Narodzenia Panskiego składam reciproce Vota mea przy kolebce Tego Niebieskiego Gościa y supplikuię Maiestatowi Jego aby WXMć, accumulet Suis Benedictionibus wiele nay dłuższe lata, czego szczerości życząc Jestem WXMci &c.

JmPanu Sapiesze Podskarbiemu nad. Litt.

Z wielkim ukontentowaniem odbieram Powinszowanie Swiąt Narodzenia Panskiego od WmPana et in vim gratitudinis Vota appendo ad Cunas

Salvatoris

Salvationis pro felicissimis Successibus Ktorych nietylko na ten nowy
Rok ale też ad multos annos uprzeymie Życzę Zostaiąc. &c.

JPnu Poniatowskiemu WWdzie Mazowieckiemu

Życzliwe Vota WMPa przy doroczney Narodzenia Pańskiego y ro
ku nowego rewolucyi z uniżonym podzięlowaniem y niewymo
wnym przyimuię affektem Słowo Wcielone loquat continuas WPu
prosperitates niezamierżone przy czerstwym Zdrowiu lata Oto
nowo Narodzonemu Panu Supplikuiąc Zostaię cum omni cultu. &c.

JPu Siedlnickiemu Podskarbiemu WKoronn.

Affekt WMPa Ktorym mię przy Narodzeniu Pańskim bearera,
Czyż jako z partykularnym przyimuię respektem tak do wzaię
mney pociąga mię appretiacyi Życzę uprzeymie aby Słońce
Sprawiedliwości iako nayobfitszego Błogosławieństwa Bożego
w Dom WPana z święto promienie bez nayrnnieyszego przeciwno
ści Zaćmienia przy Zdrowiu dobrym wiale nayduższe lata. &c.

Jeymć Pani Lubinskiey Kasztelanowy Sandom.

Doroczne Uroczystosci Narodzenia Pańskiego Ktore dały okazyię WMPani oswiadczenia affektu Jey ku mnie z expressyą powin
szowania, wzaiemnie obowiązuią mię do wyżnania nale
żytey wdzięczności, ktorą gdy oswiadczam Wszelkiego Błogo
sławieństwa Boskiego od Nowo Narodzonego Pana wiale
nayduższe lata uprzeymie Życzę Zostaiąc &c.

JXu Zienkowiczowi Biskupowi Wilenskiemu.

Particularis WMPana ku mnie affectus excitat zawsze obli
gacye w sercu mym teraz ie osobliwie przy uniżonym podzię
kowaniu za powinszowanie Swięt Narodzenia Pańskiego wy
znaię y iako reciproco affectu prosperrima queiq na długie lata
przy iako nayduższym y naylepszym Zdrowiu uprzeymie Życzę, tak poleiey
Żyć będę, starać się nieprzestanę abym dał dowod jako parti
culari respectu et observantia iestem. &c.

Miastu Krakowu.

Gdy z uprzeymego serca Życzliwosci WMĆ Swięt Narodzenia
Pańskiego odbieram Vota iako ztąd osobliwą odbieram konsola,
cyę, tak do oswiadczenia wdzięczności przy podaiącey okazyi znam
się być obligowanym a teraz wzaiemnie ab Authore omnigenae
felicitatis Wszelkiego Życzę Błogosławieństwa Zostaiąc. &c.

JPnu Potockiemu

W. md^n Stycznia 1753 Przemysl. Wie

JP^u Potockiemu Krayczemu Koronne^u

Przy publiczney całego swiata Narodzenia Panskiego wesołosci przybywa mi konsolacyi odbieraiąc pełne życzliwosci WMc^i expressye za ktore gdy unizenie dziękuię życzę wzaiemnie aby ten Narodzony Pan iako nayobfitszemi kontentował WMc^i Błogosławienstwy swemi wiale naydłuższe lata. Zostaiąc &c.

JP^u Sapiesze Kanclerzemu W. W.X^a Litt^o

Multiplicavit ukontentowanie moie życzliwa litera WMc^i ktora mię udarował prawdziwym oswiadczeniem affektu swego przy doroczney Uroczystosci Narodzenia Panskiego. Jestem Panu dzo obligowany pragnąc aby nowo Narodzony Pan obfitem WMc^i uszczęsliwił łaskami swemi y po skonczonym starym roku coraz nowych lat in longitudinem dierum przyczyniał WMPanu In hoc Voto Jestem &c.

\# Sieradz^u

JP^u Łubinskiemu Sędziemu Ziemskiemu \#

Unizenie dziękuię że mię przy Uroczystosci Narodzenia Panskiego niezapominasz et particulari affectu suo obligowac raczysz niech ten Gosc Niebieski napełni WPana Błogosławienstwem swoim ad multos annos życzę &c.

JP^u Myciełskiemu Kasztelanowi Kaliskiemu

Wielce się cieszę że WM. auram non animum mutas, gdy przeniozszy się w Ruskie Kraje uracasz tu literam blanam expressionibus swego ku mnie affektu przydaiąc do powinszowania swiąt Narodzenia Panskiego repletam mensuram Votorum suorum. Suplikuię Gosciowi niebieskiemu aby te Wszystkie Vota refundat na WMPana ad multos annos. A Ja poleciey życie upewniam żem iest. &c.

JX^u Kunickiemu Suffraganowi Krakow

Doznawszy tem affektu WMPana, ktory gdy teraz w powinszowaniu Narodzenia Panskiego renovare raczysz bardzo iestem kontent et pro Votis unizenie dziękuię. Gosc Niebieski repleat Copiosissimis Benedictionibus Suis WMPana ad multos annos. Czego de plenitudine Cordis życzę zostawam. Uniżonym Panam &c.

JO. Xże Prymas

JO. XXże Prymas winszuie Swiąt Zmartwychwsta-
nia Pańskiego Krolowi JMci z 12da Aprilis 1746.

Następuiąca Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego tak mi
każe, że Tryumfuiący Zbawiciel nietylko na ten roku ale y na
insze lata każe Tryumfować W. K. Mci. Wszelkich przeciwno
ści ktoremi na rok tylko W. K. Mć dotknął żeby W. K. Mć sprobował
a teraz zechce pokazać iako mu się podoba pobożność W. K. Mci
przy obronie Wiary S. Katolickiey, y iako mu się miłe modli
twy życzliwych sług W. K. Mci, a ia zas się z moia pomieszczę mię
dzy ktoremi ktorą codziennie odnawiam y szczerze Maiestato
wi Jego Boskiemu ofiaruię za W. K. Mć y z Nayiaśnieyszą Krolową
JeyMcią y z Całą Nayiaśnieyszą Familią zostaiąc z powinną submissyą. &c.

Nayiaśnieyszey Krolowey JeyMci.

Jako zawsze pragnę widzieć W. K. JeyMć z Nayiaśn. Krolem
JMcią P. M. M. w szczęśliwym powodzeniu przy Błogosławień
stwie Boskim bez szwankowania Zdrowia iako przy teraźniey
szey okoliczności Swiąt Zmartwychwstania Pańskiego to
świadczyć moiey życzliwości nie zaniedbywam y przy codzien
nych modlitwach moich Maiestatowi Jego Boskiemu sup
plikuię żeby iak naylepszym Zdrowiu konserwował
W. K. JeyMć w pozne lata wespoł z Nayiaśn. Krolem JMcią
y Całą Nayiaśnieyszą Familią zostaiąc z nayniższą submissyą &c.

JXXu Nuncyuszowi Eadem die.

Quemadmodum Triumphantis de morte Domini solemnia pu
blicam in Ecclesia conciliant laetitiam, ita gratos amicorum
animos ad testanda affectus sui officia vota mutuo provocant
Hinc est quod ab Eodem Victore DEO Illmae Dnationi Vrae non
solum de quibusvis adversis fatis optatos Triumphos verum et
iam omnigenarum Benedictionum ac prosperitatum augmenta
auguror et voveo manens cum omni observantia.

JMP. Mycielski Kasztelan Poznański
JOXXu Prymasowi winszuie

Lubo oddalony ciałem umysłem chcę zawsze być przytomnym
sercem Godności y Generalnego od Wszystkich poważania Osoby
W. X. Mci, ktorym iako nayniższą oswiadczam submissyą, tak tymże
samym Winszuię Swiąt Zmartwychwstania Pańskiego życząc

aby

WMćG. Sercam
JWW mm Stand.

aby Tryumfuiący Pan umacniał Zdrowie y Siły WWMći nie tylko dla Dobra Rzeczypospolitey potrzebne, ale też dla nas Sług prawdziwych WMći pożądane, lktorym że ia się liczę, więc supplikuię by dz WMći tak na mnie łaskaw iak ia pretenduię być z dozgonnym respektem. WMći Dobrodz.

JP. Koźminski Woiewoda Kaliski.

Niechcąc mimo się puścić żadney okazyi przy ktoreybym mogł intimum sensum przychylnego ku WMći Serca wyrazić przy okoliczności Solemnium Zmartwychwstania Chrystusowego wzbudzam chęci moie przy powinszowaniu chwalebney Uroczystości ożywiam appretiacye gdy życzę iak serennitatem uszczęśliwienia w pomyślnościach, tak w zdrowiu drogim pieska żitelności piszę się cum Prodissimis Cultibus. &c

JP. Sapiecha Wwda Smolenski.

Jeżeli mię powinny respekt od tak częstey inkommodowania WMći wyciągnął korrespondencyi kraż tenże sam do należytey wykonania pociąga powinności abym publiczną całego Swiata oświadczył radość Powinszowanie Zmartwychwstałego ~~Pana~~ przy uniżoney submissyi mojey zasyłaiąc WMći Chrystusa Pana. Życzę aby ta Tryumfuiąca ręka coronet prosperimis Successibus et foecundissimis eventibus Vota WMći ad Solatium Oyczyźnie ktorey iesteś fulcrum, mnie zaś supplikuię abyś wiecznostaynym konserwować raczył affektie ktory Vivo et morior WMći &c.

XXże JMć Czartoryiski Biskup Poznański.

Poprzedzaiąc powinszowaniem moim nadchodzącą Resurgentis Dni rewolucyą niosę interessowane zawsze p Incolumitte et Successibus WMći serce moje cum votis uprzeymie życząc aby Victor mortis umacniał potrzebne Saluti Publicae WMći Zdrowie y Prymasyalną Godność Jego przy Zmartwychwstaniu Swoim do wszelkich ekscesét eminencyi co godnie tak pro more jako z powinnych obligacyi, moich obowiązkow wyrażam, nieodmienney łaske oddaię się zostaiąc vero Cultu.

XXże Czartoryiski Woiewoda Ruski.

Pietate z zwyczayney circa redeuntes blisko nadchodzących okoliczności Ferias ceremonij, jako z poływiązanych Prymasyalney WMći Godności obowiązkow moich ogłaszam naypierwod powinną jemu uniżoność moię a potym biorę się ad Officia wyrażenia pełnych

uprzeymości

uprzeymosci ~~[illegible]~~ votow, Życzę niechay Zmartwychstaiący
Pan wszelkim zupełnie dla WXMci ukontentowanym pozwo,
li resurgere pomyślnosciom; a oraz Życzę WXMci nietylko Ży
czliwym Jego Wieku szacowne ale też Incolumem Patriae Decus
Ecclesiae, Solamen Populi prawdziwe potrzebne wdoskonałey Zdro
wia umocni czerstwosci. Co gdy pełnym Życzliwosci moiey wyra
żam sentymentem niezkończoney mnie WXMci oddaię Łasce y
jestem znależytą rekognicyą.

JP. Szołdrski Wojewoda Inowrocławski.

Nadchodząca Zmartwychstania Panskiego Uroczystość podaie
mi okazyą do oswiadczenia uprzeymych cum Voto tenerrimo a
plauzow ktore jako zpierwszym oswiadczam respektem tak całym
Życzę sercem, aby Zmartwychwstaiący Rex seculorum Godnay
Poszanowania Szędziwość WXMci w Wieku niesmiertelnym ozdo
bił Sowdzeniem z ktorego ja zupełnym zawsze cieszyć się będę
ukontentowaniem znayniższym ukłonem zostaiąc.

JX. Wyżycki ArcyBiskup Lwowski.

Za obligacyą y powinność biorę sobie wnastępuiącey Zmartwych
wstania Panskiego okolicznosci zobowiązanego serca wyrazić
WXMci Powinszowanie Życząc: a żeby wszelkie pod Grobowym
Kamieniem podległy fata y nieukontentowania a pomyślnieysze
zdługim y nie zalterowanym Zdrowiem sprzyiały sukcessa jako
się być wyznaię Inveterato Obsequio.

JX. Zienkowicz Biskup Wilenski.

Z tą rekognicyą ktora należy odemnie Prymacyalney Primi Pastoris
Nostri Godnosci WXMci annuntio magnum gaudium z okazyi
następuiącego blisko Alleluja Universalney zatym in hoc Paschali
Gaudio Uroczystosci particulari obligowanego serca winszuiąc
addictissime Życzę Communi Omnium voto a żebyś WXMć pretiosa
Oyczyzny Gemma, Ecclesiae Decus, Clientum amor żył incorrupte unie
przeżyte wieki. niech nieoszacowane Zdrowie WXMci Publicis Cu
ris et Animum gravitate wysilone bierze tę reviviscencyą z ktorey
wszystkich adimpleri pragnie solatium. Ja zaś przypominaiąc się
Łasce WXMci jestem Cultu aeterno.

JP. Podoski Wojewoda Płocki.

Lubo każdego czasu pełne życzliwosci ku osobie WXMci serce moje,
iednak y teraz z okolicznosci blisko następuiących Swiąt Zmar

twychstania

15 m Grud
2 IP 3mn Lir.

twychwstania Pańskiego ma sobie pro debito gratitudinis WXMci
munia Votorum meorum contestare documenta Życzę cum triumpha
tore DEO prospere tranquillis dominando saecula vineas aspirent
votis plurima quaeq. Suis z tą expressyą Żem iest.

Xże Sanguszko Marszałek Wl. Litt.

Do tych apprekacyi ktore WXMci sat ampla Życzliwych
składać będą ad occursum Paschalium Dni vota przyłączam y ja
z partykularnego mego obowiązku uprzeyme Życzenia aby . . .
pardter salutis potrzebne Publico WXMci Zdrowie tak długim
pomnażał wiekiem iakby WXMć wprzeciągu lat swich nadsy
nych sub sole Życzych Primatum otrzymał na Zaszczyt O
dziżny Kościoła Ozdobę, y prywatnego dla mnie ukontentowa
nia jako iestem particulari corde ac Cultu.

JX. Sierakowski Biskup Przemyski

Nadchodzące Swięta Wielkanocne daią mi okkazyą do złożenia
nayniższego Swiąt Resurgentis Dni WXMci Powinszowania w tym
życzę a żeby Destructor mortis Christus zupełnego na długie lata
użyczaiąc WXMci Zdrowia ieżeli non aeternè saltim diuturne kon
serwował pro bono Ecclesiae et Commodo Patriae y dla wszystkich w
nie Życzliwych Sług WXMci Consolacyi ni kiedy ktoremi głosim
Żem iest Etc.

JP. Graff Siedlnicki Podskarbi W. Koron.

W każdym czasie prezentować się WXMci z moją nayniższą
submissyą rad się ubiegam ani teraz sine Destinatione zostawać
niemogę kiedy mię do oswiadczenia teyże, habitudaliter, Swiąt
następuiących rewolucya, osobna e medullis serca wyciągaiąca
expressya: Winszuie WXMci hoec solemnia y życzę uprzeymie
aby Pan a Mortuis potens resurgere Zdrowie WXMci o ktore
suspiria duxit Cała Oyczyzna in Vigore sit doskonatych utwier
dziwszy, alta quoq. dla Dobra Pospolitego molimina w Osobie
WXMci faciat quam auspicatissima Co in plenitudine propen
syi wyraziwszy Łasce się WXMci oddaię Oraz cum debito Sa
crae Purpurae Cultu piszę się

JP. Massalski Hetman Polny Litt.

Do życzliwych apprekacyi circa solemnia Zmartwychwstania Pań
skiego

Kiego spieszę z uprzeymym powinszowaniem y colokwiek Vota
universum WXMci sprzyiaią to wszystko in compendium tak
że na dowod obowiązanego serca y nieustaiących usług ktorym
nec metas nec tempora ponam zostaiąc zawsze.

JX. Zienkiewicz Biskup Wileński

Nie maiąc terminos nec metam uprzeyme Vota moje od obligo
wanego omni recognitionis titulo serca, rzucię WXMci in
Triumphali vexillo ktore depressa mortalitte zwycięzka zmar„
twychstałego Chrystusa Ręka wynosi Swiatu in Vitam et Sa„
lutem Universi. Bierz WXMć to salutiferum signum w tak po„
żądaną possessyą a żebyś resurgens in novum vegetiorem
Spiritum był peremnis fatorum Triumphator bez kollizyi zdrowia
ktorego tak dla publicznego szczęścia y honoru jako też pro utili
tate militantis Ecclesiae cordicitus życzę znam się być perpetuo
cultu.

JX. Wyżycki ArcyBiskup Lwowski

Po zakończonym smutnym czasie okropney zbawiciela
smierci y męki wesołego alleluja y uniwersalney z tryumfu
Chrystusowego radosci powinszowanie moje składam własnym
WXMci sercu, ktore ja iako na dowod szczerey rekognicyi moiey
z głębokim zasyłam respektem tak tryumfuiącego Pana gorąco
prosić będę aby WXMć y wdzięcznosci Victoriae y wiecznosci
Triumphi et Gloriae suae uczynić raczył participem zostaię
przytym obsequentissimo cultu.

JX. Sierakowski Biskup Przemyslski

Nie tylko z powinnego jako Supremo Praesuli Nostro respektu,
ale też ex antiqua nostra Clientela jako Dawnemu, Statecznemu
y Wielkiemu Domku moiego Protektorowi prezentuię się WXMci
z pokornym powinszowaniem Immensium Gaudiorum Paschalium
życzę aby tryumfuiący devicta morte zbawiciel długo w lata
niezamierzone WXMci Ecclesiae, Patriae, Domowi Przeswietnemu et
Clientibus konserwuie, te naostatek ktore nam Passione Sua
promeruit w wieczney Oyczyznie nieskończone Solatia WXMci
largiatur kończę przytym że iest obowiązanym sercem y głębokim respektem.

Xże Jmć Grabowski Biskup Warminski

Poprzedzaiące ogłoszenie w kosciele Bożym wesołego alleluja przy ap
plikacyi chwalebnych Uroczystosci Zmartwychwstania Pańskiego,

iako

Nimr. Gloria
CPR Mm. Kriě

jako naypomyslnieyszych sukcessow WXMci nie zamierzone lata uprzeymie życzę a teraz zostawam z wyrazną Weneracyą

JP. Mycielski Kasztelan Poznański.

Okkurrencya Uroczystosci Zmartwychwstania Pańskiego stringit mię solito more do tego abym commune laetitiam singulari plausu et voto powinszował WXMci, ktoremu de plenitudine cordis unice życzę aby fortior a casu Zmartwychwstaiący Pan uni secundam in Orbe Polono Culmen wiele naydłuższe lata Kommenderować y takowym pomyslnym udarował sukcessem, ut jam nec voto opus sit. A jak życzę intime tak reverenter upraszam o Benedykcyą Pasterską WXMci ut de Benedictionibus Jego metam meliorancyą Zdrowia ktorego uymuie infortunaca Kwartanna. A tak życie moie sakryfikować będę in Cultum & Venerationem WXMci Osobą własną piszące się teraz dla słabosci vicario stylo.

JP. Podoski Wwda Płocki.

Nastepuiące Swięta Zmartwychwstania Pańskiego daią mi stimulum ad contestanda Vota appecationis, życząc a żeby Redivivus Dominus oddalonym Grobowcem amovendo fata nie zamierzone wieki Incolumitatem Zdrowia y Życia WXMci pro Decore Ecclesiae et utilitate Patriae użyczał, ktorym przyznać to mogę że vivit et viget Salus Publica Zostaiąc cultu demississimo.

JX. Sapiecha Koadjutor Wileński.

Niezliczone JaśWXMciDa Prace utrzymuiące bonum Ecclesiae et Patriae y wszelkiego uszanowania godne dzieła Jego wyciągaią ab Omnibus Conviribus dopiero z a Ministris Ecclesiae Votorum Tributa zapprzkaniaią a żeby się WXMc uwszelkie optywaiąc pomyslności wdługie lata jaśniał y przyswiecał Kosciołowi Bożemu y Oyczyźnie do ktorey znaią się powinności y ja składam u stop WXMci należytego Powinszowania Censum tym chętniey że zawsze chcę być dystyngwowanym glorioso hoc Titulo et Charactere że iestem znależytą na wszelkie rozkazy submissyą y ziałe nayglębszym constanter respectem.

JP. Graff Jedlnicki Podskarbi W. Korone.

Zbliża się ten czas ktorego omnia plausus erunt z ukontentowaniem nieuymownym arripio vicem prezentowania WXMci powinney wprzod obserwaney tudzież Powinszowania gaudiorum Pa-

schalis

chatis Życząc uprzeymym sercem aby Pan Dzyumfuiący omni principio antiquior, omni fine diutior niezliczonym wielkiego imienia y dzieł WXmci Cultoribus tę in Terris utwierdził Stan, losławą, abyś WXmc jako wtey Rzeczypospolitey iesteś Dignitate maximus exemploq major dla Zaszczytu oraz Jey przy czer, stwym Zdrowiu omni aevo zostawał peremnior cum hoc vero vo, to nieustanney WXmci zalecam się Łasce oraz iestem infinitis Cultibus.

X Lubinski Pisarz Koronny à Teraznieyszy Prymas z Drezna z Wy, rażeniem Jnteressow nowych przy Powin, szowaniu

Nastepuiących Swiąt Resurrectionis Dominicae jako nayposlerniey mam honor winszować WXmci Życząc całym sercem Panu moiemu Omnia fausta, laeta et jucunda przy wesołym alleluja à nadewszy, tko proszę Pana Boga à żeby WXmć żył nam Jncolumis et Longevus za Błogosławienstwem zwycięzcy Smierci Pana JMP. Marszałek W. Koronę piszę mi z Paryża że tam zabawi do Maja, że zdrow, że z dystynkcyą przyięty, że Delfinowa nie tylko kochana ale y adorowana od wszystkich, że Marszałek de Saxe Omnipotens u Tamtego Dworu, że tam na Woynę dłu, gę gotuią się tusząc o słabey nadziei pokoju w Brudzie. Dwor Peterburski convenit nasz Dwor prosząc o wolny transport zbo, za Zi 5000 [illegible] ktory z Smoleńska do Rygi bez żadney daniny, co łatwo stać się musi. Więcey mi z tąd non occurrit nad to: że NN. Państwo zdrowi zupełnie. Łaskawosci mię zatym Pańskiey oddaię y iestem na każde skinienie. &c.

Kapituła Gnieznińska

Tą iaką tylko Filialis Teneritudo Nostra wynaleść może wdzięczności expressya nadgłaszamy się tą senora resurgen, tis Domini Classica zupełnieymym WXmci powinszowaniem Paschalium Gaudiorum tę cum Filialibus Votis u nog WXmci na, leżytey obserwanciy składaiąc apprehensyą à żeby mistyczny Fenix Chrystus è Cineribus Sepulchri redivivus grandaevaetem za WXmci umocnił y odrodził qm diuturno numero na obro, nę Legum Patriae et Religionis abyśmy in Jmmensitate Solatiorum

Longaevus

longaevos annos Zelo Orthodoxo plenos W.X.Mci liczyć mógł cum Summo Cordium nostrorum Jubilo z Leterą obowiązanych Serc relegniciyą zostawamy Infinito Voto.

JX. Lubini Universitatis Cracoviensis Rector

O Sole mystico siduanae post nubila mortis serenius affulgente, novamq Publicae laetitiae accedente diem quae nunquam excors beneficiorum et Gratiosae Protectionis Jllmae Celsitudinis Vrae Nostra extitit Universitas nunc longè magis ad contestandam gratitudinem suam accedit accommodam vovendi occasionem nacta Resurgentis et Circumstantia Domini officiosa Clientium cum aggratulatio Festorum hicc Jllmae Celsitudinis Vrae Protectori suo et Benefactori amplissimo demississima cum veneratione defert Vota unanimi Omnium Academicorum Corde precando ut Clarior à mortis occasu Sol mysticus Jllmae Celsitudini Vrae spargat lucem fusiore Coma Nestoreos revehat Annos cursetq laetissimos omnigena cum prosperitate sine nube dies Quod ego apprecor manendo demississimo Cultu.

JX. Clinski Archidyakon Pomorski

Żebym in Monumento vacuo post Resurrectionem Christi w niepamięci W.X.Mci niebył sepultus przy uczatowaniu Stop dobroczynnych winszuię y obligowanym życzę sercem ut cum Victore Christo omnes adversitates circa bonum Ecclesiae et Patriae feliciter vincas et de ipsa morte Triumphes mnie zaś mancipio suo pozwolić W.X.Mci D. raczyszbyć y żyć perpetuo Cultu.

JX. Awedyk Kanonik Gnieznienski

Naydłuższe zdrowie, y nayszczęśliwsze sukcessa W.X.Mci są punkt honoru Nieba które dla ozdoby Kościoła, obrony Oyczyzny y nieporównanych in utroq Orbe Zasług Cale do tego concurrere powinno że ad plurima saecula & utinam Immortalem Tantum Primus ad venerari pozwoli publiczne Wszystkim Cultorom Wielkiego Imienia W.X.Mci zgadzaią się uklatnaym Do których y ja in occurrentia imminentium Festorum Resurrectionis Dni gdy z nieskończoney obligacyi moięz tężę wyznaię zemiennym perenni Cultu & veneratione.

List

List JMP^ci Gołembiewskiego Rezydenta Rossyiskiego do Xiędza Prymasa pisany z Warszawy d. 29 Aprilis Anno 1745.

O Seym y konferencye na ktorych podług publicznych y sa„ mey JOW.WMci nieraz z mnie etiam in scripto danych dekla„ racyi ad satisfactionem terminari owe rozmaite skargi y zagęszczone bence vicinitie y samych Sojuszow in Confi„ niis dziejące się exorbitancye, Jako bez naymnieyszego skut„ ku zatrudnione spełzły tak zerwym Konferencyi y unikanie„ nia tyle razy ab utrinque pretendowaney ad dignoscendas inju„ rias Commissyi tylko otworzyło się pole do dalszych no„ wych y większych aggrawacyi, w ktorych z wyraznego ordy„ nansu Nayiaśnieyszey Imperatorowey Pani M. Mitt przychodzi mi się u Ters z żalić W.X.Mci, o Kontrawencyą dobrego Sąs„ siedztwa ktorego uchylaiąc Juribus rozni Jchmości na pogra„ niczu Ludziom Poddanym Nayiaśnieyszey Monarchini moiey do Polski i Litwy uchodzącym, nietylko u siebie asylum y akceptacyą daią ale też dla większey ponęty y zachęca„ nia onych bez naymnieyszey animadwersyi publiczne„ słobody zakładaią y takowemi zbiegłemi poddanemi Rossy„ skiemi zasadzaią. Usilnie ex mandato desuper requirendo W.X.Mci abyś ex Primatiali suo stallo dla utwierdzenia tey dobrey harmonii y sąsiedzkiey przyiazni ktora między Rossyą y Rzpltą Polską zachowuie się sine quibusvis Contentio Statuis effugiis raczył to poradzić a żeby allegowani in defun„ ctis Jchmc maiący w dzierżawach Dobrach swoich takowych zbiegłych poddanych do Rossyi nietylko poodsyłali ale też w dalszy czas takowym zbiegłym tak oni iako y inni Jchmc żadney protekcyi y mieysca u siebie więcey dawać niechcieli. Nayiaśnieysza Imperatorowa Jeymc P.M.M. oglądaiąc się na to Sąsiedztwo y dobrą przyiazń ktorą zachowuie z Nay. Kro„ lem Jmcią y Rzpltą tym mniey powątpiwać może o tako„ wey uczynności y effektuacyi W.X.Mci im bardziey sama Spra

wiedliwość

Ad M[agnu]m Gen[era]lem SPPmm Armi

wiadomości y miłości własney Oyczyzny każdego do tego w niey stymulować powinna co iest zutwierdzeniem y wzaiemnym wypełnieniem Jurium bonae viciniae. Co jako mam honor remonstrować WMMści tak in expectatione nieżawodney petitis korrespondujący in praemissis rezolucyi tym kończę żem iest z nieskończoną adoracyą y respektem.

P.S. Alias słobod 26 wktorych znayduie się osady 790 Insuper w Miasteczkach: Krzyczewie y całym tym Starostwie więcey sta kilkunastu Familij de nomine et cognomine wiadomych. Tudziesz wKościukowiczach, Rudze, Chalce, Komlu, Szumiacy, nieżytych, Budłach znayduie się niemała kwota Ludzi zbiegłych Poddanych Rossyiskich ktoremi iuż y w wielkiey Polszcze niemało słobod założono.

Respons na Tenże List dany z Gniezna Die 30 May Anno 1745.

Wielmożny Moy Wielce MiłPanie y Bracie

List WMPa de data 29 Aprilis z Warszawy ex Mandato Nayiaśnieyszey Monarchini Rossyiskiey do mnie pisany doszedł mnie w Gnieznie. Niewiem coby to iest że gdy cały swiat widzi jako się Oyczyzna nasza o dobre sąsiedztwo z Nayiaśnieyszą Monarchinią Rossyiską stara, y iako in Fundamento Traktatow z Nayiaśnieyszym wielkopamnieyszey sławy y nieśmiertelney pamięci Piotrem Wielkim uczynionych a oraz rożnych assekuracyi Jego in favorem Oyczyzny naszey nieraz ponowionych życzy, sobie wszelkie kłotliwe incursya iako nayprędzey zakończyć y ab utrinque wszystkim pretensyom uczynić koniec. Oyciec y Nayiaśnieyszy Krol JMć P. N. M. y cała Rzplita iako nayusilniey się stara przeciwne temu wszystkiemu w Liście WMPana czytam expressye. Spodziewam się że gdy Nayiaśnieysza Monarchini zechce się o tym doskonale informować z tym większą y lepszą będzie miała o naszey ku sobie obserwancyi pewność. Piszesz mi WPan iakoby konferencye na ktorych miały terminari rożnaiłe skargi y zagęszczone zruszeniem bonae viciniae exorbitancye, bez skutku nayrnniey

szego

szego spełzły. Appello fidem Publicam żeśmy czynili y czyniemy co możemy, y nic cesmy nieopuscili ad ea quae pacis sunt et tranquillitatis perpetuae Stabiliendae. Acta publica loquuntur żeśmy się przypominali nayiaśn Piotrowi Wiel, kiemu o oddanie Rygi y całych Inflant y tego wszystkie go co nam należy y iako Car Jmć nietylko Traktatami ale y inszemi nieraz powtorzonemi Deklaracyami tego nam dotrzymać, y przywrocić obiecał. Tegoż samego po Cesarzowey Jego spodziewaliśmy się y teraz spodzie wamy się y o to upraszamy. Et interim provisum est przez naznaczenie Kommissarzow Pogranicznych ktoryby aby wraz z Kommissarzami Rossyiskiemi wszelkie przywa, tne uspokajali krzywdy y żale. Ci tedy nasi pilnie za, wsze invigilant funkcyi swoiey, z strony zaś Rossyi, skiey etiam invitati non comparent z wielką krzywdą naszą, na ktorą wszyscy narzekaią nawet y JP. Stolnik Ka, sztelan Kijowski żali się że w odebraniu kilku swoich pod, danych teraz swieżo za granicę zbiegłych niemoże mieć swoiey satysfakcyi, lubo iest na też Konferencye Kommissa rzow naznaczony. Nihil tedy deest ex parte nostra, dyskre, cyą tylko pokrywamy żale, na ktore utyskuiemy. Trudno porachować iak wiele nam Ludzi podczas zamieszania naszego do Moskwy zabrano. Pamiętam że przed dwudzie stą lat bardzo wiele tysięcy gospodarza zapędzono a teraz co raz ci więcey tey krzywdy przybywa, y nietylko nam krajow Nadnieprskich przywrocenie się zwłoczy ale y co raz więcey się ich w tamtey stronie umnieysza. A co gorsza teraz swieżo w dwoch albo trzech latach nowe slobo dy y chorody Ludzie Rossyiscy tam zakładaią y iako chcą tak się rozprzestrzeniaią, granice sobie z Turkami bez Kommissarzow Rzpltey według upodobania swego z krzy wdą naszą poczynili, na rekwizycye nasze nie pieważaiąc. Wyrażasz WP. jakoby Rzplta o Konferencye zobopolne w tych

interessach

Ad m. Glenam
JJ. PP. mm. Stare

interessach niedbała. Nieprzypominam co się za Króla Jmci Nie-
boszczyka działo iako z obich do konferencyi Kommissarzow
naznaczył był ieszcze przed dwadziestą lat, y iako te konferen-
cye iuż tylko nicharz się odprawiały, z których Rzplita procz dysgusty
żadney niemiała konsolacyi. Teraz też rzecz nadchodzi iak
Król Jmć był powrocił do Polski in Junio zalecił nam Kom-
missarzom przez Seym dawny do tey Konferencyi naznaczo-
nym, traktować z JP. Graffem Keyserlingiem Ministrem
Nayjaśnieyszey Monarchini, a że specialem niemiał Plenipo-
tentiam ad tractandum hoc negotium zatrzymać do Grodna
na Seym blisko potym następuiący in Obri. Dałem był
znać bez wszelkiey odwłoki o tym JmćP. Kollegom 6ta
Augusti z towarzysza do tych konferencyi należącym. Termin
na dwie niedzieli w Grodnie przed Seymem naznaczy-
wszy. Tam przybywszy y dowiedziawszy się że Nowy
Minister Nayiaśnieyszey Monarchini JP. Graff Bestucheff przybył
do kompaniy dawnieyszego Plenipotencyaryusza Mini-
stra oświadczyliśmy się JJmmPPom z naszą ochotą y go-
towością ad conferendum z JJmmPPami. ante omnia prosi-
liśmy o Plenipotencyi pokazanie ad hunc actum, obiecali
nam ią pokazać ale tanie obspem że ią mieli pokazać
zaczęliśmy swoie konferencye in omni confidentia 4. 9bris
podali nam JJmmPP punkta swoie 6ta odpisaliśmy na te
Punkta 9na Ejusd. Tandem gdy się Seym kończył nie zdało
się JJmmPP. PP. Pomienionym Posłom Rossyiskim czekać dal-
szych ex Parte Nostra Punktow do Warszawy się z Gro-
dna to negotium zachowało. Tam gdy Król Jmć z Gro-
dna powrocił, przyiechałem też y Ja zaraz na początku
teraznieyszego Nowego roku A 1745 z JJmmPPami drugie-
mi Kommissarzami; et Ministris Status daliśmy znać
obiema JJmmPPim Plenipotentiariis że chcemy kończyć konfe-
rencye JP. Graff Keyserling uniuco niewchodząc pospieszył

Za

z Ordynansem Nay: Monarchini do Drezna maiąc wolą tamtąd iechać do Frankfortu, sam też JP. Graff Bestuchew requisitus de Plenipotentia Speciali niepokazawszy iey differebat przybycie swoie na tę Konferencyą, tak daley żesmy się musieli porozieżdżać z wiadomością Nay. Krola Jmći ultimis Januarij z wielkim żalem naszym że nie tylko w odebraniu Inflant ale y w tych wielkich krzywdach kto re się y teraz dzieią niecieszesmy satisfacti. Procz tego ie dnak maią z Jeenie Jmć Commissarze nasi do Pogranicznych Sądow naznaczeni aby byli zawsze prompti do rozsądzenia wszelkich differencyi między stronami zachodzących. Coż tedy Rzplta mogła nad to uczynić? cosmy uczynili, wszakżesmy nic nieopuscili ad agendum ea quae patis sunt. Przysłałes mi W.P. Annotatione nowych Slobod in No 26 iakoby w Polszcze Ludźmi Rossyiskiemi osadzonych, nie są mi tam te mieysca wiadome, należało by się o tych prywatnych Ludzi more z Jnszemi sąsiadami et in particulari z Nieboszczykiem Cesarzem Karolem Szostym in tali casu observato in Foro competenti od każdego z osobna, ktory tych Ludzi trzyma upomnieć à byłaby prędka sprawiedliwość, inaczey byłyby to rzeczy nieskonczone. A że nam do Rossyi niezliczonemi tysiącami Ludzi zabrano o to się generaliter żalić y skarżyć musiemy y czekamy aż k Traktaty lub konferencye u[s]połecią y spodziewamy się że sprawiedliwości otrzymamy ktorą sobie zawczasu zamawiamy. Czytam też na końcu pomienioney Annotacyi, iakoby w Wielkiey Polszcze Slobody Ludźmi Rossyiskiemi były osadzone, a ia tu przybywszy do Wielkiey Polski y o iednym Człowieku Rossyiskim niemogę się dowiedzieć lubo się o to pytam. Ztąd przynaymniey może Nay: Monarchini miarkować iako nieprzyiazni Ludzie chcieliby interturbare Quietem Publicam y dobre sąsiedztwo ktore Rzplta nasza dobrey harmonij naybardziey

pragnie

Ad m. d. literam
J. S. P. P. mm. Arc.

pragnie o co y ja też in particulari z mieysca mego Sta
ram się. Co krotko simplici stylo veritatis wyraziwszy wielc
proszę WMPana aby to co pro realitate piszę y co pro utilitate
Publica et amore bene Vicinitatis tudziesz z przychylności
moiey ku Narodowi Rossyiskiemu ieszcze za czasow Nay:
Piotra Wielkiego zabraney insinuo circa manutentionem
Pactorum et Poenum executionem sortiatur effectum y aby wszel
kie novitates zakazane a nowe słobody, chorody za ordynan
sem Nay: Monarchini zniesione były. Wszakże Nay: Piotr
Wielki procz publicznych Traktatow etiam osobliwym reskry
ptem swoim y przez Ministrow swoich Ao 1709 danym,
obiecał nam ustę za powrotem swoim z pod Azowa ktory mial
być in majo oddanie Ukrainy Rzpltey należącey czego
że się niemożemy doczekać przynaymniey teraz nietrzeba
iey więcey umnieyszać. Spodziewamy się też że da BOG za
szczęśliwym JkMci P. m. m. do Polski powrotem Nay: Monarchi
ni swoich Ministrow cum Speciali Plenipotentia do załatwienia
tych dyfferencyi y zupełnego uspokoienia z oboystnych interessow
zostaie racyi czego bardzo pragniemy. Azasz sprawiedliwe prośby
WMPana w tey okazyi reprezentacye będą szczęśliwe o ktore iterata
vicibus upraszaiąc iestem constanti affectu WMMMPana

uprzeymie Życzliwym Bratem

P. S. Instancye Nay: Krola Jmci P. m. m. y całey Rzpltey o uwol
nienie Xa Ładosyńskiego Jezuity nieraz ponowione proszę
przypomnieć Nayiaśnieyszey Monarchini ktorey o tę łaskę
z mieysca mego wiale nayuniżeniey suppplikuię.

Copia Literarum ad Celsissimum Primatem Regni
à D. Duperron de Castera Residente Residentis
Regis Galliarum in Polonia de data 11a Augusti
Anno 1746. Varsaviâ.

Sacra Majestas Christianissima, contulit mihi gratiam nominan
do me Residentem suum in Polonia quo ab uno et medio
mense elapso perveni. Tramibam Lovitio intentione reddendi

ad manus

ad manus Literas Celsitudini Vrae Serenissimi mei Principalis per me depositas, Et cum Celsitudinem Vram non invenerim in predicta Civitte Sperabam futurum Celsitudinis Vestrae adventum Varsaviam citiorem attendendo Licet Celsitudini Vrae reddere homagium, verum cum absentiam Ejusd longiorem ultra spem meam sustineam permittet Vestra Celsitudo me velle hodie satisfacere obligationi meae in certificando Eandem de ambitione animi et desiderij placendi Celsitudini Vestrae in omni modo executione officij mei quod assumo. Sint Caelo gratiae pro tam felici harmonia quae inter duas Regnantium Aulas et Resp: retinetur quod ad singulare objectum mearum Instructionum coincidit hinc audeo gloriari quod in favorem meae missionis cujus intentio concordat cum magna praevidentia et virtte Vrae Celsitudinis Dignabitur eadem propitium mei respectum libere tanto magis ubi me videnti docilem et attentum suis consiliis ac cum omni reverentia mandata Vrae Celsitudinis exequentem.
Transmitto Celsitudini Vrae Copiam Literarum Serenissimi Regis mei Domini originale penes me conservando ad Personalem earundem Celsitudini Vrae per me exhibitionem publicam ubi Ipsemet hunc honore praesentandi documentum profundae adorationis et infinitae submissionis qua profiteor quod sim. Vestrae Celsitudinis humillimus et Obsequentissimus Servus.

Copia Literarum ad Celmum Primatem à Serenissimo Rege Galliarum de Data 10 martij Annô 1746. à Versailles in Latinum transcripta.

Mon Cousin.
Meus Cognate.
Postquam nominavi Dominum Duperron de Castera in Residentem in Polonia ad pertractanda negotia mea in hoc Regno particulariter Eidem recommendavi, quatenus Te Certum faciat de perfecta estimatione quam erga Te habemus, ita censeo quod assertationibus ejus plenam adhibebis fidem et fiduciam unde habebit spatium gloriandi de omni facilitte, obtinendi benevolentiam Tuam in occasionibus recursus sui, in negotiis sibi commissis. Interim precor Deum ut Te meus Cognate conservet in sua Sancta digna Protectione.

Ad m. D. Kiriam
SS PP. mm. Are

Instrukcya od Trybunatu Piotrkowskiego do JO. Xcia JMci Prymasa Szembeka, JWJchm. PP. Antoniemu z Rudy Postaw Postawskiemu Dziekanowi Chełmskiemu Kanonikowi Przemyskiemu z Kapituły Chełmskiey y JP. Adamowi na Trzebinie Trzebinskiemu Staroscie Chaczewskiemu z Woidztwa Krakowskiego Sędziom Deputatom e medio Stubae Judicialis Postom obranym dana.

Przyzwoitym Primatiali Dignitati Insbem dystyngwowanym a pokornym adorowania zwyczajem JWJchm. Panowie Postowie nasi oswiadczywszy Praw Koronnych Edukcyą y przychylnosci Wielkim y niewyestymowanym in Rep. Zasługom JO. Xcia JMci Prymasa z podziękowaniem pro Zelo publico Religionis obowiązanych utriusq. Collegij chęci in Cultus uczynią rekognicyą. A jako Primatialis Dignitas wiele może JO. Xcia JMci garnących się swoią wspierać promocyą tak JWJchm. PP. Postowie nasi, Emeritos in Rep. Cives Prać y Łatyq uczyniwszy ekspilikacyą JWJdo Prezydenta y JWJP. Marszałka Łaskawem insynuować będą sercu cum utroq. Collegio upraszaiąc JO. Xcia aby y swoią Protekcyą cuiat favere y Nayjasnieyszego Pana Favoribus rekommendować nie przepominał.

Y wtym upraszać będą JWJchm. PP. Postowie nasi JO. Xcia JMci aby wsposob Braci naszych gravatos Processibus o Dziesięciny od Duchowienstwa dobrotliwą raczył mediare Clemencyą.

Zaniosą instancyą JWJchm. Panowie Postowie nasi w Interessie JWJP. Łęczyckiego młodszego Kollegi naszego z JX. Mis... ckim Plebanem Jego do JO. Xcia JMci à żeby Authoritate Sua in occurentiis tego Interessu swoią raczył succurrere protekcyą.

Nieprzepomną y tego JWJchm. PP. Postowie nasi à żeby JO. Xże JMć in Augmentum Cultus Divini w Kaplicy Ratusza Piotrkowskiego jako Loco segregato et honestissimo ad absolvendas missas Indult approbować raczył Datt w Trybunale Piotrkowskim Ao. 1747.

Alexander Gernbarth P. T. Korony.

Michał z Głodkowa Łoś Kasztelan Kamieniecki Podolski M. T. Kor.

Ad m. D. Uniam
SS PP mm Stre

55.

Respons Tymże Posłom dany od Xcia Prymasa

Jako każdego publicznego szczęścia iest Fundamentem Sprawiedliwość
tak niemniey Opatrzności Boskiey Dzieło do szafunku iey obie
rać fideliter Dispensatores y takowych in sedibus Judicantium
osadzać Ministrów którzyby nietylko nią władnąć doskonale
ale też wiekopomney Sławy ex digne administrato Ministerio
Zaszczyt Prosperitati zostawić potrafili: Niezawiodła się wtey na„
dziei powszechna Świata Polskiego expectatio gdy takowych w Prze
świetnym Trybunale widzi Sędziów jakowych commune Votum
Populi obiecywać y życzyć sobie mogło: Zkąd iako partyku„
larna Jodium Jmci przybywa konsolacya Pańskie y Arcy Pasterskie
Jego kontentująca serce, tak oraz za wyrażoną przez Go„
dnych od Prześwietnego Trybunału Delegowanych Posłów
Prymacyalney Godności obserwancyą należytą J.O. X. Że Jmć
zapisuie wdzięczność pragnąc aby ad Vota Prześwietnego
Trybunału, jak nayczęstsze mógł oświadczać usług swych
ochotę.

Wielkie merita in privato et in Publico JWJMci Prezydenta tu„
dzieszego y JPana Marszałka Trybunału Koronnego, lubo żadney
do Nayiaśnieyszego Majestatu niepotrzebuią Promocyi bo
się same distributivae Justitiae Jego Królewskiey mości zalecić po„
trafią, Nieopuści iednak J.O. X. Że Jmć reprezentować y przy„
pominać Jch w okkurencyi Jchmci ut accipiant Coronam honoris.
Non sine sensu doloris odbiera J.O. X. Że Jmć Jnsynuacye od Prześwie
tnego Trybunału względem Processów o Dziesięciny, które że
są Juris Divini, żadney by podlegać niepowinny kwestyi, iednak
pilne na to J.O. X. Że Jmć obraca myśli y staranie aby się mogły
wynaleść media do zobopolnego Controvertentium ukontentowania.
Jnteress WJP. Łęczyckiego z XX. mikulskim gdy przyjdzie ad li„
bram Justitiae chętnie to uczyni J.O. X. Że Jmć co aequitas suadebit.
Jndult na Odprawienie Mszy Świętey w kaplicy na Ratuszu
J.O. X. Że Jmć approbuie.
Jn reliquo iako życzliwym przyimuie sercem J.O. X. Że Jmć przy„
chylność ku sobie y Obserwancyą od Prześwietnego Trybu„
nału tak Omnigenas życząc Prosperitates et Benedictiones

Jnteressa

Interessa ktore się w Prześwietnym Trybunale czasem, ex occa„ sione Religionis opierać mogą Zelo et Pietati zaleca Datum w Łowiczu Dnia 28. Paździer̄nika Roku 1747mo.

Kopia Listu JO. Xiażęcia Jmci Prymasa pisanego na Seymiki przed Seymowe.

Przyszedł pożądany czas Obradom publicznym Prawem na„ znaczony ktorego Krol Jmć P. N. M. z dobroci swoiey nietyl ko jako Monarcha Przezorny ale iako y Oyciec Łaskawy o do brym Poddanych swoich myśląc pozwalać nam nieomieszkiwa y nas pobudza abyśmy też y sami o sobie radzili za co wszel„ ką Majestatowi Jego wdzięczność wyznawać, y chwalebnym Intencyom Jego akkommodować się powinniśmy.
Widziemy oczywiscie że Bog z nim iest y Opatrzność Boska we wszystkim mu aspirat ktora Go y Państwa Jego Dziedziczne od ostatniey wybawiła ruiny y nas też od tego uchroniła nie bespieczeństwa y tak ucaleni w Granicach Naszych zostaiąc szczęśliwego zażywamy pokoju et inter strepitantia vicinorum arma dulci saturamur Quiete.
Niegodzi się nam przecie tak zasypiać żebyśmy niemieli o czym myślić za fundament biorąc Obronę Wiary S. Kato lickiey pomnożenie Chwały Bożey y obserwanyą Praw in eum finem postanowionych na czym wszelkie bespieczeń stwo Antecessorowie Nasi zakładali.
Tym torem dalszego nam szczęscia trzeba szukać, tych się fundamentow trzymać praelucente Nobis Lumine Prawdziwy Wiary S. Katolickiey ktora żeby niewygasła w sercach na„ szych niewątpię że każdy starać się będzie z nadzieią że reliqua adiicientur Nobis y snadniey się udadzą sposoby • ktorych myslemy pro augmine Woyska nietylko na obronę ale też y na zaszczyt Krolestwa.
Z mieysca mego życzyłbym quaerere modos zkąd y coby być mogło bez uciemiężenia Zbbopolnego y bez ukrzywdzenia Ziemnego u miłości bez wszelkiey zazdrości przyprowadziwszy antiqua Jura

ad Suum

ad suum statum żeby privatorum studia propria authoritate Pan
sobie niestanowili, lecz dawne obserwowali.
To insinuando WmPanom Pana Boga proszę ut illuminet Sen,,
sus et Corda jakobyśmy się Oyczyźnie naszey przysłużyć
a Nayjaśnieyszemu Panu Naszemu Miłłmu za Jego łaskę nas
pieczołowanie należytą wdzięczność oświadczyć mogli.
Reliqua Pan Bóg insinuet którego Majestatowi supplikuię
aby Consilia WmPanow pobłogosławił y wszystkich repleat
suis Benedictionibus; upewniam przy tym że jestem Omnium
et Singulorum cum pleno affectu.

Kopia Listu JWP. Potockiego Wojewody Bel,, skiego na Seymiki przedsejmowe.

Przychodzi znowu czas pożądany który od wszystkich prawdzi
wych Oyczyzny Synow, za Zbawienny y arcy potrzebny od
wszystkich powinien być poczytany, y przyięty gdy wnim może
my o Zbawieniu y ratunku radzić strapioney Oyczyzny. Nietrze
ba rozumiem przekładać tego w jak niebezpiecznych między rozża
rzonemi zewszech stron upałami Woiennemi znaydowała się
y dotąd znayduie Rzplita Nasza, okolicznościach bez sił, bez rady,
bez Przyjaciół bez sposobów ratowania się y każdy to przyznać
musi że ieżeliśmy dotąd ostatniego wzięli upadku iedynie to
Opatrzności Pana Boga y Namiestniczey nad nami JK. Mci P.
N.M. pieczy, Staraniu y Miłości która się wtym naybardziey
y nayjaśniey wydaie iż JKMości P.N.M. sprawiedliwie wiel,,
kim przymiotom y nieporównanym Cnotom swoim należące
y od Wielu Potencyi Europeyskich ofiarowaną sobie naywyższą
Swiata Całego w Cesarskiey Koronie Godność poświęcił miłości y
szacunkowi Polaków poważaiąc sobie więcey nad sercami Ich
wolnemi panować niżeli licznemi rządzić Narodami y tak ja
wne y znaczne dla Nayjaśnieyszey Familij swoiey awantaże
mniey sobie ten wspaniałego serca y wysokiego umysłu Mo,,
narcha ważył niżeli uszczęśliwienie do dawnych ozdob szcz,,
częścia y doskonałości przyprowadzenie Królestwa swego a Oyczy,,

zny

Adm. Senam
1S. PP. mm. Str.

Iny naszey. Coż słusznieyszego jako abyśmy wszyscy jako nay-
pilnieyszego przyłożyli starania na pokazanie winney y nayży-
wszey Nayjaśnieyszemu Panu wdzięczności, upewniam że nie
bardziey serca Jego Pańskiego nieukontentuie jako gdy wszyscy
uchyliwszy na stronę wszelkie prywaty, niechęci, zawziętości
y nienawiści jako nayskutecznieyszym usiłowaniem utrzymywać
y popierać będziemy zbawienne JKMci P. N. M. dla dobra pospolite-
go zabiegi starania y zamysły. Niech tedy ten będzie naypier-
wszy teraznieyszych Przeswietnego Woiewodztwa WWPanow
obrad cel takich z między godnych Obywatelow swoich na nastę-
puiący da Bog Seym obrać Posłow ktorzyby stosuiąc się do
wydanych od JKMci na teraznieysze Seymiki przedseymowe
Instrukcyi, o to się jak naypilniey starali żeby bespieczeństwo
wewnętrzne y zewnętrzne nietylko przyzwoitym Rzpltey sił
zmocnieniem ale też potrzebnemi z postronnemi y sąsiedzkie-
mi Potencyami Przymierzami jako naymocniey stwierdzone
y ugruntowane być mogło. Sprawiedliwości S. ktorą stoią, mo-
cnieią y gruntuią wszystkie Państwa, w naszym tak zwą-
tłone y zaniedbałe zachowanie iż chcieć ią według Praw Bo-
skich y Oyczystych do skutku przywieść y utrzymać iest
to sposob niemylny narażenia się y sciągnienia na siebie
nienawiści a tak niebespieczny że y naypoczciwszy zimney mia-
ry Ludzi ustraszyć zwykł y może tak dalece że się raczy
Boga obrazić niż Ludziom narazić w wielu woli a prze-
cież to nie Ludzka przestroga y napomnienie że się Krolestwa
przenoszą od Narodu do Narodu dla niesprawiedliwości,
krzywd, kalumnij, rożnych zdrad. Obroćmy tylko niepodchle-
bne albo prywatnych zyskow blaskiem niezaćmione oko na
teraznieyszy nieszczęśliwy Stan Rzpltey Naszey, a obaczemy że
zaboystwa, gwałty, uciemiężenia, zdeptania Praw, niesprawie-
dliwości panuią po całym Państwie Naszym, bo niemasz ni-
kogo ktoby się odważył oprzeć tym bezprawnym mężnie, albo
ktoby skarać tę smiałą zuchwałość, prawdę mowić, prawdę pi-
sać, według prawdy y prawa czynić już to u nas Polakow
nietylko z mody ale y z zwyczaiu wszystko obmierzłe, pod-

chlebstwo

Klebetura, sromotne zyskow upatrywanie, tak zarazito po wie„
kszey częsci serca Polskie żeby się teraz ledwie wiednym sta„
rożytney domacać cnoty y rzetelnosci. A zatym zdałoby mi
się od tego zaciągć fundamentu na ktorym gruntownieyby dał
sze przyżwoite y zbawienne uszczęsliwienia publiczne
go moglibyśmy brać przed się miary y srodki, a coż spra
wiedliwszego? y coż skutecznieyszego iako żeby pod szczęsli
wym tak sprawiedliwego y Pobożnego Pana Nayj: Krola Jmci
Panowaniem początek obrad naszych zaczynać się od usta
łwienia utwierdzenia y ubezpieczenia sprawiedliwosci Swiętey.
Nie innym Bog zna Końcem podiąłem się ostatniey Funkcyi
Trybunalskiey tylko abym był dał dowod żarliwosci moiey
wutrzymaniu y zachowaniu sprawiedliwosci, nie bez zna
cznego zdrowia y Fortuny uszczerbku ale niewyrażo„
nym żalem moim przyznać muszę że wszystkie zabiegi
starania y usiłowania tam są daremne gdzie nadzieja
albo bojaźń albo obmierzłe y zakazane Prawem zyski nad
Boskim y Oyczystym biorą gorę postanowieniem y gdzie
większa Boga, duszy zapomnieć, przysięgę złamać Pra„
wo zdeptać iest skłonność niż się sprawiedliwą narazić.
Sentencyą powaga Trybunałow mianowicie przy stano„
wieniu onych tak iest wzgardzona że nie co Prawo ka
że ale co się komu podoba czyni y na tym mieyscu
gdzie JKMci P. N. M. y całey Rzpltey namiestnicza wła
dza sama rządzićby powinna tam ię, kto chce za nos
wodzi gdzie ci ktorzy nigdy niebyli obrani Deputatami
albo ci ktorzy nawet na mieyscu obrania onych nieznay
duią się y owszem o kilkanaście y o kilkadziesiąt mil
swoim domysłem lub za czyię namową y perswazyą, przy
sięgaią y biorą na się charakter sędziow namiestnictwo
władzy maiestatu reprezentuiących. Jeżeli y tym nayprzod
niezabieżemy inkonwenienciom y bezprawiom ieżeli nieob„
waruiemy bezpieczeństwa y powagi Trybunałow wutrzymaniu

Sprawiedliwosci

Ad md. Honam
SS PP. mm. Am.d

sprawiedliwości należytego tego utrzymania o czymby Konstytucyą 1768 przypomnic y potwierdzić należało pod tytułem Ordynacya Trybunału Koronn.o, daremne nasze Prace, trudy, zabiegi, y starania o insze Interessa y potrzeby Rzpltey bo ich pewnie Pan Bog błogosławic niebędzie. Xięstwo Kurlandzkie tak piękna Rzpltey Prowincya á żeby pod Panowaniem J.K.Mci P.N.M. wcale od ciała Rzpltey nieodpadła trzeba wcześnie przedsię przyzwoite wzięść miary ile przy zachodzących tam między Regencyą y Stanem Szlacheckim rożnicach Prowenta Xiązęce jako się teraz obracaią należy aby taż Regencya informowała Rzpltey. Ekonomia publiczna dla Zbogacenia Rzpltey Skarbu, dobycia Kruszcow, otwarcie mennic, postanowienie monopolium pierowego ustanowienie miary tak zboż jako y trunkow iednakowey po całym Państwie uregulowaney. Poczty dla wygody przeieżdzaiących tudziesz płacenia od Listow bez excepcyi znaczneby Rzpltey przyniosły pożytki zasługi niemaiące nadgrody á występki kary przyzwoitey wiele szkodliwe za sobą pociągaią konsekwencye ponieważ do dobrym zarzuconym y zaniedbanym serce upada, a ztem niekaranym przyzwoicie według Praw Boskich y Cywilnych przybywa ich do czynienia co raz gorszy. Monety porownanie z walorem Sąsiedzkich Państw arcy potrzebne ponieważ znaczny ztąd uszczerbek mamy a tak gdybyśmy podnieśli Szostaki y szostalei bite, naprzykład szostake po groszy 13 szelągow 2. Tynfa po groszy 41 na tenczas mogłby iść Czerwony Złoty po Tynfow 18 Szostaku 1 a wynosiłby na złote Zł 18 gr 6. Rzecz iest zaś nieomylna że Szostaki nasze w Niemczech tylko przestempolowane idą po poł osma grosza dobrey monety czyni naszych 18 choć do nich nic waloru nieprzykładaią ani srebra przydaią na tenczas by nie tak wykupowano monetę za granicę iak teraz. Na otwarcie mennic możnaby tym ce

sem

sem zażyć tych Summ ktore zalegte u Sukcessorow przeszłych JW. Panow Podskarbich jako też Administratorow Skarbu Koronnego, nadewszy, stko zaś trzeba zacząć od wybicia iakiego sta Tysięcy szelągami Złotych ktorych w cale braknie. Miłość urodzona Oyczyzny żarliwość o dobro Jey przykładna w Przeswietnym Wdztwie JW. Panow niedopuści JM opuścić tego coby się umocnić, uszczęśliwić y wydoskonalić mogło. Niech mi się tylko godzi przy złożeniu powinnego y uniżonego uklonu mego uprasząć Ich na tęż miłość Oyczyzny zaklęć abyście odrzuciwszy na stronę wszelkie nienawiści lub przywiązania prywatne zapatruiąc się na Powszechnego Całey Oyczyzny Oyca y Pana JKMci. Jego Zbawienne myśli y Zapędy o Dobro Pospolite gruntownie wspierali y utrzymaniem obrad Seymu przyszłego Oycowskie Jego ukontentowali Serce.

Upewniam że Ten Pan Nayiasnieyszy Wszystkich nas żarownie Kocha y Kochaić chce y Wszystkim do siebie garnącym się żarowno Łaskę swoią Pańską swiadczyć raczy, nikomu z Wiernych Sług y Poddanych swoich wolnego do siebie niebroniąc przystępu. Nieodmienney mię Łasce y affektowi Ich oddaiąc z rzetelżytą zostaię Obserwa.

Mowa JmciPana Władysława Biernackiego Delegowanego od Wdztwa Sieradzkiego, miana w Schowie 2. Junij 1746.

W Poddaństwie naypokornieysze, w Wierności niepodeyrzane, w usługach ochotne, w Piastowaniu honoru Pańskiego dozorne Wdztwo Sieradzkie, pokorne przed Majestatem Pana swego schylamy głowy. A jakom pospolitemu Wdztwa mego y całego owszem Krolestwa Dobru ex Incolumitate y Powitania Nayłaskawszego Pana w ktorego Godnych dla Oyczyzny naszey Niesmiertelnych Staraniach excrescit amor, dum moribus aequis acclinat Populo Regale molestia Culmen, Słusznie winszować powinienem tak nieograniczonemu w Terminach, niedosiągłemu

wradach

Ad m. D. Sina
S. S. R. P. mm. Hre

urzędach, doskonałemi wrzędach Jednowładzcy Bogu należyte
oddaie dzięki że się do tychczas ieszcze zdaie to Królestwo Pol
na Łonie Opatrzności Bożey piastowac w zdrowiu, czerstwości
porządanych e sukcessach Nayjaśnieyszego nam zachowuiąc M
narchę z którego szczęśliwego do Polski przybycia sprawiedli
powszechna dla wszystkich wynikła radość: Laetatur Eques
plauditq Senator, votaq Patritia certant plebia favore gdy Nam
Augustos Vultus, et Plena favoris Lumina udzielasz miło
wy Panie którzy Ci to przy nogach składamy Votum
kie Rzym swemu napisał Cesarzewi: Vive Caesar Orbi
Vita, Urbis anima, Utriusq Immortalitas. A tak w zięwsz
z pełney Łask Pańskich Twarzy dalszego Legacyi naszey
Heu mensuram quos patimur manes qua rerum mole precan
wpokorney do Nayjaśnieyszego Majestatu zanoszę supplice
widząc Nayjaśnieyszy Miłościwy Królu Sprawiedliwość u
mnie Państwa y iest niby mocnym Królestwo Filarem bez
rego długo stać y trzymać się niemoże Dobro Pospolite y że Li
bertas, Vita, fortunae Civium pendent à Consilio et Lance Justitiae
zwykłą y Prawami Dawnemi obserwowaną formą przystą
liśmy do Elekcyi Ziemstwa Sieradzkiego w Polszcze całe
prawie pierwszego muneris, prerogative iż w kreowaniu De
tatow na Trybunał Koronny zaszczyca się nie tak potestat
wprawdzie iako fa vigilantia zagradzaiąc tym którzy n
przez zwyczayne ostium wolney y swobodney elekcyi al
aliunde napieraią się, maiąc tedy wzgląd osobliwszy na
tak wysoką Funkcyi tey Prerogatywę, obraliśmy męż
Inclyta mentis dotes wspaniałych przymiotow prudencyi
zalecony Praw biegłości, doznaney cnoty y wtylu dla Oyc
zny y Pospolitego Dobra Przysługach nienaruszoney wie
ności, zdolnych ad istud honeris onus Populis Jura dare
Rogatis et Leges scribere natos: à do tego jako Chwalebnych
W K Mci Nayjaśnieyszych Predecessorow Zygmunta A y B.

tuta

luta nakazuią z Dziadow nad Dziadow dobrze Possessionatos
hic fidus in omnes cognatos procedit honor per fasces numerantur
Avi tym chwalebnieyszych y do tych funkcyi sprawowania
sposobnieyszych że in his że cuncta Vetustas condidit et ma
jor collectis viribus exigit Obraliśmy zaś ex votorum et suffra
giorum Concordia ktore zaszły ex emergenti manifestow podpi,,
sy sole clarius wyswiadczaią. Tych tedy ex supremo obrad
naszych arbitrio, W.K.Mci P.N.M. prezentujemy Kandydatow
Czyrzeka Urzędztwo Sieradzkie że nec tamen ingratum nec
quid benefacta referre nesciat hunc credas Populum. Łaskawą de,,
sideria Urzędztwa Sieradzkiego Nayjaśnieyszy Monarcho stwierdź
sentencyą, utrzymuy wota, otworz dobrotliwą rękę z ktorey tot Lau
reae natae tot effusae Dignitates. Że zaś Nayjaśnieyszy Mi,,
łościwy Panie exteres et alieni uzurpuią sobie Kandydacyi
do Piora, ile ci ktorzy to candida in nigrum, nigrum in
candida vertunt przed Tron W.K.Mci P.M.M. ktory to A,,
tlantis potiore lacerto Praw swobod y dobra Pospolitego Ma,,
chinę zatrzymuiesz, pokorne uno ore zanosiemy prożby á
żebyś W.K.Mci: P.N.M. pro Paterna sollicitudine et zelo zgwałco,,
nych de non eligendo Impossessionato Praw y statutow Maje
statis takowe raczył znieść bezprawia; durum albowiem zda
nam się być ut qui nescit tenere moderamina vitae suae,
Judex fiat alienae, y żeby Sprawiedliwość dobrze ten admi
nistrować miał, ktorego pseudo Elekcya oczywistą iest Konwul,,
syą, wolnych elekcyi ruiną, pupillae wolności naszey Za,,
katem nadwątleniem swobod Urzędztwa całego uszczerbkiem
znacznym jakobyśmy in gremio nostro niemieli Divina men
te Catones zdolnych do tey funkcyi. Żebrzemy w tym pun,,
kcie Łaskawego Pańskiego respektu oświadczenia, niech
będzie ręka W.K.Mci fulminatrix malorum, remuneratrix
~~ma~~bonorum. A tak słodkim tym wędzidłem już dawno
przyięte do Majestatu Pańskiego tym ściśley poddanych swo,,
ich Nayjaśnieyszy Panie uymiesz serca, ktorzy bez tego, nec

vivere

Ad md Glina
SS PP mm Hre

vivere volunt, nisi grati, nec mori, nisi fideles.

Sententia Curiæ Metropolitanæ Gnesn contra R. Joannem Witkowski Præbendarium in Krotoszyn Calumniæ reum d. 29 Januarij A. 1748. prolata

Perillustris et Rndssmus D. Auditor Gnalis et Judex sedens &c auditis Partium Disceptationibus ac visis et lectis propositione, illationibus Confessionibus et documentis hac in Causa factis et productis, ex eo de famoso libello per citatum quasi instrumentaliter fabricato et ad manus Rndi Hein usq ad Urbem dimisso constare eundem libellum famosum in suis contentis irrealem, indeduibilem et malitiosum sive per Citatum sive junctim per R. Hein compilatum fuisse et esse declaravit, et qua talem damnavit, abrogavit, magno honori Celsissimi Principis Episcopi Varmiensis nihil, nunquam, nullibi nocere debere pronuntiavit. Et licet pro tam grandi injuria et ausu Citatus severioribus pœnis afficiendus veniret, nihilominus quia Triremes hic non habentur, ideò Eundem Citatum ad carceres formales Calissij sustinendos usq ad impetrandam veniam à Celsissimo Principe Episcopo condemnavit ac ab Executione Ordinum ad annum suspendit et ex Decanatu Krotoszynen per eunc annum exulare mandavit. In futurum autẽ ut à similibus abstineat sub pœna perpetuæ suspensionis ab Executione Ordinum et privationis ac inhabilitatis ad quævis Beneficia monuit &c &c.

Rndus Joannes Witkowski calumniam et pœnas deprecatur d. 16 Febr. A. 1748.

Suffusus rubore ac confusione actus mei indebiti et inconvenientis ac omni proscriptione digni non temerario ac effronti ausu sed Clementiæ Suæ innatæ Celsissime Princeps Privilegio (: ut olim refugij Urbibus :) à Suprema Providentia dato animatus ad Ejusce Asylum, confugio, occasione præsenti reus civilis mortis Judicij Metropolitani sententia adjudicatus, carceris, expulsionis, suspensionis pœna damnatus. Illa quidem justa est, nec

me

me venisse negabo, proinde solum mihi nunc superest ab grato ad placatum praesentibus appellare. Nec ullas ad excusandas excusationes in objecto mihi delicto appono rationes subplantationis meae à malo homine Rndo Hein, qui me incautum induxit, sive in non praemeditatum discursum, sive in scriptum iniquum, quae omnia ut pote futiliter, leviter, irrationabiliter prolata aut scripta in perpetuum revoco, revurbeo et annihilo, uti nullo fundamento probanda. Unice Celsissime ac Clementissime Princeps inclamo Tuam misericordiam, parce poenitenti o Princeps! parce viribus ure Tuis, Cujus in eventu poenae Clementia tanta est ut fuerit nostra lenior Ipso metu. Nam mihi attrito viribus, ob infirmam ab aliquot annis valetudinem, physi laboranti multò magis toto praesenti pressura confuso animo supersunt verba, ad sufficientem expressionem humillimae sincereq deprecationis pro offensa, idcirco brevibus prodigi filij ad Te Celsissimum Clementissimumq Principem, Populi Patrem inclamo ac supplico: Pater peccavi in Coelum ac coram Te. Et cum indulseris poenitenti, dimitte poenas delinquentis. DEum Bonitatis et Misericordiae quò advivo non desistam pro longaeva Celsitudinis Vestrae Valetudine exorare.

Varmiensium Episcopus Deprecanti Culpam et poenam remittit Le 29 Februarij Annô Dni 1.7.4.8.

Accepi Literas queis vulnus famae meae temerè inflictum deprecans Tuamq impudentiam multis verbis excusas. Utinam verò Conscientiâ malefacti, non metu poenae lugeas! quia ejus Te indolis esse accepi quod commissi flagitij minimè poeniteat, tametsi forsan pudeat quod turpissimi mendacij author fueris deprehensus. Ut ut autem sit, Tibi persvadeas velim non ideò Te calumniae postulatum fuisse, quod Tuos aut Tui similium obtrectatorum latratus /: Conscientiae meae securitate fretus :/

aliquo

Ad m. Slend.
SS P. P. T mm. Ird

aliquo loco habuerim, sed quod hypocrita ille infamem rapsodiam tuam cum maxima sanè Innocentiæ et Nominis mei injuria in alma Urbe Typis evulgari fecerit. Mea itaq interesat publicè prostitutam famam vindicare et procacissima calumniatorum ora obturare: Utrum luculenter præstiti, Summus enim Ecclesiæ Pontifex in Tuum complices debitis pro patrati facinoris culpa pœnis adverti jussit et publico eoq magnificentissimo testimonio meam existimationem benignissimè ... ruit: in Te autem hominem omni charitate vacuum atq atrocissimæ calumniæ authorem quæ juris erant statui procurari. Jam quia vel invitus resorbes quæ evomuisti, nullaq mihi in Tua pœnitene utilitas sit, omnem Tibi pœnam et culpam quantum in me est remitto; non quidem ob lacrymas quas justæ sententiæ metus elicit, sed ob amorem communis Omnium Nostrûm Salvatoris; ut qui patienter tulit cum in Belzebub dæmonia ejicere ... homo vorax et potator vini, publicanorum et peccatorum amicus diceretur à Pharisæis. Hos Tu atq Illum impium Semei Filium Gera Davidi Christo Domino maledicentem egregiè imitatus es: adeò enim homine Christiano, nedum Sacerdote indignè de me scripsisti, ut quatuor illi articuli quorum me insimulasti, totidem sint lapides contra me missi, et parum abfuit quin me Virum Belial disertè appellans. Ast sis Tu mihi Semei [: nisi os impudens deinceps continere malueris:] Ego certè mansvetudinem David imitabor, Tuumq ArchiPræsulem deprecabor. Dimitte eum ut maledicat juxta Præceptum Domini si fortè respiciat Dominus afflictionem meam et reddat mihi bonum pro maledictione hac. Unum est quod abs Te peto frater charissime in Varmiam Te conferas ut planè cognoscas quantum mentitus sis in caput Tuum. Videbis enim et audies Ecclesias continuis canticis et hymnis personare, argenteam supellectilem non modo non raptam, verùm etiam auctam, Tabulasq seu vota vel in meo publico Sacello affixa. Videbis inquam unô plura Altaria DEI Paræ Virgini Sacra Ejusq multis Imaginibus parietes Templorum decoratos, atq Aras copioso Lumine ut decet collucentes. Advertes præterea Cultum Divinum diligenter promoveri, Sacerdotes

Edicatienas

prædicationis Ministerio vacare, non autem Sæcularibus curis et compotationibus indulgere. Erubesces certè, nisi omnem verecundiam abjecisti quod videns periculum Religionis, à nemine sanæ mentis visum ingemuens: Cum hic hæreticus homo præter aliquem Peregrinum non conspiciatur et si nodum in Scyrpo quæsiveris, vestigium favoris quem Lutheranis præstitum fuisse mihi obgannisti planè nullum reperies. Maximè miror quæ Te dementia cepit, quod Inquisitorem, verius autem Accusatorem Fratrum? Officium verè diabolicum egeris, atq; homines nunquam de Te malè meritos quive mordaces dentes Tuos, nisi charitas prohiberet levi negotio conterere potuissent, tam audacter et impudenter lacessiveris. Tune es Ille præclarus Zelotes? ad quem pertinet Episcopos admonere Officij? Actum esset crede mihi de Religione Catholica, si eam non curarent alij quam fanatici, homines imprudentissimi despumantes suas confusiones. At tamen nihil Tibi adeò à me metuas Frater imo bono et fidente animo me accedas, cum omni enim amoris et honoris significatione Te suscipiam complectarve, Summô quippe desideriô teneor, quò oculis Tuis usurpes nihil meæ auctoritati et amicitiæ vel odio Tui, sed omnia manifestæ veritati atq; Innocentiæ meæ tum à Summo Pontifice tum abs Æquissimo Judice Curiæ Metropolitanæ Gnesnen datum fuisse. Quod reliquum est, jugiter DEUM deprecabor ne statuat Tibi hoc peccatum, ponatq; Custodiam ori Tuo. Cave autem Tibi ne deinceps maledicas Episcopo, nisi Ipse maledictus à Domino esse volueris. Jam vero Te in vera charitate, quæ in Christo est plene reconciliatus amplector.

Epigrammata które Geniy trzymali na Katafalku przy herbach oboyga Rodziców zmarłego JP. Marcella Szembeka Starościca Brzeskiego Kujawskiego przeszło Dwuzletniego.

Ad m. d. S. Linum SS. PP. mm. Ard

Super Stemma Szembeleianum.

Flos fueram florens nuper sed mense Decembri
Offendunt Spinæ cum cecidere rosæ.
Kwitnątem tez niedługo jako roze swiatu
Lecz Grudzień niepozwolił pachnąć temu kwiatu

Super Idem.

Terna rosa est tibi sed geminæ pro stemmate Capræ
Tertia Zodiacum scandit super astra Capella
Prodroma pro reliquis obtinet illa locum

Super Idem

In Lugubrem mutat roseum mors atra colorem
Est in odore dolor similisq dolore cruori

Super Idem

Lilie umiejętności a w herbie trzy roze
Takać się w prezent daie korona moy Boze

Super Idem.

Zakwitły w Saździernika roze w Ludzkim oleu
Zerwała ie Smierć w Grudniu zaraz w czwartym roku

Super Stemma Maternum.

In Matris solea transgressus Lubrica Mundi
Æthera non trepido fulgida scando pede.

Super Infantiam.

Vivere vix cœpi rapior pusillus iniquè
Crimina sunt pueris maxima posse mori

Questus Aviæ.

O! marcelle nepos! titulis insignis Avorum
Tu mihi perpetui causa doloris eris

Planctus Matris

Numina quid lachrymis fili marcelle, fatigo
Infelix cogor te moriente mori.

Zgoda

Admd Generał SS. PP. mm. strony 62.

Zgoda między JO. Xiążętami Czartoryjskiemi y JW. Jmć PP. Poniatowskiemi z iedney, a JW. Jmć Pany Tarłami z drugiey Strony Dnia 12 Augusti w Opolu zawarta = Anno 1746.

Przy powadze y medyacyi JOO. JWW. Primae Dignitatis et Considerationis w tey Rzplkey Osob za Oyczowską JKrólewskiej Mości P. N. Mgo. Insynuacyą, y zobopolnym Stron niżey wyrażonych zezwoleniem na to mieysce zgromadzonych y uproszonych, między JOO. Xiążętami Jchmściami Michałem Podkanclerzym W. X. Litt. Augustem Alexandrem Wdą y Generałem Ziem Ruskich Warszawskim Luboczyńskim Kałuskim &c Starostą, Woysk Koronnych Generałem Leytnantem Czartoryjskiemi Braćią między sobą rodzonemi y JW. Jmć Pany Stanisławem y Konstancyą z JO. Xiążąt Czartoryjskich Wojewodami Mazowieckimi Małżonkami, Rodzicami, Kazimierzem Podkomorzym Koronnym Synem Poniatowskiemi, wszystkiemi wraz przez tegoż JW. Podkomorzego Koronnego Syna y Siostrzeńca swego y JP. Józefa Pułtawskiego Starostę Warckiego Plenipotenta y Spełnialny kommiss do tego aktu maiącego cum omnimoda actus ejusdem manutentione et ratihabitione czyniącemi z iedney, a JW. Anną z Tenczyna Tarłową Kuchmistrzową W. K. Wdową, Matką Antonim Kaszelanem Lubaczewskim Synem, S. p. JWP. Adama Tarła Wdy Lubelskiego Bratem rodzonym, JP. Woyciechem Dworzyańskim Podczaszym Żytomirskim od tey JWJeymć Pani Kuchmistrzowey W. K. Actis Terrestribus Vinnicensibus Anno praesenti zapisanym Plenipotentem y JP. Maciejem Rożańskim Skarbnikiem Winnickiem y Koakterami cum simili ratihabitione z drugiey, tudzież JW. JPm. z Tęczyna Tarłem Wdą Sandomirskim Generałem Ziem Podolskich, Kamienieckim, Latyczewskim, Miedzyckiem, Sokalskim, Jasielskim &c Starostą Woysk Koronnych Leytnantem

Suo

Ad m. D. S. ^ ^ ^
S. I. P. P. mm ^

Suo pro Interesse czyniącym z Trzeciey Strony, Stanęło pewne
Wiecznie trwałe y niewzruszone wpunktach niżey wyrażony
postanowienie, wten niżey opisany Sposob: iż JW. JP. Kuchmi
wa W. K. y JW. JP. Kasztelan Lubaczewski cum Suis Delato
maiąc aktorat per manifestationes et Terminos ex vi Leg
contra Decretum Anni 1745 ex Causa Duelli et Fatorum S.
JW. Wdy Lubelskiego et aliorum objectorum przeciwko
~~JW~~ JW. Xiążętom Czartoryskim y JWW. Poniatowskim ak
paryiyę wwodzącym, reconventionaliter zaś Ciż JO. Xiążę
Czartoryscy y JWW. Poniatowscy maiąc także aktorat re
ctu Contraventionis Omisso Decreto y Process na pomienion
JW. Jeymśćpani Kuchmistrzowey W. K. y Kasztelanie Lubaczewsk
JJ. Wm. Panach: Rożańskim y Twarzyanskim otrzymany, tak
osobliwy przeciwko JW. JP. Wdzie Sandomirskiemu intuitu
Compertationis Listow iednego z Sieniawy Dnia 18. Xbris w
ku 1743 od JW. JP. Podkomorzego Koronnego drugiego 16 Janu
w Roku 1744 z Warszawy od S. P. JW. Wdy Lubelskieg
do JW. Wdy Sandomirskiego pisanych informowany y Process
oto w Trybunale Lubelskim ad Lucrum ulterioris przewie
dziony, osobliwszy wszystkie niechęci dyffidencye, ac Lites
stirpando ac Obruendo Amorem Dei, Proximi, prae oculis
maiąc, a oraz do Oycowskich JKM. P. N. M. Insynuacyi y przych
nych Przyjaciół perswazyi przychylaiąc się, Pacis et Tranq
litati publicae Studendo, szczerze y prawdziwie chcąc się poie
dnać, uspokoić dawną przyiaźń restabilire et ad antiquam
skolligowanych Domow y tak wielkich wtey Oyczyźnie Oso
y Imion, miłość, Jedność y konfidencyą reducere famam. Po
mienionych zaś Sprawach, Processach, Terminach y Akto
tach swoich post tot acerba Litis et Fori praelia, Przyja
zcie gruntowne y niewzruszone mieć pomiarkowanie
zdaią się strony obiedwie całe y zupełnie bez naymn
szey rezerwy super justam aequam et Considerabilem J
xiąt JWW. Osob Authoritatem Suam Interponentium m

diaonem

diationem et Pacificationem eo psenti actu deklaruią y oswiadczaią solemniter y bona fide spondendo pomienioną Medyacyę y pacyfikacyę wwszystkim manu tenere et illaesam servare omniq in Puncto eidem parere et satis facere. A zatym mediante ejusmodi publico et benevolo Partium assensu Za Błogosławienstwem Bozkim na pomoc y uszczęsliwienie tego Dzieła DEO Nomine Invocato ktory iest Justitiae et Pacis Author Cunctarumq moderator rerum Wziąwszy Provinciam mediationis na sie, bie JO. Xżę Jmć Prymas Supremus motuum et diffidentiarum Pacificator, ktorego Summae et Primariae in Regno Authoritati Summa charitas et Pietas erga omnes coniuncta JO. Xżę Jmć Biskup Krakowski Boni et vigilantissimi Pastoris wtey Dyecezyi Dignitatem Officiumq gerens, pacem promovens et praedicans charitatem JO. Xżę Marszałek W. W. Litt. y JW. JP. Podkanclerzy Koronny iako Status Ministri et Pacisi in extingvendis Civilibus odiis Cooperatores, JJW. Woiewodowie, Kasztelanowie, et Equestris Ordinis Zacne y Godne Osoby ad actum praesentem wezwane y przytomne in componendis animorum motibus, et tuenda restaurandaq communi Partium et publica Patriae Tranquillitate, Justitia et Securitate, exactae prudentiae, activitatis et Vigilantiae Ludzie na to mieysce zgromadzeni takowe ad mutuam Partium satisfactionem Litium et Processuum Quorumvis między temi z JO. JW. Stanami w Trybunale Koronnym Lubelskim praecedentium abolitionem determinationem et Finalem Conclusionem czynią uspokoienie y tym niżey determinowanym opisuią sposobem. Naypierwiey JO. Xżęta Czartoryscy y JW. Poniatowscy cum suis Consortibus JW. JP. Antoniego Tarła Kasztelana Lubaczewskiego JchmćPP. Rozanskiego y Tworzyanskiego de nexu et rigoribus Decreti Tribunalitij supra scripti Anni 1745. ab omni Processu, także JW. JP. Kuchmistrzową Koronną Matkę z Manifestow Protestacyi Terminow

y całego

Ad m. D. Sliwa
D. P.P. mm. Kre

y całego Processu otrzymanego potym CiZ JW. Kuchmistrzowa WK. Matka, y JWJP Kasztelan Lubaczowski z Delatorami Tychże JJOO XXąt Czartoryjskich y JW. Poniatowskich Ich Awaktorow z Manifestow y Terminow et vi Legis contra Decretum Tribunalitium wydanych ktore praesenti actu de plano tolluntur et annihilantur ab invicem kwitują się praesentibus et Officiose intra spatium Niedziel Osmiu w Grodzie Lubelskim, lub Warszawskim kwitowac obligują się y assekuruią y powinni będą. Po ktorych nastąpionych ab invicem kwitach podniesienie Inkwizycyi z Ziemstwa Lubelskiego Strony obiedwie sobie assekuruią y też pro Kwizycye pro sublatis, cassatis, et in praesentia sui, comburendis Deklaruią. Co się zaś tycze Osoby JWJP. Wdy Sendomirskiego z Akteratu do niego respectu comportationis Listow ut supra JO. XXąt Czartoryjskich y JWW Poniatowskich uformowaney y z Processu w Trybunale Koronnym otrzymanego nic sobie nierezerwuiąc Tegoż JW Wdy Sendomirskiego pomienieni JJOO XXzta Jchmc Czartoryjscy y JWW. Poniatowscy iako praesenti kwituią tak et Officiose intra spatium Niedziel Osmiu w Tymże Grodzie kwitowac assekuruią się y powinni będą. Na Tymże Terminie JW. Wda Sendomirski de Causa przez siebie ad cassandum Processum instituta et Terminis suis Relationibusq. editorum Citationum kwitowac vicissim tenebitur. Przy takowey tedy medyacyi przez Strony obiedwie sponte et benevole przyiętey za nienaruszoną y wiecznie trwałą przyznaney obiedwie JJOOJWW Strony ad pristinum Statum poroznioney nieco Konfidencyi Przyiazni y miłosci wielorakę y tak bliską Kolligacyą inaugniter zaszczyconey y skrewnioney wracaiąc się mutuum amorem y iednosci nierozerwaney reciproce przyiazn pollicendo sobie wszystkie niechęci, rozterki, dyfferencye, Prawne Processa y wszelkie ab invicem do siebie miane

formowane

Formowane y uzurpowane pretensye ex Causis Praemissis wypitynące perpetuae oblivioni et amnestiae oddaią y też process, Kondemnaty Terminy Relacye wydanych Pozwow manifestacye Protestacye kassuią y anihiluią y żadney nieczyniąc excepcyi perpetuo et in aevum umarzaią ac Officiże wczasie wyżey wyrażonym kwitować assekuruią się y powinni będą. Ktorą to tranzakcyą y medyacyą praesentibus postanowioną Strony obiedwie weuszystkim nienaruszenie utrzymać ziscić et inviolabiliter manutenere y zadosyć sey czynić przyrzekaią y zapisuią się a to pod rygorami super Convulsoribus Decretorum Prawem opisanemi y pod szkodami Ziemskiemi simpliciter absq; quovis Corporali Juramento oszacowanemi. O co in casu per aliquam Partem Contraventionis Forum Trybunału Koronnego Lubelskiego peremptorie sobie y Sukcessorom suorum ad respondendum naznaczaią. Y dla tym większey mocy y wagi tey tranzakcyi stanąwszy personaliter ad Acta Authoritia Regni in Termino suprascripto Quietationem roborować ią według Prawa deklaruią y na to pro firmiori robore et Authoritate rękami własnemi y JooSiow Jchm PP. Medyatorow przy przycisnieniu Pieczęci podpisuią się. Działo się w Zamku Opolskim d. 10 mensis Augusti Ao Dni 1.7.4.0.

In Justitiam Venalem.

Quid faciant Leges ubi sola pecunia regnat
Aut ubi Paupertas vincere nulla potest
Ipsi Qui Cynica traducunt Tempora Cena
Nonnunquam nummis vendere verba solent
Ergo Judicium nihil est nisi publica merces
Atq; Eques in Causa qui sedet empta probat.

Ad m. D. Suiam
S. S. P. P. mne Cnd.

[1687]

Mowa Jo. Xcia Jmci Kardynała Radziejowskiego. Dziękuiąc Krolowi Jmci pro Primatiali Dignitte.

Łaska WKMci P. P. mnilłego, ktora mię na tę godność promowowała, niemoże mieć rowney wdzięcznosci y dziękczynienia. Znaię się bydz nietylko minorem tey Eminentiy, ale też minima Dignatione P. P. m. m. Żadne bowiem merita moie iako zdolne honorowi temu niemogą tak y Łaski WKMci provocare nie mieią; Alexander Wielki gdy gospodarunku Żołnierzowi swemu Miasto konferował tak wielkę szczodrobliwością kontentuiąc się, niezdolnym się tyże osądził, ale od Alexandra usłyszał tę replikę Non quero quid te accipere deceat, sed quantum me dare. Toż y ia sobie uważam y zda mi się, że ten głos od Panskiey szczodrobliwosci od P. P. m. m. słyszę niemiała respektu WKMci na moie liche merita ale tylko na wspaniałą Dobroczynność swoię ktora maxima zawsze konferowaćumie. Więc odbieraiącemu WKMci szczodrobliwą Łaskę, ktorą nula solicet mortalitas a nieudolność swoię znaiącemu iako honori tak WKMci Dobroczynnym respektem nierowną przy uniżonym Dziękczynieniu o tę się Łaskę ieszcze odbaw. Zam upraszai aby WKMci ktora immerito contulit Beneficium, mentis locupletare potrafiła.

Mowa Tegoż Samego Xcia Jmci Kardynała.

Widzę Miłłoscy Panie że zarowno terrorem ad hostes, Clementiam ad Subditos z Tronu Swoiego przesyłasz. Nietrzeba Augustow wzbudzać e cineribus, nietrzeba Trojanow od Starożytnosci zaciągać; a w Tobie Panie Miłłościwy compendiosè reassumuntsch Pochwały: Divisa per omnes, collecta tenes. Nieprzyiaciel Tryumfalni WKMci fata swoie dzieli My zaś wierne Poddaństwo codzienną Dobroczynnością z Tronu Panskiego odebraną Zycie nasze distingvimus, Omnis habet sua dona dies kazdy dokument tego na sobie odbieram ktorego WKMci lubo mnię nulla precesserunt

menta

Ad MD Sln
LIP mms Hre
65.

merita, wystawiłeś in Publicum dierną Videre jussisti tam
mię zasadziwszy, zkąd przy Pastoralney obligacyi exemplo
Lucere muszę. Znam się do tego że nad siły moie succes=
serit onus, widząc jako semper celsa laborant, osobliwie
iednak ta Altitudo, na ktorą mię WKMć wystawiasz,
zkąd nieomylnie czeka mię owa straszna kompellacya
Reddere rationem villicationis Suæ. Wstręt mi niejako
czyni Conscientia miałkich talentow moich. Wiem jako
na tym Urzędzie y Gygantes gemunt sub aquis Populorum
pod Pastoratem Sollicitudo Poddanych. Coż dopiro ktorego ma
te od cnoty wypieraią Presidia. Lata nawet same extra Lu=
bricum delicti niewcale wywiedzione poczęści mię od
Ofiarowaney Infuły arcent pamiętaiąc nato, że zawsze
ad mores natura recurrit damnatos osobliwie przy szerokiey
swobodzie. Było wprawdzie WKMći tak wielu ktorym y
Cnota y wiek, przeszły podawał słuszne suffragium, bo
Canities et ruga testes est Peritiæ ktora do tey funkcyi nale=
żyta iest. Jednakże innych pominąwszy na mnie WKMć
clementer respexit, zaco dożywotnim nawet Poddaństwem mi
niepodobna odsłużyć. Tym się iednak cieszę, że reddidit Be=
neficium qui libenter debet tedy wiecznym Dłużnikiem WKMći
zostaiąc ofiaruię Pastoralem Sollicitudinem iuż in eam Provin=
ciam, pomniąc na obligacyą moię ktora mi intymuie de=
bite in lucem Gentium, y na innym mieyscu Destruas, evellas,
ædifices plantes; zechcę tak życie moie attemperare żeby świa=
tu naszemu iawno było y wiadomo jako WKMć non projicit
nec perdit ale dispensat Beneficia. Zechcę Pasterskiey Laski
na wsparcie słabych na Postrach zepsowanych zażyć mo=
wiąc Veremur Vos Romani et si ita vultis etiam timemus,
sed plus Veremur et timemus DEOS Immortales.

List Króla Jmci do W. Jmci Pana Pstrokońskiego Starosty Szadkowskiego z racyi Seymików Poselskich.

August Trzeci z Bożey Łaski Król Polski &c. &c. &c.

Urodzony wiernie Nam Miły. Niemoże bydź tak [illegible] wistne oko, któreby niewidziało że publicznych Interessów dźwigaiąc molem nieprzykrzemy do uszczęśliwienia Oyczyzny pracę, nieszukamy innego dla siebie ukontentowania, tylko widzieć że Cne Narody in prosperitatibus et plenitudine fortun. Następuie Dzień naznaczony Seymikom Poselskim non intermittimus animować do iednomyślney dla Dobra Pospolitego pracy. Żądamy tedy po Wierności Twoiey, abyś się starał, jakoby ten czas magnis Consiliis poświęcony, utilitate Publica mógł coronari, y chciał ea popularitate którą masz z Znacznych Kolligatów y Przyiaciół swoich cooperari do obrania wzgłędzie Urodzonych Posłów maturis Consiliis stałych do Dania rezolucyi na Punkta w Instrukcyi naszey wyrażone y do pomnożenia ex re Consiliorum pożądanego skutku. Tym samym dopełnisz Wierność Twoia mensuram Nostrorum et Publicorum votorum któremu Dobrego od Pana Boga życzemy Zdrowia Dan w Wschowie Dnia XXX maja Roku P. MDCCXXXVIII.

Augustus Rex.

Iozef

Jozef, Jan, y Walenty rodzeni Braćia Ďęgowscy o rozboy, kradzierz obwinieni, Dekretem JW. Trybunału Korond.o mieczem giną d. 13 Martij 1745 w Piotrkowie.

Zarzecz trudną miał każdy zgodę między Braći
Dzisiay miecz trzech Rodzonych na złe zgodnych traći.
Gdy się krew w kim zepsuie, maligny dopuszcza
Instrument rzli z ciała zwyczaynie krew puszcza,
Puszcza, bor, lasy w tym krew zepsuty zdziczeli
Już nie Ciało lecz Duszę krwią zleczyć musieli
Przed porownaniem że się to stało Dnia z nocą
Krwi puszczenie na Zdrowie Dusz, było pomocą.
Maią o Złych Opiekę Anjołowie Boscy
Na Sprawiedliwy termin że poszli Dągoscy
Złość na karki nastąpiła, na głowę przegrali
Za Życia Bliznim wzięte swoie Życia dali
Zley fortuny dorobek rowne Braci ze tcie
Na trzy głowy rowny Dział to padło nieszczęscie
w Marcu Exekucya kwity wzięli rowne
Za Percepty Poborow, Marcowe Pogłowne
Tu Jozef był w więzieniu, tu Janowe Scięcie,
Walenty mieczem ginie, trzema Życia wzięcie.
Podczas Quadragezymy na Passyą poszli,
Na borach wyrobiony krzyż śmierci poniesli
Niech się z tych każdy karze z tych trzech Braci doli
Patrz jak z tych włosow głowy kat w Sobotę goli.

Woyna Duchowna

Dwie mam natury; iedne Biskup rodzi
Druga od Boskiey roboty pochodzi
Jako Xiądz iestem Biskupa robota,
Jak Człowiek Boga Samego Istota;
Ludzka się we mnie kochania napiera,
A oswięcona złey się wzdy zdziera
Ludzka w pięknosci bystre topi oko,
A oswięcona chce patrzyć wysoko
Woyna w mym Ciele własnie jak po wodzie
Kiedy bez Styru dwie płyWaią Łodzie
Jedną wiatr pędzi do bliskiego brzegu
Drugą sposobi do dalszego biegu
Boday niewygra pieszczone Kochanie
To zwykło łamać Boskie Przykazanie
Czemuż Xiądz z temi niemamieć Niedzieli
Od Ktorych Czułnię nie sercem się dzieli.
Jeszcze szczęsliwie niespłynął do Lądu
Ktoryby serce do swego wziął rządu,
To skrytym będąc Cutamy niewidzi
Chociażże Xiędzu kochać się niewstydzi
Ani takiego fantazya płocha
Ze Xiędzem będąc piękne Damy kocha,
Xiądz iest Człowiekiem nie lekkim Anjołem
A y ten bije piękney Damie czołem;

Xięzyc

Xiężyc Niebieskiey Panny Naszki siska
Co za dziw że xiędz z Panną stoi zblisko
Z oney pilnie rzeczynki całnie
Jey się być sługą wiecznym obiecnie.

MOWA

JW. JMP. Swidzinskiego Urzędy Rawskiego na Audyencyi u Krola Jmci miana dnia 31 Marty Ao 1757 w Warszawie przy złożeniu Województwa Rawskiego.

Pozwolisz mi W.K.Mc objaśnić mu rzetelne przyczyny przedsięwzięcia mego, ktore mnie przywiodło do zło„żenia u nog Tronu W.K.Mci ten prożny Senatora te„raz Tytuł, ktoregoś mnie W.K.Mc uznał bydz go„dnym w nadgrodę poświęconych od młodości lat, wiernych usług moich Najjaśnę O.p. Oycu W.K.Mci Najjaśnę Familij y własney Oyczyznie. Obowiązki wdzięczności y Sumienia wzruszyły we mnie tę żarliwość, ktorą każdy Senator y minister jest winien Religij, Oyczyznie y Krolowi swemu. Ta mnie dy„sponować nigdy niemogła od prawdy, y żebym za„wsze wierne zaprawiał okrutną dla Krolow y Kro„lestw pochlebstwa truizną, jak czynic mogli, smie„ley powiem nieprzyjaciele W.K.Mci, ktorzy złączywszy się we trzech tylko Osobach wszystko dzierżą dla swego profitu, Interessa Oyczyzny W.K.Mci inaczey prezen„tuiąc, Prawa naySwiętsze inaczey tłumacząc, wier„ne Senatorow Rady tłumią, promowują dla zysku swego do Urzędow tych, ktorychby oddalić potrze

ba

ba, à oddalaią tych ktorychby promowowac nale-
żało. Owo zgoła ustawiczną dyffidencyą między
W.K.Mcią à Stanem Rzpltey czynią, chcąc zawsze
pod pretextem Powagi W.K.Mci rządzic y Panowac
absolutnie nad rownymi Sobie. Y toć to iest Na-
miłł Krolu że pod Słodkim, Szczęśliwym y Zasłu-
wym W.K.Mci Panowaniem, iesteśmy nieszczęśliwi
bez Rady Senatu, bez Seymu, bez Seymikow, bez
Sprawiedliwosci, kto mocnieyszy to lepszy. Gdybyś
Nayiaśnieyszy Krolu (: ktory wiesz doskonale że każdy
Monarcha takiemi jak iesteś ozdobiony cnotami
powinien być od Swoich Poddanych Kochanszym
przez wdzięcznosć za Jego Ocalosć Praw, wolno-
sci starania:) dał Sobie czas Examinowac tę prawdę
ktorą mu smiele otwieram, wiedząc że ią kochasz, te-
rany ktorebyś jawnie widział Poddanych swoich
in deformi et detestabili Status disordine, wziołbyś za
swoie własne, à Mądrosć Oycowska Jego, ymoderacya
cya naturalna podałyby sposoby ad restituendam
Remp. et stabiliendam Famam Gloriae magni Nomi-
nis sui, à Ordo ktory sub Trium viratus Nomine
zniosłby się. Upewniszże W.K.Mc że odtąd Chlebem
swoim y Łaskami swoiemi Zasłużonych tylko, à
nie preferuiących się dzielic aritmetica Justitiae bę-
dziesz, że bez rady Senatorow przytomnych nigdy nic
czynic niebędziesz y zechcesz aby Seym doszedł sine
minimo prejudicio Rządu Publicznego owszem żeby

wszystkie

wszystkie Prawa Kardynalne wzięty na nim swoy Vigor
dawny y rygor nowy perduellionis in abutentes kto„
rzyby chcieli pisane Prawa gwałcić; A mogę assekur„
rowac że nietylko W.K.Mśi wroci się iedności y Konfi
dencyą z Staropolską cnotą y wspaniałością ich,
ale się też W.K.Mśi spokoyne panowanie y nie„
przyiaciołom Jego straszne stanie. Jeszcze mi dozwo„
lisz Nayiaśnę Panie łaskawego ucha do justyfiko„
wania Sentymentow moich względem propono„
waney Konfidencyi, albo raczey ziednoczenia Sta„
now y Powagi Tronu do Woli y posłuszeństwa
W.K.Mśi A gdybyś miły Panie zważył na szali
przezornosci swoiey, a nie cudzey przeciwnie tłuma„
czącey fundament Jey przyznasz, że nie pochodzi„
ty w zamierzaniu z miłosci własney ani z ży„
czliwosci, ani z chciwosci profitowania, ale z wier„
nego do sławy majestatu W.K.Mśi y Całey Nayś„
Familij przywiązania. Probuię to nayprzod przy„
kładem Nayiasnę Oyca W.K.Mśi a mego Dobrocę„
Ktory, znaydując się w podobney jak W.K.Mć teraz
sytuacyi, gdy Gigantomachina bogatszych z zastu„
żeńszemi emulująca, o walujące Buławy Prawo
majestatu attakowała rwaniem Seymow, z wielką
silnością utrzymać one chcącemu, wziął był ten
sposob przed siebie a żeby po trzech zerwanych con„
secutive Seymach Ordynaryinych na Extraordy„
naryinym sub vinculo Confederationis rozdać Bu„
ławy restabiliować formę Rządu Publicznego z ry„
gorem qualitis pramy dla Dobrych pienie dla wyno„

szących się

nowzgczych się nad Prawa, y mnie odjezdzaiącemu
na Seymik uczynił honor poufałości swiey y Instru-
ment dla wykonania tey świętey y wspaniałey pra-
wie myśli swiey kazawszy mi zostać Marszałkiem
Konfederacyi tam gdzie miałem być na Seymiku za
wraz y Posłem na Seym, et in casu niedopuszczenia
Marszałka abym podniosł Laskę moję w Izbie
Poselskiey y złączył z Majestatem y Stanem Se-
natorskim postępuiące względem rozdania Buław
y wprawienia Praw w swoje Kluby, iest tey Prawdy
Swiadkiem JmP. Minister Brühl y wielu żyiących
przy boku WKMci przytomnych. Jezeli tedy życząc
Nayiaśnieyszego Króla Nayiaśnieyszemu Synowi wykonać to cze-
go niedołężna śmierć a fatum Oyczyzny Nayiaś-
Oycu niedopuściła iest-to Zdradą? lub nienawiścią
Znakiem? y za to mam być w Łasce Pańskiey nieszcz-
śliwym? y teraz niezamieniawszy się wyznam
otwarcie WKMci że niemasz sposobu nad te dwa kto-
rebyś WKMć wziął przed się do wykonania w tera-
znieyszym czasie, gdzie nam o Wolność idzie o Pra-
wa nayfundamentalnieysze idzie na ostatek o honor
Narodu, wszak niemasz y niebyło Królestwa z kto-
rymby z tych przyczyn niebyło rezolucyi; nie życzył
bym tedy jako Wierny poddany tylko evitare extre-
mitatem ne videaris Nayiaśnieyszy Królu in Subdito-
rum Vota ire, et eos invitos sibi immolare beneficii-
is. Będąc tedy wiatarczie od dawnego czasu przeci-
wnych sobie Sentymentów, z iedney strony nieradząc

się

się tylko wiernego przywiązania do WKMci y Nayjaś:
Familiy Jego chciałem perseverować wtey rządze
Senatorskiey aż do końca, z drugiey postrzegłszy
stratę fortuny na usługach WKMci y Publicznych
bez sprawiedliwey rekognicyi y nadziei nadgrody,
na ostatek widząc się być przez upadek Senatu
vanum et futile WKMci y Oyczyznie simula
crum, determinowałem do pierwszey Szlacheckiey
wrócić się kondycyi, y w niey z mnieyszym depar,,
tem, a jeszcze zwiększą usilnością wiernością
y przywiązaniem służyć WKMci Nayjaśn: Fa,,
milij y Oyczyznie moiey będę; à gdy mi dalsze
lata uymować będą przymiotu Rozumu y ciała
y bawić się niekażą tylko rozmyślaniem wie,,
czności, natenczas Jassabo Numina votis abyś
Nayjaśny Panie pamiętć długo y spokoynie pano,,
wał, wiecznie przez Nayjaśną Familią żywie
à Imię moię y Syna swego krzesnego miał w swo,,
iey Oycowskiey Protekcyi y Opatrznosci Królewskiey.

Kopia Memoryału JW JPa Hetmana Wo Koron. [1758]
do Króla JMci, z Francuzkiego Oryginału przetłomaczona.

Gdybym w sobie niebył pewny że od początku Pano,,
wania WKMci do Majestatu Jego szczerze byłem przy,,
wiązany y Jemu wierny, że do tego momentu docho,,
wuię WKMci miłość y wierność nieposzlakowa,,
ną, toby mnię smiertelnie raniły Pańskie Jego słowa
y oswiadczeny Królewski przed Senatorami y Ministra,,
mi ku mnię resyntyment, Ale ja który zdrowiem a zar,,
dem

dem życia y stratą fortuny wycierpieniem niewoli. Di
stynguowałem nad inszych w neytrudnieysze czas
affekt moy y usługi moie W.K.mci, Ktory po uspo
koieniu Rzpltey przez te dwadzieścia y kilka lat
aż do dziś dnia nikomu wcale w całey Oyczyznie
niedałem się celowaé, y ochotą do skarbienia sobie
Łaski Pańskiey zwszelkiemi rzetelnemi y uczciwemi
sposobami, Ktory prawdziwym sercem kochałem za
wsze y kocham Pana mego y Nayiaśnę Familią,
samym więc moim czystym sumnieniu znalazłem
zaraz ulgę żalu y umartwienia mego, Ktore z do
niesionych mi przez Jmć Pa Hetmana Polnego słow
W.Kmci uczułem y powinienem był uczué. = Jmcy
to iest Panie miłłwy Język y Styl czuiącego się do cze
go, złego Człowieka, inszy wcale w sobie uspokoione
go y naymniey niewinnego Ja zgłębokim W.Kmci
maiestatu respektem przed nim y przed Oyczyzną
przed Europą y Swiatem, a nayprzod przed P. Bogiem
bespiecznie y śmiało mowię że com powiedział y mo
wię, com czynił y czynię to zobowiązku Senatora y
wiernego serca Ku maiestatowi y Oyczyznie powi
nienem mowić y czynić, y daleko od pełnienia grze
chow albo urazy W.Kmci Psrmo na tym raczey powin
nosci, cnoty y wiary moiey cały zakładam cha
rakter y zaszczyt. = A że ja im bardziey się sta
ram całe życie moie wiernie służyć W.Kmci y Pan
Sobie

Sobie Łaskę, y ufność zjednać tym mi to natural„
nie tkliwsza y okrutnieysza rzecz iest iż mnie„
Ster Paski szuka mnię u W. K. Mći. niegodziwie
dyskredytować; nieraczysz się więc zadziwić by„
naymniey Miłł Panie że y ja żadney racyi pobła
żania onemu, ani ochronienia go niemaiąc, Jego
wzaiem jako Człowieka chytrego y nayniezyczli„
wszego Oyczyznie moiey y wszystkim w niey
Poczciwym y Zacnym Ludziom traktować muszę.
Wczym zaś nayprzod wyperswadowany u Siebie
sprawiedliwie y mocno iestem, to iest principi
um że żadney na Swiecie Osobie tylko iedne
mu Królowi subjekcyi mieć niepowinienem y że
Crimen laesae majestatis przeciwko iednemu par„
tykularnemu czy rownemu czy niższemu od nas
Człowiekowi nie idzie, lecz tylko nim grzeszy,
gdy kto grzeszy przeciwko Osobie Krolewskiey lub
Oyczyznie. — Boleię więc na to z niezliczoną
liczbą Patryotow moich że Sługa ieden cokolwiek
przeciw sobie w Wolnym Narodzie słyszy lub wi„
dzi, zaraz to pro crimine laesae majestatis u W. Kmći
smie udawać y wiarę znayduie. — My zaś nie
mamy nie znamy, mieć, y znać niechcemy żadnego
Pana, tylko Króla iednego y Rzpltę nad nami y
przeciw tym czynić albo mowić, to iedno za grzech
przeciw Majestatowi poczytuiemy, słuchać zaś by
naymnieyszey rzeczy Ministra obcego choćby niewie„
dzieć

dzieci jak Imienia Królewskiego zażywał żadney
niemamy obligacyi, ani żadney od niego czuć nie
możemy dependencyi. Że tedy P. Graff Brühl mini,
ster Saski justyfikuie się tym, że nieczyni tylko
co mu W. K. Mć roskazuiesz, to go nic całe nieu,
sprawiedliwia, bo komu go należy słuchać w Inte,
ressach Saskich jako pierwszego Ministra Saskiego
powinien go słuchać, w Wolnym zaś Narodzie na,
szym Woli, skinienia, y głosu Pana Naszego, al,
li z Jego Ust Pańskich czyli przez Rzpltey Senatorow,
Ministrow y Urzędnikow, nie przez niego jako
cudzoziemskiego Ministra oczekiwać należy. I
tać to iest nayięcey P. Mitt. nayniezmuśnieysza y
naycięższa /: ktorą iednak tak długo znosiemy :/
krzywda, ochyda, ypomżenie Narodu naszego, że
Cudzoziemiec tak przed uzurpowaną Szlachectwa
naszego Polskiego prerogatywę od tylu lat jako
y po tey niegodziwey uzurpacyi przywłaszczył
sobie powagę rządzenia y roskazywania Nam
Imieniem W. K. Mci wszystkich Polskich traktowa,
nia rezolwowania tak w Kraju jako y u postron,
nych Dworow agitujących się Interessow wszy,
stkich rekommendacye u Pana, wszystkich wakan,
sow, Papierow, honorow, y Dobrodzieystw Krole,
wskich dystrybucyą, trzeba na to cierpliwości, ja,
ka nasza iest żeby tak wiele na to narzekać, a tym
czasem to znosić dotąd bezprawie, y upokorzenia

nasze.

nasze. = Bo coż nas Miłłwy Panie dotąd utrzy„
mywało żeśmy wszystko bezpryKładnie ścier„
pieli, tylko delikatność y Synowska bojazń
dania naymnieyszey cienia urazy WKmci PPM.
ale kiedy iuż nad zamiar śmiałości ta Cudzo„
ziemca iednego niewiem quo fato na karki Na„
rodu naszego wsadzonego wszystkie przecho„
dzi granice y majestat, ktory szczerze kochamy
y adoruiemy, w sercach nasz krzywdzi, y uraż
się nieznośnieyszą bez chamulca staie. Racysz
Oycze Oyczyzny y nas wszystkich Miłł. Panie
Sprawiedliwemu tandem darować żalowi, że to
jarzmo obcego Człowieka zrzucić z siebie usi„
łuiemy, aby według Praw naszych do Patryo„
tow Szlachty, Senatorow, Ministrow, Ich się
zaszczyty, Prerogatywy y funkcye wrociły, kto„
re iedna obca dotąd do siebie przyciągneła y uzur„
powała ręka: Nieracz więc Miłł Panie brać to
za urazę swoię, że wolny Narod Cudzoziemca
znieść niemoże, bo to czyniemy aby Polacy tym
bardziey Pana kochali, y o Pana swoiego stara
li się Łaskę, kiedy tę każdey Dobroci Pana y
swoim Zasługom nie obcego Człowieka szafun„
kowi powinien będzie. = Niechże tedy iego prze„
dery justyfikowane tym będą w Sadowy, że on
nic nieczyni, tylko co mu W.K.mć zlecasz y ka„
żesz

żesz, y nic się nad Wolą Pańską niedomyśla, nie-
tak czyni ale nie w Polszcze, gdyż nie iest ani Se-
natorem ani Ministrem naszym, jako nie Patry-
ota nasz y Dyssydent. Toż samo zaś iest y było,
by zawsze z krzywdą niewymownego wolnego
Narodu żeby on miał być organum Instrumentem
y tłumaczem woli rządow W.Kmći P.M.M. nie
Senat, nie Nasi Ministrowie nie Stan Szlache-
cki, nie Seymy, nie cierpiemy przez Prawa funda-
mentalne Rzpltey Posłem na Seym, Sędzią w Try-
bunale, Senatorem w Senacie żadnego nie Pa-
pystę nie Szlachcica, in Religione Dyssydenta
jakże można znosić takiego jurysdykcyą, jakąś
moc y powagę nad całym Narodem sobie niegodzi-
wie uzurpuiącego Swiat mi przyzna że nic tu
wątpliwego nic niesprawiedliwego nieprzyta-
czam, á oraz że niemałe sacrificium czynię, kie-
dy prawdę ktorey do Tronow przystęp wszędzie
cięzki iest, jak wierny W.Kmći Sługa jako Wol-
ny poprzysiężony Senator y Minister, jako Szla-
chcic niosę z naynijższym Majestatu uszano-
waniem iżki całey Nacyi zelżoney Dobremu y
Sprawiedliwemu Panu prezentuię, czegobym nie
czynił gdybym o teyże dobroci y sprawiedliwo-
ści W.Kmći P.M.M. w sobie z konfirmowany
niebył; że na ostatek skutecznie przełożyc za

czyż

czysz nad iedną Osobę wzgląd na Prawa, Swo„
body, y sławę, y na ukontentowanie całego tak
Sobie wiernego, Uniżonego y Domowi swemu
Życzliwego Narodu, y Polskę wyiąć od dependen„
cyi obcego y złe Łaski Pańskiey zażywaiącego
Ministra. A tym bardziey że ten Minister Łaski
głosi zawsze iż wszystko zwoli y rozkazu WKmś
czyni y dysponuie, a takie rzeczy jawnie
czyni, ktore nigdy ani być wiadome WKmu
ani z Krolewskiego Jego Sumnienia swiętobli
wością y Sprawiedliwością zgodzić się niemogą.
Przeciw wyraźnym Prawom y Paktom bierze
znaczne pinięże Summy y nadgrody, że każde
prawie, ile może od kogo wyciągnąć Wakan„
ce honorow, Urzędow, Starostw, y za Dobroczyn
ności Krolewskie, nawet od płacy iemu y koniec„
ne już niewybiegai się zaczynaią beneficia.
Przeciw nayoczywistszym Prawom oddaie ad„
ministraiye Dobr WKmci nie Urodzonym
Polakom y Szlachcie ale Cudzoziemcom y
Dyssydentom a gwałty jch etiam łapania y wię„
zienia Szlachty y stokrotne od nich uczynione
Sąsiadom krzywdy dyssymuluie ochrania y
broni. Zubożył Kray Polski, jako go żadna ni„
gdy dotąd nie zubożyła rewolucya y woyna
wprowadzeniem ale niegodziwey y naypodley„
szey monety, ktora wyprowadziła nam Złoto

y dobre

y dobre srebro takidalcie że dziś, czego od wie„
kow niepomną, naywiększe na Dobra y Kontra
kty Summy złemi Tynfami y szeląggami płaciċ
muszą, złota prawie z Intrat nieznamy. To zaś
zrobił bez Konstytucyi y pozwolenia Seymu,
bez rady nawet y Senatu bez ułożenia tak
wielkiego Oyczystego Interessu, y bez zniesie„
nia się ze Skarbem Koronę, nie w kraju dla tak
kich preteкstow bijąc monetę ale ią z Zagrani
cy wożąc, a taką monetę ktorey ani w Sadeniy
ani nigdzie za granicą brać niechcą. Ta klę„
ska od Graffa Bruhla na długi wiek będzie pamię
tna temu Krolestwu. Faworyzuie oczywiście prze
ciw Naszym Prawom, dyssydentskim Interessom cze„
go procz tysiącznych skutkow dowodami się w
Toruniu Ich wystawiony przeciw Prawom Koroże
panuiącey Religij, y iuż w Starostwie Spiskim
dwoch osadzonych od niego Predykantow Luter
skich. ktorych Naiiaśnę S. y świętey P. Krolowa
Jeymę od 10 lat przeciw Prawom Spiskim nie
chciała dozwolić, o czym mi świeżo piszą z
Krakowa. = Wyprawa Poselstwa, Imieniem Rze
czypospolitey bez Seymu do Dworow postronnych
czego y Senat niemoże lub wtym punkcie dni
był Spytany. Odebrał ministrom Koronę y Litt
Ich własne funkcye kiedy wszystko, przez Iego ie„
dnego

idzie rzece, à ministerium tylko Jego wolę y dy„
spozycyą exekwowac przychodzi. Wrozdawa
niu zaś wszystkich generalnie Wakansow, do ktorych
on ieden daie sposoby, y swoie Kreatury per fas et
nefas utrzymuie, gdy kogoby nayzasłużeńszego mi„
nie, zasłania się tym że Krol Jmć dysponowat ma
czey. Wszystkie zas dobrodzieystwa Krolewskie iedy„
nie swoiey rekommendacyi y protekcyi przypisuie,
Sobie nie Panu obligowanych czyni. = Całe Jnte
ressow wszystkich Polskich dyrekcyą na siebie ie„
dnego przeiął, przeciw nayistnieyszym y nayugruntowanieyszym Rzpltey Prawom, osobliwie Seymu Pa„
cificationis 1736 że do naszego Rządu Sascy Mi
nistrowie (: jaki on iest:) mieszac się wniwczym nie
powinni, jako my do żadnych Saskich niemieszamy
się dyspozycyi: Zniosł więc Senatus y ministeriy
Powagę gdy nic z Jego niedzieie się radą, y całe
naywalnieyszych tak w Domu jako y z postronnemi
w Interessach Polskich Konferencyi, Senatorow przy
Boku Pańskim jakiesmy kiedyś zapamiętali niezna„
my, ztąd zniżony Senat, y ministeria Krolestwa,
niesnaski, y kłotnie między Familiami nieci y u„
trzymuie, y że zgody Seymu żadnego dotąd od 20
kilku lat niemielismy, to Jego Polityce y dyrekcyi
wszystkich Jnteressow Polskich powinnismy y iedy„
nie przypisuiemy. O honor Narody byle z niey y w
niey się bogacił całe niedba, probą swieżą procz

Tysiącznych innych na pośmiech prawie Tureckiemu Poselstwu przeszłemi dniami wystawiona historyą z złamaniem dawnych Zwyczaiow, y krzywdą prerogatyw Hetmańskich, lub ta rzecz inaczey nie zna, tę lecz Jego skończyła się ochydą. Przeciw oczywistym Prawom które inaczey wyprobowaniem Szlachectwa opisuią y nakazuią, przez Trybunalskie Dekreta do Szlacheckiego w Polszcze przepytał się Kleynotu; y torem swoim drogę wszystkim Cudzoziemcom pokazał, jako bez Seymu y Rzpltey maią na potym Szlachcicami Polskiemi zostawać. = Oczernia grzesznie w Łasce WKmci naypoczciwszych y naywierniejszych Jego Poddanych y Sług, nawet mi inszych Dokumentow nietrzeba, tylko moię własną Osobę, kiedy śmiał tę przed WKMcią P.M.M. na mnię włożyć potwarz że ja WKMcię z Rzpltą kłocę, ktory krew, Życie, fortunę moię za Całość WKMci łożyć gotowem y tę iedną szczyrą rzetelnych Sentymentow moich ku WKMci protestacyą na wszystkie Jego odpowiadam kalumnie. = Te tedy rzeczy y setne tym podobne oczywista iest że nie są y być niemogą nigdy ani z wiadomości ani z roskazu W.KMci, bo nawet y dojść uszow Jego Pańskich niemogą, bo do tey doli przyszedł wolny naród Polski że żaden Polak ani Senator ani Minister bez wiedzy y pozwolenia Ministra Saskiego jak w

Saxonij

Saxonij do swego niema przystępu Pana: mnie
zaś gdy Pan Bog y Łaska WKMci osobliwsza
na tym położyła Stopniu że niedbam o tego Protekto„
ra Łaskę gdym tyle razy darmo po przyiaciel|sku
ostrzegał by y Pana Interessow, nas y siebie niegubił
y tę Oyczyznę ktorey się Synem czyni a on zamiast
wdzięczności tak mnie przed WKMcią oczernił usi„
łował. On mnie więc do tey przymusił justyfi„
kacyi, ktorą chętnie u nog WKMci składam, pro„
sząc nayuniżeniey y nayżarsciey, abyś Nayiaśnieyszy Miłł
Panie w krzywdy nie moje, ale w publiczne weyrzał
a Narod sobie naywierniejszy nayszczęśliwszy od ob„
cego Człowieka uwolniwszy oppressyi nad nim według
swoiey własney niezniesionej Dobroci, mądrości y
Sprawiedliwości panował. Senatu zaś Ministerium y
Szlachcica Stanu prerogatywy z Saskiego Ministra
uzurpacyi oswobodzić skutecznie raczył. Mnie na
ostatek ktory z pierwszemi Rzpltey Ludźmi y z
wszystkiemi Dobremi Patryotami Sentymenta tu
y słozby moie łączę dobrotliwie y niezawodnie wie„
rzył, że jako byłem od Początku Panowania WKMci
tak nigdy nieodmiennie, statecznie, y rzetelnie do
zgonu iestem z naywiększym przywiązaniem, wiło„
ścią, powolnością na Rozkazy Pańskie, gorliwością
o honor Pański y Dobro Oyczyzny nierozłączoną z do„
brym Krolewskim y z jako nayniższym respektem

WKMci

W.K.Mci P.a N.o Mitt.o Wierna Rada Naynizszym Nay
uniżeńszym y Nayobowiązańszym Sługa
Jan Branicki mpp

List Krola Jmci do JW.o JP.a Kanclerza W.o Koron.
Małachowskiego.
W mocney żostawaliśmy perswazyi że Hetman W. Kor.
nigdy niemiał oddalić się od Sentymentow y Chara-
kteru Ktorym aż dotęd profitował w Łasce Naszey
y poufałości teraz iednak odebraliśmy od niego z nie
małym podziwieniem memoryał niewiedziawszy przed
tym Kontentow iego przed odiazdem Jego prezentowany
nam, a na początku mowi imieniem wszystkich dobrych
Patryotow y pierwszych Osob Rzpltey, ale poniewaz
w nim niewyczytaliśmy tylko ducha rozrażonego par-
tykularną śmiałością Ktorey My bardzo dobrze do-
chodziemy początkow, Ktorą ztymwszystkim pretekstem
Dobra Publicznego pokrywa y Ktorego wszyscy ministro-
wie y Senatorowie Ktorzy się tu znayduią niewidzą
mocno uraziliśmy się tym sposobem nieprzystoynym
iż Nam uczynił representacyę bez żadnego fundamen-
tu, zktorych niemało tyczesię Osoby Naszey Krolewskiey
y Ktore gdyby prawdziwe były, naprzod Jego samego
winnymby czyniły że ie Nam nie wprzod uczynił aż
dopiro po odmowieniu mu Starostwa pewnego, co
iest pirwszą przyczyną nieukontentowania Jego, à nie
gorliwością, co go pobudziło do tych rad. Bie on na

sposob

sposob agitowania się Trybunałow, wczym samego ob„
winiaią że się wnie nad to miesza przeciwko wszy„
stkim Ustawom Prawa, twierdzi iż żaden z Mini„
strow y Senatorow Krolestwa nieczyni zadosyć po„
winności swoiey, ma to albowiem za nieporządek
co się tycze Marszałkow, Kanclerzow, Podskarbich,
Stanu Duchownego y Skarbu Naszego, mowi bez
fundamentu prawdy, że nikt do Nas łatwego mieć
niemoże przystępu, kiedy Tron Nasz wszystkim iest
otwarty y gdy nigdy nikomu Audyencyi nieodma
wiamy bez excepcyi. Chce włożyć kryminał na
pirwszego Ministra Naszego jako powinności je„
go po nim tego wyciąga iż przez wszystek czas szedł za
radami tych ktorzy się Naywierniejszemi w usłu„
gach Naszych y Rzpltey być pokazali, niechce wiedzieć
o trudach ktore na nas bez przestanku bierzemy w in„
teressach Nam samym wiadomych y o doświadczeniu
ktoregośmy przez czas Panowania Naszego nabyli
dla dystyngwowania Osob. Dobrzeby był uczynił
zatym żeby był dla Siebie zachował tę radę ktorą
Nam daie ażebyśmy sami panowali; Myśmy al„
bowiem nigdy niezamyślali dzielić powagi Na„
szey ani z nim ani z nikiem y wiemy o tym
dobrze że to ani Jemu ani nikomu niesłuży
wchodzić w rozdawanie Wakansow y Łask
ktorych My iesteśmy Arbitrem podług Woli Na„

szey

szey y upodobania fundującego się na Prawach,
a zatym zamiast szacowania Ministra Naszego
y przywłaszczania sobie niesłusznych rzeczy, lepiey
pieyby uczynił gdyby chciał uważyć iż wiele
skarg iest przeciwko niemu y postępkom Jego
częstokroć do przestąpienia granic powagi swoiey przy
wodzą cum preiudicio Nostro y Rzpltey. Za złe ma
Pierwszemu Ministrowi Naszemu korrespondencyą
którą trzyma z rozkazu Naszego z Ministrami któ
rych zesłaniem Naszą trzymamy y którzy mu są
subordynowani, tudzież że wszystkie Dwory które
maią Ministrów nam akredytowanych do niego
się adressuią, większa nakoniec część innych u
skarg są dalekie od Ministra Naszego, y zażywa
nienia Jego na attakowanie Nas, y wielu innych
niechcąc tedy wchodzić w wyliczania w szczegul
nosci ani odpowiedać, ani mu też daić przyczyny
chełpienia z milczenia Naszego jakobyśmy postę
pek Jego approbować mieli, y owszem zdało nam
się odesłać memoryał do Kancellaryi Koronney wie
dząc o gorliwosci Waszey y przenikaniem rzeczy,
obliguiąc Was ażebyście mu dali poznać podziwie
nie y nieukontentowanie nasze, którému pokazy
wać nieprzestaniemy tak długo, jak długo widzieć
będziemy unoszącego się za niektóremi Duchami
obojętnemi y bardzo uymuiącemi Powadze Jego wła
snej

sney, y jak długo da się rządzić radami szkodli„
wemi Osob, ktore nam są dobrze wiadome y ktore
przez złość naturalną nieprzestaią utrzymywać
w Rzpltey rostyrchnienia gdy My pragniemy y sta
ramy się mieć w niey szczęśliwą iedność dla
Dobra Krolestwa Naszego spodziewamy się że go
z rektyfikuiemy a żeby wszystko przez Ciebie
czynił jako Patryota y Dystyngwowaney Godności
Nakoniec pragniemy razem z Wami y Innemi po
znaiącemi Interess Oyczyzny swoiey przedsię
wziąść środki, ażeby ustały fakcye a pokoy był
zachowany publiczny. Pokładamy ufność w Mi„
nisterium Waszym życząc ażebyście zgodzili z In„
nemi Ministrami y Senatorami co się Wam
neylepszego zdawać będzie tyle ile można
będzie. My zaś Boga prosiemy etc. Datt 26
Aprilis Anno Domini 1758.

Rescriptum S.ae R.ae M.tis quo Administratio et
Commissio ad Bona Ostrog et Dubno ex Minori
Cancellaria R.ni expedita, tum quevis aliae Transa„
ctiones et se se regulantes cassant et pro insubsi„
stentibus declarantur Varsaviae d. XVI mensis maij
Anno Domini MDCCLVIII expeditt.
Augustus III &c.
Significamus Presentibus Litteris Nris Quorum Interest Uni
versis

versis et Singulis Quia Nos post suscepta Rni Guber,
nacula cum plus felicitati Publicae quam Nostrae
studeremus, Volumus et in particulari unus quisq
Civis sentiat Nos esse Dnum et communem Uni,,
versorum Patrem. Quare cum ex variis Palatinatibus
Nobilitas juncta Senatoribus per remonstrationes
suas Nos commovisset ut contra Mgfcum Janussium
Ducem Sanguszko Mareschalcum Curiae MDLithe
procederemus vix animum Nostrum ad petita eo,,
rum deflexinus Dismembratio Bonorum Ostrog
Transactionibus variis facta non expectata Deci
sione Statuum Rni, quam Sibi sola Respublica
definitivam decreverat, recessu Comitiorum Regni
Anni 1677 et à declarante occasionem dederat No,,
bilitati numerosas querelas Nobis exponere et qua
dismembratione particulari Bonorum Ostrog facta
privari Remp: militiam sexcentorum hominum
facile posse exindeq quod gratae memoriae Mgfcus
olim Janussius Dux in Ostrog pro Reip: servitio
sumptibus suis conservandam constituerat et quod
Ordines Rni variis Constitutionibus corrobora,,
runt, Jureq suo usi sunt et quod Decisioni suae
Resp: reliquerat hoc totum ruere, vi Tractatum Kol
busoviensis Transactionum /: si subsisterent:/ videbat
Sed quoniam nunc ex relatione Dignitariorum No,,
strorum Ministrorum Status Nobis constat Mgfci
Janussij Ducis Sanguszko Mareschalci Nostri Cu,,
riae

nae MDLitt.ae non aliam esse mentem nisi ut si,,
ne ulla intermissione militia haec Sexcentorum
hominum pro usibus Reip: conservet, eoq́ Ju
re adire possessionem Bonorum Ostrog, qualiter
ante Transactiones Kolbusovienses factas possidebat
expetit Legibusq́ Rni et manutentioni Sexcento,,
rum hominum Militiae, nunquam contrarium
fore Declarat. Idcirco praesens Instrumentum Admi
nistrationis ex Cancellaria Nra sub Data Die
Uda mense 9bris Ao Dni 1754 Ipsamq́ Admini,,
strationem nec non Commissionem Dubnensem seu,,
sive de eadem Data ex Cancellaria itidem expeditt
Actusq́ omnes vigore praefatorum Instrumentorum
emanatos et subsecutos cassamus, annihilamus,
et pro insubsistentibus Declaramus, ulteriorem
Jurisdictionem à Data praesens Instrumenti Magfcis
ac Gsis Administratoribus et Commissariis Nris
interdicimus, eamq́ totaliter abscindimus et ut Bo,,
na Dubno Ostrog et alia in Administrationis
et Commissionis Instrumentis specificata in quin,,
que Septimanis ab actu Insinuationis hujusce
Rescripti Nri ad Possessionem Tranquillam Magfci
Janussij Ducis Sanguszko Marschalli Curiae
Nrae MDLitt. prout ante praefata Instrumenta eadem
Bona tenuerat indilate redeant neq́ amplius Magfci

Administratores

77

Administratores ad Proventus horum Bonorum ab Insinuatione Praesentis Instrumenti se se implicent;, mandamus Praesentibusq Declaramus ac in posses sionem Magnificum Januszium Ducem Sanguszko Mareschalcum Nrum Curiae M. D. Litt.ae absq ulte riori ad Nos recursu et alia dilatione restituimus Quod verò tangit Jus petitorium ad Decisionem Statuum Rni Totum negotium hac in Parte re mittimus. Ut verò sinistris Insinuationibus ob vietur quod per Instrumenta haec Administra tionis labefactata Possessio Nbium tot vallata Le gibus, et quod nonnisi Judicium competens priva re Nbles Bonis Decreto suo possit solemniter Prae sentibus Declaramus Nos semper alienos esse et fuisse aliquid de Praerogativa et Legibus Ordi num Regni detrahere velle, imò semper Corde Nrô inhaerere Legum injuriam pro Nrâ semper repu tare. Haec omnia ut ad Omnium notitiam perve niant manu Nrâ subscripsimus et Sigillo Rni communiri jussimus, tum ad Acta quaevis Publi ca ingrossari permisimus. Datt Varsaviae Die u supra. Augustus Rex L. S. majoris Rni.

Manifest od niżey podpisanego przeciwko Seymowi teraźnieyszemu uczyniony. D. A.o ut infra:

Przezornośc

wolnosci bezpieczeństwo ustanowiła, ...
sentientibus sposob prospiciendi Patriae y do zer,,
wania natężonych ambicyi na miłą Oyczyznę 78
sidel, y dla tegoż Seym teraznieyszy ad men,,
tem Prawa lub bez wątpienia sprawiedliwych
pary: Króla JMci Intencyach celem uszczęśliwie,,
nia powszechnego złożony, kiedy wotoczoney Cię,,
siedzkiey woyny pozarze y napełnioney Cu,,
dzoziemskiemi Woyskami Oyczyznie inter dan,,
gores et strepitus armorum liberis Consiliis miey,,
sce być niemoże bo inter arma silent Leges y
owszem malevoli tych okoliczności pod płaszcz,,
kiem publicznych Obrad y uszczęśliwienia Oy,,
czyzny ad satisfactionem niepochamowaney
Ambicyi y ukolorowanych mille volvires
na zgubę naszą Projektow zażyć usilują, ukochaną Oyczyznę w szkodliwe uwikłać y uplą,,
tać Inwolucye, a jakokolwiek jeszcze trwający
pokoy wocywiste przemienić nieszczęście, y zgwał,,
cone circa Authoritatem Juris Gentium wolnego y
...chowującego exactam Neutralitatem Narodu
powszechne

...szego, umyślnę wyliśnąć zemstę ni...
pasyonę ambicyą wypełnić etiam per caleat...
jura mogli, jakoż y teraz stante Oppositione
wolnego głosu, który zostatnią oppressyą Swo-
bod y Prerogatyw Szlacheckich swawolnym nie-
rządzi Zuchwale ważyli się, nieprzystoynym pod-
siem interlocutenie mowić zacząwszy głos in or-
dine ad Turnum zakończyć chcieli, Więc aby
ztych miar grożące ultima clade Dobru Publiczne-
mu y Wolności usitowania nieprzyszły do skut-
ku y nieprzyniosły pejorem medicinam morbo
protestuię się y quam solemnissime Manifestu-
ię przeciw wszelkim dalszym Seymu teraznie-
szego progressom przed Tym Bogiem który iest
Infallibilis Scrutator Serc Ludzkich y skrytości
przed miłą Oyczyzną y całym Swiatem oświad-
czam się że to non alio motivo czynię, tylko
zabiegaiąc szkodliwym na tęż kochaną Matkę
Oyczyznę naszę y Prawa Jey wolności Zama-
chom a nieuchronnym y gdyby tam zkąd się

spodziewała malorum medelam, nieznalazła fatalem periodum maiąc nadzieię in Virtte Dextrae Altissimi że nas do szczęśliwych czasow za„ chowai raczy et conteret arma Inimicorum ac comburet igne, Ktora to manifestacya moja aby od universorum notitiam przyszła ręką mvię podpisawszy w Aktach Grodu tuteyszego Zeznaię Datum w Warszawie Roku 1760. Dnia 8. Pazdziernika. Franciszek z Łężenie Łężeński Poset z Wdztwa Podolgo mpp

In parata Copia porredit

Kopia Listu JPana Szamockiego Podstolego Ziemi Warszawskiey do JWJPana Marszałka Wo koro Bielinskiego.

Niemogę dać temu wiary żeby czuwaią„ ca na moie podeysćie Zawziętość sub arbitra„ manu tak Doskonałego Ministra tyle mi szko„ dzić mogła, ile swoie natężyła siły. albowiem wiadoma każdemu przy swobodach Oyczystych JWJPana Dobrę Zwykła Gorliwość upewnia mnię iż Wolność sentiendi ac dicendi pod ubliżaią„ cym oneyże wynalazkiem w Osobie moiey atta„ kowana musiałaby mieć przyzwoity wzgląd y Zupełne ucalenie w Sprawiedliwym y przezor„ nym Jego Sądzie. = Należałoby wprawdzie

dla

dla wyprowadzenia zbłędu opacznie rozumieią-
cych tę wypretextowaną Sprawę pusii sub ha-
stam roztropney Decyzyi JWW P[a] Dobr.[o] ale że Praw[o]
1669: z przewidzianych znać in Statu Konserwa-
cyi w każdym Sądzie wyraznie tego zakazuie,
przeto spodziewam się iż JWW P. D. Vigil Custos Pra-
wa przy nim zachować, et ad rezponsiones w Są-
dzie Swoim ciągnąć mnie nieraczysz y tak ja-
wnych in publico pro libertate Sentymentów
swoich Dekretem oswiadczać niezechcesz. = Do
syć ukarany zostanie ten niepamiętny na włas-
Wolnosć następca ktory na zrażenie oneyże y agg-
rawacyą moią zakazanym targnął się sposobem,
gdyż JWW P. D. dziś approbuiąc wymysł Oneyże
iako Szlachetney Wolnosci szkodliwy z zasz-
go Processu zkwitować mnie każesz, a ten ci-
y karę Statui Libertatis zadaną leniter ac se-
viter zayść dozwolisz. = Pełen iestem nadzie-
sub presidio wspomnionego Prawa zostaiący
ktorey sprawiedliwie żądam dostąpić Łaski JWW
na D.[a] Tey zaś Coram Fratribus będę umiał być
obowiązanym Wyznawcą, iako dawny szcze-
y z powinnym Godnosci Jego uszanowaniem
zostaiący etcetera.
Kopia Manifestu JW P[a] Podchorążego Sędziego Gro-
dzkiego

dzkiego Trembowelskiego Posła na Seym Walny Warszawski z Wdztwa Wołyńskiego d. 7. 8bris Aō Dni 1758. uczynionego

To Sumnienie ktore Bogu jawne y z ktorego Jemu Samemu rachowac się mamy stawiam przed Swiatem y Oyczyzną mowiąc iż będąc z Przeswietł. Wdztwa Wołyńs. obrany Posłem na Seym teraznieyszy Walny Ordynaryinie Warszawski uczyniłem wszytkie myśli y usiłowania moje do tego kierował, tem końca ktory Zbawiennym dla Oyczyzny nie tylko z przepisania Instrukcyi mnie daney ale też z własney ku niey miłosci wiedzieć mogłem niebyło to pod cieniem w zdaniu mojm Dobro powszechne że należało koniecznie uczynić Rzecz pospolitą pożądaną y wielnie potrzebną aukcyą Woyska dla utrzymania wewnętrznego y zewnętrznego bespieczeństwa, a oraz dla mocnieyszey u postronnych Narodow konsyderacyi, u ktorych w małym poważeniu zupełną y szkodą Sławy Polskiey nienawisne y krytyczne trzymaią Nas czasy. Widziałem y to dosyć jawnie że przez wewnętrzne około porządney y regularnieyszey w Trybunałach y innych Subselliach Sprawiedliwosci Opatrzenie się przez potrzebne Inkonwenicyom y obrazie Pana Boga zabieżenie należało ubespieczyć Rzpltą. Szła y ta nacel y na widok nieuchronna potrzeba a żeby przez przyprowadzenie

Recessu

recessu w Interessie Ordynacyi Ostrogskiey niezwy,,
czaynemi bo z zadumieniem publicznym zaszte
mi Tranzakcyami inwolwowanym do publiczney
przez Seym rezolucyi porożniwną między Stanami
restaurować y ugruntować konfidencyą. Należało
koniecznie Legje statuenda obmyśleć sposob z
Kraju Rzpltey zagraniczney w srebrze y złocie mo
nety a żeby fałszemi suwemi et casertia valeris
interni niezarażała daley jak do tych czas nie
bez szkody Rzpltey zaraziły. Wymagała y to pu,,
bliczna potrzeba, przymusza miłości y szacunek
swobod Oyczystych a żeby głos wolny który ża,,
dnym niepowinien podpadać Interpretacyom a
dopiroż wcześniey na teraźnieyszym Seymie iak
naymocnieyszym ubespieczył się warunkiem na
leżało, a żeby delikatna prerogatywa aequalitatis
lubo dosyć pierwszym y licznemi sacrosancte opi
sana Prawami w naymocnieyszey zostawała kon
syderacyi a żeby praeticato za Przodkow Naszych
exemplo garnęli się do niey przez cnotę, Zasłu
gi Fortun krwie y Życia za Rzpltą azardy y
nie insze do nabycia tego szacownego Kleynotu
tu tylko przez Seym przyięcie y zezwolenie Stanow
Rzpltey jak Prawa mieć chcą przychodzili drogą
Mielimy w rozumie y pamięci Naszey do uszczę,,
śliwienia Rzpltey Naszey sięgaiące się ma
terye jako to: postanowienie Oeconomice interne
Reassumowanie Legis sumptuariae, ustabilitowa
nie

znieyszych okoliczności wyciąga po Nas abyśmy
niektorą część Woysk Naszych do Polski wpro„
wadzić roskazali, każdy opacznym nieuwodzą„
cy się przywiązaniem przyzna że wtey sprawie
toż czyniemy y tegoż Prawa zażywamy, kto„
rego Moskwa przeciwko Nam zażyła jak się tyl„
ko nieprzyiaciołmi Naszemi ogłosiła. Wtym ie„
dnak naywiększa zachodzi rożnica, że my nic
innego y wniwczym nigdy szkodliwego nieuczy
nili, przecywsia, tylko sobie od Nayiasnę Życzeny
Rzpltey. Moskwa o oddanie Polskich Fortec y nay
znacznieyszych Miast Protekcyą zaszczycaiących
się wszelkim sposobem nalegaią, ponieważ więc
ani przy weyściu, ani przy powrocie Woysk Na„
szych nic takowego nieżądamy ani kogo z Oby
watelow Nayiasnę Rzpltey mieć y traktować jak
nieprzyiacioł niepozwolemy, tych szczegulnie
wyłączywszy ktorzy oczywiście sprzyiali Moskwie,
albo chociaż prywatnie są, w nienawiści nas mie„
li y owszem publicznie nieprzyiacioł Stronę utrzy
mywać podięli się. Takowi nay sprawiedliwszy gniew
nasz słusznie y jako uczuć maią. Co tak tera„
znieyszym Listem Naszym jako nay solenniey de
klarujemy że nie po nieprzyiacielsku ani przeci„
wko Nayiasnę Krolowi JMci Polskiemu ani prze„
ciwko Zacney Rzpltey y Jey obywatelow y Pod„
danych

danych przy wszelkich prerogatywach y Swobo
dach y Przywilejach wszelkiemi siłami bronic
y utrzymywać mamy, aby wszystkim wiado
było iak umysł nasz daleki iest od wszelkiey
szkody Polakow y że nayściśley wraźnie
między Nami zachodzący Związek wtey y kaźd
okazyi zachowywać się iak naylepiey pragniemy,
ponieważ y powtornie iak nayświęciey przyrze
kamy żełtym weysciem Woysk Naszych nic
nieprzyiacielskiego przeciwko nayiaśn Rpltey
czynić niechcemy y niezamyślamy, samych
tylko nieprzyiaciół Naszych odpędzić y ich prze
ciwnym y szkodliwym Zamysłom zabiec ws
tuiemy. Y dla lepszey wiary Krolewską ręką
niniejszy List podpisuiemy. Dan w Wrocła
wiu Dnia 2. marca Roku Pańs̄o 1759.

Krol Fryderyk m.p.

Manifest JWo Wo Korono y JO. X. Wo Wo Litt.
Kanclerzow, to jest Małachowskiego y Xcia Czartoryskiego.

Niżey na podpisach wyrażeni, Iey byliśmy za,
wsze nadziei y oczekiwania że Seym nadchodzący we
dług Prawa ktory nam Iaśnie JKMć P.N.M. by
złożył, miał wszystkie rany Rpltey uleczyć, ale k
dy ten zumartwieniem Nayś Pana iako Oycz. y n
Oyca, zumartwieniem Senatu et Ministerii, zu

martwieniem

martwieniem Zainego zusilnym staraniem o doy„
ście Obrad publicznych prawiącego Stanu Ry„
cerskiego nieszczęśliwie upadł y zarzekł się y„
my nasze z tey oboiętności składamy żale, bo„
prawa albowiem Trybunałow na zniesienie tra„
fiaiących się w nich częstych abusuum et praeiudi„
ciorum dawno od Stanow Rzpltey upragniona
a na tym Seymie Uniwersałem JKMci zaś„
oną mogłaby z przywroconą Sprawiedliwością
znieść zagęszczone w tych Sądach inkonwenien
cye, cokolwiek przytym z Kluby Praw wypadło
y to wszystko w swoie dawne weszłoby było granice,
jako piękny nam tego daie przykład Konstytu„
cya 1673 Roku, sub Titulo Pacificationis inter„
„ nie temi słowy: Prawa zaś wszystkie et digni
„ tatem wszelkich Urzędow Duchownych y Świe
„ ckich, Marszałkowskich, Pieczętarskich, Podskarbich,
„ władzą Hetmanow y Jurysdykcyą innych Urzę„
„ dnikow Woyskich tak w Koronie jako W. X. Littm
„ ieżeliby w czym przez ten czas naruszone były
„ przywracamy, y żeby według Praw dawnych
„ zachowane były mieć chcemy. = Dałoby było
to Prawo pochop do postanowionego raz przez
Stany Rzpltey in omnibus subselliis porządku
powrocić się ubezpieczyłoby było Prerogatywas
każdemu Urzędowi Prawem nadane, każdyby
swego pilnował co do jego Urzędu należy wła„

snosci

nosci; Zniałaby Stany Rzpltey sposoby Kan
clerzow ktorym Custodiam Legum oddały, od
Dekretow wszelkich y stosuiących się do nich
in ordine wyniesionych Terminow y Manife
stow Iurisdykcyię Pieczętarzow osłabić usiłu
iących mocną uwolnic Protekcyą iako tego o
czywistym tego są dowodem tak wiele Urzędzt
Instrukcye Posłom eo nomine dane. Kiedy zaś na
dzieia tego Dobra pospolitego razem z Seymem
pogrzebiona, przynaymniey życzenia naszego
dobrze Oyczyznie potomnym Wiekom niech
zostanie pamięć. Żeby iednak Dekret Trybunału
Koronnego Lubelsk 1759 Roku miesiąca Lipca. Szoste
go dnia między JWJPanem Janem Małachowskim
Kanclerzem WK. a JPanem Kosseckim ferowany,
przez zadawnienie bez wszelkiey na przeciw-
skargi, nieprzywłaszczał sobie mocy, więc go
między temi Dekretami Trybunałow mieście
chcemy o ktorych Konstytucya 1667 opiewa
mowięc o Powadze Dekretow Trybunalskich.
" A wzaiemnie Trybunały niepowinny się wda
" wać w Sprawy Foro Comitiali et Postcuriali
" zdawna należące sub nullitate Decretorum ięd
" ga Konstytucya 1726 Roku toż samo mieć chce
" temi słowy: Niemniey w sprawy Iuris Nostri
" Regij Trybunały wdawać się y onych rozsą
drać

„dzać niepowinny, ale ie ad Forum competens
„odsyłać maią sub nullitte tychże Dekretow.
Trzeci zaś Judicata Judiciorum Posterunalium
non subsunt cognitioni Trybunałow sub nul„
litte Decretorum, Coż dopiero maią subesse Są„
dziowie tychże Sądow et ex Officio w Trybu
nale odpowiadać. Pozywa tenże P. Kosseki Jas
Kanclerza Wo K. do Trybunału pro poenis ex
occasione Decreti Posterunalis, nietylko nie
zganiony temerarius Jego ausus, ale jeszcze
libertate donatus jakoby zostawuiąc wolne
Każdemu wrota pozywać Kanclerzow pro poe„
nis do Trybunału ex Officio; A że wszystkie
supremae Jurisdictiones jako to Marszałko„
wskie Pieczentarskie, Podskarbieńskie, Hetmań„
skie, aequalis wszystkie Praerogativae et
Autoritttis, każda Jurysdykcya w swoim Praw
obrembie, niepodpadaią Cognitioni Trybu„
nałow, bo inaczey tyle y tak mocnemi Prawa„
mi opisane Jurisdictiones confunderentur ani
by mogła nigdzie ulla quorumvis Judicatoru
dan Securitas, y owszem Każdemu chcącemu
uniknąć Kary przysądzoney, wiedney Jurysdy„
Kcyi dla uwolnienia się od niey per malevo„
lam prosecutionē, do drugiey otworzyłaby się
droga: Przeto tak de insubsistentia tego Dekre„
tu

ti de actu superius wyrazonego contra expressam Legem et naturam Sądow Trybunału ferowanego jako tez wszystkim manifestom y Terminom od kogokolwiek ea ratione zantym ile zadnego Praejudicium Supremae Authoritati Sądow JKr Mci Zadwornych czynić niemogącym, ten do Xiąg Metryki Kor. Zanosiemy Manifest, Datt w Warszawie d. 3. 9bris 1760. Jan Małachowski Kanclerz W.K. Michał Xże Czartoryiski K.W.W.Ldz

Actum in Curia Regia Varsaviensi Feria Quarta Postridie Festi S.tae Catharinae Virginis et Martyris Anno Domini 1760.

Ad Offm et Acta praesentia Castren. Capitalia Varsavien. personalr veniens Gnus Casimirus Michałowski Constitutus et Inscriptus Gnosi Stephani Kopeiki Plenipotens, prospiciendo Ejusdem Integritati honoris et Fortunae hanc solemne intulit interstq Manifestationem Nomine et ex speciali Commisso supradicti Gnosi Kopecki in et contra Manifestationem Illris Magfci et Illmi Supremorum Rni et M. D. Litt.ae Cancellariorum de Data Ejus Varsaviae Feria Secunda post Festum Sanctorum Omnium proxima die scilicet 3tia Mens. 9bris Anno praesenti coram Actis Metricae Regni Cancellariae

minoris

minoris factam, ne exinde saepedictus Gnus Koszecki jacturam aliquam patiatur. Salva Ejusq Manifestationis &c. E. Wnorowski mp

(Locus Sigilli Curiae Regiae Varsaviens)

Kopia Respons JMci Pana Kanclerza Wo Kor. Xa Podkanclerzemu Kor. danego z Końskich 4. Febr: 1761.

Odebrałem od WMci Dobr. list tą Pocztą w ktorym inkludowany Uniwersał na przyszły Seym Extraordynaryjny znalazłem. Odebrałem prawdziwie z wielkim podziwieniem, nie złey racyi że JKMć P.N.M. składa Seym Extraordynaryjny, ale że go składa non praecedente Senatus Consilio jako chce mieć Konstytucya Anni 1573. Vol: 2. Fol: 899. Tudzież druga Anni 1637 Vol: 3. Fol: 912. Te Konstytucye że stanęły zrobiły to rationes Status. Za Zygmunta III. bardzo siła Seymow odprawowało się tak że Stany Rzeczypltey zamiast czuć beneficium Rady publiczney, czuły się być enervatos przez częste składanie Seymow y dla tego postanowiono aby praecedente Senatus Consilio składane były Seymy Extraordynaryjne żeby Senatorowie z Krolem Panem zważali necessitatem praegnantem złożenia Seymu Extraordynaryjnego żeby nadaremnie zamiast pomocy nie enervert Status Expensami Seymowemi, kiedy

znowu

znowu za Jana III Seymow prolongacye zamiast
szesciониedzielnych agitowały się y po dwa
miesiące, znowu Rzplta widząc enervatio
fortun ziezdzaiących na seymiki y Seymy, na
pisała, aby Seym szescioniedzielny konczył się
w ten Dzień Tygodnia w ktorym się zaczął
po skonczonym Terminie seymowania; Że
znowu Limity Seymow wymyślone były, y na
to kilka stałego Konstytucyi abrogando wsz
kie in futurum Limity Seymowe. Takto Rz
pospolita ex casibus pisała Prawa zabiegaiąc
enervationi fortun Szlacheckich. Coż teraz
wiedzą Że non praecedente Senatus Consilio
Seym Extraordynaryjny złożony contra men
tem dwoch Konstytucyi, powiedzą że Nayjas
Pan jako Ociec wszystkich Poddanych nie
może peccare ergo Filios, y choć się przez dru
gich łamią Prawa, to na WPana będzie nałaj
że jako Custos Legum nieprzestrzegłeś Pana
poniewaz każdy krol y Monarcha na to ma Con
siliarios aby mu radzili wiernie, Obaczą na Uni
wersałach Pieczęć Podkanclerską, cel nienawiści
Publico Podkanclerzy, bo choć drudzy radzili prze
ciwko Prawu, to ci zostaną incognito, à WMPan ex ratio
ne danej Pieczęci publicznie się prezentować mu
sisz. Kiedy miał być Seym Extraordynaryjny,
czemuż

czemuż go nie zrobić Prawnie, tylko bezpra„
wnie? Król Jmć w tym żadney nie ma korzy„
ści, à Prawa się łamią Etc: Etc

Wypis z Xiąg Grodzkich Powiatu Słonimskiego.

Roku 1764 Miesiąca Marca 13 Dnia.

Manifest JmPana Kossakiego, ktorym annihiluie suos actus

Na Urzędzie JKMci Grodzkim Powiatu Słonimskiego przedemną Antonim Janem Kobylinskim Stolnikiem y Podstaroscim Sądowym Powiatu Słonime od W. JmPa Antoniego Sadowskiego Starosty Słonime installowanym Compatendo personaliter JmPan Stefan Kossacki Starosta Morozowicki Manifestował się, y takowy manifest własną ręką pisany y podpisany do Akta podał, ktorego Tenor sequitur estq talis: Ja Stefan Kossacki Starosta Morozowicki infra podpisany Coram Actis presenę zaniosę w ten sposob Manifest. Wiadomo to iest Bogu y Ludziom że tak Appellacya od Dekretu Assessoryi Koronney ktorą przy sprawie o Dobra Olszanie y Rokitnicę założa tem jako y Pozwy do Trybunału Lubelę, ktore Jmieniem moim wydane były JWu JmPu Małachowskiemu Kanclerzowi WK niebyły proprium Interesse meum, lecz czyniłem jako Plenipotent Wolą Pryncypała mego JWo JmPa Mniszcha Marszałka Nadę Korę y lubo mi było okropne samo uważenie że partykularny Szlachcic w Prawne Procedery zachodzić będę z Panem y tak wielkiey Dystynkcyi w Rzpltey Ministrem JW Kanclerzem WK lecz tenuitas fortunki moiey ktora mnię Cudzey Woli Obowiązała, kazała mi ią wypełniać, zwłaszcza że mnie mniey penetrantis Materiam Status łatwo było circa Autoritatem wyperswadować że Assessorya nie iest Sądem ultimae Instantiae lecz od niey Appel„

lacya

cyja idzie. Gdy zas podczas agituiącey się Spraw[y]
w Lublinie w Roku 1759tym przysłuchałem się
na Ratuszu, że Assessorya maiąca Ordynacyą
Sądow swoich tak jak Trybunał jest Potestas fina[li]
ter Decisiva, jest rownie jak Trybunały, nayzwyższey
Krolewskiey Sądowey Władzy Namiestnicza Jurysdy
kcya, kiedym zważył przekładane z tąd konsekwency[e]
że za zniszczeniem iedney Jurysdykcyi maiącey mo[c]
rowną z drugiemi, musiałyby y drugie upadać, a
zatym sprawiedliwość ustawać, kiedy y to iasnie
explikowano że ubliżać Powadze Kanclerza Person[am]
Regiam w Sądach prezentuiącego et sub Nomine
Regis sądzącego iest ubliżać Władzy samego Krola
kiedy na ostatek kładziono tak wiele Konstytucy[y]
dowodzących że ani Trybunały w Sprawy Assessor
skie, ani Assessorya w Sprawy Trybunalskie wda
wać się nie powinny, ani Judykatow poprawiać
tym mniey Osobę Sądzącego strofować, Konwin
kowany wewnętrznie zostałem, y po przeczytanym
Dekrecie podziękowawszy Panu Bogu że ultra
Opinionem wszystkich uszedłem rygoru Prawa
za nienależyte pozywanie JW. Pana Kanclerza W.K.
do Trybunału, postanowiłem u siebie więcey się
w ten Interess nie wdawać jakoż ullum passum
odtąd nie czyniłem; kiedy zas odebrałem wiadomo[ść]
nie bez podziwienia że Manifest w Grodzie
Warszawskim Roku przeszłego pod moim Imieniem
uczyniony przeciwko JW. JmPanu Kanclerzowi W.K.
y JO Kanclerzowi W.W.X. Litt. znayduie się, kied[y]
potym w Regestr Trybunału Lubelskiego moie Imie
przeciwko Tymże Prezentarzom wpisano y Dekret
Suspensionis, jakby ad Affectationem mei wyrobio[ny]

tedy

tedy upatruiąc ztąd nie dobre na mnię konsekwencye
ufaiąc oraz Magnanimitati Serca y Umystu JW. Jmć.
Kanclerza WK, że takowy mój postępek przeciwko
Powadze Urzędu Jego popełniony jako nie ex male
volentia lecz bardziey z niewiadomości pochodzący
darować mi raczy przed Bogiem y Swiatem naysolenniey się protestuię jako Manifest in suo mé
zaniesiony, tak o Wpisie wyżey wyrażonym nie
wiedziałem y nikogo żeby ten Manifest y Wpis
Imieniem moim robił, nie prosiłem, ani Pozwów
żadnych po wyżey rzeczonym Dekrecie Anni 1759
JW. JO. Kanclerzom nie wydawałem, ani wydawać
zlecałem, y Dekretu Suspensionis otrzymywać w
myśli nigdy nie miałem, owszem praecavendo
Integritati honoris mei et fortunae jako od wspo
mnionego Dekretu Anni 1759 przestałem być
Instrumentem nadwątloney Assessorskiey Juryzdykcyi
Prawem ugruntowaney tak manucipando Intellectum
in Obsequium Legis więcey tym Instrumentem
być niechcę et contra omnes Actus w które wcho
dziłem y które moim Imieniem w tey mierze
poczyniono annihilando hos omnes iterum iterumque
protestuię się y Manifestuię. Pisan w Słoni
mie Roku 1761 Miesiąca Marca 13 Dnia.
Stefan Koszczki Starosta Mirozowicki; Którytto
takowy Manifest przez samego Aktora ręką
własną pisany y podpisany atque circa praesentiam
tegoż Manifestanta zaniesiony iest do Akt
Grodzkich Słonimskich przyięty y wpisany, z któ
rych y ten Vidimus pod Pieczęcią Urzędową
Grodzką Słonimską w Roku teraznieyszym
1761 Miesiąca Marca 27 Dnia Parti requirenti iest
wydan Mense Die ut supra. L.S.

Correctum

Correctum Rohoza Rotmę Namiestnik Grodzki Powiatu Słonimskiego in absentia Jmcipana Regenta.

Vidimus Manifestu Jmcipana Stefana Kośseckiego Starosty Morozowickiego.

Lectum cum Actis

Pamięć na Seymiki przedseymowe 1761mo.

1mo Promowowáć Krzywdy Senatu że bez sich Rady y Senatûs Consilium Seym Extraordynaryiny naznaczaią,

2o. W Uniwersale piszą za Radą Senatus à tu nikogo się nie radzono, nawet y tych Senatorow co do Boku Krola Jgmci są naznaczeni.

3o. Ministeria Status od początku Rzpltey postanowione każde do odbywania swoich funkcyi, osobliwie Pieczętarze postanowieni do podawania Przywilejow expedyowania publicznych Interessow, wszystko to im odięto, à prywatne Osoby też Expedyuje exekwuią, y to się przeciw Prawu wyraźnemu dzieie.

4o. A ktożto zabiera y sam podług swego tylko umysłu odbywa wszystkich Magistratow Rzpltey funkcyą, oto Minister Saski, ktorego Prawa wyraźne od tego zupełnie oddalaią, przyrzeczenia J.K.Mci exkluduią, pod Obowiązkiem Paktow Conwentow.

5o. Sądow Assesorskich tak potrzebnych niemasz odbywania, ani być może kiedy przez zazdrość od nie mała czasu Władza Pieczętarzow przez Lat około 200 słynąca iest inquietowana przez Zapozywanie Pieczętarza do Trybunału, o Dekret Subsellij Sądu Assesorskiego ferowany, y w tym Sądzie Trybunał

s Kim

skim przez Dekret nie przyzwoity Juryzdykcye mieszaiący nietylko w naturze swoiey ale y z okoli„ czności niegodziwych z publicznym Zgorszeniem nakształt Monstrum nastąpiony nieiako naprzona, y dalsze ztąd czynione kroki, y persekwuye przeci„ wko wszelkiey słuszności

6°. Na ten Seym nietylko z Nomenkłatury Extraordyna„ ryiny, ale też jako w zamyśle y czasie nayniesposo„ bnieyszym intymowany wcale extra ordinem iest iedyne objectum Materya traktowania o Monecie mię„ dzy nayspienoszemi prawie Klęskami jest zapewne ta nie mnieysza iż wielość złey y co raz gorszey Monety z Zagranicy wprowadzoney y dotąd nawet do Kassy J. Kmu bryhkami przywiezioney rozszerza się y zaraża Polskę. Ta publiczna krzywda potrzebuie zapewne Remedyow prętkich y skutecznych, co być nie może bez Rewizyi jaka to iest? zkąd poszła? kto iey Author? jakim Prawem, jakiemi sposobami się działo y stało? y dzieie się aktualnie w tak wielkim Rzpltey y całe gubiącym detrymencie? więc dla bezpieczeństwa publicznego, aby takowey chorobie nie była recydy„ wa jeszcze niebespiecznieysza, trzeba naypierwey żeby Author złego jako podłeygaiący karze za złe użycie powsania sobie J. Kmu był exemplarnie karany, na Osobie swoiey y fortunie tyle ile rekom„ pensa do Skarbu publicznego tak wielkich strat Oby„ watelom Rzpltey/: ktorych on jest przyczyną:/ wyciąga czego potrzeba aby nayusilniey dopominała się Rzeczpospolita.

7°. Na Kommissyą menniczną aby żadnym sposo„

bem nie pozwalali Posłowie. niech się Przysięgą obowią
bo jasno to miarkowaę można, iż na otwarcie Mennicy
naznaczona Kommissya takowegoby postanowiła do
pilnowania Jey, coby daleko gorszą bił Monetę.

8º. We wszystkich Państwach w naylepszym Rządzie będą
cych, Materya Monet iest naytrudnieysza do ustano
wienia pożytecznego Monety, y ta część Rządu naymędr
szych nayśumienniejszych y naydokonaley wydoskonalo
nych potrzebuie Rzemieślników, Ci nawet po
głębokich y delikatnych rozważaniach dopiero swie zdanie
y Myśli prezentuią. U nas ta materya bez żadney instru
kcyi bez żadney preparacyi bez eluciacyi gdy będzie
przed się brana na raptownym Seymie Extraordynaryinym
y gdyby Posłowie byli nawet Aniołami, jakże w tak
niedostatnym czasie mogliby poznawać rozsądzać
decydować y stanowić Materyą tey natury tak wielką
Wagę takt liczne Kommexye, wielkie konsekwencye w
sobie maiącą.

9º. Urzędztwa y Ziemie, w każdym od Lat kilkudziesiąt
Uniwersale J. Kr. Mci na Seym znayduią y zważaią
użalenia się nad tym Państwem, że iuż kilkanaście Sey
mow rozeszło się bezskutecznie, że do tego widoczne
są w tym przyczyny, iż żadney nie ma gotowości y
żadnego starania w utrzymaniu Seymu, y owszem
iest oczywista, że Ci którzy na złe zażywaią poufan
Pańskiego, umyślnie niesnaski, dyffidencyą, y Emulacyą
wzniecaią między mocnieyszemi w Rzpltey, tą komme
xyą, aby w odmenie sobie wyrabiali zyski, że ten
takowy, czyli Ci, Ministrom Narodowym, niegdzi
wie odrywaią wszystkie attrybuowane każdemu
Urzędowi odbywania, że nawet akcessow skutecznych
do J. K. Mci Ministrom zabraniaią, przez oczernienie

Tychże

Tychże Ministrow Panu, nienawisnie udaią. Sami zaś niegodziwie pod Powagą Krola chcą każdemu rozkazowai nawet y Ministrom Pacis et belli Rzpltey, ktore to fatalne jeszcze w wolnym Narodzie dotąd niedoświadczone praktykuią się uzurpacye, ile gdy Rzplta znayduie się bez sił Woyskowych bez Węzłow Ewentow publicznych, bez należytey sprawiedliwości Sądowey bez ubespieczenia od postronnych krzywd y Insultow, bez żadney u Sąsiadow konsyderacyi, ktorzy /: obawiać się potrzeba:/ aby przy nastąpic maiących Traktatach y umiarkowaniu się między sobą jakich oderwania y awulsyi Krajow Rzpltey nie zamyślali, więc jak naybardziey gdyby y Przysięgą obowiązać należy Jchmciow PP. Posłow aby nadewszystko Tryb Rządu y porządku wszelkiego każdego Urzędu prerogatywy według postanowienia y formy były przywrocane jako to Krol Jmć poprzysiągł Rzpltey przy inauguracyi swoiey przez Pacta Conventa przyrzekł pod obowiązkiem cawinkulowania się od posłuszeństwa w niedotrzymaniu Obietnic Pańskich.

10mo Jest wprawdzie okoliczności złey monety remedyum potrzebuiąca, ale te rany y urazy dotkliwie ponosząca Rzplta dziwowai się powinna oraz poznawai, że Ci ktorzy imaginowali y wyprokurowali teraznieyszy Seym Extraordynaryiny, żeby się nieumiały cierpiące Narody inszych tak znacznych dolegliwości upominai na Seymie y poradzai onym podczas Rady Seymowey.

11mo

11.mo w Ustawie Rzpltey trzy tylko Stany zna y uznaie Zbior Narodow Polskich, to iest Krol, Senat, y Stan Rycerski, z tych 3. Stanow żaden w osobnosci żadney materyi Status rezolwowac, ani stanowic niemoże. Dzieie się wyraznie w Okolicznosciach Kurlandz. ktorą bez wiadomosci y zezwolenia Stanu Rycerskiego rezolwowano, takowy przykład nie tylko z istoty, ale y w Konsekwencyach może bydz nayszkodliwszy.

12.mo Zdrętwiał y zdumiał się narod obaczywszy na początku Seymu tak rocznego że Nayiaśnieyszy Krolewicz Karol był na Tronie przy Krolu posadzony, Narody Polskie iedną tylko Krolewską Osobę na Tronie mieć iedynie chciały, w teyże woli trwac chciały y powinny, a jakażby to reprezentacya bydz miała na Tronie siedzącego Krolewicza. bo ieżeli jako pretendującą po reprezentacyi Xcia Kurlandz. gdyby y ta Godności była od 3. Stanow Rzpltey uznana y utwierdzona, nie mniey wszelako iest rzecz do pozwolenia nie podobna, aby Xże Kurlandz mogł na Tronie przy Krolu siadać, bo jeżeli jako Członek Rzpltey cóż gdy w niey nie znayduie się czwarty Stan chyba jako Senator, in Corpore tego Stanu Senatorskiego będzie policzony.

Nimia licentia semper evadit ad aliquod magnum malum. Terentius.
Libertatis extrema licentia, extremae servitutis principium est. Marcus Ficinus.

Mowa JP.a Łoskiego

[Stefana]. Mowa
JPa V Koseckiego Starosty Morzkowickiego do JOświeconego Trybunału miana w Lublinie.

W tak cięzkiey honoru moiego dotkliwości, gdy mi przed poważnym Twoim JO. Trybunale widokiem nie już skarżyć się, lecz tęsknie gemitibus nad pokrzywdzeniem Sławy moiey, (: mimo ktorą żaden Człowiek kierujący rationem honesti nic droższego w Życiu swoim mieć nie może :) sprawiedliwey przychodzi żebrać kompassyi.
Nie szerzę się w obszerne słow wybory, bo mi JO. Sędzie, attonitus praeripit verba dolor, ani godnym sacrae Themidis utriusq Collegij Assessorom rozdysponowanych w wolnym Narodzie explikuię statum Jurisdykcyi, albowiem zdaniem Sławnego Rzpltey Rzym„skiey Dziejopisa, to Wam cała przyznaie Oyczyzna, co ten swoiemu przypisał Konsu„latowi. Viros selectos Patritiae peritos Legis, sub Augusto Caesare Romanus sibi gra„tulabatur Populus.
Odpowiadam tylko reverentiali stylo circa stillamina lachrymarum zgubiony na wszystkim, pokrzywdzony w honorze Szlachcic, na dwie propozycye JW. JPa Kanclerza W. K.
A naypierw ad primum że sprawa teraźniey„

sza

sza zawieraiąca w sobie laesionem Authoritatis J.K.Mci P.N.Mitto, na to niech mi się należy dać directè rezolucya: że Sądy Zadworne Assessorskie nie są to iedno, co własne J.K.Mci Relacyjne ani też Judicium Ultimae Instantiae, bo w tych subalterna Ministra Persona, w tych zaś Ipsa praesidet Maiestas, y gdyby te dwie Jurysdykcye identificatam w sobie prezentowały ideam, tolby Sądów Relacyinych Authoritas cedere musiała Jurysdykcyi Assessorskiey, co że Oyczyste inaczey rozdysponowały Prawa, w tym punkcie Legem sat posuisse esto, y allegowat Statut Sigismundi Imi sub Ao 1507 ustanowiony, gdzie od Dekretow Krolewskich lucutenter opisana patet Appellacya: — Quodsi quis hujusmodi
" cognitione et Decreto gravatum se senserit,
" liberum sit ei cognitionem gravaminis per
" appellationem deferre ad Conventum Gnalem
Z tego tedy Prawa evidenter patet że Sądy Assessorskie iest appellabile Forum, ponieważ y od własnych J.K.Mci wyrokow Prawo pozwala Appellacyi, y Ordynacya za Krola Jana III ustanowiona. Et quo tey nie zniosła Konstytucyi, owszem ani wspomni

Ja

ta; Ergo sequela, że Lex semel lata manet in
suo esse. A do tego JO. Trybunale jeżeli
exemplis antiquis stat Resp. Lechiadum
Virisq, toć tyle praejudicata, ktore w JO.
produkowano Trybunale, jezeli za dawniey-
szych Ministrow przez założone od Stron
Appellacye non laedebant Majestatem; —
konkludować sprawiedliwie należy, że y
teraznieyszy Interess w naymnieyszym
punkcie non tangit Authoritatem J.oK. Mci.

Ad 2dum punctum że negotium praesens
ma czynić jakowąś inter subsellia dywersyą
y że sprawa moja w Sądzie JO Trybunału
resolvi nie może obstante Leye że Trybunały
w interpretacyą Dekretow Sądow J.K.Mci
Zadwornych wdawać się nie powinny.
Wiek mój JO Trybunale in Patrocinio
trawiąc nauczyłem się co to jest Dekret,
wiem że się tak zowie: lata Judicis inter
Partes litigantes sententia, ja zaś jakom
nigdy w Sądach JW. JPa Kanclerza WK. Assessor-
skich spraw nie miał, anim mógł Foro
Jego subesse, ani Krolewszczyzny, ani
mieyskich Dobr w Koronie nie maiąc, tak
ani ferre na sobie Judicatum Jego nie mogę.

W Sprawie JW^o. JP^a. Marszałka W. K^o. z Jm^ł P^m.
Regentem Kancellaryi Kor^o. pisałem się jako
Plenipotent tego Pana, nie jako strona, y
założyłem w Jmieniu tegoż mojego Przymu,
patu do Sądów Relacyjnych in fundamento
Prawa et Exemplorum Appellacyą, y jeżeli
to wystemplikiem mi poczytane, toć JW JP.
Kanclerz W. K. contra Partem non contra me
ageręby powinien o to, a gdybym y ia celem
nie Łaski Jego o to mógł być, to mnie w
cudzey sprawie Dekretem nie pozwanego,
nie[przekonanego] obwiwanego Judex et Pars immodare
nie mógł, y o lezyą Authoritatis Regiae
pod bytnośc Pańską w Warszawie do Sądów
Marszałkowskich nie do Kanclerskich przy,
należy, Dekretu tedy przeciwko mnie JW JP.
Kanclerz ani ferował, ale tylko w ferowa,
nym w cudzey sprawie Dekrecie zelżony
jestem, y nie przychodzę tu o relaxacyą
Dekretu Assessorskiego, ale o podniesienie
opisanego honoru mojego przychodzę,
zaś na fundamencie Prawa które causas
laesi aut circumscripti honoris Sądom JP.
Trybunału

Trybunału poddały, przychodzę na fundamencie Konstytucyi Anni 1726 jako zełżony w Sądach od Sędziego Prokurator. Przychodzę na ostatek jako szlachcic ad Subsellium nobilitare, jako innego Forum mieć nie-mogący. Przyszłoby Nam ubogiey Szlachcie albo wyrzec się, albo opłakiwać tę Stanu Naszego Szlachetnego dostoyność, która tylu Prawami zaszczycona y od mocy y Władzy Królów, y Panów naszych nawet zasłoniona, gdyby tak ad libitum mnieyszey zełżona, Protekcyi w Prześwietnych Trybunałach znaleść nie miała.

Stawam tedy tu JO Trybunale smutnym Stanowi Szlacheckiemu a przerażaiącym Prześwietną Palestrę przykładem na honorze y sławie pokrzywdzony, y kiedy mnie ani fortuny szczupłość, ani niewinność tak dotkliwym mnieyszey ręki razom zasłonić nie mogła, uciekam się do Asylum Szlachty, do Ciebie JO Trybunale, y w ręce Waszych honor moy składam, niechay sytuacya moja, y sprawiedliwość y Kompassyą Waszę poruszy, iżby zaś

moie

moie wydzieraiące mi słowa, niechay Wam
dostateczniey krzywdę moię wyrażą; y spra,
wiedliwą wyproszą satysfakcyą. Vos
Quibus est virtus mistri attollite jugum.

Copia Literarum Augusti III Regis Poloniarum,
ad Summum Pontificem Clementem XIII
Aº 1761 Mense Julio missarum Romam.

Cum non parum intersit Christianis moribus
suadendis, ac Religioni Romano Catholicæ
ampliandæ, selectos inter Gentes Viros qui sua
ætate virtutibus et pietate claruerunt, ac miraculis
conspicui sunt, Posteritati exemplo præponere, et
qui una præsidio essent coram Deo fiduciæ ejus
Populi commendare. Talibus ideo persvasus, consen,
taneum duxi exorare suppliciter Sanctitatem Vram,
ut Causam Canonizationis B. Vincentij Kadlubek
Ordˢ. Cisterciens Polonis: cujus preclara merita,
vitæ Integritas ac rara humilitas in renunciato
Episcopatu Cracoviensi propter rigidiorem in
antiqua disciplina vitam Monasticam, tum et
miracula quibus Divina Providentia Eum Vas
suæ Electionis fuisse inter Fideles Regni hujus
abunde

abundè comprobavit cum sat e pateant Sanctti
Vrae,) in tam longaevo recessu manere non
patiatur; Supplicationes'q super eo Praedecesso„
rum meorum Regum Poloniae et praecipuè
Clarae memoriae Joannis III ad Praedecessores
Sanctitatis Vestrae factas, ac iteratas, flagrantissi„
mum'q totius Regni in hoc studium nunc
benignè amplecti et ad desideratum effectum
deducere Sanctitas Vestra dignetur. Quod
Paterno Ejus Pectori, me praeterea meum'q
Regnum Benedictionibus Sanctitatis Vestrae
commendans, quod reliquum est felix ac
diuturnum Orbis Christiani regimen Sanctti
Vestrae ex Animo apprecor et maneo

Sanctitatis Vestrae
Obedientissimus Filius
Augustus Rex Poloniae.

Krotko zebrane Reflexye na Skrypt pod Tytułem
Pro memoria na Seymiki przed Seymowe przez
JchmcPPw Pieczętarzow podane.

Ad 1mum et 2dum Seymu teraznieyszego złożenie
sama gwałtowna potrzeba y każdemu dokuczaiący
Monety deffekt, y zfałszowanie oney uspráwie„
dliwia

dziwia dobre Intencye Pana, tym samym wyrzut jakoby bezprawnie, y bez Rady Senatu postąpiono sobie, jest wynalazkiem do poruszenia spokoyności, gdyż każdy wie że po zerwanym ostatnim Seymie, wielu Senatorow obligowali Xcia Jmci Prymasa żeby o Seym Extraordynaryiny domawiał się, do czego samo nie bespieczeństwo przynagliło rezoluyą, przez tego Krytyk nie pokaże Prawa de convocando Senatu w podobnym razie, dość że się Senatorow radzono, ktorych, kiedy, y gdzie, Pan sprawować się nie powinien, z tą zaś przezornie zabiegaiąc gorszym inkonwenienciom z wtoki nie cierpiącym &c &c.

Ad 3tiu et 4tu Nie mogą tego dowodzić Ministro wie żeby Ich oddalano od sprawowania Urzędu swego; Jeżeli kto poda papier, komu wolny pozwolony przystęp, czyni Wola Pana, ktora sama uszczęśliwia Konkurrenta, nie insza ktorey pretendują ceremonia: Wszakże Pieczęć w Ich rękach, ktorey sobie nikt nie przywłaszcza, a ta dopiero komple-

twie

twie podpis; z tąd łatwiey dogadza się temu, komu Sam Pan szacunek Zasług łaskawie naznacza, nie przez reprezentacye częstokroć interessowane. Jeżeli podczas zażywa Mini„ stra swego, nie dla tego zażywa, że iest mini strem Stanu, ale że go sobie doswiadcza wiernym y zdolnym, zażywa jak poufałego Konsyliarza; à tego żadne Prawa bronić nie mogą nikomu, à dopieroż Królom.

Ad 5tum Dość źle że Sądy Assessorskie tak długo waluią. Nayiasnieyszy Pan nie wdaie się do tego, tylko jak Głowa tey władzy, iedynie rządaiąc aby forma y formal„ ność Sądow była lepiey utrzymowana, nie mniey aby intrygi prywatne y fawor nie miały przystępu do Stołu sprawiedliwości. Intentowany zas z okazyi Sądu w Trybunale Process, nie tamuie Assessorom od sprawowania Urzędu. Ta rzecz może się brać za intra„ parenthesim w recessie do decyzyi, pokiey czas ktory naylepiey umie moderować passye, nie ukoi prywatnych dyfferencyi bez krzywdy tak wielkiey pragnących sprawiedliwosci.

Ad 6tum Względem nomenclatury y ethymologij
Seymu Extraordynaryiney, może się odwołać
Cenzor ad pluralitatem dobrze życzących
Oyczyznie, przy których niech będzie definicya,
ale nie dyskretna o niby wprowadzenie fatry,,
wey Monety przymowka nie na papierze
mieścić się ma: czas odkryie niewinność. —
Dość przypomnieć pierwszy stempel monety
przed tą Woyną, jak był pożądany w Polszcze,
in cyestate lepszey którey iuż na ów czas
zaczęto brachować, wszakże te same tak
zwane Saskie Tynfy, są teraz szacowane
równo z Zygmuntowskiemi, nie mogły być
na ów czas złe, y nie miały być gorsze; lecz
Woyna wkrótce w zawziętości zapalona
poddała Władzy Zwycięzcy z Państwem
stempel. Pozwolił ten Jure belli Żydom tey
mennicy, y fabrykacyi nie ograniczoney
jakieygokolwiek waloru monety, ta poszła
w handel powszechny, zasmakował w,,
zysku chciwym pozorny tylko pożytek,
szlachta nawet wywozili za Granicę Summy
swoje dla zamienienia na licznieyszą gorszą

Monetę

Monetę, co dało pohop kto się nie lenił robić, imitować pieniądze y onemi zarażać y napełniać Polskę. Należało w samym początku radzić Jchm Pm Pieczętarzom, żeby coercitiva potestas zasadziła tamę proporcyonalną tak szkodliwey inundacyi. Lecz Jchmć, albo Ci ktorzy Jch postać biorą nie do zrodła ani do początkow, ale tam gdzie y meatu nie masz, obracaią się po jakąś nadgrodę. Ta żeby była pewnieysza należałoby dobrym porządkiem od Autora zaczynać, wyciągać rygor w tym punkcie ferowany, atte podobno ten, ktory spiżowych ust zażywa do justyfikacyi spraw swoich, niechce być kwestyonowany, co dla czego uczynił. Podobniey było Żydom zabronić, y utrzymać od nie pokanonowanego monety fałszowania, y na to braknie sposobu w koncepcie Zelantow. Ten tylko się naybardziey podoba, żeby wezwać tego, ktory mogł mieć z Polski zgromadzone z hardlow, z kredytu y Jntrat swoich te podeyrzane teraz pieniądze in

deffectu

NB. Tu jeszcze kilka Punktow nie dostaie

deffektu dobrych/: ktore to w oczy kolą/ y one razem na nieuchronne potrzeby do Warszawy sprowadzić. Nie idzie zatym żeby były fabrykowane tą pewnoscią, iaka iest z nieporownaney krzywdy posądzenia niewinnosci. (Et caet.)

Kopia Listu sub ignoto nomine do pewnego Przyiaciela pisanego, na Jm. Pa. Kosseckiego, że uczynił był Manifest annihilando suos actus, ktore był czynił od swoich dawniey Pryncypałow.

Odbieram z tey Poczty szacowną Wm. Pa. in publicis Kommunikacyą, y do niey przyłączony Vidimus Manifestu zaniesionego przed Aktami Słonimskiemi przez Jm. Pa. Kosseckiego; Luboć zaiste wszystkie teraznieysze Konjunktury przerażaią w skrus nie interessowane serce, dotkliwiey iednak strwożyłem się z tego postępku, czyli nie tento iest czas teraznieyszy poprzedzaiący Koniec ostatniego w jakim

stoiemy

stojemy wieku? kiedy JPan Kossecki nie„
jako maią czynić małowierni za przyi„
sciem Messyasza, samego siebie wypie„
ra się. Nie znam wprawdzie Osoby
Człowieka tego, wieyskie dla spokoynosci
wewnętrzney nad publiczne przekładaiąc
mieszkanie, ale albo Łysy być musi,
albo łyse maiący rady, że się jako Piotr
swego zapiera Mistrza, y sprawy ktore
z nim czynił dla zbawiennego utrzymy„
wania Ustaw swoiey Oyczyzny nieznajo„
mością wymawia. Okrzyknie się rozumiem
na niego nie iuż kogut, ale Sarmacki
Orzeł, w nie jednym bezpariyalnie utrzy„
muiący wolności krwią Przodkow swych
okupioną, ale ktoż wie? jezeli nad Pio„
tra, raczey iak Judasz zaięty nie będzie,
uważaiąc Text Manifestu jego, że dla
szczupłosci fortunki pirwsze czynił actus,

y tak nie sytym wstawszy od Wieczernika
Zbawicielowego Dziel, przedaynym się zrobił,
znać dla obżarstwa. Wymawia się w tymże
Manifeście nieznajomością Statûs, niewiem
czyby mogł bydź przywiedzionym do pokię,,
cia się Patrycinij Człowiek nie umieiący
Prawa, w ktorym że iest cała wiadomość
Statûs, tym samym się wydaie że namo,,
wion do wiarołomstwa. Ten atoli wymysł
(: moim zdaniem:) nic nie ubliża rzeczy
interessu, podobnie jakoby ieden kamień
wyruszony z całey Fabryki, nie znosi iey,
ani pochyla superficiem, na mocnych
ugruntowaną fundamentach. Albo zgoła
w całym tym Pismie nic nie upatruię,
coby czyniło konwikcyą, raczey pokazuie
podłość Duszy, czarność charakteru, y
wewnętrzną słabość Jegoż samego, jako
zaś y z wiadomości Praw, y wyszłemi
nie dawno

nie dawno z pod Prasy Drukarskiey dowoda,,
mi iestem umocniony, tak rownie z
WmdPanem nie przekonanie trzymam że
Sąd Assessorski na ktorym ani Sami
Nayiasnieysi Krolowie arbitrarie nie
decydowali, ale to z przybranemi Sędzia,,
mi Ziemskiemi, to z Przytomnemi Ra,,
dami, co pokazuie Powagę Praw, y moc
Rzpltey wolney, dopiroż gdy Kanclerze na
nim zasiadaią, ktorzy tylko są posadzeni
od Nayiasnieyszych Krolow, nie iest
mowię, y nie może bydź Sąd ultimæ
Instantiæ, bo Rzplta przezornie stano,,
wiąc Prawa, nigdy nie chciała, aby
Nayiasnieysi Krolowie ktorych Liber,,
tate obieramy co absolutnego nad nami
mieli. Ani go wspiera podciągnienie
Powagi Majestatu w tey okoliczności,
bo w wolnym Narodzie w wolney
Rzeczypospolitey y iakiey stoiemy

są Prawa Regum & pro Regnantibus.
Dopiroż kiedy /: jako mi Wmuw Pan
donosisz :/ sam Nayiaśnieyszy Pan
jako kochaiący wolnośći Synow swoich
Ociec ubolewa na to zamieszanie
y iakoby widząc tamiącą Prawa —
uzurpacyą, daleko im iest tey wiadomo,
sci. Co tam daley zaydzie z tey
okoliczności y zbliżaiącego się Seymu
cale potrzebnego w stanie rzeczy —
teraznieyszych, supplikuię o zwykłą
kommunikacyą in solatium Pustel,,
niczego życia. Y iestem etc etc

Wmuw mę Pana
Etc etc

List Horacyusz do

List Horacyusza do Fuska Arystyusza pisany na Polski z Łacinskiego wierszu przełożony.

Rusticavitae Comendao.

Miasta Miłośnikowi Fuskowi szlę zdrowie
Wsi miłośnik w tym iednym z nim rożny narowie,
w innym wszystkim podobni jak bliźnięta oba,
Bo co chce ieden, to się drugiemu podoba,
a czego nie chce ieden do tegoż chęć traci
Drugi, jakby w Nas byłą krew rodzonych Braci.
Jak gołębie w zażyłey Kochamy się parze,
Lecz ty Gniazda pilnuiesz Rzymu, ja w Obszarze
Folwarku mego bujam, Zdroie y poroste
Mchem Kamienie, y gaie przekładam wyniosłe.
Coż mniemasz? żyię wesoł Kroluię w mey chacie?
Po dobrowolney Mieyskich roskoszy utracie
Ktore w Niebo wynosisz pomyślnym odgłosem,
A ja z Miasta szczęśliwszym wyniosłszy się losem
Jak zbiegły sługa Xięży, z milszym chlebem głodem
Niżli święcone placki, ~~[illegible]~~ przewijane miodem.
Jeżli wiek przyrodzeniu trzeba wieść przystoyny,
Więc szukaj placu na Dom miły y spokoyny.
A czyliż wiesz gdzie lepsze nad Wioskę swobodną?
Mieysce? gdzież zimy przy drwach obfitych mniey chłodną?
Gdzież milszy wiatrek wieje jak w polu otwartym?
Choć Kanikuła ogniem dopiekła zażartym,

Albo gdy Lew nabrawszy słonecznych płomieni,
Pali; gdzież jako w Gajach milszych użyje cieni?
Gdzież nie zazdrośno smaczny sen myśl mniey przerywa
Czyliż mniey wdzięczna trawa w Ziemię okrywa
Nad bruk Libiyskich głazow? czyliż lepsze zdrowiu
Wody rurne w Ulicach mocniące ołowiu,
Nad czyste zrzodło które strumykiem pochyłym
Spada, y bezprzestannie gra mruczeniem miłym?
Jakoż między rozliczne Las szczepią Arkady
W ogrodach, wdzięczne chcąc mieć przyrodzenia słady
Y ten Dom więcey chwalą, co w dalekie pole
Lasy, Rzeki y żyzne daie widzieć role.
Naturę choćbyś wygnać chciał sromotnym kiiem,
Jednakże przyrodzonym powraca się szlakiem
Y sprzykrzone sytości roskoszney pieszczoty,
Zwycięża, do swey skrycie ścigaiąc Jstoty.
Nie tak tego, co uznać nie umie szkarłatu
Sydońskiego od farby Sukien Akwinatu,
Jak kto fałszu od prawdy nierozezna doli
Pewnieysza potka szkoda y bliżey zaboli.
Kogo szczęście nad zamiar powodzeniem pieści
W tego większe z odmianą uderzą boleści.
Jeżli o co z większym się podziwieniem kusisz
Dostawszy z większym gwałtem opuścić to musisz

Chroń się

Chroń się wielkości mogąc pod podłym poszyciem
Królów, y Ich przyiaciół szczęśliwszym przeyść życiem.
Jeleń Konia bitnieyszy z wspolnych Łąk gdy zgonił
Koń w długiey bitwie słabszy pod Człeka się schronił
A gdy Ludzkiey pomocy zmordowany szukał,
Twardego musiał przyiąć niewolą musztuka
Lecz gwałtowna wygrana złe mu się powiodła
Z ust węzidła, a z grzbietu nie mógł pozbyć siodła;
Tak kto się niedostatku boiąc wolność trai
Droższą nad wszystkie skarby, możno to przypłaci
Służyć będzie sromotny, y Pana na karku
Znosić, że żyć nie umiał z miernego folwarku.
Komu co nie przypada, jak trzewik na nodze
Większy wywraca, a zaś ciasny piecze srodze.
Kontent z Cząstki twey mądrze żyć będziesz Arysty
Ani mnie chybisz wzaiem upomnieć przez listy,
Jeżlibym chiwie więcey niżli dosyć żądał,
Nie przestał chcieć, y na twoy list się nie oglądał
Panuie albo służy grosz zebrany przecie
Godnieyszy iść w powrozie, niż władać po świecie.
Toć piszę z pod zgniłeyo Wabuny Kościoła
Procz żeś nie ze mną; w reszcie myśl moja wesoła.

Życia Wieyskiego pochwały; z Sentencyi:
Beatus qui procul negotiis.

Szczęśliwy

Szczęśliwy od Spraw wielkich kto daleki
Życie prowadzi jak zadawne wieki,
W Oyczystey wiosce wołmi orze pełny
Morg, od wszelkiego długu, czynszu, wolny;
Trąba Żołnierska, nie budzi go w Zorza,
Rozgniewanego nie lęka się morza,
Nie zna Ratusza, ani w pysznych progi
Mocarzow Kraju, swoiey wnaśi nogi,
Więc lub z wysoką Topolą gałązek
Wina dościgłych, „Jagną ~~[illegible]~~ ślubny czyni związek,
Albo w pochyłey dolinie przy wodzie
Błąkaiącey się przypatruie Trzodzie,
Lub rznąc szkodzące witki nożem, lepi
Drzewka, a ~~sło~~ zrazy szczęśliwsze w nie szczepi,
Lub podrzynaiąc ule, plastry w beczki
Chędogie składa, lub strzyże owieczki,
Albo gdy iesień doyrzałemi w Lesie
Jabłkami drzewa wierzch ozdobnie wzniesie,
Rwie wesoł szczepne gruszki pożyteczne,
Albo z szkarłatem grona w farbie sprzeczne,
Na dar Pryapa y Sylwana, Boże
Posagi, Granic obronie y Stroże.
Kiedy chce spocząć, ma pod stara jodłą
Z Darna poduszkę wygodną choć podłą

W tym

W tym gdy z wysokich brzegow woda spada,
Kwilących ptaszęt piskiem las mu gada;
Strumien w ciekącym szemrzący potoku,
Sen drzemiącemu lekki czyni oku.
A gdy w zimowey Jowisz roku części,
Powietrze deszczem, y sniegiem zagęsci,
albo z psow mnostwem Dziki zapienione,
w parkany pędzi w koło obstawione,
albo na lekkiey soszcze ciągnie poty,
Chciwe ponęty zdradzaiąc kwizoty,
albo pierzchliwy zaiąc, lub przychodzień
Zuraw, mu łowem w sidła wpada cowdzień,
Y ktoż troskliwych staran, chwi ie lubi,
W takich rozrywkach z pamięci nie zgubi?
Coż gdy wstydliwa Dom posiędzie Zona,
Y miłe Dzieci wspomaga; jak ona
Sabinska, albo słońcem zagorzała
Pracowitego Appulego chwała,
Poswiętnym ogniem suche nieci drewka
W zmordowanego przyjscie męża Dziewka,
Y zamykaiąc krowy kratą, z pleci
Doi nabrane wymiona dla Dzieci;

a wina

A wina z tłoku w tegoroczne kadzie
Ciągnąc, nie kupną strawę przeden kładzie,
Nie tak Lukryńskie Ostrygi, lub gdyby
Miał naysmacznieyszey z morza połowu ryby
Którą wzburzona wschodnim wiatrem Zima
Ku naszym brzegom zawroconą ima.
Nie tak mu ptastwo Afrykańskie syte
Ani Jarząbki w Greckich lasach bite,
Jako z tłustego które w domu miewa
Oliwa hoynie sączącą się drzewa.
Albo szczaw pełny który w łąkach razem
Rośnie z pomocnym słabey sile ślazem,
Lub Jagnię w Święta Terminalne rznięte,
Lub Koźlę z zębow Wilkowi odjęte;
Między tą Uczta, jak szczęśliwa dola
Widzieć napasłych owiec pospiech z pola;
Jak zmogłe woły z pługiem do Folwarku
Zwrocony Lemiesz na mdłym włoką karku,
Jak bogatego Domu roy Czeladzi,
Rzędem się w koło do wieczerze sadzi,
Alphiusz Lichwiarz o tym mowiąc pyszne,
Już iuż Wiesniackie miał przed się wziąść życie
Grosz wszystek zebrał na schodzie, lecz wziątek
Znowu dał w Lichwę w miesiąca początek.

VERT-VERT; albo PAPUGA Klasztornego Chowania, z Francuzkiego na Polskie przetłómaczona.

Pieśń I.

Ty przy ktorym osobne wdzięki bez przysady
Jaśnieią, y krolują bez hardości wady!
Ty ktorego stworzony dla prawdy istoty
Rozum, do naysurowszey umie łączyć cnoty,
Gust, uśmiech, y przyiemną wolność; gdy przed Twemi
Oczyma chcesz a żebym stawy dozadnemi
Głosił zacnego Ptaka przypadek dotkliwy
Zagrzey moy wiersz, Twey muzy naśladować chciwy!
Użycz pieszczonych tonow, iakiemi się smutnie
Załosne po Sołtanie odzywały Lutnie
Gdy ią młodo wydartą z Twoich pieszczot, w ciemny
Smierć zazdrośna wprowadza kray Państwa podziemny.
I Moiey też Heroiny, sławne nieszczęść fale
Rownie sobie Twe mogą obiecować żale;
O iey bowiem przymiotach y losie przeciwnym,
O podroży, y długich błąkań biegu dziwnym
Możnaby drugą pisać Jliadę wcześnie
Coby ztem pień bawiła Czytelnika wcześnie

Można

Można dawnością bajek, ktore zwykły Ludzii,
Podziemnych y powietrznych Mocarstw Bostwa wzbudzii
A dzietami iednego Miesiąca, wiek bawii
Chcę Tonem sprzykrzonego nudnika Wam prawii
Y spiewać biey przypadkow, ktoremi się nasza
Papuga, do Sławnego rowna Eneasza
Nie mniey jak On pobożna, skromna y Cnotliwa
Procz tylko że od niego bardziey nieszczęśliwa.
Ale że mnostwo Wierszy pociąga tęsknotę
Więc lotnych pszczołek Muza powinna mieć Cnotę
Ktorych gust przelatuiąc od długich w tey mierze
Prac unika, y z kwiatka szczegulną treść bierze
A wyssawszy miod w iednym, zdobycz brzęcząc gło
Y z mego się koleią na nowe przenosi.
W swey szkole Apollinie, tem wyczerpnął Prawa
Ktorych dzietność niech się też w mych składach wydawa
Jeżeli nazbyt szczery w tym piora portrecie
Odkrywam taiemnicze trzymane w sekrecie,
Sposob rozmow fornianych, krat nauki liczne
Poważne nie śmiszeczek, fraszkich mistyczne,
Odpuści mi Wesołość Twoja te urazy,
A rozum od słabości wyłączony skazy
Potrafi sobie drobne śmiałości ochronić
Ktorego wielkie myśli nigdy się nakłonić
Żadną omyłką ani oszukaniem dadzą
Pod szczegulną zostaiąc powinności władzą.

Wiersz

Wiesz zmyslona przed Niebem Twarz, że nię nie warta,
Y mniey się mu podoba, niż szczerości otwarta;
Gdyby się Cnota, jak iest w sobie widziei data,
Żadneyby inszey na się postaci nie brała,
Ani owey w przymusie sztuczney, ani smutney,
Ani w ponurey minie, srogiey y okrutney,
Ale w Twoiey lub w Twoich Muz miluchney Twarzy
Naszychby pozyskała Ofiarę Ołtarzy.
W częstym czytam Autorze, grunt nauk głębokl
Jak wiele przebiegaiąc Swiat traci swe kroki,
Rzadko bowiem kto lepszy z pielgrzymki przyiedzie
Kiedy go błąkaiący los z błędu w błąd wiedzie.
Lepiey Nam w domach własnych prowadzić przystoyny
Wiek, kędy Obywatel w swey chaiie spokoyny
Zachowuie Dziedziczną Cnotę przy kominie,
Niż biegai po szerokiey y obcey krainie
Gdzie serce niebespieczeństw, stawszy się Ofiarą
Porwaia Cudzoziemskich nałogów Poczwara.
Straszne fatum tey ktorą spiewam Heroiny
Wiecznym dowodem będzie okropney ruiny.
Wszystkie mi z rozmownieczych Izb Klasztornych, Scianą,
Jezli kto o tym wątpi, nai swiadectwie Stana.
W Newersie u Wizytek, niewinnie Zabawna
Żyła swieżo papuga Zakonnicom Sławna
Ktorey zmyslności wrodzona, y serce wspaniałe
Cnoty nawet, a przy nich żarty powfałe

Nie takby ostry sobie los miei zasłużyły,
By serca delikatne, zawsze w szczęściu były.
Vert-Vert to imie mowiey było Herowiny
Sprowadzoney okrętem z Indyiskiey Krainy,
Ta ieszcze w puchu będąc, nie ani nie znała
Gdy się na swoie dobro, w ow Klasztor dostała.
Była piękna, ozdobna, grzeczna, y dosć żywa,
Rozkoszna, y swobodna, jak w dziecinstwie bywa,
Pieszczona y ruchawa, lecz zywa jak z Matki
Słowem, ptaszek tak swiętey zawsze godzien Klat
Ile swiegotliwego z natury iężyka
Przystało że ią krata Klasztorna zamyka.
Nie potrzebne rozumiem wygod opisanie
Dosć rzec że mniszki o niey swe miały staranie
Każda z Matek nikogo po Oycu Duchownym
Nie miała prócz Papugi, w kochaniu szacownym
Y owszem jako wierna opiewa Kronika,
Często ptak w sercach mniszek przeniosł Spowie-
-dnika
Co naywysmienitszego mogło byc w Klasztorze
W piernikach, konfiturach, syropach, likworze
Ktoremi, w Bogu Oyca swego posilały,
Tych z ptakiem, mniszki słodkie czyniły podziały;
Prożnuiącego, wolnym Celem ich kochania
Był Ver Vert, y uraz Dusza Siostrzyczek mieszkania,
Oprocz

Oprocz niektorych matek, smutnych Bab y sprosnych
Nad młodemi sercami Krytyczek zazdrosnych,
Cały ią Klasztor Kochał; ile kiedy mała
Lat jeszcze do rozsądku potrzebnych nie miała,
Wolna była y w mowie, y w Sprawach Osoba
Bespieczna, że się wszystkim przez to upodoba.
Rozweselaiąc prace, każdey prawie Siostry,
Velum, Chustkę na piersiach, Kwat iey dziubek ostry,
Y żadna Kompania nie była tak miła,
Jak kiedy się papuga z niemi wraz miesiła,
Kręcąc się tam y owdzie, swiszcząc y słowika
Nasladuiąc, ta iednak skromność z niey wynika
Ktorą w Nowicyuszce każdy upatruie
Boiazliwey, rostropney, nawet gdy żartuie.
Na głos wielu wraz Mniszek, Ktora Jey co gada,
Dostatecznemi słowy każdey odpowiada
Jego nieydyś Cesarza portret oczywisty
Co wraz czterem dyktował piorom rożne Listy,
Wstęp miała wszędzie, jak się w dziejach czytać zdarza
Jeśli chodziła z Mniszkami wraz do Refektarza,
Tam wszystkie, jakie chciała mogła mieć potrawy
Procz co dla podobiednicy jeszcze iey Zabawy
Tysiąc cukrow, bombonkow mniszki przez stoł cały
W Kieszenie dla Papugi pokryiomu pchały.

Do przymilenia umyst obrocony wszystek
Mowią że się pokazał w tenczas u Wizytek,
Czego Vert-Vert doznawał, nawet podczas Choru,
Wymyślniey żyiąc niżli papuga u Dworu.
Wszytkie się Rezydentem tak pięknym bawiły
Każdy im dzień w tak zawney rozrywce był miły
Na wielkim dormitarzu, dano mieysce spania
Y każdą miała Celkę wolną do obrania.
Szczęśliwą się sądziła ta śpiąca szeregiem
Ktorą swym uczcić chciała papuga noclegiem.
Bardzo rzadko u Starey Dyskretki poduszek
Używała, lecz częściey u Nowicyuszek,
Więcey się podobała Jey prosta Alkowa
Bo się tam istna czystość bez przypstrzenia chowa
Tam co noc pustelnica, w śliczney lat swych dobie
Kędy mieysce na nocleg ulubiła sobie
Aż do ranka gdy się iuż Jutrzenka rozżarza
Smacznym spała na wierzchu snem Relikwiarza
Obudzona zaś ze snu, wraz w owey sypialni
Na Mniszeczkę wstaiącą do swey gotowalni
Z wolnością patrzyć mogła; o czym mowię z cicha
Bo nie pamiętam gdziem to wyczytał u licha,
Że nie mniey do Zakonnych Twarzyczek przypadło
Wierne, jak też do fryzur y Koron Zwierciadło.
Tak dalecc

Takdalece, że jako Swiat Sztukę w Azustach
Y modę w wymyslonych coraz miewa gustach,
W swey też Vela Zakonnic są wytworne modzie
Co wdziękowo poswięconey dodaią Urodzie;
A w zwyczayney Szwabszczyznie, w ciemnym altaminie
Tyle ozdob Zakonney przyczyniaią minie,
Że do Swiętey Podwiązki, co patrzy tak pięknie
Często Krata Żelazna, na Kawałki pęknie.
Zakonnica, gdy do forty wezwać ią ktoraczy
Nim poydzie dwarazy się w Zwierciedle obaczy.
To niechay między nami scisły sekret czyni,
My zaś do swoiey Vert-Vert wroćmy się Bogini;
W tym mieszkaniu Swiętego pełnym prożnowania
Bez pracy, bez tęsknoty, według swego zdania
Życie wiodła Papuga w wszystkich mniszek wdzięcna
Krolowała, wkradszy się głęboko do serca.
Dla niey Kanarkow Siostra Tekla zapomina,
Przez nią dwie pary Czyżow, od Złosci smierć ścina,
Dla niey dwa które miała tłuste od pieszczoty
Przez Zazdrosci Łask umkniętych oba poschły koty,
Y ktożby się był spodział, żeby tak przyiemna
Obyczaiow Jey karność, miała być daremna?
Ktoby rzekł, że czas przyidzie okropney odmiany
Gdzie Vert-Vert od Zakonnych serc długo kochany,

Za obe

Za obieg Towarzystwa Swieckiego podnieta
Obrzydłego wezdrgnienia, stał się kiedy meta.
Zatrzymay się tu Muzo, pozniąc Tez strumienie
Które Mniszki wyleią na samo weyrzenie
Nieszczęśliwey papugi, y tenci jest wszytek
Pieszczot Zakonnych, gorzki owoc, y pożytek.

Piesn II.

Wniesć ztąd można, że tego będącey cwiczenia
Nie schodziło papudze, na darze mowienia;
Ptak w obfitości słow płodny, prócz tylko gdy iada,
Iak Mniszka podczas stołu, szczegulnie nie gada.
Prawda że kto go słuchał, jakby xiąszkę czytał,
Iak przyprawnie, uczące żyć dyskursa chwytał,
Nie był Ptak, z owych papug, ktorym swiat Misterny
Będąc, swawolnemi się y hardemi czyniąc
Y które wyszydzone swiatowemi usty
Zupełnie znaią Ludzkiey prożnosci, rozpusty.
O Vert-Vert zaś papudze Duszą (: mowić można)
Nie wimie wychowana była y pobożna
Bo cienia nawet grzechu w swey nie miała głowie,
A skromności w naymnieyszym nie chybiła słowie.
Lecz natychmiast umiała wiele z Breviarza
Y Oremus słyszane często u Ołtarza;

Benedicite

Benedicite swoie, mowiła dosć gładko
Tak jako: Wasza Miłość, albo Nasza Matko.
Umiała też cokolwiek z rozmow Ascetycznych
Y z objawien Maryi Alakok mistycznych,
Miała w owym uczonym pomieszkaniu zrzodło,
Ktore ię nayspomocniey do mądrości wiodło.
Były między mniszkami tak pięczne Siostry
Ktore przez wierną pamięć y dowcip swoy ostry
Zbior piesni Kantyczkowych, jak stary tak nowy
Mogły mowić bez mylki słowo w słowo z głowy.
Z tey szkoły uczennica wyszła tak wymowna
Że się swoim Mistrzyniom w prędkim czasie rowna;
Tonu nawet pobożności od mniszek przeięta
Maiąc, słowa z przewłoką wymawiała święta;
Powtarzała ustawne Zakonnic westchnienia
Y gołębicze w Psalmow śpiewaniu ięczenia,
Wreście Vert-Vert na pamięć umiał wszystko, wzorem
Matki, ktora w Klasztorze dysponuie Chorem.
W tak ścisłych się granicach trzymaiąca Cnota
W dalekie strony sławie otworzyła wrota,
Noc y dzień po Newersie bezprzestannie brzmiały
O tak grzeczney papugi przymiotach pochwały.
Przez ktore ię około sławnej uczyniono,
Że nawet z Miast odległych widzieć ię chodzono.

Ustawicznie do kraty w chabicie układna
Nosiła ptaka Siostra Melania ładna
Sprawuiąc patrzaiącym Gościom podziwienie
Piór farbę, y w kolorach przyrodzone cienie
Wyśrzyła, że miły jak mała Dziecina
Słowem, wszystkich chwytała serca iego mina.
Powierzchowna iednakże papugi ozdoba
Naymnieysza była wyższych przymiotów iey proba,
Bo wszystkie razem zgasły, skoro krzywym nosem
Do Mnichanzów ptak Ludzkim począł gadać głosem.
Pełne Swiętych grzeczności zaczynał rozmowy
Z nabitey od Professek młodych niemi głowy,
Co moment w słów subtelności kształtnie się sposobił
Coraz wdzięczną odmianą nowy dyskurs zdobił,
Zaleta osobliwsza, y trudna ku wierze
Temu, który publicznie mowie głos zabierze.
Nikt nie zadrzymał podczas papugi gadania
Co podczas naylepszego trafia się kazania
Słuchano iey z szczęśliwey pamięci pochwałą,
Ta iednak w stylu mniszek będąc doskonałą,
Y znaiąc próżności chwały czczących ią przytomnie
Potykała ofiary gardząc niemi skromnie.
Skoro zaś wyćwiczoną zakończyła mowę
Scisnąwszy pyszczek, oczy spuszcza, skłania głowę

A minę

A minę świątobliwey przyzwoitą szacie
Zbudowanych słuchaczów zostawia przy kraiu
Nie umiała słów innych tylko polityczne
Terminy w przymileniu słodkim miała liczne
Procz niektorych wolnieyszych słów, co przez przypadek,
Trafiaią się Panienkom z częstych u Fort gadek,
Albo też złorzeczenia jakie się w Klasztorze
Mniszce z nayuszczemięzliwszych "iest" czasem wyporze
Tak żyła w owym gnieździe roskosznym zamknięta
Jak Pani, jak prawdziwie mądra, y jak Swięta
Vert Vert Papuga wszystkim w powszechności miła
Pełna powagi jak Mnich, tak jak on otyła,
Piękna jako serduszko, jak ździądz w rozum płodna,
Kochana zawsze, jakoż tey miłości godna,
Umuskana, pomadna, stroyna, grzeczna srodze
Y szczęśliwa nakoniec by nie była w drodze.
Lecz przyszła pamiętnego pora utrapienia
Czas krytyczny co zaćmił Sławę Jey Jmienia
O wstydzie! o niesławo! podrożna przygoda!
Ktorey się straszna pamięć przyszłym wiekom poda
Y nie możnasz tey zatrzeć historyi wiecznie
Ach jak to w wielkiey sławie żyć iest niebespiecznie!
Y że zawsze prywatne szczęśliwsze jest życie
Z przykładu tey papugi możę uwierzycie.

Za wielkością talentow za szczęściem w ochydzie
Częstokroć zepsowanie obyczajow idzie
Tak wielkiego imienia Vert Vert zacne dzieła
W brzegach Newerskich szczupłość nie zamknęła
Sława w wielkiey u wszystkich będąca estymie
Aż do Nantes Miasta w Bretu że głośne medie imi
Tam, jako wszystkim o tym wiedzieć bardzo snadnie
Przewielebne Urszulki mieszkaiące gromadnie
Te, do ktorych ciekawie humor je niewieści
Wszędzie ciągnie, naypierwey miewać zwykły wie
Więc słysząc o Papugi przymiotach y cnocie
Żądały prawdę w samey badadać istocie
Chęć każdey jest jak ogień trawiący Dziewicy
Lecz sto razy gorętsza żądza Zakonnicy
Już sercem do Neversu ciekawość Niewieścia
Leci, y głow ptak ieden przewraca dwadzieścia
Wnet List stylem Kobiecym układaiąc gładki
Co żywo do Neweyskiey piszą Panny Matki
Prosząc by Jm sławnego Cnotą y Urodą
Przez rzekę Loar ptaka przysyłała wodą
Ktoryby sprowadzony w Nanteyskie strumien
Miał zyskł chwały pieprzone cieszącJch pragnien
List poszedł, kiedyż respons nań otrzymać maią
Za niedziel dwie, ach przeBog wiek się Jm zdai
List

List listem popieraią, żadna nie zawiera
Oka z Siostr, Cecylia z pięknosci umiera;
Nakoniec do Rewersu takk ważny gdy wpada
List, całe Zgromadzenie Kapitułę składa
Taka prozba głęboko każdą mniszkę boli
O niebo! umrzeć niżli stracić ptaka woli
W tych grobach y odludnych wieżach ach jak długi!
Czas się stanie co robić będziem bez Papugi
Te były młodszych mniszek mowy takie zdanie
Ktorych krew żywa przykro znosząc prożnowanie
Mieszkania Klasztornego lubiła zochotą
Zabawiać się z papugą niewinną pieszczotą
Jakoż za rzecz naymnieyszą mam w moim umyśle
Że ta Trzoda Panienek zamkniętych tak ściśle
Ktore z inszemi ptaki nie mogąc mieć sprawy
Z biedną naymniey papugą miały swe zabawy
Takie iednak wypadło zdanie na ostatek
Z Senatu Assystentek Starszych Panien Matek
Ktore w uwiędłych sercach straciły pieszczotę
Żeby do Nant Kochaną odesłać Sierotę
Na piętnaście dni, z przyczyn że rozsądne głowy
Bały się by z upartey na prozbę odmowy
Jakie między Siostrami nie wszczęły się kłotnie
Więc go słać sądzi Rada uwiniona w płotnie.

Po takiey decyzyi pierszych Głow w radzeniu
Straszliwy powstał w całym rozruch Zgromadzeniu
O jak sroga Ofiara Siostra Serafina
Krzyknąwszy czyto prawda pytać się poczyna;
A ktory możnasz pozwolić nato mocny Boże!
Gdy Papugę odeszlę ktoraż z Nas żyć może?
Matka Zakrystyanka, słysząc naznaczony
Dekret, bardziey się jeszcze trwoży z drugiey strony,
Poczterykroć westchnęła, à trzy razy zbladła
Płacze, ryczy, głos traci, na reszcie w mdłość wpadła
Wszystko w grubey żałobie niewiem jaką wrozy
Utrapienia okropności, nagłości tey podroży
Jak straszny, ktory miała, sen w nocy, wyraża
Co bardziey jeszcze dziemną trwogę w nich pomnaża
Ale daremne żale! gdy moment przychodzi
Do gotowey przy Rządzie usieść Papudze łodzi
Pożegnać się potrzeba, y znosić przez długi
Czas, Mniszkom nieprzytomność okrutnej papugi;
Wnet każda z Sióstr jęczący głos synogarlicy
Z wczesney wdowstwa swoiego wydała tęsknicy.
O jak wiele uściskań y pocałowania
Odebrała papuga w momencie rozstania;
Jedna drugiey ją sobie gwałtem z rąk wyrywa
A rzęsistemi łzami żałośnie obmywa,

Im predze

Im prędzey zaś z Mniszkami rozstawać się miała
Tym każdey się być milszą y pieszczeńszą zdała
Nakoniec gdy się koley kończy pożegnania
Wszystkie z sobą z Klasztoru ptak zabrał kochania
Jedź ztąd, leć gdzie cię wzywa Sławy część niezmierna
A powracay nam zawsze miła, zawsze wierna
Niech cię łagodnym wiatrem wodne niosą wały
Gdy ia tu w samym smutku czas przepędzę cały
Przez same w tym wygnaniu żyć będę westchnienia
Odludna, y żadnego nie chcę posieszenia
Jedź móy naymilszy Vert Vert, y wszędzie miey godne
Przyjęcie, jako pieszczot Dziecko pierworodne.
To było pożegnanie Mniszki, ktorey mowa
Potrzebuiąc rozrywki w smutku swym uwoda
Między dwa przesieradła schroniwszy się gęste
Modlitwy w taiemnosci odprawiała częste,
Y ktorey żywa żeżiwość jawnym była znakiem
Że za mowną Papugą leciałaby ptakiem.
Lecz darmo, już się stało do tych czas niebogę
Cnotliwą, skromną w słowach Łodz zabrała w drogę
Dałby to Bog by Klasztor serce iey, tey słowie
Powierzone w statecznej nazad uyrzał Cnowie
Ale będź jakożkolwiek już ruszyły wiosła
Już Papugę szumiąca woda precz uniosła;

W rozpięte wiatr pomyslny dmie szczęsliwie żagle
Odwinięta od Lędu Łodz zniknęła nagle.

Pieśń III.

Na teyże samey lekkiey y pięzney nawie
Wyznaczoney ku Ptaka świętego wyprawie
Płynęły wraz dwie Nimfy, trzech Draganow wiara
Jedna mamka, mnich ieden, y Gaskonow para.
Dość godne Towarzystwo ile dla tey młodzi
Ktorey niewinność na świat z Klasztoru wychodzi
Vert Vert też tam Papuga będąc między niemi
Znaydowała się jakby w obcey jakiey Ziemi
Nowy się Jey zdał ięzyk, zwyczay cudzych Krajow
Ani mowy, ni takich znała obyczajow,
Z świętey Ewangelij nie słychać y słowa
Żadna się tam pobożna nie wszczęła rozmowa
Nie masz wzmianki o Pismie ni o rozmyślaniu
Czego się nasłuchała w Klasztornym mieszkaniu
Bo mało co nabożny rodzay ten Dragański
Miał gruby w słowach sposob y nie Chrześciański
Rubaszeństwem podroży tęsknośći łagodzili
A inszego, procz Święta Bachusa nie czcili
Gaskonowie zaś z trzyciem Kobiet poufali
Co im ślina do gęby przyniosła bluzgali,

A Flisowo

A Hisowo wyuzdana w przeklęctwach rozpusta
Na bluznierstwa przysięgi rozpusciwszy usta
Tak głosno tak wybitnie męskim tonem wrzeszczą
Że od wrzawy złorzeczeń wszystkim uszy trzeszczą
W tym tumulcie Papuga zmięszana strwożona
Pusto trzymać milczenie była przymuszona
Smutna, lękliwa, z niemi wdawać się nie smiała
Nie wiedząc coby myslić, y co mowić miała.
W dalszey drodze z tak smutney Papugi wybadać
Chcieli wszyscy, jeżeli umie też co gadać;
Mnich ią nayprzod zagabnął mniey Zakonnym tonem
Czemuby tak tetrycznym życ chciała fassonem
Na to Vert Vert Taskdwą minę ustroiwszy
Y cwiczone westchnienie z piersi wypusciwszy
Rzecze pokornym tonem: Witay moja Siostro!
Z czego, czy się też szydził godziło tak ostro,
Porwawszy na powietrze Papugę rzucaią
Wszyscy ią sobie razem z rąk do rąk podaią
Tak rzucona nieboga sobie pomyslita
Że z czymsis nie dobrze się biedna wymowiła,
Y że iey Kompania takka nie utuczy
Jeżeli się ięzyka Jch wraz nie nauczy
Serce miała z natury y umysł wspaniały
Do tychczas się Karmitas ustawnosią chwały.

Nie mogła

Nie mogła w swey skromnosci wytrwać maiętko
Umysł; bo ią smiertelne potykały wzgardy,
Więc w tym czasie cierpliwosć w furyą obraca,
Y pierwszą swą niewinnosć Papuga utraca.
Zaraz odtąd niewdzięczna złorzeczyła sobie
Siostry, w których cwiczenia zostawała probie
Że iey nie skonczyły słow zwięzłych, subtelnych,
Wyraźnych, y tak jako słyszała rzetelnych.
Które żeby poięła wszystkie swe starania
Milcząc, a uważaiąc do nauki skłania
A jak pamięć szczęsliwą, dowcip miała zdrowy
Żeby lepiey dyskursa nowe szły do głowy
Starała się zapomnieć z całey swoiey siły
Fraszek, któremi głowę mniszki iey nabiły
Jakoż w dwoch dniach wszystkiego, co wprzod doskona
Umiała za klauzurą, zapomina wcale
Y więcey się daleko Dragańska iey mowa
Spodobała niż wzięte od Zakonnic słowa
Na niczym iey w tey nowey wymowie nie scho
Ach jak prędko! co złego, poiąć mogą młodzi!
Pojętne y dowcipne szczebiotliwe Zwierze
Bardzo łatwym sposobem wszystko w głowę bie
Umiała się przysięgać y przeklinać snadnie
Lepiey niż stary Diabeł który siedzi na dnie

W Krzcielnicy;

W Krzcielnicy; y przeciwny dowod w sobie daie
Zdaniom że się nikt razem Sądaco nie staie
Lecz po stopniach; z Papugi zaś niecnota cała
Mimo Nowicyatu Professką się stała
Bardzo dobrze w pamięci wryte iey wpadło
Loarskich Przewoznikow całe abecadło
Skoro tylko Flis ktory co szpetnego gada
Wnet mu Papuga iakby Echo odpowiada
Z czego kiedy ią cała banda chwali poczcnie
Kontenta z swey zasługi pyszni się widocznie
Wziąwszy sobie to za punkt nay większy honoru
Podobać się Jm; mowiąc według Jch humoru
Zniża talent gadania na bezecne słowa
Zostawszy w Krassomostwie swym całe Swiatowa.
A tak owa niewinność ztym przykładem zdarta
Serce Niebu odięte, dała w korzyść Czarta.
Przez te dni naczymzescie ten czas swoy nie miły
Jak na puszczy za kratą zamknięte trawiły
Newerskiego Konwentu czyste Zakonnice
Bezwątpienia Nowenny poszcząc; włosiennice
Nosiły sie; o powrot modląc się Papugi
Nieszczęsney, niegodney tak swiętey przysługi
Ktora w nowe ćwiczenia poddawszy się pęta
Niedba o Was y pieszczot Waszych nie pamięta

Zapewne

Zapewne przystęp w ten czas do Forty był trudny
Wszystkim się zdał być smutny ten Klasztor odludny
Krata w grubey żałoby pokryta się cienie
Wszędzie bardzo ściśle chowano milczenie.
Przestanie waszych żalow Vert Vert sich nie godzien
Już nie jest Ptak wielebny ale wielki zbrodzien,
Już nie owa Papuga Taskawa cnotliwa
Co była sercem czysta à Duchem gorliwa
Mamże Wam rzec, czym teraz iest? Łotrem istotnym
Bezdusznym, Apostatą, bluźniercą przewrotnym
Lekkich wiatrow y wodnych Nimf swawolne zbytki
Zabraty wszystkie waszych prac nad nią pożytki
Nie chwalcie mi Talentow jey, że wiele umie
Albowiem coż po wielkim bez cnoty rozumie
Nie myslcie więcey o niey, bowiem nie wstydliwa
Na zbrodnie swych talentow y serca używa
Jednakże już do Nantu spław Newerskiey Łodzi
Gdzie Siostry niecierpliwie tęsknity przychodzi
W spragnionych chęciach owey czekaiąc Papugi
Wschod słońca zdał się pozny, y dzień nazbyt długi
Tęsknosć się sich na szczerey nadziei zasadza
Ktora zawsze dowcipnie rządze Ludzkie zdradza
Obiecowały sobie Papugę uczoną
Uyrzec w wszelkiey skromnosci zawcie wyćwiczoną
W głosie

W głosie wdzięczną, uczciwą w słowach, à wspaniałą
W zdaniach swych iednym słowem cale doskonałą
Lecz przebog co się dzieje nadzieja zawodzi
Łodz zawija, z niey na ląd Ekwipaż wychodzi
Fortyanka siedziała przy brzegu, każdego
Dnia, od Daty do Rewers Listu nayprętszego
Wyglądaiąc, jak mogła znieść okiem wzdłuż strugi
Przybliżenia się wodą do Nantu Papugi
Więc Moro na ląd z nawy wysiadła przy mnisze
Przezorna, kto iey czekał wraz po minie zgadła
Uważała na oko otwarte w skromności
Na Velum, na Attamin wyborny w cienkości
Na białe rękawiczki, na głos konaiący
Lecz naywiększym był znakiem krzyż z szyi wiszący,
Zdrętwiała, y zapewne w myśli swoiey rzekła,
Po Żołniersku bodayżeś nie wyirzała z piekła;
Woląc raczey za jakim iść Dragonem w slady
Bo umieiąc już dobrze Ich życia przykłady
Niżli się uczyć jeszcze Litaniy tonow,
Ceremoniy Mniszek, Klasztornych ukłonow,
ale darmo chcąc nie chcąc przymuszona była
Iść gwałtem do Konwentu, choć go nie lubiła
Fortyanka ią bierze, ta się broni dąsa
Krzyczy przez całą drogę, na resztę ią kąsa

Jedni mowią że w szyię, à drudzy że w ramie
Nie wiedzieć gdzie dosyć, że iey dobre dała znamie
Ale bądz kędyżkolwiek lubo w wielkiey biedzie
Przecież gwałtem Beata w Klasztor Ptaka wiedzie
Wielki się zaraz rozruch stał w owę godzinę
Jak skoro tę poętoska przyniosła nowinę
Uderzono we dzwonek Mniszki będąc w chorze
Rzucaią Psalmy, lecą, biegą po Klasztorze
Owcito moja Siostro Vert Vert w wielkiey Izbie,
Widzieć go jak nayprędzey wszystkie spieszą w ciżbie
Zgrzybiałe nawet baby, obciążone laty
Co żywo biegną, uyrzeć Papugę u kraty
Wszystko w nich odmłodniało; Matka Angelika
Pierwszy raz w życiu swoim kłosem się pomyła.

Pieśń IV.

Widzieć Vert Vert w ostatku, gdy się każda tłoczy
Nie mogą iey pięknością nasycić swe oczy
Y słusznie bo chociż z gruntu ladaco był cały
Jednak z powierzchownych ozdob dosyć okazały
Owe oko Rycerskie wraz z Junacką miną
Nowych zdały się wdzięków być w ptaku przyczyną
Y słusznasz rzecz moy Boże! zhultayskiego czoła
Że częstokroć powaby wszystkie patrzą zgoła,
Czemużeś

Czemużeś dla rożnosci że kto ladajaki
W sercu, niedał na Twarzy szpetne tego znaki!
Dziwuiąc się tak cudney Papugi ozdobie
Wszystkie razem Siostrzyczki rezonuią sobie
Brzdęcząc jak pszczoły rojem, że ledwieby Boży
Gniew słyszeć można, gdy się piorunem osroży
Vert Vert iednak w tym zgiełku y iednego prawie
Nie rzekł słowa pobożnie, ale w Mniszek zwrzawie
Strzelał po nich oczyma, ktore to weyrzenia
Tak zuchwałe z zgorszeniem były Zgromadzenia
To był pierwszy wystempek, ale cięższy drugi,
Bo gdy tonem pobożnym chciała do Papugi
Przemowić Panna Matka, y gdy się Jey bada
Wnet pełnym wzgardy głosem Vert Vert odpowiada
Nie myśląc o straszliwey słow swoich szkaradzie
Coż u Diabła! jak głupie Mniszki w tey Gromadzie
Kronika tych poięcie słow w drodze, dowodzi
Od Kamratow z ktoremi Vert Vert płynął w Łodzi
Na ten wstręt od S.to Siostra Augustyna
Milczeć każe y słodko strofować poczyna,
Mowiąc: fi takie słowa naykochanszy Bracie
Zkąd tak nie grzeczny sposob odpowiedzi macie?
A kochany brat zaraz po prostą Ją urwie
Besztaiąc, połajanie zaś skończył na Murwie

Zie Jezus!

Żyie Jezus! Czarownikże to Matko Swięta
Rzecze Siostra, o Boże! co to za przeklęta
Yiakże? tażto ma być Newerska tak grzeczna
Papuga tam pobożna, a tutay wszeteczna?
Tu się Vert Vert odezwał: obrażaiąc uszy
Tym przekleństwem: niechay cię powietrze narauszy,
Każda co tylko przyszła chcąc poskromić ptaka
Usłyszała od niego żeś taka y taka;
Powtarzaiąc gniew mniszek, młode przedrzezniała
W słowach tych, ktoremi ją, ktora z nich łajała
Lecz bardziey jeszcze z starych bab szydzi na głowę
Gdy łaiących powtarza, smieszną przez nos mowę
Co zaś było naygorzey że ten Łotr złosliwy
Przeciwko Zakonnicom stroszącym msciwy
Pieniąc się złosią jakby złodziey od powroza
Tak szpetne bluzgał słowa, że ywspomnieć groza
Wszystkie które na Łodzi słyszał złorzeczenia
Przysięgi y przekleństwa porządkiem wymienia
Y do tey rozwścieklości złość przychodzi wściekła
Że srhiał głosem poruszyć wszystkich biesow z piekła
Szelm: Kan: mu ustawicznie kręcą się na nosie
Co mniszkom że po Grecku rozmawia zdało sie
A gdy diabłow million z pyska iey wylata
Na te słowa cała się wżdy cofnęła krata
Drzy

Drzą iedne y ze strachu zadumane staią
Drugie spiesząc tysiącem krzyżowo się żegnaią
Wszystkie sądzą że Swiat już obalony leży
Każda Poczta do celki swey w Klasztorze bieży
Gdzie Siostra Kunegunda nosem w mur trafiła
Y co miała ostatni ząb sobie wybiła
Siostra zaś Bibianna strupiałemi usty
Krzyknie! Oycze Przedwieczny! ieszcze[m] tey rozpusty
Nie słyszała; y ktoż nam dał tak bezecnego
Antychrysta, czyli też diabła wcielonego,
Mòy słodki Zbawicielu co to za Sumnienie
Na takie piekielnika tego złorzeczenie
Y ten to ma byc rozum, na Swiat zawołany
Czy tenże to iest Vert Vert od wszystkich kochany
Niech idzie precz, niech zaraz w drogę się układa
O Boże! na to druga Siostra odpowiada
Co za psota! czy tego w Newersie praktyka
U naszych Siostr w mowieniu używać ięzyka
Czy także edukuie Młodz, ow Klasztor Swięty!
Ach iaki to heretyk, co za bies przeklęty
Nie wpuszczać Lumpera tego boiazn radzi
Bo całe piekło z sobą za Fortę wprowadzi.

Konkluzya

Wzadzonego

Wsadzono go do Klatki, y wnet czynią krotki
Odesłać zgorszyciela, bez żadney odwłoki
Pielgrzym zaś ktory na swych Flisow się oglądał
Niczego bardziey jako tego VertVert żądał.
Za wyznania złoczyńcę, y Łotra uznany
A nadto o Kryminał jawnie przekonany
Że się o poświęconą, kusić smiał zuchwały
Cnotę Panien, więc Dekret wszystkie podpisały;
Nie bez żalu iednakże nad swym winowaycą
Niektore też utrzymać nie mogły nad zdraycą
Bo lubo zepsowany, lubo hultay przecie
W samym jeszcze lat młodych znaydował się kwiecie
A pod piękną sukienką, w pozorney postaci
Dobrey miny na nosie skrzywionym nie traci
Lubo sercem Poganin, jawny z piekła jeniec
Że żaden nie jest gorszy naden potępieniec.
Nakoniec Fortyanka niesie go do Ludzi
Ktorey iuż za powrotem Kazaniem nie szkodzi
Zupełnie rad że w Nawę wraz z Flisami siada
Bez naymnieyszego smutku od portu odkłada
Y toć jest krotkie nieszczęśći Papugi zebranie
A coż będzie za rozpacz gdy z powrotem stanie
W Neuersie profanuiąc pierwszego mięszkania
Swięte mieysce przez pełne zgorszenia, gadania
Jak sobie

Jak sobie z nią postąpią Siostrzyczki strapione
Oto w zmysłach zmieszanych łzami zatopione
Płaszcze długie, podwoyne Vela na się kładą
Tak dziewięć Bab Dyskretek, zebrało się z radą.
Obaczyłbyś tam żywy obraz w Mniszkach onych
Dziewięcia Wieków razem w iedno zgromadzonych,
Tam bez żadney nadziei, że iey która młoda
Pomocy Mniszka za nią wdawaiąc się doda,
Przed kompletem Bab w klatce Papuga do Prawa
Bez sławy, bez Patrona okowana stawa.
Idą głosy; już para Sybill dwa kałkuły
Czarne na śmierć Papugi kładzie do szkatuły
Drugie dwoch Sióstr Łaskawszych troszeczkę na ptaka,
W nieszczęsnym iego losie kreska była taka,
By tam gdzie się urodził y zkąd był przysłany
Wzad Vert Vert między dzikie wrocił się Barkmany
Ale pięciu ostatnich głosow zgodne Zdanie
Takie w reszcie naznacza Papudze karanie
Dwa Miesiące naznacza raz na dzień iedzenia
Trzy osobności, czteny ściśłego milczenia
Ogrody gotowalnie, bizkochty, Alkowy
Zabronione iey będą przez ten czas surowy.
Nie dość na tym, do większey biedy dopełnienia,

Wybrano iey

Wybrano Jey do straży smutnego więzienia
Nayszkaradnieyszą Mniszkę, trupa przez połowę,
Coby Jey doglądała z Koniwersek swych Wdowę,
Jak kot mniski z pod Velum osimdziesiątletnie
To Babsko wyglądało okropnie y szpetnie,
Przeciwko nieużyteyg straży Babskiey warty
Młodsze Mniszki miewały często wstęp otwarty
Przychodzą z użaleniem, y czyniąc starania
O Papudze w przykrości srogiego wygnania
Nieraz z Jutrzni gdy Siostra Rozalia idzie
Przyniosła jaką słodycz dla Vert Vert w tey biedzie
Lecz papudze, gdy wolności w Więzieniu utraca
Przy bombonkach choć cukier w piołun się obraca
Pełen wstydu, nieszczęściem swoim wyćwiczony
Niemiłym Towarzystwem z Babą umartwiony
Skruszył się ptak nakoniec wziął nazad sumnienie
Przez Dragańskich y Mniskich bluznierstw zapomnienie
W zupełnym z Wszystkiemi poszedł parayonie
Zgadzaiąc się z Siostrami y w minie y w tonie
Już w niczym od Zakonnic Świętych nie był rożny
y stał się bardziey nizli kanonik pobożny
Pewne o nawroceniu powziąwszy iuż miary
Zemstę też srogą z siebie złożył Dywan stary

Rewokuie

Rewokuie z wygnania tey samey minuty
Papugę, Honiec czyniąc tak ostrey pokuty,
Dzień powrotu Papugi będzie bez wątpienia
Powszechnego w tym mieysću dniem uweselenia
Wszystkie Jego momenta na same pieszczone
Zabawy od miłości będą poświęcone?
Co mowię? ach rozkoszy zawrodne dla Ludzi,
O ponęty! ktoremi, prożno człek się łudzi,
Wszystkie były zasłane kwieciem Dormitarze,
Kawa przednia, spiewanie, siganie się w parze,
Tumult miłych igraszek wolności doskonała
Powszechnę radości Mniszkom prygnostykowała
Naymnieyszego nie było podobieństwa smutku
Do okropnego co się zbliżał już już skutku
Gdy chyżności nie dyskretna Mniszek dla Papugi
Ktorą tak wielka kara, post, y głod tak długi,
Wynędzniał, przemorzonę napycha cukrami
Y rożnemi pragnienie gasi likworami
Skoro się Jeh Papuga do woli najadła
Zaraz trupem pomiędzy konfitury padła,
Prożno chciały ratować Siostry w onym Zgonie
Ducha, nim go ostatnim tchnieniem ptak wyzionie,
Bo ten zbytek słodyczy przebranych nad miarę

Nayt[...]

Nagłą lubey pieszczocie sprawił z niey ofiarę
Tak na łonie roskoszy życie swe skończyła
Y wszystkich ostatniemi słowy zadziwiła:
W zamknięciu powiek Venus usługę iey daie
Y w pola Elizeyskie, w poswięcone Gaie
Wiedzie między Papugi, z Dzieł swych Heroiny
Blisko tey ią lokuiąc ktorey wielkie czyny
Amant Korynski głosił, płacząc po iey cieniu
Y naukę Jey stawiąc w żałosnym nuceniu
Ktoż wyrazić potrafi jaką żałość czyni
Wszystkim ta smierć wspaniała! wraz Matka Mistrzyni
Radzi sobie, List pisząc cyrkularny głowę
Z ktorego historyi tey, wziołem osnowę
Abym ią przyszłym wiekom wystawił misternie
Mniszki portret Papugi po naturze wiernie
Złotem, jedwabiami, szyią należycie
Przez miłość, à w obrazie drugie daią życie
Żałość zaś z drugiey strony w robotach ięłetnych
Wyraziła około, żywość tez subtelnych.
Pogrzebowy iey honor wszytek czynią, tacy,
Jacy mieć zwykły sławne Helikonskie ptaki
Przy cyprysie na dole postawiono rytą
Trumnę nowym do tego nagrobkiem pokrytą;
Tam ręce

Tam rzie delikatne przez złote litery
Zostawiły żałosnych Wierszow charaktery
Na Porfirze kwiatami otoczonym; kędy
Żadne oczu nie mogą odtąd wstrzymać względy
Nowicyuszki ktore dla rozmowek między
Ten Gay wchodziie mimo Mistrzyń Waszych wiedzy
Moment gdy można ieden wstrzymayie się w głosie
A o Naszym nieszczesnym dowiedzcie się losie!
Milczyuie; co jeżeli Wam jest z przymuszeniem
Mowcie ale z żałością nad naszym zmartwieniem
W iednym słowie nasz poymie żal, umysł wasz bieyły
Tu leży Vert Vert, tu z nim wszystkie serca legły.
 Bym iednak w słow krotkości moie zamknęł zdanie
Powiadaią że cienia Papugi, mieszkanie
W tym grobie nie zawarto; bo iey szczobietliwa
Dusza, ustawnie w Siostrach żyiących spoczywa,
A co raz z iedney w drugą, przechodząc szczebiotki
Niesmiertelnie przenosi Duszę swą y plotki.

Ciężary Starosci z młodym wiekiem w porownaniu Elegia Tibulla.

Sprzeczna Starosci czemuś w życiu opieszała

Że siedzisz

Że siedzisz pozniąc wyjście z zwątłonego Ciała,
Otworz proszę nędznemu tchnienie to więzienie
Bo życie mam za karę smierć za odpocznienie.
Nie jestem tym czym byłem, większa część przepadła
Że mnie, a resztę słabość y brzydkość osiadła.
Ciężki mi w rozkosach, smutny w szczęściu dzień na Swiecie,
A co gorsza jest nad smierć, chcieć umrzeć, żyć przecie.
Gdym młodości ozdobę, myśl, zmysły miał dawne,
Cały swiat wielbił moje Krasomowstwo sławne
Częstokroć z Poetami słodkiem kłamstwa spiewał
Y prawdziwym z zmyslonej rzeczy istności miewał
Często stawaiąc w Sprawach, zwyciężałem słowy
Y godną odbierałem mey nadgrodę mowy
Co wyjskrzone z sobą że pogrzebły siły
Coż Starcowi zostaie więcey procz mogiły?
Nie mniey przyięmna przytym w urodzie Osoba
Była co się bez wielu ozdob dość podoba.
Bardziey też od samego szacownieysza Złota
Przez czysty rozum jasna przenikała cnota:
Jeżli się podobało tuk pociągnąć tęgi,
Żaden Rycerz mey nie uszedł od płytkich strzał ciągi:
Jezlim

A smiercią nieszczęsliwe uprzedzić godziny.
Nagle zginąć znosnieysza rzecz jest dla Człowieka,
Niż kiedy w długiey trwodze Męski swoiey czeka.
Jak zaś wiele przykrosci inszych Starość nudna
Przynosi, wszystkie razem spamiętać rzecz trudna;
Wiąże się do starosci kłótnia, wzgarda, szkoda,
Y nikt z wielu Przyiaciół pomocy nie poda
Nawet chłopcy wraz z Trzodą, Dziewcząt o to sprzeczny

Na JmćPana Rzewuskiego Chorążego W.
Wo Xa Littο.

Wnieść łatwo do jakiego Stopnia Sławy dąży
Że krwi, z przymiotow, Wielki Litewski Chorąży,
Z trzech Buław, pewny honor Polskiego Buńczu
Dla Zasług Hetmańskiego, Syna, Zięcia, Wnuk

Powinszowan

Powinszowania Swiąt Narodzenia Panskiego, in Communi.

1.mo Do otwarcia życzen y chęci moich, którękii Osobie NN. nieustannie obfituię, Swiąt następuiących okolicznosc, jest mi powodem, ktorych wraz z Nowym Rokiem winszuiąc: życzę, aby dni nowych początek, pomyslne zawsze własnym NN pragnieniom deter- minował skutki, y coraz więcey szacowną Jego dla mnie humaniat przyiazn, ktorey się nie odmienney polecam y iestem etc:

2.do Nie przez zwyczay powszechnie wzięty, ale z szczegulney pobudki, ktora mnie osobliwszą ku Osobie NN wiąże przychyl- noscią Swiąt Narodzenia Panskiego wraz z następuiącym Nowym Rokiem winszuiąc, w krotkosci słowa mole zawieram życzenia: aby Sexagesimus Secundus był początkiem tych lat ktoreby nieustaiącemi szczęsli- wosciami Dom NN napełniały dla istotney

satysfakcyi wyznaiącego się byc Etc:

3° Rodzin Boskich z blisko nastempuiącym Nowym Rokiem Uroczystosc otwiera obfi-tość szczerych chęci moich na tym dla WM zasadzonych życzeniu aby Rządca Wiekow przeznaczone WM Lata zupełnym stwierdzał Zdrowiem y powodzeniem, ktorego rownie jak sobie samemu życzę Zostawam Etc:

4° Cokolwiek w tym czasie dobrych a wier-nych życzeń WM odbierai będziesz na tych wszystkich w iedno Zgromadzonych dopełnienie, motivo szczegulnieyszego mego przywiązania y własne z powinszowaniem Rodzin Boskich łączę Votum; aby przyszły Rok nowy, przepędzonych w pomyslnosci Kontynuacyą, i przeznaczonych zas szczęśli-wszych jeszcze lat był początkiem w nie przerwanych powodzeń porządku dla zupeł-nego ukontentowania żądaiącego być Etc:

5.° Okolicznośći Swiąt bliskich, y Nowego (co nadchodzi) Roku, niech mnie mieśći między naylepiey życzącemi WM. ktoremu jak naypomyślnieyszych powodzeń w pozne Lata szczerą życzę chęcią Jako jestem z szczegulnym przywiązaniem &c:

6. Dawnego przywiązania mego powinszowaniem Swiąt bliskich oraz y Nowego Roku ponawiaiąc dowody, Życzę: aby Naywyższy Zdrowia Rządca szacowną Oyczyznie y wiernym WM Przyiaciołom Czerstwość w naypoznieyszy Lat przeciąg niezalterowanie konserwuiąc, uiścił szczere Życzenia wyznaiącego się być statecznie &c:

7. Godney WMśćia Osoby szacunek życzliwych zawsze ku niemu chęci moich takowym stwierdzam oświadczeniem przy Powinszowaniu WM Swiąt bliskich

wespoł z Nowym Rokiem abyś WM jak na nowe w zupełnym uszczęśliwieniu żyć poczęwszy rowną jak naydłużey kontynuował czerstwości, w tey o mnie perswazyi żem jest na zawsze Łcu:

8° W Kończącym się starym, Święt Narodze,, nia Pańskiego winszuię, a z Nowym Rokiem, dawnieyszych pomnożenia, no,, wych zaś pomyślności y jak naydłuż,, szych Lat continuam seriem serdecznie Życzę na dowod żem jest jak dawniey tak y na zawsze nie odmiennie Łcu:

9° W powszechnych z okazyi bliskich Święt y Nowego Roku oświadczeniach, wyłączy mnie z pospolitości Życzenia dalekie od wszelkiey obojętności ku Osobie WM moie przywiązanie, z ktorym jeżeli się sprzyiaiących chęci moich uiszczenie

pomierzy

pomierzy, bardzo jawny da dowod żem jest z rownym przywiązaniem jako y uszanowaniem. &c.

Lubo w każdym czasie żadnego nie znayduię momentu, ktoregobym WM aciy dobrze nie życzył, do wyraznieyszego iednak chęci moiey stwierdzenia biorę pochop z nadchodzących Swiąt y Nowego Roku, ktorego każdy dzień aby nowemi żądania WMsc. Dodzący się Pan pomnażał pomyslnosciami z serca życzę y iestem &c.

Mowa JX. Michała Poniatowskiego Xnika y Deputata z Kapituły Krakowskiey na Trybunał Koronny Delegowanego do JKMci od Tegoż Trybunału w Warszawie na Audyenciy Publiczney Dnia 3. Styznia Roku 1762. miana.

Około utrzymania Praw y Sprawiedliwości

113 umarł Prymasem w Warszawie Ao. 1794 w czasie Rewolucyi

jako Duszy Rzpltey wymierzaiącey dzieła przyzwoite członkom, Oycowska czułości W.K.Mci, te w Wiernych Poddanych Rzą„ dom Pańskim sprawiła skutki, że w nayzupełnieyszey spokoynosci ufundowany Trybunał Koronny pilne winnego uszanowania umysły, pełne wdzię„ czności y wierności serca przez nas tu wysłanych przed Tronem W.Kr.Mci P.N.Miłt.o składa. Ta nad życiem, hono„ rem y fortuną wspoł Braci Naszych wysadzona Trybunatu Władza, że pochodzi od mocy y Powagi W.Kr.Mci równie Mu jest obowiązana, jak słońcu promień, jak Obraz swoiemu Orygina„ łowi, która jasno y wyraźnie Twarz Nayważnieyszey Jurysdykcyi W.Kr.Mci wyobrażać się stara, kiedy wszystkie usiłowania swoie na to obraca, aby żadnych dla przymilenia się komukolwiek„ wiek w szczegulności nie przyymuiąc

kolorow grunt powszechney Sprawiedliwości w obrysłonych Prawem y Przysięgą Liniach wyrażać mogła.
Ite iedynie do W. Kr. Mci w tey mierze istotne podobieństwo gdy widzieć będziesz Nayspráwiedliwszy Królu, ufam że wznieci w Oczach Pańskich upodobanie do swoich Namiestnikow, a w Sercu Oycowską miłość otwieraiące chyne W. Kr. Mci ręce w szafunku Łask Pańskich. Do ktorych kilkokrotnie powtorzone JmMci X.a Morawskiego przy Krzyżu Prezydentskim chwalebne y nie skażone prace Kandydatem czynią. Czynią niemniey JmMci P.a Zamoyskiego Marszałka wielkich Przodkow swoich Cnot Sukcesora, ktorego Imieniowi to winna rowność, że na tey Jurisdykcyi swoich wyobraża Monarchow, winien Trybunał że swoich Marszałkow Pańskiey poleca Łasce. Tey gdy wszystkich

Kollegow Naszych razem y Nas przed
Obliczem Panskim stawiaiących z nay"
głębszym Majestatu uszanowaniem
mam honor oddawać.

Respons na Instrukcyą Wielebnemu
Michałowi Poniatowskiemu z Kapituły
Krakowskiey, y Urodzonemu Jackowi
z Małachowic Małachowskiemu
Staroście Piotrkowskiemu z Województwa
Sieradzkiego, Głownego Trybunału
Koron. Deputatom dę 10 Miesiąca
Stycznia R.P. MDCCLXII. z Kancellaryi
Koronney dany.

Wie dobrze J. K. Mć że hoc solo fine
creati Reges dicere Jus Populis, injusta
tollere facta: Więc kiedy widzi przed
sobą Wmciow Delegowanych od Głownego
Trybunału Piotrkowskiego Bajulos
suae Supremae Potestatis, cieszy się
Sprawiedliwy Pan, że w początkach
swoich, tenże szczęśliwie zaczęty —

Trybunał, przy sprawiedliwych sentymen,,
tach y Dekretach neminem sinit esse
infelicem, nisi quem tiedet æquitatis;
nie omylną zakładaią sobie nadzieię,
że in ulteriori cursu Justitiæ pod Prezy,,
dencyą Wielebº Prezydenta iuż piąty raz
gloriosè in hoc stallo Piastuiącego
Sprawiedliwość, y nie mniey Wº Mar,,
szałka non degenerem od Antecessora
swego Kanclerza y Hetmana Wº Koronˢ
ości Fundatora Trybunału przy
swoich godnych talentach zagrzebiona
Sprawiedliwość resurget & reflorescet
pod Laską Jego, ktorey to Sprawiedliwości
kurs à żeby miał nie przerwaną konty,,
nuacyą, Interessować się deklaruie
Nayiaśnˢ Pan do Kommendy Woyska
possronnego, aby miasto Piotrkow uwol,,
nione było od przechodow Żołnierskich.
Judicate tedy Justi Judices Justitiam
et sperate in Domino, ktory nietylko

Rekommendowanym y Godnym Postom tu Prezentuiącym się, ale też y Innym Prawuiącym in hoc Sacro Areopago parabit Coronam premij. A teraz in Pignus appromissorum podaie Łaskawą Rękę swoię do pocałowania.

W. Na Redukcye Pod. skarbinskie in Aº 1762.

Pewny zadaie sobie pytanie:

Quid sint moderne reductiones?

Na to sobie tak odpowiada.

Reductiones hujus monetæ, sunt Judæorum divitiæ, Senatorum collisiones, Pauperum denudatio, Divorum spolium, Mercatorum Luxurum, Nobilium oppressio.

Drugie takie formuie sobie pytanie

Quid fiet exinde?

Na co tak odpowiada:

Judæi ditescent, proditores calvescent, Mercatores congregabunt, Pauperes nihil habebunt, Nobiles in miseria permanebunt; verbô, Polonia quæ fuit quidquam ante, vertetur in nihilum.

Manifest Wwdztwa Sieradzkiego przeciwko Oppressyi Moskwy y nastąpioney Redukcyi.

Ad Offm̃ Actaq praesen Crenq Siradien personalr venienq Illres Magci Senatores Dignitarij Officiales ac Nobilitas Inclyti Palatus Siradien infrascripti porrexerunt Manifestationem Idiomate Polonico manibus infrascrorum subscriptam, infrascriptam Tenoris talis: = My Senatorowie Urzędnicy, Dignitarze y całe Rycerstwo Wwdztwa Sieradzkiego Manifestuiemy się nayprzod przed Bogiem ktoremu są iawne serca y Intencye Ludzkie, potym przed Nayiaśnieyszym Panem y Krolem Naszym, a na ostatek przed = wszystkiemi Potencyami y Narodami sortem Populorum sprawiedliwie ważącemi, Rzeczapospolitą y Prowincyami z Przymierzonemi y Sąsiedztwemi, Iż nie z Wkłon

mysl[n]osci iakiey ktorey częstokroć Ludzie chwytać się zwykli, ale z wyrazney y oczywistey Ledwie nie całemu Swiatu jawney przez kilka Lat doymuiącey, a co raz bardziey szerzącey się krzywdy, y oppressyi Naszey, tak że nikt w Prowincyi Naszey WielkoPolskiey z Zyiących Ludzi Wolnym, spokoynym y swobodnym nie czuie się. Do tego publicznego przed Księgami Tuteyszemi Authentycznemi użalenia się przychodziemy, od początku intryg szturmow y hałasow Woiennych ktore dotąd w Sąsiedzkich Naszych Kraiach y innych podalszych. dolendè praktykuią się, naymnieyszey nikomu z Woiuiących nie daliśmy okazyi ad indignationes & iras, że ktora Indifferentibus Potentijs należy obojętność zachowaliśmy, y zachowuiemy sacrè & inviolabiliter, lubo czuć mogliśmy gwałt Traktatom y Poiuszom z

Rzeczpospolita

Rzeczapospolitą jako też Prawem Narodow
wyrządzony przez wstęp Woysk Rossyi,,
skich nayprzod w Kraie Litewskie potym
Koronne bez opowiedzenia się Stanow y
Rzpltey y bez pozwolenia od nich rozu,,
mieiąc że gdy pro custodienda granic
Polskich securitate Władzę, pro manu,,
tenenda wewnętrzney spokoyności
indemnitte, Rady y ministeria Prawem
postanowione przez szpary na to patrzemy
y ostatniey chwalebney pamięci Nay,,
iasnę Anny Monarchini Rossyiskiey
JW. JP. Mied. Pu. Ogińskiemu na ten czas
Oboźnemu a teraz Marszałkowi W.
Litewskiemu jak do Peterburga był
Postem daney deklaracyi, iż Woyska
Jey ani teraz ani na potym w Państwa
Rzpltey wchodzić nie będą zapomniały,
choć ta deklaracya, jako publiczna,
jest pewnie ad Archivum oddana y
każdemu powinna być wiadoma przy,,

nayrmniey

naymniey Krajowi y Ludowi Cudzoziem„
skiego Woyska wkroczeniem obciążonemu,
jak one przyiazne Ludzkie y Sprawie„
dliwe obchodzenie się ubespieczyły. Aż
gdy przez Lat iuż kilka zdyssymulowane
wniscie Tegoż Woyska obrociło się
w cięzkie y nie szczęsliwe zamięszkanie
u Nas w Polszcze, takdalece, że ledwie
znamy się być po Domach naszych
Gospodarzami, dopiroż fortunek, Zycia
y pokoiu Panami, znosząc ukazow,
najazdow, extorsyi, exakcyi Moskiewskich
y Kozackich ciężar, Fur, Furażow na
Lud y konie z oglodzeniem własnego
Kraju y zniszczeniem sprzężajow w
dalekie mieysca wożąc szafunek, gdy
przekładane ustawicznoscią skargi przez
Senatorow y pierwszych między Nami
na tak nie sprawiedliwe postępki, zubo„
żenie Ludu, wyniszczenie fortun, wypro„
wadzenie z Domow i Szlacheckich.

Millionami nie nadgrodzonych Zboż y sian, y inne zdzierstwa Szlachty Braci Naszych, Zaboystwa, Inwentarzow częscią w podroży zarażone, częscią zniszczonych, częscią ogołoconych upadli; naostatek Bogu y Poczciwym Ludziom po domach Szlacheckich obmierzłe wiolencye y inkonwenienцye; ochotę tylko do Konso-lacyi y ratunku, ale nie skutek wznie-cały żadney bonifikacyi y nadgrody Sprawiedliwosci nie zieднały, bo Kom-missya Toruńska pierwszemu y szczę-sliwemu, albo zarekommendowanemu płaciła, nie tym iednak szacunkiem jak szkoda warta, gdy Cierpliwość Nasza y iedyne do Pana Boga rąk wznoszenie większą nam się staie truizną jak pomocą w większą Nas podaie wzgardę y Igrzysko Armatenen-tium, jako się teraz pokazuie przez dobranie sobie od Tegoż Woyska Rossyiẹ:

jakichsić Kommissarzow z Polskiego Narodu do pisania Paletow y rozsyłania onych po Parafiach, aby całą winę składały na nich, y nie było to ich grzechem, co Polak chce nayygorszego, ale przecież pod exakcyą Moskiewską uczyni, nie podobna dłużey nie sarknąć y nie szukać po Całey Oyczyznie politowania y zaradzenia. Pamiętne Nam są rożne w Polszcze nieszczęśliwe rewolucye, kiedy kto z Rzeczypospolitą hostiliter postępował, wkładał na Obywatelow Jey rożne ciężary y kontrybucye; na ten czas Wwdztwa chcąc to porządnie dla uyścia rygoru wydać, co Nieprzyiacielska Ustawa wziąć pragnęła, z pomiędzy swoich Obywatelow obierały Kommissarzow, aby się z Woyskiem kombinowali de quanto, a potym y to quantum rozporządzali na Wioski proportionaliter, y eo nomine Taryfy pisali. Teraz Jchm Kommissarze

Moskiewszy których żadną miarą przy"
znać cum injuria Libertatis y przecież
chociaż speciose Rzpltey Tranquillitatis,
ponieważ Przyiaciołami Naszemi czyni
się Moskwa, nie możemy za Polskich,
wziąwszy przed się Woysku Rossyiskiemu
pro pretextu folgi Ludowi, jakby koniecznie
to czynić co mu się nie podoba, albo-
nie może obligowanemu y iakby jakieś
jarzmo niewoli noszącemu usługę,
dopadli suo cestu et arte z Grodow nie
którycs Taryff, iak y z naszego rospi"
sują palety, przecież nie według porzą"
dku w Taryffach, w iednycs alleviando,
w drugich praeaggravando Wioski, -
pewnie z prawdziwey tak walney nie
sprawnosci materyi, którey są przyczyną
y Lata y mała experyencyja rozsyłaią
po Parafiacs y executionem onych
sub rigore Executionis przykazuią
nie dochodzą tego levi & molli pene"
tratione"

trationé, że gdzie Pakty praktykuią się, tam hostilitas. Naywięzey o tym słyszeć że się do tych nie praktykowanych w społyney Rzpltey Urzędow zaszczyca się, Instrumentami od J. Kr. Mci P.N.M. nie możemy y pomyśleć o tym, à żeby tak mądry, tak sprawiedliwy Krol, a razem Dobrotliwy dla Krolestwa swego Ociec, miał Nasz Lud wolny w żadne kłotnie nie implikuiący się do Dostojeństwa Pańskiego sercem y życiem przywiązany na taką Tyrannią pusić y nie czuć tego, że nie tak boli rana, ktorą zadaie cudza jak własna ręka, ale jeżeli przy tych nieszczęśliwych Dystrybucyach Pańskich mogła co zyskać albo subreptitia ars y Cancellaria, ktorą minus advertenter zapieczętowała, nieuchronnie być musi justior & moderatior opisana methodus nie z tą śmiałością, jako zażywaią —

Jnstrumentarij swoim dogadzaiąc zyskom
nie publicznemu dobru, wymyslone
miary y targi, znoszą Oyczyste y Kra„
iow dyspozycye, te miary wymyslne
w Paletach za nieuchronne determinanty,
à gdzież to w obwięmym, Przyiacielskim
Wolnym pokaże się Narodzie, aby kto
miary wymyslał? albo w Cudzym
Kraiu z Targiem, nie do Targu przycho„
dził? nie penetruią tego, qui turpia
Lucra petunt, że takowy postempek
takowy ausus może się wziąć pro
hostili, bardzieyby powinni jako Patrioty,
jeżeli Jm są chara Tecta Patriae ostrzegać
exoticos, że takowe dyspozycye sprzeci„
wiaią się Przyiazni Narodow, y tey
harmonij, ktorey dotrzymuiąc święto„
bliwie z Narodami y Woyskami Nay„
iasnę Monarchini Rossyiskiey. Rzplta
wiele cierpliwie znosi, ale ten rząd

nie ludzki małoby ważył, gdyby nie
wspierały exakcye Moskiewskie; ztąd
nie mogą excusari Woysk pomienionych
obchodzenia się z nami, co zaś może
jeszcze complere crudelitates, y to wspo„
mnieć cum Lacrymis godzi się że
swoiey Redukcyi monetę w cudzym
Kraju przymuszaią mieć za naysłuszniey
szą, czemu tak nie może się sprzeciwić„
iak Polakom. Dla czego gdy iuż złe
przebiera miarkę et post pejora pessima
spectantur oświadczamy się przed
Bogiem y Swiatem, że schyla się do
końca y cierpliwość nasza. Ale jeszcze
w tym Manifescie same łzy leiemy,
nie zabieraiąc się ad extremitates dla
miłości tego pokoju, którego za Świąto„
bliwego Panowania Nayiaśnieyszego Krola
y Pana naszego zażywać pragniemy
dotąd poki skutecznego wsparcia nie
osiągniemy. Tu dopiero na exotyczne

oppressye

oppressye łzy leiemy, aż instat alter dolor
dolori z rozsypanych po Woiewodztwie
Naszym na Redukcyą Monety Uni„
wersałow, o ktorey gdy się Nam dopiero
z Oblaty w Grodzie tuteyszym otwie„
ra notitia, nie podobna na tę uymę fortu„
nek Szlacheckich iak umyślne depau„
perandi Status Nobilitaris usiłowanie
nie zarłnąć, kolor to iest że Zagraniczna
reducitur Moneta, pozor zaś daremny
iest, aby przez zniżenie oney, mielismy
przyiść do dobrey, kiedy do szczętu z Polski
wywieziona y na złą sfabrykowana, począ„
tkom to należało obstarć ale nie na ten
czas kiedy Cudzoziemska tak się zagęsciła
w krajach Polskich w niezliczonych Millio„
nach, że nie może inaczey immutari
chyba przez wystawienie Mennicy
kuie w nich dobrey Monety y wykupy„
wanie złey tak iak się z Swidnicką
stało Obstante Constit 1527 Vol: 1o.

" Fol: 475. = Decrevimus cum universo Se-"
" natu Regni Nostri non solum prorogan-"
" dam et custodiendam diligentius occlu-"
" sionem Villæ in Silesiam sed etiam
" Monetam prorsus extirpandam & ce-
" permutet intra spatium hujus anni
" sed non ctarius ejus medium grossum
" per quinque Denarios aut ad Officinam
" Monetariam portet, pro qua dabitur nova
" Moneta, et solventur illi similiter pro
" quolibet grosso Svidnicen. Quinque-
" Denarij. Nie podobna y na to nie sar-"
tnąć, że naydelikatnieysza inter Status
Materya przyszła do rezolucyi Ministerio-"
rum Thesaurariatum, ktorey lubo ktokolwiek
et casu co Rzplta pozwoliła uczynić
zawsze to pro Lege mieć deklarowała,
ktorym przyznała Rzplta Præfecturas
rei Monetariæ ale tempore cudendæ
monetæ, nie ad reducendam Monetam,
tak dalece że żadne nie znayduie się
Prawo takie. dla Podskarbich, ktoreby

Jch Prerogatywę za ustawiczną y absolutną do decydowania Monet upoważyło, ktoż teraz dał moc Jchm[ci] PP[m] Podskarbim do Redukcyi, ktym na zabieżenie złey monecie zerwany, chyba Senatûs Consi,, lium, ktore ile razy tyka się Materya Statûs, tyle razy supra Legem audet, przyidzie podobno na to, że toż Senatus Consilium teraznieyszą Redukcyą sposo,, bem Rzpltey ktora to, co komu uczynić łoże pro Lege deklaruie, włoży na Lud Wolny obowiązek aby pareat, y rygory stanowić będzie contra non parentes, z kąd toż sobie wnosić niemoże, że formam Regiminis Trzem Stanom Rzpltey Sacratam biorą na siebie dwa Stany y co się Jm podoba imponunt na trzeci, y tu to podobno rwania Sey,, mow praktyka, a żeby Regnum iuż non Consilio ale quodam Jmperio guber,, netur, y a żeby nie znać rownosci kogo

w gorę wynoszą honor, fortuny y Dostatki, z tąd zuchwałe o kredyt, u Pana o emulacye, z kąd jako iest strach sprawiedliwy na wolności, y na rząd Królestwa wolnego, tak contra omnes Statut Prawom y ustawom Rzpltey manifestuiemy się pro nullis one mieć chcemy, y uciekamy się tanquam ad unicum Libertatis solatium JO. Xcia Jmci Prymasa, a żeby tak od edotyczny ch uciemiężliwości, jako też od Domowych bezprawiów ratowaé Lud Wolny raczył. Powaga Prymacyalna nayuwięcey inchoaresuit Privilegio że iest Intermedia inter Majestatem & Libertatem; Mądrość zaś y Cnota w Teraznieyszym Wielkami pożądanym Prymasie zaręcza Lud uciemiężony ex Statutis privatis postraszony, że nie da się szerzyć złemu, zdeymie z iedney strony ciężar, z drugiey strony strach Ludu Sacra & Activa Dextra Primatis przyprowadzi Sprawiedliwego

y Dobrotliwego Krola że y Paletuiących Kommissarzow /: w ktorych dyspozycya może sobie inferre, y na kogo walic winę, Lud każdy się domyśli, gdyż wszystkie rzeczy zwykły referri ad fontem:/ abrogabit, Wielkopolskę z Woyskiem componet, y wolnosci w niey oraz samemu Krolowi według Prawa postu-szeństwo nie komu inszemu assecurabit, od zamachu na zubożenie Stanu Szlache-ckiego tuebitur, y a żeby ta Moneta przez Rzpltą rezolwowana była, a Dobra w Krajach Polskich przez wystawienie Mennic y dopiero pozwolenie w nich rządzie się JchmciPPm Podskarbim, aby dobrą rozsiewali, a złą do Mennic wyku-powali monetę, zakwitnęła, Regia et Paterna studia admittet, Seym deter-minabit, y tę materyą jako należącą ad omnes Status, Omnibus committet. Coż ta Redukcya zrobiła z Redukcyą

Moskiewską, Polska w słowach, Moskie„
wska w Orężu, co czemu ustąpi pokaże
się et fiet argumentum sine consequen„
tia a nam pewnie przyydzie szukać
sposobu sprawiedliwey od gwałtu obrony
Prawem Natury Narodowi wolnemu
wolny. A teraz ten Manifest podpi„
suiemy dla wiadomosci wszystkich
po Grodach Korony Polskiey y W. X.
Litt. rozsyłać determinuiemy y szukać
kompassyi u Braci po Prowincyach,
Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach
rzetelnuiemy się. Datt w Sieradzu
die 14 Mensis Septembris Anno
Dni 1761 Podczas Seymiku Deputa„
ckiego tamże agituiącego się. — —
Jan Męczynski Kasztelan Sieradzki mp
Roch Kosowski Starosta Sieradzki mp
Stanisław Walewski mp. Woyciech
Walewski Podsędek Ziemski Sieradzki mp
Andrzy Zapolski Czesnik Sieradz mp Dec

Copia Literarum Illmi Piazza Nuntij Apostolici ad Regnum Poloniæ, scriptæ ad Primatem Regni protunc Stanislaum Szembek Anno 1706.

Nomine Sanctissimi & meo hortor et moneo Illmam & Revmam Dnem Vestram ut Stanislaum recognoscat in Regem, alias sciat indignationem incursurum Sanctissimi & meam.

Responsum Primatis.

Nomine Reipblicæ & meo hortor et moneo Illmam & Revmam Dnem Vestram non mihi amplius tales scribat Literas, alias sciat se indignationem incursurum Reipublicæ & meam.

In Comitem Fleming.

Dum Ludovica canit, Fleming dormire videtur
Solertem tandem Syren incantat Ulissem.

De Gibboso & Ventroso.

Gibbosum frustra ventrosus videt amicus,
Hic nemesim dorso portat, at iste sinu.

In Militem qui è Regimine fugiens
comprehenditur & suspenditur.

Deserta statione fugit dum miles iniquus,
Corripitur stricto crimina fune luens.
Qui meruit pedibus saltem pendere prehensus,
Plectitur innocuâ cur /:peto:/ parte nocens.

De Balneis cujusdam Pulcherrimæ
Comitissæ.

Dum videt Actæon fessam sudore diurno
In vitreos Latices insiluisse Deam,
Arsit, et humanæ spoliatus imagine formæ,
Horrida Cervorum cornua more refert.
Distrahor ingenio, nam sentio quod tuus ultro
Aspectus, similem me facit esse feram.

Si Tibi deficiant medici, medici Tibi fiant
Hæc tria: Mens hilaris, requies, moderata diæta.

Symbolum

Symbolum

Ritûs Græco Moschovitici.

Articulus 1. Credo in Petrum III. Imperatorem Totius Russiæ.

2. Et in Fridericum filium Friderici Wilhelmi Primogenitum Regem, militem, Poetam & Philosophum.

3. Qui conceptus est inter strepitum armorum.

4. Natus è Dorothea Hannoverana.

5. Passus penes Collinum, Wrhlaviam, Hochkir,, chium, Maxenum, Zillichaviam, Francofurtum & Landshutum, ubi victus, stratus, & humi,, liatus est.

6. Recessit Vratislaviam et restauravit Exercitum.

7. Erexit vultum inclinato Elisabethæ capite.

8. Legatos misit Petersburgum, simulando desiderium pacis, quam etiam obtinuit.

9. Sedet in spiritu à dexteris Imperatoris Petri, unde daturus est Legem Europæ.

10. Credo in conferentiam cassatam, veteres Senatores remotos novum consilium institutum Borussorum imitationem.

Al. Antiqua foedera rupta Systema Imperij
WSc. Zgadł-
przed czasem.
mutatum acquisitarum Regionum noxiam
restitutionem extraneorum promotionem,
Russorum vilipensionem.

Al. Et proximam seditionem Amen.

MOWA

JO. Xcia Jmci Kajetana Ignacego Sołtyka Biskupa Krakowskiego Xiążęcia Siewierskiego podczas Senatûs Consilium miana, Aº. 1760mo. Die 13 May w Warszawie.

Nie tayno całemu Swiatu pod iak słodkim W. Kro=lewskiey Mci P. N. Mlłº. zostaiemy Panowaniem, ktore wielkim przyzwoite Monarchom, szacunek rozlicznego cnot rodzaju w potomne niesie wieki. Oprocz albowiem Chrześciańskiey W. Kr. Mci doskonało=ści w pomyślnych y przykrych fortuny losach, stosuiąc wolą Pańską do przedwiecznych Wyroków wziołeś W. Kr. Mć niejaką na siebie naturę słońca, gdy iednostaynym od pirwszego na Tron Polski wschodu, i miłym nas wszystkich zagrzewasz, objaśniasz, y kontentuiesz swiatłem. Wszakże, że miłego każdemu przez Lat 28 Panowania W. Kr. Mci zażywamy pokoju, y w tym między

Sąsiadami zakłóconym czasie, dzielność y rostro,,
pność, oraz grontowne z Zagranicznemi Dworami
W. Kr. Mći sprzyianie iest tego Authorem.
Że Wiara Swięta w Krolestwie naszym na Prawdzie
Przedwieczney mądrości ufundowana, nietylko
nie więdnieie, owszem codziennie kwitnie, y
pomnaża się po wszystkich Prowincyach, sprawuie
to przedziwna Pobożność, y z Bogiem złączona
Swiątobliwość W. Kr. Mći, ktora Chrześciańskiego
Kościoła wzorem, ozdobą, y przykładem na po,,
chańbienie innych Narodow nazwać się powinna.
Że wolność Polska, kleynot nie oszacowany, a krwią
y Życiem Przodkow naszych zapracowany, w nie
naruszoney zostaie całości, pieczołowaniu, surowe,,
mu Praw zachowaniu y miłości Oycowskiey W.
Kr. Mći dla Synow Wolności, przyznać musiemy.
Że miasta, włości, domy, fortuny nas wszystkich
do dawney przychodzą ozdoby, a coraz lepszego
mienia, przezorność na wszystkie strony nie dości,,
gła W. Kr. Mći to wszystko opatruie.
Że cnota szacunek, zasługi nadgrodę, wystęmpki
karę podług przyzwoitości reguł odbieraią wzgląd
osobliwy y sprawiedliwość W. Kr. Mći, te tak przedzi,,
wne dobrego w Państwie porządku skutki sprawuie.
Wyznać to bowiem każdy powinien, co wszystkich
y niechętnych nawet zniewala serca, że W. Kr. Mość

iakby każdemu dogodzić, iakby każdego ukontento„
wać, myślisz ustawicznie, y myślisz skutecznie;
kiedy Duchowny y Swiecki Stan, tak umiesz po„
przedzać Łaskami, podzielać honorami, napełniać
dobroczynnościami, że rzadko się znaydzie kto w
tym Krolestwie, aby nie miał być dziełem rąk W. Kr. Mci.
Ja o sobie nayobszerniey mowićbym powinien,
ale że wielość y wielkość dobroci Pańskiey na mnie
obficie wylana, wszystko moie przewyższa opowie„
dzenie y wyrażenie, więc usta moie głębokim wią„
żąc milczeniem, to tylko powtorzyć umyśliłem, com
wyznał w podziękowaniu za Biskupstwo Kijowskie
iż od początku panowania szczęśliwego W. Kr. Mci po
zaraz od pierwszego roku, przez otrzymanie Scholia„
sterji Łęczyckiey, corocznie, tak dla siebie, jako
y Familiy moiey z szczodrobliwey ręki Pańskiey
odbieraiąc dobrodzieystwa; ta iest widocznym świa„
dkiem, czym byłem, czym iestem. Biskupstwo Krako„
wskie, za ktore z jak nayglębszym u Tronu Pańskiego
upokorzeniem, mam honor dziękować, będąc nayo„
kazalszym, y w istocie samey nayszacownieyszym
w Krolestwie tym szafunkow Pańskich darem,
pociąga mnie do oświadczenia takowey wdzięczno„
ści, jaka tylko w Człowieku dać się może, y gdybym
iey przez trakt cały życia mego rzetelnemi dowo„
dami w wierności, respektuiącym przywiązaniu,

w usługach dla Majestatu, jakie tylko Stan moy wykonać może, nie oświadczał, sądziłbym się sam za niegodne y obmierzłe Bogu W. Kr. Mci y całemu swiatu stworzenie. Do tylu zaś nie okryslonych Łask na mnie wylanych, przyimiy ieszcze dobrotliwie Miłosciwy Panie tę moią w oswiadczeniu wdzięczności ofiarę, oraz życzenie wzdychaniem, y podniesieniem serca, umysłu, y rąk z licznym Ludem, rządom mvim powierzonym do Krola Krolow, o przeciąg iak naydłuższy w czerstwości Zdrowia Panowania W. Kr. Mci, y nayob„ fitsze z Nayiasnieyszą Familią Błogosławienstwa, à mnie pozwol Oycowską, y hoynie Darami szafuiącą ucałować rękę.)

Do Propozycyi od Tronu W. Kr. Mci łaskawie nam podanych, wyrażam Zdanie moie.

Taka iest miłość Oycowska W. K. Mci dla Nas pra„ wdziwie marnotrawnych własnego dobra Synow, że nas nie wdzięcznych nietylko cierpieć raczysz, ale ieszcze z niepoięttey dobroci y czułego łoło naszego uszczęsliwienia pieczołowania, pragnąć nas z ostatniego nieszczęsliwosci niebespieczenstwa y zguby podzwignąć, sam nam zbawienne poda„ iesz srzodki. Swiadkiem tego przez zapamięta„ łość naszą, zerwany ostatni Seym, potrzebnie,

y prawnie złożony, nie tak iak opaczne było tło„
maczenie, iż non praecedente Senatûs Consilio.
Że potrzebnie, ktoż tego nie wyzna? widząc kray
cały napełniony niegodziwą złą monetą, co raz bar„
dziey się pomnażaiącą, z ostatnią kraju, y nas
wszystkich ruiną. Z czego gdy inaczey wybrnąć
nie możemy, tylko przez Seym, za radą, y pro„
źbą całego przytomnego Senatu, y ministerium,
przez usta Xcia Jmci Prymasa, a powtornie przez
nas przy boku Pańskim znayduiących się wyrażone,
złożyć go Miłościwy Panie raczyłeś. Że prawnie, y
sprawiedliwie nie wymyślne racye, ale jawna rzetel„
ność, y wyraźne Prawa probuią. Od zaczęcia
Panowania szczęśliwego W. K. mci, oprocz doyścia
Seymu 1736 nie mogąc się Rzplta doczekać innego,
per Resultata Senatûs Consiliorum 1739. 1744. 1748.
1750. constanter Senat w ręku y woli W. Kr. mci
składał złożenie Seymu Extraordynaryinego. W
tym zaś roku po zerwanym Seymie przed ostatnim
z osobliwszey czułości W. Kr. mci około Dobra Publi„
cznego, były po dwa razy rady Senatorow, y mini„
strow, przy boku Pańskim rezyduiących, a usilnie
o Seymu Extraordynaryinego złożenie dopraszaiących się
ktore to rady, iż żadney rożności nie maią, a Sena„
tûs Consiliis, uczą nas liczne Konstytucye miano„
wicie

wnie 1573. 1576. 1588. 1590. 1607. 1609. 1641. 1662. 1669. 1677. 1678. & 1717.
Na zupełnieyszą zaś konwikcyą przeciwnie słomaczących doskonałe y zbawienne dla nas myśli W. Kr. Mći dosyć by było wspomnieć ostatniego Senatûs Consilium 1758 Resultatum podczas Jnwestytury na Xięstwo Kurlandzkie Nayiasnego Królewica Jmci Karola, Xcia Kurlandzkiego /: według Prawa Xiążętom Pruskim y Kurlandzkim pozwolonego, przy boku Majestatu zasiadaiącego :/ w ktorym to Resultatum przytomny Senat oddaie do woli Majestatu złożenie Seymu Extraord. przy gdy Nayiaśnieyszy Pan uzna potrzebę. Potym Senatus Consilium nie było Seymu Extraordinario, tylko Ordynaryiny, nie mogła też dać gwałtownieysza potrzeba, iak z napełnioney złey monety w kraju naszym dlatego W.K. Mć y potrzebnie, y prawnie złożyć go raczyłeś. Ktory że iniquo fato z uchyleniem Prawa o porządku Seymowania, mianowicie Konstytucyi 1690. & 1699. z załamowaniem publicznego upragnienia y uszczęśliwienia, z podaniem kraju w większą, a day Boże, aby nie ostatnią ruinę, zerwany został, jeszcze z osobliwszey Łaskawości y Opatrzności Pańskiey

wzywać raczysz WKMć Zdania Senatu, jako„
wą pomoc obmyśleć maimy Potrzebom publi„
cznym. Dla uwolnienia WKMci od nie
potrzebney fatygi, prac y starania, dla ochro„
nienia Nas wszystkich od enerwacyi przez
znaczne expensa na Seymikach y Seymach
dla uniknienia occasionis proximae do zwady,
y niechęci, ktore się podczas tych Publik Zda„
rzaią, nie radziłbym Seymu Extraordynaryi„
nego, gdyby inne srzodki moc z Prawa maiące
mogły dać; Ale że otworzenie mennic, y Gor
Olkuskich iest Konstytucyami zabronione,
w czym się żadną radą dyspensować nie możemy,
~~nie maiąc swoiey dobrey monety~~ tylko Konsty„
tucyą nową za Zgodą Trzech Stanów, Redukcyi
też czynić nie możemy, nie maiąc swoiey
dobrey monety, bobyśmy przy nie porządku
naszym, nie maiąc dosyć sił do pilnowania
granic, y zabronienia wprowadzenia złey
monety, ieszcze mieli gorszą. JchMć Panowie
Podskarbiowie utriusq Gentis do czynienia
Redukcyi nie maią mocy Prawa, boby ta Jch
władza była mocnieysza, niżeli każdego

Stanu

Stanu w Rzpltey. Są wprawdzie przez Konsty,,
tucyą uznani Praefecti rei monetariae, ale do
zabronienia wniscia do Kraju złych monet, y do
Kommissyi menniczych przytomność ich potrze,,
bna uznana. Redukcya zaś in ante Im pozwo,,
lona, zawsze ad casum, non in futurum, y teraz
gdyby za zgodą wszech Stanow była otworzona
Mennica, y Kommissya do niey, nie inaczey
sądzę, tylko aby circa assistentiam Jchmc Panow
Podskarbich, hoc salutare opus perficiatur.
Do tego gdyby to iedna species monety była,
łatwieyszaby subsequi mogła redukcya, ale że ich
iest kilka, czyli kilkanascie, z których iedne
warte dwa Szostaki, drugie pul Tynfa, inne
szostak, inne kilka groszy, więc do uznania
ich waloru, potrzebaby po wszystkich miastach,
wsiach, karczmach, mieć Probierzow. Jakoweby
kłótnie między szlachtą, między Poddaństwem
były, łatwo można sobie wnosić. Żeby zaś
wszystkim iedną dać cenę, byłaby niesprawiedli,,
wość, krzywda, a większe niebespieczeństwo wpro,,
wadzenia jeszcze gorszych monet, a wyprowadzenia

tych

tych chociaż złych.

Ex præmissis: nie widząc innego zbawienniey„ szego sposobu do ratunku nas wszystkich, jako przez Seym, ten zaś Ordynaryiny, dopiro za — Półtora roku ma przypadać, a przez tak długi czasu przeciąg, jeszczeby się więcey złych y gor„ szych namnożyło monet: Przeto śmiem upra„ szać W. K. Mci o złożenie iak nayprędsze Seymu Extraordynaryinego wrócić do monet, podobnie jak mieliśmy Pańskie W. K. Mci Uniwersały na zerwany ostatni Seym. Azaliż Duch Przenay„ świętszy natchnie wszystkich serca do iedności, y otworzy każdemu oczy do poznania, w iakim zostaiemy niebespieczeństwie, y iak się rato„ wać możemy. Sądzę y inne materye być potrze„ bne: jako aukcyą Woyska, Kotwacyą Województw Ruskich, Korrekturę Sprawiedliwości in omnibus Subselliis, y inne materye: ale że te materye rożne pro, et contra, maiące racyonaiye, iuż nam tyle popsuły Seymow, y na wiby się zdała aukcya Woyska, kiedy tey garstce, co mamy,

nie będziemy mieli czym płacić, iakkolwiek już y teraz w podatkach między płacącemi, a Woyskowemi Deputatami wszczynaią się kłotnie, y trudności. Przeto tym bardziey powtarzam prozby moie o Seym Extraordynaryiny, unice tylko do monet.

Oycowskim staraniem W. K. Mci będąc dotąd ocaleni, aby przynaymniey w dalszy czas nie wprowadzono w kray tych złych monet, raczysz W. K. Mć pilnie zalecić Jchmć Panom Podskarbim na komorach, quam maximam vigilantiam, tudzież Jchmć PP. Hetmanom, ut praestent assistentiam militarem.

Wiele nam do spokoyności zachowania dobrey harmonii z Sąsiedzkiemi Potencyami, y sprawiedliwości dla każdego ut jus suum unicuique tribuatur przynależy, przeto Ministerium niechay zaleci pilności Jchmć PP. Sędziom Pogranicznym, aby odrzuciwszy nie potrzebne między sobą (quae practicabantur) emulacye, tudzież pretexta, że

zdaiąc

zdaiąc na Sądy, pilnie onez exequantur, á jako Officium nemini debet esse damnosum, tak Jchmć PP. Podskarbiowie, á żeby punktualnie Jchmć PP. Sędziom Pogranicznym należące wypłacali pensye zalecić raczysz W. Kr. Mć.
Seymiki Relacyjne są przez Prawo oddane w ręce W. K. Mći, więc jeżeli sądzić onez potrzebne będziesz, aby Jchmć PP. Posłowie wspoł Braci swoim reddant rationem villicationis suæ, a tamci wspoł Bracia uznaią aliquos abusus Libertatis, lub pozwolenie sobie nad Jnstrukcyą, aby in futurum lepszą Praw, y myśli swoich dla Dobra Publicznego exekucyą obostrzyli, oddaię zupełney Woli W. Kr. Mći.
Erogowana Gońcow, Posłanikow, y inne Zagraniczne Oryentalne expedycye Summa przez JmćPa. Wojewodę Krakowskiego Hetmana W. Koreg. sprawiedliwość wyciąga, aby mu ze Skarbu Koreg. przywrocona była. JmćPu. Generałowi Artyllerii Koronney winna iest wdzięczność y za porządek wprowadzony do teyże Artyllerii,

y za chojność w podarowanych armatach spiżowych. Za inne zaś expensa przeszłe y na przyszłe co do reparacyi Kamieńca Podolskiego, opatrzenia w ammunicyą potrzebną arsenałów Warszawskiego, Kamieńca Podolskiego, y Lwowskiego, racz W. Kr. Mć z Skarbu Koronnego wyznaczyć Summę. JmćP. Podoski Kuchmistrz W. X. Litt. nie zawiodł expectationem publicam, gdy według znanych doskonale godnych Jego przymiotów, z honorem y pożytkiem Narodu odprawił Poselstwo do Porty Ottomańskiey, któremu od nas wdzięczność y podziękowanie przynależy, a od W. K. Mci ex pane bene merentium aby nastąpiła nadgroda usilnie dopraszam się.

Akademii Krakowskiey y Zamoyskiey Prawa & Immunitates nie przez partiyalność jako Kanclerz Krakowskiey Akademij, ale iako przysięgły Senator domawiam się y dopraszam utrzymania dla nich Praw —

Konstytucyami obwarowanych.

Należy nieskończona wdzięczność Jchmćś Pp. Marszałkom Wielkiemu y Nadwornemu Koronnym za przyozdobienie y oporządzenie Miasta tuteyszego brukami, z sławą Narodu, z wygodą nas wszystkich, z ochroną Ekwipa„żow naszych, które to salutare opus, aby konty„nuowane było zalecić raczysz W. Kr. Mość Skarbowi Koronnemu.

Desiderium Jmńd. Wolskiego Czesnika Jnowłodzkiego do Skarbu Koronnego, á Jego samego do szczodrobliwości Pańskiey polecam.

Jmńd. Roccataniego Agenta W. Kr. Mći y Rzpltey z pilnością urząd swoy w Rzy„mie sprawuiącego, aby naznaczona ex anteriori Senatûs Consilio pensya dochodziła z Skar„bu Koronnego upraszam.

Stołeczne Krolestwa Miasta: w Koronie Krakow z Skarbu Koronnego, w Wielkim X. Littm. Wilno z Skarbu Littgo. aby posiłek

jakowy

jakowy odebrały, Pańskiemu oddaię wzglę„
dowi.

Konczę z nieskonczonym podzięko„
waniem za Oyczowskie W. Xr Mci około
Dobra Naszego pieczołowanie, oraz życze„
niem szczęsliwego w naypoznieysze wieki
nad Nami Panowania.

Powinszowania Swiąt Zmartwych„
wstania Pańskiego J.O. Xciu Jmci
Biskupowi Krakowskiemu Ao. 1762o.

Jmć P. Poniatowski Kasztelan Krakowski.

Zachowuiąc powinną od każdego dla JO. W. Xcey
Mci rekognicyi attenuią, głoszę się z wyraże„
niem należytey submissyi, zasyłaiąc tuprzeyme
Swiąt szczęsliwie doczekanych powinszowanie;
a oraz omnigenas a Resurgente życzę Bene„
dictiones, ktoreby JO. W. Xcą mość Oyczyzny y
Kosciołа ingens decus uszczęsliwie mogły

Zupełnością Zdrowia, pomnożyły Wiek szczę„
śliwego życia długiemi Latami, y własne chęci
porządanym ubogaciły powodzeniem. Co ex
Teneritudine wyraziwszy, mam honor wy„
znać, żem reverentiali Cultu na zawsze. &c.

Xiąże Radziwiłł Wwda Wileński, Hetman
Wielki Wo. Xa. Litt.

Jako zwykłem zawsze ad recursum Świąt
następuiących, prawdziwe moie JO. W. Xcey
Mci oświadczać powinszowanie, tak te usta„
wicznie chcę łączyć z doszgonnym rzetelney
przychylności życzeniem, abyś JO. W. Xcia Mć
Triumphantis Dexterâ wsparty, naydłuższe
in omnigena prosperitate pędził Lata, à
w iednostaynie łaskawym konserwował
sercu zostaiącego Voto non desituro. &c. &c.

Jmć. Potocki Wwda Kijowski.

Pomnażaią się we mnie ustawiczne pragnie„
nia, starać się o konserwacyą stateczney JO.
W. Xcey Mci Łask.

W. Xcey Mu Dobrodz.a Przyiazni y Łaski,
do ktorey gdy mi daie Prawo iednostayna
serca moiego ku Niemu życzliwość, nie zanie„
dbywam o tych sentymentach upewnic, y z
okoliczności Świąt Zmartwychwstania Panskiego,
przez wyrażenie serdecznych Wotow, jak nay„
pożądańszych dla J.O. W. Xcey mu Dobrodzieja
szczęśliwości. Mam honor oraz ponowić,
żem iest z prawdziwym przywiązaniem y
powinnym Uszanowaniem. Etc. Etc.

Xże Biskup Warminski Grabowski.

Lubo jeszcze rozmyslamy mękę Zbawiciela
Naszego, że iednak nie zadługo wesołe
Alleluja ogłoszone będzie, poprzedzam powin„
szowanie tegoż Tryumfalnego Swięta Zmar„
twychwstania Pańskiego, szczerze życząc, aby
Zwycięzca śmierci, W. Xcey mu przy dobrym
Zdrowiu a naypomyslnieyszemi sukcessami

uszczęsliwionego, w niezamierzone Lata zachował. Jn hoc Voto mam honor wyznać, żem iest z należytą Weneracyą na zawsze. &c.

Jm.X. Bajer Biskup Chełminski.

J teraznieysza w Kosciele Bożym recurrens Zmartwychwstania Panskiego solennitas provocat mnie do powinszowania J.W.X.mu Dobrzwi: oraz y szczerego życzenia aby Ten Pan Tryumfuiący Victrici Dextera sua wspierał wszystkie chwalebne Conatus W.Xcey mu ktore pro Bono publico Utriusq Status Krolestwa tego impendere raczysz, oraz á żeby konserwował Zdrowie Jego w naydłuższe czasy supplices levabo manus. jako szczerze y prawdziwie Obowiązany. &c. &c.

Jm.X. Wołłowicz Biskup Łucki.

Zadney okolicznosci, ktorą tylko mogę bydz uszczęsliwiony, w przypomnieniu mnie

dawney

dawney Łasce JO.W. X. Mći Dobr.^a niechcąc
opuszczać, wyrażam y teraz w nadchodzącey
Zmartwychwstania Pańskiego pamiątce jak
naypożądańsze Jemu, z czerstwością Zdrowia,
Życzenia; oraz wyznaię żem iest z punktual„
nym Uszanowaniem. Ec Ec.

Jmć. P. Rzewuski Wwda Podolski, Hetman
Polny Koronny.

Korzystam y z staroświeckiego, a podobno
y z mody wyszłego zwyczaiu, kiedy mi
daie sposobność przypomnienia się JO.W.
Xcey Mći Dobr.^wi. Winszuię z serca W. Xcey
Mći Swiąt Zmartwychwstania Pańskiego,
prosząc Naywyższego, aby w każdym czasie,
y na każdym mieysu, wesołe dni zsyłał
JO.W. Xcey Mći Dobr. á długoletnością, Czerstwo„
ścią, y pomyślnością zawsze y wszędzie
chwynie Go obdarzał. Jestem Ec Ec.

JmP. Miaskowski Wwoda Kaliski.

Ponieważ sytuacya Nasza y czasy nie są potemu, żebyśmy czyli to w Oyczyznie, czyli sobie mieli jakich winszowac in exi„stenti pomyslnosci, przynaymniey przy Zmartwychwstaiącym pede Triumphante Panu, pedissequas prosperitates in subse„quens Votifera dextra zyczę JO.W.X.mu D. utinam w pozne Lata, na wsparcie Oyczy„zny, tym sercem, ktorym nie skonczone pondwiaiąc chęci jestem stateczną zeklo„gniugą. &c &c.

JmP. Mogilnicki Obozny Polny Koronny.

Dla Ludzi, ktorych fortuna y dola intra pri„vatos osadza parietes, dosyc iest w solenne czasy in Principes advertere Viros. Gdy tedy ad portas Orbis z Tryumfem de Tumulo przychodzi Princeps Gloriae, oglosic W.X.mu Dob

tanquam Principi Virtutum, y nieść do świętego serca Jego z tąd Jubilum publicum, biorę za powinność z dawnych moich obowiąz„ zków wynikaiącą. Ale quod sacrum est, samo to przyidzie ad Praesuleas Aras W. Xcey Mći Dobrodzieia. Ja jak naywiernieysze niosę Vota, a żeby nayprzód Salutaris Immolatio, potym Triumphalis Resurrectio Boga, były Filara„ mi Zdrowia y Życia W. Xcey Mći D. na utrzy„ mywanie Go długoletnie pro decore Ecclesiae et Patriae, tudzież na wspieranie sług dobrych Jego, z pomiędzy których piszę się być do„ zgonnie J. O. W. Xcey Mći Dobrodzieia etc.

JMść. Lipski Pisarz W. Koronny.

Przy nastempuiących Chwalebnych Świę„ tach Zmartwychwstania Pańskiego mam honor z jak nayniższą submissyą renovare w ni„ nieyszym Oświadczeniu przywiązane zdawna

Ku JO. W. Xięy Mci Dobrz^wi Chęci moie, życząc Mu gorącym pragnieniem od Zwycięzcy śmierci jak naydłuzszych lat, Czerstwego Zdro„wia & continuas felicitates na umocnienie tych sił, ktoremi W. Xca Mć Dobrz Oyczyzny y Kosciola Dobro wspierać nie przestaiesz, na pociechę oraz tych wszystkich, ktorzy się zaszczycaią tym, Co ja ex particulari wyzna„wam że jestem z nieskonczonym Przywią„zaniem y Poszanowaniem. &c &c &c.

Kopia Responsu Xcia JMci Prymasa – Lubienskiego, ad Deliberatorias Krola JMci Die 23 Aprilis Aº 1762º.

Żądania W. Kr. Mci są dla mnie słodkie y przyiemne roskazy tym bardziey w okoli„cznosciach Rad walnego Seymu z poprzysię„żoną Wiernoscią myśl y zdanie moie wynurzam, y pod Tron Majestatu woli składam.

Miłosciwy Panie jezeli kiedy, to teraz Seym
Nam naypotrzebnieyszy. Jestesmy od Lat
Dwudziestu szesciu bez Seymu, webrnelismy
y głęboko w bezrząd, Rady przy Boku
Panskim rzadkie y iak zapomniane, Straż
Praw y swobod zamatwana y rozerwana,
siły wycięczone, Skarby do Sąsiadow
przeniesione, kray zubożony, zniszczony y
ledwie nie zawojowany, Prawa w Trybuna-
tach w bezprawia zamienione, z kąd
wynikaią na ubogi Lud wielorakie uiski,
głod, mor, łez nieustannych wylania,
narzekania, y aż do nieba przenikaiące
lamenta, a nadewszystko z Prowincyi Wiel-
kopolskiey, ktora dotąd pod jarzmem ięczy.
Te są y takie będą skutki Seymow zwanych
y Rad przy boku W. Kr. Mći zaniedbanych.
Ztąd naybardziey łaskawe y dobroczynne
serce W. Kr. Mći cierpiec musi, kiedy o samą

Dobroć Jego obijaią się nasze niezgody, zazdrości y emulacye, a te są zrzodłem wszystkich nieszczęśliwości na Królestwo całe. Seymów skutek od zgody zobopolney, od harmonij, y od umysłów między Stanami iedności zawisł. W. Kr. Mć jesteś Królem, Oycem, y Panem serc naszych, kiedy zechcesz, możesz wszystkie ziednoczyć do Woli swoiey. Jesteś Nayżwyższym Nam od Boga danym Rządcą, możesz Wła,, dzą tą oświadczyć Nam swą Wolą, a wszyscy iesteśmy gotowi łączyć, iednać, y wiązać serca y myśli nasze do wsparcia swobód, y dźwi,, gania osłabionego bespieczeństwa Majestatu y Oyczyzny. Inaczey Seym daremny, jeżeli nie pierwey W. K. Mć zawołasz nas do boku swego y nie złączysz własnym wyrokiem serc rozrożnionych, bo u Nas Wola Panuią,, cego, kiedy zpojona z dobrym Oyczyzny stanie za Prawo y za Wolą Boską.

Do Seymu

Do Seymu przyszłego kiedy harmonia poprzedzi nie widzę y nie sądzę celnieyszych potrzeb, jako naypirwey ustanowienie grontowney Ekonomiey wewnętrzney. Powtore Mennicy otwarcie. Potrzecie ubespieczenie Krolestwa Poselstwami do Dworow Sąsiedzkich, bo bez tych ani spokoynosci zupełney naokoło, ani nadgrody za krzywdy wielorakie mieć potrafiemy, do czego konferencye z dawnych Seymow reassumowane mogą być powodem y regułą. Te trzy potrzeby jeżeli Stanowniczа Praw Władza należycie objasnić zechce, sądzę w nich zamknięta Rządu należytego doskonałość, y iey pomyslnosci podaię pod Sąd y Wolą Majestatu, jako z nieskończonym Obowiązkiem y Uszanowaniem powinnym. Etc Etc Etc.

List Xcia Jmci Karola Radziwilla Miecznika W. W. X. Litt. pisany do J. O. Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego A. 1762. mense Julio.

Ustawiczne istotnych Łask J. O. W. Xcey Mci Domowi memu, signanter Zeszłemu S. P. Oycu memu swiadczonych rozmyslanie, otwiera Pole pozostałemu po nim Dzie, dzicowi, non pondere meritorum, do ktorych tenuitas okazyi y zdolnosci nie nadarza zręcznosci, lecz Jure Successionis, podobnych dopominai się skutkow. Tych nadzieja jako in potiori na pełnych Powagi — W. Xcey Mci wspiera się pomocach, tak tych nay, pokorniey exoptare, uproszone colere, powiękłszone mereri, za naycelnieyszą zycia mego policzę powin, nosć, tak kroki obrotow moich in Publico kieruiąc, jakobym w skutkach y czynieniu dowiodł, Zem jest J. O. W. Xcey Mci Dobro Sc Sc Sc.

Kopia Listu J. O. Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego na Seymiki Przedseymowe de 12 Augusti A. 1762.

W tym czasie, w ktorym swięte Praw wyroki, słodkie J. K. Mci P. M. M. zachęcenie, y naysciśleysze miłosci Oyczyzny obowiązki J. O. Jmw. W. W. Wmpanow na to swięte mieysce Consilionum Przeswiett. Wdztwa sprowadziły, stanąć w porzadku Ich z Pasterskim Głosem

uznaię za nayistotnieyszą cząstkę tego, na który Wszechmocney Ręki
Dzitem wyniesiony iestem Urzędu, mocą którego przyzwoitszego
JOO. Jww. ww. WmPanom in tam splendida Corona Virorum ad sa„
lutem Patriae prospiciendam zgromadzonym powitania uczynić nie
mogę nad to, które Zbawiciel Nasz Uczniom swym Radę składaiąc
cym powiedział: Pokoy Wam. Im iaśniey mam znajome wielkie y
szacowne cujuslibet in individuo z JOO. Jww. ww. WmmPanow sen„
tymenta, które w Interessach Publicznych gorącą Oyczyzny miłością
ożywiaie, im więcey in retroactis saeculis widzę dowodów tey gorliwości
którą zagrzani Przodkowie JOO. Jww. ww. WmPanow zbawiennemi y
nayzgodnieyszemi Obradami swemi innym Prowincyom dawali przy„
kład sprawowania Interessu Oyczyzny, im z większą sądzę ufnością
że JOO. Jww. ww. WmPanowie dowodne maią poznanie wielkości
przywiązania mego do Przeswęo. Wwdztwa, do którego sławy y poż„
tków pomnożenia wszystkie nayusilnieysze starania moie
łożyć pragnę; tym gruntownieysza cieszy mnie nadzieia, że po
tym Pasterskim powitaniu moim, które Im dilatato corde czynię,
te nastąpią Zgromadzenia Ich skutki, których się opłakany pra„
wie Stan Oyczyzny od JOO. Jww. ww. WmPanow doprasza. Cofnie
JOO. Jww. ww. WmPanowie myśli w przepędzone iuż wieki, iak szczęśli„
wey sytuacyi Narodowi naszemu Pograniczni zazdrościli Sąsiedzi,
do tey zaś utrzymania, co nie śmiertelney sławy godni Przodkowie
nasi czynili, iaka u nich, kiedy szło o Dobro publiczne unius
labij et unius oris zgoda była? przeto protensam et florentem
nam podali Rempublicam. Zastanowcie oczy nad stanem
nienieyszym, w którym zostaiemy; Królestwo przez tak długi

czas

czas bez Rady będące, ostatnim iuż prawie do zniszczenia swego przystępnie krolem, stawszy się smiechem Sąsiadow, y uszczerbkiem owey prawdy: Vis Consilij expers mole ruit sua. Ogniem Woiennym Pograniczne Państwa pożeraiącym zewsząd otoczeni iesteśmy, a tak od niego Oyczyznę zachować Rady nie mamy. Spoyrzycie JOO. JWW. WW. MMPanowie przez perspektywę y w te Lata, w ktore wstępować mamy, iaka w nich będzie facies Oyczyzny naszey, ieżeli dłużey bez Rady będziemy? – można się domyślić Jey stanu, z okrętu skołatanego, nadwątlonego, a na przepaściach morskich bez wioseł, bez żagli, bez naymnieyszey pomocy w burzy natarczywych wiatrow zostaiącego. JOO. JWW. WW. MMMiwi Panowie każdy kochaiący Oyczyznę Syn przenika y widzi Jey nieszczęśliwości, ktore się za razem na nię zwalą, przytłumią, y w przepaść zniszczenia pogrążą Ją, ieżeli nayzbawienniejszego Całości Jey srzodka, to iest zgody w Obradach mieć nie staramy się. Bog Dobrotliwy na Palcach Wszechmocności swey Swiat dźwigaiący, dźwiga ieszcze zapewne y Krolestwo nasze, czyńmy tylko my, cośmy przez Święte Synow obowiązki czynić powinni, a zapewne pozwoli oczom naszym oglądać in hoc flore Rempublicam, w ktorym niegdyś słynęła. Całość Oyczyzny y Nas wszystkich złożona iest in manibus Consilij nostri, te więc ręce, czyliż się godzi na zgubę Jey uzbraiać, y niemiłosiernie Ją przez niezgodę Obrad szarpać? zlitujcie się JOO. JWW. WW. MMPanowie nad tą matką nieszczęśliwą, przez wzgląd ktorey na tę zasiedliście Radę, a pozwolcie się Jey cieszyć z owocow iednomyślności y zgody, ktorych Interessa Jey warte są, a Stan nieszczęśliwy potrzebuie. Na Posłow,

ktorzy in Officina Legum imieniem JJO. JWW. WW. WmPanow Potestatem Legis Lativam exercere maią, takowych de medio Vestri dobierzcie Ludzi, ktorzyby się z projektow prywatnych Interessow zupełnie wyzuli, a naygorliwszym staraniem Dobro Publiczne dźwigali. Instrukcyą, ktorą JJO. JWW. WW. WmPanowie Posłow swych in Statu Reipublicae authorisabitis, istotnie tylko potrzebnemi napełnicie materyami, nayusilniey się stosuiąc z Intencyą J. Krmci P. N. Miłł. ktorego naydoskonalszym Rządom y szczęśliwemu Panowaniu winniśmy, ten pokoy y bespieczeństwo, ktorego, lubo przy tak opłakanym naszym stanie, z obfitym ukontentowaniem zażywamy. Pod tego to Panowania szczęśliwego J. Krmci P. N. Miłł. Tarczą, lubo od nieszczęśliwych Woyny Europę trawiącey skutkow zasłonieni jesteśmy, ponosiemy iednak chcący cząstkę nieszczęścia Sąsiedzkich, kiedy dobrą utraciwszy monetę, przy żadney prawie nie zostaliśmy. Potomnie wieki wystawiać będą zabiegi o dobro nasze Naylepszego Monarchy naszego, ktory Roku przeszłego uniuć ad finem pozbycia się złey monety, złożył był dobrotliwie Seym Extraordynaryiny, ale gdy ten, praeter animorum irritationem nic Oyczyźnie nie pożytkował, winny Prowincye Królestwa naszego wdzięczność JWJP. Podskarbiemu W. Koronnemu, ktory przez opatrzną złey monety ad valorem intrinsecum Redukcyą, zatamował wlewaiące się do nas zewsząd fałszywe ~~monety~~ pieniądze. Prawda że ta Redukcya nie ktorym prywatnym szkodę uczyniła, ale ta iest natura Dobra publicznego że się stać bez szkod prywatnych nie może, powszechne iednak potym doświadczenie w kraiu jawnie dowiodło teyże Redukcyi pożytkowo. Ponieważ zaś ste continuo przez wynalazki złośliwych —

Ludzi impediuntur, y teraz nawet doznaiemy że taż sama zła moneta redukowana u Nas rzednieie, a za Granicę się wynosi, y formido iest probabilis żeby wszystka z Kraju nie wyszła, a my się bez wszelkiey monety nie zostali, więc raczcie JOO. JWW. WW. WmPanowie inter articulos żądań swych, ktore Reipublicae przez Posłow swych exponetis, y artykuł otworzenia Menie jako Krajowi pertinentissime potrzebnych, in prima fronte położyć. Duch Boski Pocieszyciel, ktory magnus Consilio, & Incomprehensibilis Cogitatu, ktory Terribilis in Consiliis super Filios hominum, niech zagrzeie serca JOO. JWW. WW. WmPanow y Promieniem Przedwiecznego swiatła niech obiasni myśli Ich, a żebyscie w Braterskiey iednomyslnosci Obrady ktore zaczynaicie, Oyczyznie pożyteczne y zbawienne uczynili. O te Dzilnosci Ducha Nayswiętszego dla JOO. JWW. WW. WmPanow słuszki, Ja ręce do Nieba wznosząc, y modlitwy przed Tronem Boskim kładąc, Pasterskiego Im udzielam Błogosławieństwa, zostaiąc z powinnym każdego szacunkiem y Uszanowaniem. Et Cet.

Listy winszuiące Imienin, Sto Kajetana. JO. Xiu Imci Biskupowi Krakowskiemu Ao. 1762do

ImX. Młodzieiowski Xnik Gniezn. y Krakowski.

W liczbę niezliczonych powinszowań, ktore JO. W. Xcia mci Dobrodz od Przyiaciol, y znaiących iak wiele Oyczyznie y Kosciołowi należy na nieoszacowanym Zdrowiu Jego, przy Imieninach swoich odbierai będziesz, mieszczę y Ja obowiązki moie prosic Pana Boga o iak naydłuższe y nayszczęsliwsze JO. W. Xcey mci Do

Dyecezyi swoiey Panowanie, y całuiąc nogi Passterskie, wiernie iestem. J.O. Waszey Mcy Mci Dobr. &c. &c.

Jm. X. Ankwicz kanonik krakowski.

Obowiązana odemnie Łaskom JO. W. Mcy mu Da wdzięczności iak powinnosci moiey iest dla mnie przypomnieniem, tak do oswiadczenia teyże pobudką, ktorą lubo zawsze winien iestem, szczegulniey iednak przy Chwalebnych JO. W. X. mu Da Imieninach, abym cząstką się staiąc licznego życzenia obowiązane chęci moie przy Pańskich złożył nogach, z tym uprzeymego serca wyrażeniem ktore przychylnym Sługom JO. W. Mcy mu Da zwykłe iest, a osobliwiey zawdzięczaiącym powinne, y tym ia Dozgonnie pragnąc się zaszczycać, Zostawam przy nogach Pańskich. &c. &c.

Kopia Listu Xcia Jmci Prymasa Łubienskiego na Seymiki Przedseymowe pisany z Łowicza die 8a July A. 1762.

Połąd mi Bog użycza sił y zdrowia, oraz z Łaski swoiey dodaie Ducha Prawdy, Wiernosci y Staropolskiey rzetelnosci, połąd zataić nie mogę tey ktorą powinienem Bogu, Krolowi, y Oyczyznie Wiary, Rady y troskliwosci około ucalenia Praw, swobod y wolnosci Rzpltey. Tym nie żadnym innym Duchem związany głoszę się z mieysca Pierwszenstwa mego naypierwey w pokorze serca z wyznaniem JWWm Panom moich szczerych y prawdziwych na zawdzięczanie usług, a potym z powinszowaniem y życzeniem Jm day Boże skutecznie złączonych y iednostaynych

Rady umysłow w tym Przeswietnym JchM Rycerskim zgromadzonych kole. Wznoszę ręce y serce do Nieba na ziednanie JWWmMPanom Ducha Jednomyślności o Dobru pospolitym, Ducha miłosci Oyczyzny, Ducha zdrowey Rady około obmyslenia srodkow do ratowania iuż cale podupadłych swobod y Wolnosci naszych, ktoż nie przyzna że Krolestwo to tak obszerne y z dwoch naypotężnieyszych Narodow ziednoczone iuż iest tak nachylone że zupełnym upadkiem grozi. Żadne w swiecie Państwo bez Rządu stać nie może, każde zas z pod niezrządu pod Jarzmo, wolne w niewolne przemienić się musi. Rząd naszey Rzpltey istotnie zawisł na ziednoczeniu Trzech Jey Stanow, na dossciu Seymow walnych y na ucaleniu wypadaiących z Obrębow Praw. Seymow takowych skutki grunt swoy biorą od zgodnie doszłych ziazdow PrzedSeymowych od Jnstrukcyi dozrzałych a nie interessowanych od Wyboru Posłow w cnocie wyprobowanych a od Jntryg y Fakcyi dalekich, z tym wszystkim Ustawy tak chwalebne, Rząd tak zbawienny utrzymuiące, wielom u nas w niesmak wolnosci zamieniaią się, kiedy mieszaią Rady y rozrywaią iednosci, rozumieią wielu że nie dozwoleniem dossia Seymow zabieżeć mogą y sprzeciwić się niejako sprzysięzonym przeciw wolnosci myslom, czyli potaiemnym spiskom, acz tym samym psucia sposobem oddaią Oyczyznę pod niewolą, kiedy Rząd y Rady Wolnych Narodow w nierząd oczywisty wprowadzaią y pod Wolą złomyslną porzucaią. Dotąd możemy się nazwać martwym

Ciałem bez Duszy, bo od tylu Lat iesteśmy bez Seymu y bez Rady, Stróżowie Rad naszych całe roztargnieni, rozerwani, załłoceni Rady gorne zaniedbane y zaniechane, Granice Krolestwa Posson,, nych woli zostawione y otwarte, na czym iak szkodzią Prowin,, cye, osobliwie Wielkopolska, Pruska y Litewska, wiadomo ka,, żdemu. Sprawiedliwość iak bez Prawey Ręki, bo ta od złota y darow ociężała y martwa. Skarby Rzpltey Sąsiadom w chłod oddane, kiedy obszerne Jey Państwa od wieku bez własney mennicy zostaią, co iest naypewnieyszą zgubą naszą kiedy czym y o czym bronić się nie będzie. Redukcye na Redukcye nastem,, pować muszą, kiedy przed fałszywych pieniędzy naciskiem otwartego, a przezto uciśnionego Kraju zamknąć niemożna, y tak sobie nie sobie gospodaruiemy; ile kiedy Bankierowie, Kupcy, Żydzi, y Handlerze wyciskaią z nas ostatni pieniądz dobry, y ci sami rządzą Fortunami naszemi, szczegulnie dla zbogacenia Sąsiedzkich Rządow, Posłowie Jch zapatruią się na takowy Stan nasz, widzą, y opisuią Dworom swoim, My żadnych Posłow u nich niemaiąc, ani wiedzieć możemy co myślą o Nas, weyrzyimy głębiey w nasz nierząd widoczny szczyciemy się bydź wolnemi, a Wolność nasza w Ręku tych ktorzy ią niczą, skracaią, iedność psuią, aby w takowey ro,, żności nam rządzili, zkąd prywatne Dobro gorę bierze, zazdrość między Domami mnoży się, zasługi docisnąć się nadgrody nie mogą, kto mowienieyszy w udaniu y w odma,, lowaniu rzeczy nie pewney, za pewną, ten szczęśliwszy;

kto bogatszy ten więcey ma. Ten iest stan teraznieyszy ani
wolny, ani swobodny, ani zbawienny w naszey Rzpltey.
Zważaycie to sami JWWmPanowie y uznaiecie ieżeli kiedy-
ledy w takowych okolicznosciach naybliżsi iesteśmy nie
bespieczney Toni y zniknienia wolnosci; Donoszę o tym
z Pierwszeństwa naysciśleyszy obowiązek wiernosci poprzy-
siężoną Oyczyznie zachowac maiący. Seym walny nad-
chodzący, iest to Seym wolny gwałtownie potrzebny y
nader zbawienny w tym czasie dla ucalenia Praw y u-
spieczenia swobod naszych, okolicznosci widoczne Sąsie-
dow woiuiących, naysposobnieyszy czas nam daią do
myslenia o nas y obmyslenia bespieczeństwa zewnę-
trznego y wewnętrznego, dla zaradzenia o Rządzie na-
szym y przywrocenia z kluby wypadłych Praw, bynay-
mniey nie naruszaiąc y owszem utwierdzaiąc obecności
Rzpltey w teraznieyszych między Sąsiadami zatargach.
Nayiasnieyszy krol, Pan y Ociec nasz pragnie tego Seymu,
życzy iednosci, y chce stateczney w Trzech Stanach Rady,
zagrzewa nas do ziednoczenia umysłow, y czas swobodny
nam wyznacza, w Uniwersałach do radzenia y schronie-
nia Państw Rzpltey od wszelkiego przypadku. Przeto od
Jednomyslney Rady Przeswietnego Koła Rycerskiego zawisł
wczesny Oyczyzny Ratunek. Przerwiymy sen zguby
nam grożący, usiłuymy powstac przy pomocy Boskiey

z Letargu, wzruszmy serca, y one zwiążmy ogniwem natural,,
ney obrony, dla dźwignienia zdeptanych Praw y podupa,,
dłych swobod dla ustanowienia sił przyzwoitych, dla uwolnie,,
nia Karków od Jarzma potaiemnie Nam przygotowanego,
y dla zupełney zasłony własnych Fortun, Familij y Domow
Naszych. Weźmy przed się same tylko nayważnieysze
potrzeby do Jnstrukcyi Seymowey. Raczycie JWWWm Panowie
nad wszystko wybor sam Godnych y sumnieniem obowią,,
zanych Posłow wyznaczyć, a ale zgodnych y sfornych
dla przywrocenia do kluby należytey, cokolwiek z obrębow
Praw Kardynalnych wyszło, niech Fakcye, Jntrygi, y namo,,
wy pokątne nie maią przystępu do głosu wolnego,
ile w teraznieyszey gwałtowney potrzebie. Ten Ja
naypirwszy punkt sądzę do Jnstrukcyi JchmPPm Posłom
pod obowiązkiem sumnienia. Drugi Punkt Ekonomij
Wewnętrzney y zewnętrzney zamknie w sobie Rządnay
doskonalszy do ubespieczenia Rad, sił y Sprawiedliwości
w oboygu Narodach. Trzeci punkt Mennicy otwarcie,
dla przywrocenia Skarbow y zmocnienia posiłkow —
Rzpltey. Czwarty punkt obmyslenie Poselstw do bliskich
Sąsiadow, dla wstrzymania pirwszych impetow myślą,,
cych źle o Nas, przynaymniey mieć pewne przestrogi
możemy, y przez Poselstwa takowe, łatwieysze dopo,,
mnienie się o wielorakie szkody, wszakże kiedy Sąsiedzi

przez Posłow swoich maią oczy na nas, nam wzaiemnie
arcy potrzebna baczność na nich; Niech przytym Konfe-
reńcye z dawnych Seymow wyięte skutek swoy wezmą,
niech przytomne Rady przy boku Krolewskim czynią to,
co im Prawo każe, niech Strożowie Praw przy Tronie
pilnie mieszkaią, y każdy sobie przepisaną a od-
siebie poprzysiężoną powinność bez naymnieyszey
przeszkody sprawuie. Niech Rady gorne Senatu w
usilnych potrzebach złożone bywaią, y te same niech o
Seymach Extraordynaryinych pilnym składaniu stano-
wią, niech w Woiewodztwach okazywania się Prawo na
Pamięci będzie. Te Ja za naycelnieysze materye do radze-
nia o nich na przyszłym Seymie upatruię y tę do-
doyrzałey JWWmPanow uwagi oddaię. A żeby zaś Pan
Bog Nam pobłogosławił, racżcie JWWmPanowie przykła-
dem Przesław. Woiewodztwa Rawskiego zacząć od dobrowolney u siebie
Ustawy, aby w niedziele y Święta Chrystusowe, Matki
Boskiey, y Apostolskie Jarmarki y Targi w miastach
y miasteczkach nie bywały na inne dni, na wzor
wszystkich Narodow Chrześciańskich one przenioższy.
Mnie przytym gdy Braterskim affektom Ich zalecam
z nieustanną chęcią do poduffałych zawołania y goto-
wością, tudzież z prawdziwym y przyzwoitym dla
każdego Uszanowaniem y szczalunkiem iestem Ecce.

Kopia Listu JW. Jmci Pana Bielinskiego Marszałka W. Koronnego na Seymiki PrzedSeymowe z Otwocka de 3. Aug. 1762.

Prawdziwie nie spodziewane rzeczy często się udaią, Ja jakom y w Listach moich na Poselskie Wmmciów przed Dwiema Laty Seymiki namienił, mniey iuż spodziewałem się żyć, y żyię, a w tchnieniu życia tchnąc miłością Oyczyzny odzywam się znowu na PrzedSeymowe Obrady. Odzywam się tym pil-
niey od młodości moiey uczące się w usługach Rzpltey Interes-
sow iey, y iuż zadawniony bo od Lat 32 Minister; odzy-
wam się mowię tym pilniey im bliższe widzę niebespie-
czeństwo uszczerbku Krajow Rzpltey, albo upadku w samych
Iey Fundamentach, albo tego obydwa, nie mogłem tego mil-
czeniem ukryć, bo rzecz iest nazbyt oczywista, nazbyt
powszechnym rozumieniem y zatrwożeniem stwierdzona y
nieszczęście nazbyt gwałtowne, a oraz abyście Wmmciowie
z ktorych też nieszczęście wielu przeciwko wszyscy tym
usilniey zabierali się do nieodwłocznego przez ratowanie
Oyczyzny, ratowania siebie. Nie wyrażam innych
gwałtownych nieszczęśliwości y wielkich potrzeb Publi-
cznych, ktore ia iuż sam nieraz Wmmciom wyliczałem, a kto-
rych ustawicznie przybywa, y coraz bardziey się zwiększaią,
bowiem na cóż się przyda o nich tylko mowić y rozważać,
potrzeba o nich skutecznie radzić; To więc tylko iedynie podaię
y życzę, Wmmciom abyście dla skutecznego radzenia, raczyli
obmyślić na następuiącym Seymie sposob, ażeby Seymy

dochodziły

dochodziły y nigdy się zwać niemogły. Przez ten ieden sposob wszystkie Rzpltey potrzeby będą miały satysfakcyą, y wszystkie niebespieczeństwa będą miały obronę, inaczey nie może bydź y naymnieyszego usiłowania żaden skutek. O to Ja y w responsie moim na circulares J.K.Mći in ordine przypadaiącego w tym roku Seymu zaszłe, usilnie Maiestatowi Jego supplikowałem á żeby y przez Królewskie staranie obmyślony mogł bydź tenże sposob niezawodnego zawsze dochodzenia Seymow, oswiadczaiąc J.K.Mći bydź to Dziełem naychwalebnieyszym od naysławnieyszych Tryumfow, y bydź dobrodzieystwem dla Narodu, ktore nayusilniey może obowiązywać cały narod do iako naywiększey y wiekopomney J.K.Mći wdzięczności. Na ten czas, gdy ieszcze Rzplta Pluralitate Votorum swoie sprawowała Rządy, była w tak wielkiey obfitości szczęścia iako dotąd osiadłości Kraiu tak wiele miast w ruinach swoich zagrzebanych są iawnym swiadectwem gorzko szczęśliwych czasow w nieszczęściu pamiątka. Przyszła była do tey Rzplta ogromności iako się ieszcze dotąd rozszerza Tytuł Monarchow Polskich; Takdaleko było szczęście oręża Polskiego zasięgło, gdy się zaczęły rozchodzić Obrady Publiczne, a tym bardziey iako nie wiem na iakowym Fundamencie bo bez żadnego Prawa wniesiony fatalny zwyczay zrywania Seymow, zaraz zmnieyszać się wielkość, opadać Wspaniałości Krolestwa zaczęła, y ćmić się blask Korony.

Strawilismy

Straciliśmy owe rozległe Siewierskie, Czernichowskie, Smoleńskie, Bracławskie y Kiiowskie Kraie odpadły bujne y obszerne Wołoskie y multańskie Xięstwa, w których iuż Woyska Rzpltey bywały Possessyi, nie możemy odzyskać handlownych y obszernych Inflant oczywistym nam należą" cych Prawem, straciliśmy ieżeli nie Szląk, tedy przynay" mniey rekognicyą Prawa Panowania nad Szląkiem, w iakim znowu inne Feuda Rzpltey stanie? owo zgoła strąci" liśmy prawie tyle Kraiu ile mamy. Już był w zachwycę" niu y Kamieniec z obfitym Podolem, z stratą millionowych Dusz w pogańską niewolą albo w brzydką machometań" ską zagarnionych sektę, byliśmy iuż w tym zasłabie" niu y poniżeniu, że szczupła Potencya Szwedzka raz Nam Króla na Lat kilka za Granicę oddaliła, drugi raz do abdykacyi Korony zniewoliła, byliśmy w tey ochydzie y bliskim niebespieczeństwie, że niewolnicze Kozackie tłumy zniozszy Hetmanow y Woysko pogroziły włą" snym Panom Panowaniem nad niemi; Już y Turczyn Haracz nakładał, zaledwie sławnym pod Chocimem zniesiony Zwycięstwem; Nie wspominam tu iak Nas wiela Interregna kosztuią tak iż temu kosztowi żadne w innych Państwach ustawiczne y naywiększe nie wy" równywaią podatki; Wszystko to zaś cokolwiek pomie" nitem działo się z iakim pustoszeniem Kraiu z iakim ubożeniem Stanu Szlacheckiego, z iakim krwi wylewem,

z iak z obfitym całey Krainy łzami zlaniem? żalu zbyte-
czna gwałtowność żalić się nie dopuszcza. Działo się
znowu to wszystko z tym tylko skutkiem że ta albo owa
Familia zmocniona y wyniesiona Urzędami, że ta albo
owa zbogacona Starostwy, y zginęły sprawiedliwą
pomstą Boską, że wszystkie wiek ich tenże widział
wywyższone y upadłe, gorzką tylko pamięć y obrażaiące
imienia swoiego zostawiły wspomnienie, a ieżeli których
Sukcessorowie pozostali, poniewieraią się ci w ubóstwie
y wołaią dotąd w przeklęctwie Ludzkim. Y w tera-
znieyszych czasach w iak nieszczęśliwym przez porzu-
cenie całe Rządu zostaiemy stanie, w iak wielkim obey-
rzawszy się na około niebespieczeństwie, w iakiey
wzgardzie, często w Prawach krzywdach y Rządach na-
szych znosząc od postronnych dependencyą, ten tylko
nie widzi kto żadnego promienia światła rozumu
nie ma y kto wyzuwszy się z ludzkości nie czuie
żadney miłości Oyczyzny, tego serce nie zaboli.
Tak długa y nie porownana w nieszczęśliwości experyencya
nizy, y tak nieszczęśliwy y nie bespieczny stan nasz
teraźnieyszy przestrzega nas o obmyśleniu iuż cale
innego do radzenia sposobu; a żeby oraz każdy był
podług urodzenia Szlacheckiego in Activitate, którą
teraz ieden Tysiącznym odbiera. Napomina przed się
wziąść inny radzenia sposob do exekucyi pewny y pod-
bny, nie, niepodobny; bo gdzież pod słońcem tak szczę-
wa

wa Kraina a żeby nie miała złośliwych Ludzi, a choćby ten był w niey tylko ieden, coż ztąd za uszczęśliwienie gdyby tenże ieden mogł wszystkim szkodzić. Ułatwiaiąc tę trudność utrzymywania Seymow innych Rzpłtych rządze„ nia się przykłady, ułatwia tę trudność podług dawnych własnych rządow Naszych y tychże Rzpltych przez Rządy swoie zdawna trwaiących y dotąd w szczęściu nie nam„ szonych, y Jmć X. Stanisław Konarski Scholar Piarum bardzo dowodnie w trzech Xiąszkach swoich o skutecznym Rad sposobie wydanych. Zacny ten z urodzenia y Kolligacyi Dystyngwowany z Talentow swoich Człowiek, Dystyngwo„ wany z zasług ku Bogu y Oyczyznie (: ktoremu wszelka nadgroda nie byłaby nad-to:) przez wprowadzoną młodzi iuż zapomnianą u nas edukacyą y przez też same podane Rady, sposoby, pokazał się nayprzod przez też Xiąszki tak być iednostaynym iż nikt nie może być wię„ cey iednakowym zewnątrz y wewnątrz, widać oczywiście kto cokolwiek Ludzi poznawać umie, szczerość Intencyi gruntowność y niewinność myśli, prostość y otwartość serca pełnego życzliwości ku Oyczyznie, wyraził tak dostatecznie wszystkie teraznieyszego Stanu naszego nieszczęśliwości, iż y naytwardsze serce uczuć ich powinno, pokazał tak iawnie wszystkie niebespieczeń„ stwa Konsekwencyie, iż ich y zaslepiony na rozumie doty„ kać się może, dowiodł tak nieodwłoczną potrzebę przed„

sięwzięcia

się wzięcia innego sposobu Rady iż niemasz przyczyny rozmyslaniem przedłużać czas, aby nas nieszczęście y upadek nie uprzedził. Słyszałem iednak że przeciwko wielu tóż rozumieiących y życzących, y przeciwko powsze„chnemu na zdanie pomienionego zezwalaniu znayduią się przecież ktorzy temu przeczą, czemu iednak nie daię wiary gdyż mi się zdaie mniey rzecz podobna. Bowiem jeżeli przez zazdrość że nie oni tenże sposob podali albo go nie mogli tak dostatecznie do powszechnego poięcia okryślić, iak żeby była daleko taż zazdrość pom„kniętą że aż do zguby Oyczyzny, niech Duch Swięty przez czyiezkolwiek usta podaie Radę, a niech się Oyczy„znie Naszey dobrze dzieie.

Jeżeli maią oprocz pluralitatem Votorum inny sposob do rato„wania y utrzymywania Dobra Publicznego ktorego inne wszystkie Rzplte przedtym y teraz trwaiące wynaleść nie mogły, niech tenże sposob nie przedłużaiąc nieszczę„śliwości publiczney obiawią, a ieżeli będzie do utrzymania łatwy, do trwałości gruntowny, wszyscy go z aplauzem przyimą, y z wiekopomną dla nich wdzięczności rekogniciyą.

Jeżeli dla prywatnych interessow ktoreby iuż inszym trybem poszły przeciwniby byli Pluralitati Votorum, samiby siebie krzywdzili podaiąc się w podeyrzenie a przezto nieiako obawiaiąc się w tym co głęboko w skrytościach serca pozo„stać powinno, bowiem iuż wszyscy cokolwiek rozeznaniey przekonanemi, iż się innym żadnym rządzenia sposobem ktoryby się zgadzał z wolnością utrzymywać nie możemy.

Lękać się

Lękai się oraz powinni wszyscy na publiczney ruinie
fundujący swoie machiny, zginęli pierwsi, y oni zginą
bo Bog przez nieskończoną Sprawiedliwość nie może
do dzieł nieprawości pomagać, y musi sprawców iey
karać, Sukcessorowie ieżeliby ich pozostali, będą tak iak
pierwszych w poniewierce y przekleństwie y tak iakoby
oni teraz obciążali drugich obciążani od innych zostaiąc
w tłumie nieszczęśliwego Ludu. Jakoż oprócz chociażby
kilkuset Osob, coż iest teraz Rzplita nasza, tylko zgroma,,
dzenie nieszczęśliwych Ludzi, między ktoremi iest nie
iakowa część owych twardych umysłow nie czuiących swego
nieszczęścia, y tak zaślepionych że przy iedyney imagi,,
nacyi Wolności, sami chcą koniecznie być pod tyrannią
możnieyszych, albo przynaymniey być w podłey od nich
dependencyi; ieżeliby zaginęła Rzplta, upadek Jey zwa,,
liłby się y na sprawcow tegoż, a ieżeliby iako umknę,,
li się pierwszemu impetowi nieszczęścia, zachowaniby
byli im więcey przedłużoney tym większey pomście
Boskiey. Niech raczey wszyscy udadzą się do wspolnego
ratunku, a żeby wszystkim zarowno było dobrze,
y niechay nie odwłoczaią tego gdy Rzpltey wyrodki przy,,
spieszaią nieszczęście, takdalece, iż ia lubo iuż na
schyłku życia, jeszczebym sobie życzył zbliżenia tego
terminu, woląc przecież odumierać tak nieszczęśliwą
niżeli zaginioną Oyczyznę. Mowiłem zawsze prawdę

teraz

teraz tym bardziey pełnemi usty wołam, niedowłaczaycie ratunku Oyczyzny Interess w tym Boski bo obey„ rzawszy się na okolicę, idzie o zgubę wiary, zwa„ żywszy wszystkie okoliczności idzie o nas samych; — Wołam o ten ratunek Oyczyzny y na same Sądy Boskie powołuię, à podobno iuż y żegnam Wm̃ść Pp̃ów Pracami na siłach osłabiony y prawie 80 Lat — obciążony Starzec, Oyczyznę zawsze kochaiący, — aequalitatem zawsze respektuiący, każdego z Wm̃ść Pp̃ów Zawsze estymuiący y dozgonnie z wszelkim zostaiący Uszanowaniem Etc Etc Etc.)

Copia Responsi S. R. Mtis Serenissimo Principi Duci Curlandiae et Semigalliae dati.

Augustus Titul: Etc Serenissimo Principi Etc

Serenissime Princeps Regie Fili noster Curlandiae et Semigalliae Dux grate Nobis dilecte.

Non parvo tacti fuimus moerore quum ex Literis Serenitatis Tuae de datt 20 Aug.ti intellexerimus eandem super statum rerum suar in Curlandia vehementer affligi propter motas contra omnem expectationem à Consiliario Status Aulae Russicae de Simolin, quasi ex mandato Aulae suae, controversias super Jus ad Ducatus Curlandiae et Semigalliae, tam legitime per solemnem infeudationem Serenitati Tuae acquisitum sub Nra et Reip: Authoritate tanquam directi Domini.

Ex vicinis omnibus, exterisq Potentiis nulla hactenus de hoc Supremo Dominio Nro et Reip: super praefatos Ducatus dubitavit, et

nimium

nimium persvasi sumus de perspicacissimo judicio, Justitia,
et aequitate bonae amicae foederatae et vicinae Sororis Nostrae
dilectissimae S.ae Imperialis M.tis feliciter regnantis, ut cre-
dere possimus talia dedisse huic Consiliario suo Status Man-
data, quae in perniciosissimum exemplum contra omnes Potenti-
as verterentur et subditos n.ros Nobis et Reip: atq Serenitatis
Tuae juramento fidelitatis et vinculo obedientiae obstrictos, à
debita fide removeat, ipsosq de Aulae suae omnimoda Protectio-
ne et de temera ipsorum inobedientia faciat securos.
De hoc ausu conqueri non deseremus, et quod S.a Impl.is M.tas
Authoritatem n.ram non inultam relinquet, confidimus in cogni-
ta Ipsius Justitia atq amicitia sensibus, quos conjicimus ex Ipsig-
met S.ae Impl.is M.tis Literis ad Nos 6.ta Aug.ti st: vet: scri-
ptis, ubi inhaerendo anterioribus n.ris Instantiis ante infeu-
dationem Serenitatis Tuae in Aula Russica de relaxando Erne-
sto Birone ab arresto ex sola Clementia factis, pro ipso
simpliciter intercedit, quin videatur ullatenus per Mini-
sterium suum sibi patefactam habere subsecutam expost
infeudationem Serenitatis Tuae de his Ducatibus tanquam
vacantibus, idq ad Instantias per actus solemnes comprobatas,
et juxta determinatum ad hoc animum gloriosissimae me-
moriae pie defunctae Imperatricis Elisabethae, Suae Impl.is
M.tis regnantis amitae gratiosissimae, in supposito Nostrae
adhuc voluntatis et in potestate esse, vel esse posse, quod
praefatum Ernestum Bironem pro Duce Curlandiae agno-
scere possimus qualiter fuisset, si praecedenter quemadmodum
Serenitas Tua jam maxima in parte satisfecit, et Ipse

satisfecisset Conditioni Nobis pro infeudatione à Rep: & à Nobis ipsis in infeudatione, sine qua non prescriptæ de exsolvendis Feudi debitis, si in tempore & vacante Feudo relaxatus huic conditioni satisfacere potuisset, si supercontraventiones ab ipso perpessas per deditionem sui, & à se alienis servitiis sine Nro & Reip: consensu factam, unde se reum & serverum poenæ alieni Dominij constituit veniam à Nobis & à Rep: obtinuisset, jurisq ad Feudum nullitatis reintegrationem, uti & desertæ præstationis homagij & juramentorum fidelitatis in Feudo.

Non prætermisimus deferre Sæ Implj Mtti tanquam bonæ amicæ & vicinæ latam expositionem rationum quæ Nos anteactis annis pro obtinenda relaxatione dicti Ernesti moverant, et eas quæ nos ab ipso removerunt, et ad conferendum Serenitati Tuæ feudum determinârunt, Suæ Implis Mttis magnanimæ considerationi tenerrimé subijcientes quantum Jura Nrâ et Reip: Authoritas Regia, foedera ipsa, Cor nostrum Paternum, honor noster & Potentiarum Nobis & Serenitati Tuæ sanguine junctarum, honor Reip: quæ se Serenitati Tuæ matrem constituit, Totiusq Poloniæ & Lithvaniæ Gentis Nos ad tuenda & sustinenda Serenitatis Tuæ Jura in Feudo acquisito adstringant.

Certiores nos facimus Sm Implem Mttm quæ se matrem et Imperantem tam gloriosé sentit sensibus et Juribus Nostris facilé adhæsuram, nec eas contra nos aut Serenitatem

Tuam

Suam Nobis Filium dilectissimum, et fiduciarum Principem, quô nihil Nobis charius, adhibituram esse vires, quas Nobis foedera inter nos et eandem feliciter intercedentia pro Jurium Nostrorum et Reipublicae tuitione spondent.

Quod spectat eos ex Curlandia Nobilitate qui devijs insinuationibus et consiliis incauté uti arbitramur se praebuerunt, clementer duximus adhuc praemonendos esse, quemadmodum clementer praemonemus, ne à debita Nobis et Serenitati Suae fide aliqua in parte declinare sibi impune licité praesumant arguentes quod juramentorum suorum et fidei memores adhuc necnon Paternae Nostrae pro conservatione Jurium, Libertatum et Privilegiorum totius Gnosae Nobilitatis Curae et sollicitudinis Gratiam nrãm Regiam mereri studebunt et comitentur, nulla ipsis nec latior nec securior via patet, quam si favorem et benevolentiam Serenitatis Suae sibi acquirent, Illiusq interpositionem apud nos, qui eandem de tenerrimo Nostro Paterno affectu Omniq Nostra Regia Gratia et propensione, pro iis omnibus, quae à Deo et Rep: Nobis vires concessae sunt certiorem facimus et paterne complectimur. Datt Vars: Die 6ta 7bris. 1762.

Copia Epistolae Serenissimi Principis Ducis Curlandiae et Semigalliae, ad Serenissimum Regem Poloniae Augustum Tertium Patrem Suum.

Serenissime atq Potentissime Rex

Rex, Dné ac Pater longé Clementissime

Posteaquam Mitaviam die 10 Augti adventavi, non sine summo

~~ani~~mi dolore cognovi, Deputatos quide Ipsius Ordinis Equestris ad Conventum publicum in Absentia mea per Consiliarios Supremos ex Prescripto Legum in diem 5tam Augti a. c. indictum convenisse, nonnullos autem illorum quorum nomine Georg Fridericus Vilhelmus de Heücking verba fecit, ex ratione absentiae meae neq celebrationem Conventus per electionem Mareschalei inchoare, neq usq ad adventum meum terminum conservare voluisse, licet de reditu meo certissimo Ordinis Equestris deputatos Consiliarij mei certiores fecerint et desiderium meum de conservando ~~Termino~~ Conventu usq ad diem 13m Augti ipsis exposuerint, imo licet secundum Leges horum Ducatuum modumq in similibus sepissimé practicatum omnino ad celebrationem Conventus hujus obstricti fuerint. Maxima sic spes de conciliandis, quae mihi cum Ordine Equestri intervenerant, litibus, et de pacando publico rerum Curlandiae statu, me fefellit, quod eo aegrius tuli, cum, quae antea nonnisi tecté alebantur dissensiones, jam apertius à nonnullis per conatus seditiosos authoritatem et Jura Sacrae Regiae Mtis Vrae ac Reip: non minus quam mea publicé infringentes sustineantur.

Nimirum novissime Ipsius quidam Baro de Knigge, homagij ac Juramenti ab ipso mihi praestiti plané immemor non erubuit Protestationem sic dictam exfeudati per Sacram Regiam Mtem Vram Ernesti Joannis Curlandiae et Semigalliae quondam Ducis, in Cancellaria mea, adhibito hunc in finem Notario, die VII. Augti porrigere, per quam non solum Jura quaedam ipsius in nos Ducatus putativé praetensa reservari praesumuntur, verum etiam, ultra fines Protestationis et Jurium reservationis, consiliarij Supremi admonentur, ne in quidquam praetenso Juri Ipsius quaesito nocivum se committant.

Ejus de Heyking Capitaneus major Mittaviensis his ausibus acriter commotus se continere non potuit, quin subsequenti die Lunae Protocollum desuper confici ac in illo Protestationem istam pro libello contemptu digno, damnabili, nihil relevanti ac suppositio declarari et per Ministerialem in aedibus suis publicé dilacerari ac per fenestram in plateam projici jussent.
Postero die Russicae aulae Amplis Consiliarius Status de Simolin per novum supradicti Baronis de Knigge illicitum plane ausum adactus, Ijsdem Consiliarijs meis Supremis, me adhuc absente, exhibere curavit Memoriale, per quod de processu Capitanei Majoris de Heyking instituto graviter conqueritur sibiq́ hoc liquere exinde autumat, quod Caesarea Mttas Clementia sua ac Protectione Ducem Ernestum Joannem ornare illiusq́ in hos Ducatus Jura sustinere velle non aliena esset futura, indigitans in fine Baronem de Knigge tanquam Mandatarium Ducis Ernesti Joannis hic Mitaviae sub Caesareae Mttis Protectione commorari.
His ego responsum Summae Sae Rae Mttis Vrae et Reip: Dignitati simul ac meae conforme per Consiliarios meos ferri jussi, quod veró supradictus Consiliarius Status à Simolin ab Ipso perlectum accipere recusavit, eique, qui ex Cancellaria mea ad illum missus fuerat, retradidit, quoniam ex responso isto perspexisset, se pro Ministro accredito hic non agnosci.
Ejusmodi dolores quibus afficior, fructus esse, vetitae omnibus Legibus cointelligentiae falsarumq́ insinuationum, in Aula Petroburgensi à Subditorum meorum nonnullis malitiose factas, jam Sa Rae Mttas Vra ex relatione Supremorum Consiliariorum de die XXI Junij a. c. sapientissime conjecit: haecq́ conjectura in dies magis magisq́ novis rationibus confirmatur. Quod enim

Gsum de Knigge, qui cum Gsô Locum tenente Friderico Wilhelmo de Keyling & Gsô de Offenberg Consiliario meo Supremo & Oberburggrabio eo tempore commorabatur, attinet, ex Gmissis ejusce ausus illiciti abunde constant, quibus et hoc accedit quod distributione aliar Literar /: quarum unicum exemplar pro illustra„ tione subjectissimé hic adjungo:/ spem prosperi successus praeten„ sionum Domus Bironianae omnibus insinuare animosq sic - Gsi Ordinis Equestris agitare & in errores rapere conatus est.
Locum tenens veró de Keyling non contentus, quod huiusq homa„ gium mihi praestare praefracté recusaverit; quod actis Conven„ tualibus protestationes ac declarationes temerarias et plane illici„ tas inserere curaverit, quod nuperrimam Delegationem Petroburgen„ sem, contra voluntatem meam, ac contra monita à Consiliariis meis Supremis ex Officiô suô debito, facta, necnon cum dispensu aliorum Deputatorum Ordinis Equestris avide susceperit: quod de moliminibus suis iniquissimis jam ex parte Gnosi Camerae Familiaris de - Plettenberg inculpatus fuerit, ipsis suis Literis responsoriis ad Camerae Familiarem datis machinationes suas iniquissimas, sub specie defensionis, evidenter prodiderit, quid quod, protectio„ ni tum temporis ipsi Potenti visae confidens, me publice offendere et exfeudatum Ernestum Joannem pro Sgmo Curlan„ diae Duce venditare non dubitaverit.
À Gnoso Consiliario meo Supremo et Oberburggrabio de Offenberg meliora quidem omnia expectare debuissem; Quamvis enim non incognitum mihi fuerit, illum offensum se eo credidisse ac non ita religiosé in Officio mansisse, quod praefecturam quan„ dam Ducalem quam locationis Jure huiusq tenuerat quamq mihi ipse /: nisi pro pensione ipsi soli bene visa hanc illi relinquerem:/ procaciter renuntiaverat, ipsi quasi precario offerre nolui, sed eandem alij locavi; non tamen majora ab eo
moliminà

molimina suspicari, potui, qui in Ministerio publico constitutus, Jura S:æ R:æ Mttis V:ræ ac Reip: meaq defendere multiplici vinculo eoq jurato obligatus erat. Ex quo vero tempore dubio atq ancipiti absq permissione mea, Petroburgum se contulit, ibiq per menses nonnullos commoratus est, et redux itidem spem prosperi successus prætensionum domûs Bironianæ deputatis nonnullis aliisq insinuare, ac in ædibus publicis celebrationi judiciorum supremorum & expeditionibus Ducalibus inservientibus, Consuli Mitaviensi quatenus quamprimum domus quædam magna pro Duce Ernesto Joanne à Civitate procurandæ futuræ essent, dicere adeoq animos hominum agitare atq in errores abducere non dubitavit, nec ego mearum esse partium arbitratus sum, illum ad secretiora ac sanctiora consilia mea accersere sive admittere; quamvis de cætero ab obeundis munijs suis illum adhuc arcere nolui; Magis adhuc suspicionem mihi confirmavit admirationemq auxit, quod ipse mihi per Consiliarios meos literas ab Ernesto Joanne, sub nomine Ducis Curlandiæ, subscriptas & sigillo Ducali munitas ad illum datas exhibere fecit, quibus idem Consiliario meo receptionem & dispositionem bonorum suorum hæreditariorum familiariter ac adplorate committit; quocirca cum intentionem meam desuper scire voluit, illi admirationem meam de intima ejus familiaritate cum illo, qui Jura mea oppugnare contendit, aliaq animi mei sensa per Consiliarios meos aperire feci.

Silentio quoq hic præterire non possum, quod Gr:sus S:æ R:æ Mttis V:ræ Consiliarius intimus de Mirbach, immemor tot ac tantorum beneficiorum, quibus S:a R:a Mttas V:ra illum ornavit, non solum ab isto tempore, quo, paciscendo cum Gr:so Ordine Equestri, ratione Reversalium ultra limites imo contra tenorem

Mandati mei multa Præjudiciosa concesserat adeoq ego Literas Reversales ab ipso extraditas simpliciter approbare non potui, animos multorum concitare et à me abalienare studuerit, sed et, posteaquam tandem juramentum fidelitatis ~~mihi~~ mihi in-scriptis præstiterit, eo tamen non attento, spretaq singulari mea benevolentia, qua perversam ejus agendi rationem ac injustam Bonorum Rutzaw usurpationem toleravi, fidei S.æ R.æ M.tti V.ræ, Reip: mihiq debitæ immemor maneat, illamq deserens non ita pridem per certas Literas, quas S.æ R.æ M.tti V.ræ ipse exhibere non intermittam, cointelligentias ac protectiones externas haberi ac implorari posse, seditiosa ratione contendere voluerit.

Querelas ejusmodi ad S.am R.am M.ttem V.ram deferre, Ejusq justitiam ac clementiam contra nonnullos alios ex Gr.so Ordine Equestri, qui posthabita S.æ R.æ M.tis V.ræ ac Legum authoritate atq neglectis Diplomatibus ac mandatis Regiis, conclusis Conventualibus, admonitionibus quæ ex parte Ministrorum S.æ R.æ M.tis V.ræ Consiliariorumq Supremorum factis, ad Officium redire et homagium, quod sub confiscatione bonorum intra annum Præstandum, Privilegium divi Ducis Gothardi disponit mihi præstare adhuc recusant, implorare taliq ratione Cor S.æ R.æ M.tis V.ræ Regium imo Paternum movere nolui, et quamvis intellexerim, quam necessarium sit, his malis pessimo reliquis exemplo inservientibus et pacem publicam turbantibus debitè occurrere, et per pœnas Legibus præfinitas læsam S.æ R.æ M.tis V.ræ et Reip: eq ac meam authoritatem vindicare, hactenus tamen aberrationibus nonnullorum ex ordine Equestri nonnisi mansuetudinis

nis adhibui remedia. Quoniam verò tamen perspicio nihil me hac agendi ratione efficere, imo multis Patriam, ejusquè tranquillum pacatumq statum amantibus hac ratione noceri, aliosq hac corruptela depravari posse, tamen quamvis invitus ad vindictam Legibus praescriptam ab Authoribus & dissidiorum motoribus, iisq qui praefracté Juramenti homagialis praestationem recusant, sumendum, me obstrictum esse video; cum verò in formula regiminis extet hujus Tenoris Paragraphus:

„Si lis inter Principem et nobilem sive unum sive plures „de possessionibus aliisq rebus orta fuerit, causa ea im„mediate coram Regia Majestate intentabitur„

idcirco supersedendo quaestioni, num §. allegatus non sit à re proposita sejunctus et ne in causa propria tam ardua ipse judicare velle videar, (: prae-primis, cum, quae allegavi, facta authoritatem ac Jus S^{ae} R^{ae} M^{tis} V^{rae} ac Reip: maxime concernant, adeoq Causa haec Juris publici mihi esse videatur:) humillime à Sacra Regia Majestate V^{ra} precibus contendo, quatenus, pro summo suo Justitiae amore statuere dignetur, ut vel per Citationes Ill^{mor} Instigatorum et Vice Instigatorum Regni & M. D. Litt^{ae} vel alia S^{ae} R^{ae} M^{tis} V^{rae} & Senatoribus Lateri Ipsius Regio assidentibus bene viso modo, contra praetactos Legum Publicarum transgressores procedatur taliq ratione mali Cives ab ulterioribus ausibus criminosis deterreantur, reliqui verò in Officio contineantur.

Quod superest Numen Ter Optimum Maximum die noctuq instantissimis devotissimisq implorabo precibus, ut Vitam

Valetudinemq Sae Rae Mttis Vrae quibus nil pretiosius habeo, Divina Sua Gratia ad seros annos tueatur; Ego vero ad extremum usq vitae halitum submississima ac devota Filiali reverentia permanebo

Serenissime atq Potentissime Rex
Rex, Dne ac Pater longe Clementissime

Sacrae Regiae Majestatis Vestrae

princeps feudatarius
Servus ac filius fidelis et obedientissimus

Carolus.

Mitaviae d 20. Augusti 1762do

Regestr rzeczy zawieraiących się w tey Xiążce.	Folio
Manuskrypt Prawny z różnemi formami Tranzakcyow, cudzą ręką pisany, podług osobnego swego Regestru à Folio 1mo usq. ad Folium.	36.
Dictum Stephani Bathorei Regis ad Polonos.	37.
Manifest Katarzyny Wtorey Imperatorowey po detronizacyi Piotra III Cara Rossyiskiego uczyniony.	Ibidem
Przetłomaczenie Relacyi o Rewolucyi zaszłey w Moskwie, przez ktorą Piotr III. detronizowany iest.	Ibidem
List Xięcia Jmści Biskupa Krakowskiego przy reassumpcyi Trybunału Koronnego do JWW. Deputatow Aº. 1761. pisany	40.
Regulae Juris	41.
Sententiae quaedam	Ibidem
Powinszowania Swiąt Narodzenia Pańskiego wraz z Nowym Rokiem s.p. Xięciu Prymasowi Szembekowi.	42.
Odpisy na Powinszowania wspomnionego Xięcia Prymasa	45.
Xiąże Prymas winszuie Swiąt Zmartwychwstania Pańskiego Krolestwu Ichmościom, y JX. Nuncyuszowi.	47.
Item Xięciu Prymasowi winszuią pomienionych Swiąt	Ibidem
List JPa. Gołembiewskiego Rezydenta Rossyiskiego do Xięcia Prymasa pisany de die 29. Aprilis Aº. 1745.	51.
Respons na tenże List z Gniezna	52.
Copia Literarum à Dno Duperron de Castera Residente Regis Galliarum ad Primatem, Varsaviâ	57.
Copia Literarum ad Primatem à Rege Galliarum.	Ibidem

Regestr.

Regestr.

Regest.

168

	Folium
Copia Literar. Illmi Piazza Nuntij ad Primatem Stanislaum Szembek	137.
Responsum Primatis ad eandem	Ibidem
In Comitem Fleming, Carmen Latinum	Ibidem
Varia Epigrammata	Ibidem
Symbolum Ritûs Graeci Moschovitici	138.
Mowa JO. Xcia Jmci Kajetana Sołtyka Biskupa Krakowego podczas Senatûs Consilium miana w Warszawie	139.
Powinszowania od rożnych Jełmczów Świąt Zmartwychwstania Pańskiego Xciu Jmci Biskupowi Krakowskiemu	145.
Kopia Responsu Xcia Jmci Prymasa ad Deliberatorias Króla Jmci die 23. Aprilis Aº 1762º.	149.
List Xcia Radziwiłła Miecznika W. X. Litt. do Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego pisany	151.
Kopia Listu Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego na Seymiki przedseymowe de 12 Augusti 1762º.	Ibidem
Powinszowania Imienin Xciu Jmci Biskupowi Krakowskiemu 1762º.	153.
Kopia Listu Xcia Jmci Prymasa Łubieńskiego na Seymiki przedseymowe	Ibidem
Kopia Listu na Seymiki Przedseymowe Jmci Pana Bielińskiego Marszałka W. Kor. pisanego Aº 1762º.	156.
Copia Responsi Sacrae Regiae Maiestatis Serenissimo Principi Duci Curlandiae & Semigalliae dati	160.
Copia Epistolae (: ad quam praecedens Responsum :) Serenissimi Principis Ducis Curlandiae & Semigalliae ad Serenissimum Regem Poloniae, Patrem suum	161.

Folium

Bibl. Jag.

Alexander Wielki gdy w podarunku Żołnierzowi swe-
mu Miasto konferował, tak wielką szczodrobliwością, konten-
tując się, nie zdolnym się teyże osądził. Ale Alexander
tak mu odpowiedział: = Non quero quid Te accipere
deceat, sed quantum me dare.

